

Afgørelser – Reg. nr.: 07954.01

Fredningen vedrører: Odense Ådal etape I

Bemærkninger:

Bemærkning om formål og bestemmelser:

I dokumentet er fredningens formål og bestemmelser fremhævet som hjælp til læseren. Fremhævningerne er vejledende. Fredningens formål og bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af fredningens formål](#)

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen: 19-06-2007

Naturklagenævnet: 29-05-2006

Fredningsnævnet: 15-01-2004

Forslag: 15-07-1999

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

Afgørelser – Reg. nr.: 07954.01

Fredningen vedrører: Odense Ådal etape I

Domme

Taksationskommissionen 19-06-2007

Naturklagenævnet 29-05-2006

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet 15-01-2004

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

7954.00

Taksationskommissionen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

SCANNET

Att.: Landområdet

Sag nr. 354

Ref. Sanne Kammersgaard

**Fredning af Odense Ådal – delstrækning fra Borreby til Den
Fynske Landsby, Odense Kommune tidligere Fyns Amt, 1. eta-
pe**

Den 19. juni 2007

./. Vedlagt fremsendes et eksemplar af Taksationskommissionens kendelse
vedrørende ovennævnte sag.

Søgsmål til prøvelse af Taksationskommissionens afgørelse kan anlæg-
ges efter § 88 i naturbeskyttelsesloven inden 6 måneder efter, at afgø-
relsen er meddelt. Sag anlægges, hvis sagsøgeren har hjemting i Dan-
mark, ved den byret, hvor sagsøgeren har hjemting.

Med venlig hilsen

Sanne Kammersgaard

Direkte telefon: 72 54 21 09

E-mail ska@sns.dk

Taksationskommissionen
Sekretariat
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Tlf.: 72 54 20 00
Fax: 39 27 98 99

SNS-121-0008

72

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
ADRESSE
HARALDSGADE 53, 2100 KØBENHAVN Ø
TELF 72542000

Sag nr. 354

Fredning af Odense Ådal fra Borreby til den Fynske Landsby

Kendelse

(Meddelt den 19. juni 2007)

Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006 om erstatning i anledning af fredning af Odense Ådal, delstrækning fra Borreby til Den Fynske Landsby (1. etape), er påklaget til Taksationskommissionen af lodsejerne lb. nr. 28, Anette og René Bonde, lb. nr. 35, Hans Olav Søllested, lb. nr. 36, Dalum Papir A/S, lb. nr. 63, Preben Stensgård, lb. nr. 64, Otto Madsen, lb. nr. 65, Andy Jensen og lb. nr. 66, Hans Hammelev Rasmussen.

Taksationskommissionen har den 21. maj 2007 afholdt mundtlig forhandling og foretaget besigtigelse.

Ejeren af lb. nr. 28, René Bonde, mødte for begge ejere.

For og med ejeren af lb.nr. 35, Hans Olav Søllested, mødte advokat Morten Mark Østergaard, Lind og Cadovius.

For ejeren af lb.nr. 36, Dalum Papir A/S. mødte advokat Henning Moritzen og direktør Henrik K Andersen.

Endvidere mødte ejerne af lb.nr. 63, 64 og 66, Preben Stensgård, Otto Madsen, Hans Hammelev Rasmussen, sidstnævnte med sin svigersøn Erik Hindkær.

For ejeren af lb.nr. 65, Andy Jensen, mødte dennes søn Lars Vestermark.

For Odense Kommune mødte landskabsarkitekterne Mogens Christiansen og Bo Hune.

Skov- og Naturstyrelsen, der ikke var repræsenteret ved forhandlingsmødet, har den 8. maj 2007 afgivet en udtalelse, hvori Naturklagenævnets erstatningsfastsættelse påstås stadfæstet.

For de enkelte ejendomme er der tilkendt erstatning og nedlagt følgende påstande.

Lb. nr. 28

Naturklagenævnet har tilkendt ejerne mindsteerstatningen på 2.000 kr., idet erstatningen for det fredede areal, der er beliggende inden for åbeskyttelseslinjen, ud fra de af nævnet anvendte takster er fastsat til 0,8 ha a 1.000 kr.(halv grundtakst), dvs. 800 kr.

Ejerne har påstået erstatningen fastsat til 300.000 kr. og har til støtte herfor anført, at de ved fredningen er blevet frataget retten til at bestemme vedrørende en stor del af deres ejendom. Ejerne kan således ikke som hidtil dyrke juletræer på arealet. Ejerne har haft indtægt ved salg af juletræer fra ejendommen til private kunder.

Ved besigtigelsen konstateredes, at der er løvtræsbevoksning og en mindre juletræsbevoksning på det fredede areal.

Lb. nr. 35

Naturklagenævnet har tilkendt ejeren en erstatning på 82.900 kr., specificeret som 12,9 ha (grundtakst) á 2.000 kr., 25.800 kr., 12,9 ha á 4.000 kr. (beplantningsforbud), 51.600 kr., og 5,5 ha á 1.000 kr. (halv grundtakst) for areal inden for åbeskyttelseslinjen, 5.500 kr.

Ejeren har påstået erstatningen fastsat til 4.862.400 kr. Ejeren har til støtte herfor gjort gældende, at der er lidt et tab på 4 mio. kr. ved mistet mulighed for udstykning af et areal på ca. 10 ha uden for åbeskyttelseszonen. Herudover er der lidt tab ved mistet mulighed for renafdrift af 1,75 ha skov, 46.600 kr., ved mistet mulighed for tilskud til afgræsning af træbevokset areal på 3 ha, 129.000 kr., ved mistet mulighed for dyrkning af pyntegrønt på 13,2 ha agerjord á 6.000 kr., 79.200 kr., og ved mistet mulighed for etablering af vådområde på 13,2 ha agerjord, 567.600 kr., samt afholdt omkostninger til advokat og Hedeselskabet i forbindelse med Fredningsnævnets og Naturklagenævnets behandling på 40.000 kr.

Ejeren har til støtte for påstanden om erstatning for mistet udstykningsmulighed navnlig henvist til at man, da fredningssagen blev rejst, ud fra den historiske udvikling, herunder de tidligere kommuneplaner, kunne forvente, at der ville ske byudvikling på det nu fredede areal. I den forbindelse kunne den sti, der går over ejendommen, være flyttet nærmere åen og arealet mellem den forlagte sti og den eksisterende bebyggelse kunne have været udnyttet til ny bebyggelse.

Lb. nr. 36

Naturklagenævnet har tilkendt ejeren en erstatning på 27.800 kr. specificeret som 1,3 ha á 2.000 kr. (grundtakst), 2.600 kr., 1,3 ha á 4.000 kr. (beplantningsforbud), 5.200 kr., 5 ha á 1.000 kr. (halv grundtakst) for areal inden for åbeskyttelseslinjen, 5.000 kr., samt en særlig erstatning på 15.000 kr. for fredningen af et areal ved Zachariasvej øst for Dalumvej.

Ejeren, der ikke i øvrigt har haft bemærkninger til erstatningsfastsættelsen, har nedlagt påstand om yderligere erstatning på 5 mio. kr. for fredningen af arealet vest for Dalumvej. Ejeren har til støtte herfor gjort gældende, at man ud fra den hidtidige udvikling i området måtte forvente, at der ville være blevet givet tilladelse til bebyggelse af en del af det fredede areal.

Lb. nr. 63

Naturklagenævnet har tilkendt ejeren en erstatning på 135.800 kr. specificeret som 20,6 ha á 2.000 kr. (grundtakst), 41.200 kr., 20,6 ha á 4.000 kr. (beplantningsforbud), 82.400 kr., og 12,2 ha á 1.000 kr. (halv grundtakst) for areal inden for åbeskyttelseslinjen, 12.200 kr.

Ejeren har påstået erstatningen fastsat til 50.000 kr. pr. ha.

Lb. nr. 64

Naturklagenævnet har tilkendt ejeren en erstatning på 105.100 kr. specificeret som 16,1 ha á 2.000 kr. (grundtakst), 32.200 kr., 16,1 ha á 4.000 kr. (beplantningsforbud), 64.400 kr., og 8,5 ha á 1.000 kr. (halv grundtakst) for areal inden for åbeskyttelseslinjen, 8.500 kr.

Ejeren har påstået erstatningen fastsat til 50.000 kr. pr. ha.

Lb. nr. 65

Naturklagenævnet har tilkendt ejeren en erstatning på 88.100 kr. specificeret som 12,8 ha á 2.000 kr. (grundtakst), 25.600 kr., 12,8 ha á 4.000 kr. (beplantningsforbud), 51.200 kr., og 11,3 ha á 1.000 kr. (halv grundtakst) for areal inden for åbeskyttelseslinjen, 11.300 kr.

Ejeren har påstået erstatningen fastsat til 50.000 kr. pr. ha.

Lb. nr. 66

Naturklagenævnet har tilkendt ejeren en erstatning på 124.400 kr. specificeret som 18,5 ha á 2.000 kr. (grundtakst), 37.000 kr., 18,5 ha á 4.000 kr. (beplantningsforbud), 74.000 kr., og 13,4 ha á 1.000 kr. (halv grundtakst) for areal inden for åbeskyttelseslinjen, 13.400 kr.

Ejeren har påstået erstatningen fastsat til 50.000 kr. pr. ha.

Taksationskommissionens bemærkninger:**Ad lb. nr. 28**

Det fredede areal var inden fredningen underkastet bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 16 om åbeskyttelse, hvorefter der bl.a. ikke måtte placeres bebyggelse eller foretages beplantning bortset fra gentilplantning af skovareal og beplantning i eksisterende haver. Det kan ikke antages, at der ved fredningens gennemførelse er sket en sådan indskrænkning af ejernes råden over arealet, herunder af muligheden for at dyrke juletræer, at værdinedgangen for ejendommen overstiger den tilkendte erstatning. Naturklagenævnets erstatningsfastsættelse stadfæstes derfor.

Ad lb. nr. 35

De restriktioner, der ved fredningen er lagt på det areal på 12,9 ha, der ligger uden for åbeskyttelseszonen, herunder forbudet mod tilplantning med juletræer mv., kan ikke antages at medføre en større værdinedgang for dette areal end den tilkendte erstatning på i alt 6.000 kr. pr. ha. Det bemærkes herved, at det efter det fremkomne ikke kan antages, at det ville være blevet tilladt at bebygge det fredede areal, der i det hele er beliggende i landzone, hvis der ikke var sket fredning af arealet.

For så vidt angår det areal på 5,5 ha, der er beliggende inden for åbeskyttelseslinjen, bemærkes, at der inden fredningen efter naturbeskyttelseslovens § 16 om åbeskyttelse bl.a. ikke måtte foretages beplantning af arealet bortset fra gentilplantning af skovareal og beplantning i eksisterende haver. Fredningen hindrer så vidt ses ikke renafdrift og senere gentilplantning af skovarealet. Efter forholdene på ejendommen kan det endvidere ikke antages, at der som følge af bestemmelserne om løvtræsbinding og opretholdelse af den eksisterende skov er sket en sådan indskrænkning af ejerens råden over arealet, at værdinedgangen for dette areal overstiger den tilkendte erstatning. Som følge af det anførte stadfæstes Naturklagenævnets erstatningsfastsættelse.

Ad lb. nr. 36

Efter det for Taksationskommissionen fremkomne kan det ikke antages, at det ville være blevet tilladt at bebygge arealet vest for Dalumvej, der i det hele er beliggende i landzone, hvis arealet ikke var blevet fredet. Der er herefter ikke grundlag for at tilkende ejeren erstatning for manglende mulighed for bebyggelse af dette areal, hvorfor Naturklagenævnets erstatningsfastsættelse stadfæstes.

Ad lb. nr. 63, 64, 65 og 66

De restriktioner, der er lagt på de fredede arealer, herunder forbudet mod tilplantning med juletræer mv., kan ikke antages at medføre en større værdinedgang for disse arealer end de tilkendte erstatninger. Som følge heraf stadfæstes Naturklagenævnets erstatningsfastsættelser.

Der tilkendes ejerne godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand for Taksationskommissionen som nedenfor bestemt.

Herefter bestemmes:

Der fastsættes til nedennævnte ejere følgende erstatningsbeløb:

Lb. nr. 28, Anette og René Bonde,	2.000 kr.
Lb. nr. 35, Hans Olav Søllested,	82.900 kr.
Lb. nr. 36, Dalum Papir A/S,	27.800 kr.
Lb. nr. 63, Preben Stensgård,	135.800 kr.
Lb. nr. 64, Otto Madsen,	105.100 kr.
Lb. nr. 65, Andy Jensen,	88.100 kr.
Lb. nr. 66, Hans Hammelev Rasmussen,	124.400 kr.

Erstatningsbeløbene forrentes som bestemt ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006.

Der tillægges ejerne af lb. nr. 35 og 36 hver 8.000 kr. i godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand, der udbetales til henholdsvis Advokatfirmaet Lind og Cadovius, København, og til advokat Henning Moritzen, Svendborg.

B. Vollmond

Svend Aage Jensen

Christian Als

NATURKLAGENÆVNET >

**NATURKLAGENÆVNETS
AFGØRELSE**

af 29. MAJ 2006

**om fredning af Odense Ådal – delstrækning fra Borreby
til Den Fynske Landsby
(1. etape)**

Odense Kommune

Fyns Amt

(sag nr. 03-111/420-0005)

Naturklagenævnets afgørelse
af 29. maj 2006
om fredning af Odense Ådal - delstrækning fra Borreby til Den Fynske
Landsby (1. etape) i Odense Kommune, Fyns Amt
(sag nr. 03-111/420-0005).

Fredningsnævnet for Fyns Amt har den 15. januar 2004 truffet afgørelse om fredning af Odense Ådal på strækningen, der gennemløber Odense Kommune fra Borreby Møllegård, Bellinge til Den Fynske Landsby. Fredningsnævnet har samtidig truffet afgørelse om erstatning i sagen.

Fredningssagen er rejst af Fyns Amt og Odense Kommune i 1999. Fredningsforslaget, der oprindeligt omfattede en strækning på 26 km med et areal på 911 ha med ca. 340 lodsejere, er begrundet med, at gældende lovgivning og fredningen fra 1926 af en del af ådalen fra Dalum Papirfabrik til Ejby Mølle ikke yder tilstrækkelig beskyttelse af ådalens naturhistoriske, landskabelige, kulturhistoriske, arkitektoniske og rekreative interesser.

Fredningsnævnets afgørelse omfatter 1. etape af fredningsforslaget.

Fredningsnævnets afgørelse er forelagt Naturklagenævnet til efterprøvelse i medfør af naturbeskyttelseslovens § 42. Afgørelsen er tillige påklaget til Naturklagenævnet af Fyns Amt, Odense Kommune samt af 15 lodsejere.

Fredningsområdet

Odense Å, der løber gennem Odense Kommune fra Borreby Møllegård gennem Odense by til udløbet i Odense Fjord, er Fyns længste vandløb og på hele strækningen gennem Odense Kommune tillige Fyns største vandløb.

Byens parker, skove og naturområder er i høj grad knyttet til ådalen. For at forbedre befolkningens muligheder for en rekreativ udnyttelse af ådalens grønne områder har Odense Kommune siden 1975 opkøbt store arealer og ejer i dag ca. halvdelen af de arealer, der er omfattet af fredningsforslaget.

Naturhistorie

Odense Ådal blev dannet for ca. 15.000 år siden af smeltevandsfloden fra 2 gletchere, der var trukket ned over Fyn fra nordøst og sydøst. Floddalen har haft en meget variabel bredde - fra op til 2 km, men de fleste steder mellem 400 og 800 m og ved Dalum kun ca. 150 m.

Ådalens mægtighed vidner om, at der engang har løbet en flod af betydelig større dimensioner. Fra Borreby til Bellinge Bro ligger den mest uberørte og landskabeligt smukkeste strækning af Odense Å, hvor vandløbet forløber naturligt, omgivet af lavtliggende enge i en snæver ådal. Helt frem til broen ved Dalumvej forløber åen stadig ureguleret i en markant ådal, men præges i stigende grad af den bynære beliggenhed.

De væsentligste biologiske interesser til Odense Å knytter sig til de vandnære arealer uden for de tættere bebyggede områder - d.v.s. strækningen fra Borreby Møllegård til Dalum Papirfabrik - hvor åen stort set er ureguleret med et slynget forløb med relativt ringe fald og næsten overalt omgives af moser, enge og overdrev. Der findes en del skovarealer langs Odense Å, heriblandt en mindre skov ved Kratholm.

Engene er vigtige ynglesteder for ande- og vadefugle samt rørhøg. Dræning, gødningstilførsel, tilplantning m.v. har haft en negativ effekt på det karakteristiske plante- og dyreliv på mange overdrev, enge og moser langs åen. Det største problem er tilgroning med træer, buske og højt voksende græsser/urter.

Af de 40 forskellige arter af ferskvandsfisk i Danmark er de 20 registreret i Odense Å-systemet, bl.a. pigherling og ørred. Den nedre del af Odense Å er passagevand for havørreder på gydetræk op i hele Odense Å-systemet. Af fugle tilknyttet vandløbet kan nævnes isfugl, som træffes fåtalligt ynglende langs åen, samt vandstæren.

Kulturhistorie

Odense Å har fra de tidligste tider været bosætningsområde og åen en vigtig færdselsåre. Med kristendommen blev bosættelserne faste, og Odense blev bispeby. Klostrene anlagde vandmøller i tilknytning til åen, heriblandt Dalum Mølle, hvis opstemning i dag benyttes af Dalum Papirfabrik.

Skovene ved Fruens Bøge og engene langs åen har stor rekreativ værdi for borgerne. I dag er målsætningerne for byens grønne områder, herunder parker og friarealer stadig at skabe individuelle og velfungerende friarealer, at plante ny skov med nye rekreative muligheder og at udbygge cykelstinettet. Lystskoven ved Fruens Bøge er stadig kernepunkt i byens rekreative liv. Stistrækningen fra bymidten til Fruens Bøge er forlænget mod syd gennem ådalen til Bellinge og mod nord til Seden som led i et forgrenet stisystem.

Skovene i ådalen drives stadig efter principper, der tilgodeser rekreative og ikke økonomiske interesser. Der udtyndes og genplantes ved plukhugst, så skovene rummer fortrinsvis løvtræer i alle aldre. Engene bortforpagtes til afgræsning for at bevare kulturlandskabets flora og fauna.

Dele af ådalen er allerede omfattet af eksisterende fredninger (landskabsfredninger, som primært regulerer bebyggelse):

1. Fredning af strækningen af Odense Å og de vandløbsnære arealer fra Dalum Papirfabrik til Ejby Rensningsanlæg fra 1926, der erstatte af nærværende fredning.
2. Fredning af Dalumgårds jorder på nordsiden af Odense Å fra 1982, der grænser op til nærværende fredning.
3. Fredning af arealer mellem Bellinge Kirke og Odense Å fra 1957, der overlappes delvist af nærværende fredning.
4. Dalum kirkeomgivelsesfredning fra 1950, der overlappes delvist af nærværende fredning.

I regionplanlægningen udgør Odense Ådal et større sammenhængende landskabsområde. Odense Å og de tilstødende moser, enge, overdrev og strandenge er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Næsten hele fredningsområdet er omfattet af åbeskyttelseslinjen. Der findes 3 fredede fortidsminder inden for fredningsområdet. En del af Odense Å og de tilstødende arealer er udpeget som EU-habitatområde.

I kommuneplanen er arealerne omkring åen udpeget til forskellige anvendelsesformål afhængig af, om åen gennemløber landbrugsområde i landzone (jordbrugsområder med særlige naturhensyn og bynære landskaber) eller byområder i byzone (friarealer, boligområder, centerområder og erhvervsområder).

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har ved fastlæggelsen af fredningsgrænsen fundet, at det vil sikre ådalens harmoniske og smukke forløb, hvis fredningsgrænsen, hvor det er muligt, følger åbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 16.

Generelle bestemmelser

Fredningens formål er:

- at friholde ådalen for yderligere bebyggelse,
- at sikre og forbedre
 - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder de bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
 - bynære arealer til rekreative formål,
 - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
 - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

Fredningen indeholder bestemmelser om bevaring af arealerne i deres nuværende tilstand, forbud mod bebyggelse og andre faste konstruktioner og anlæg, terrænændringer samt sikring af offentlighedens adgang og tilladelse til sædvanlig hegning og naturpleje og naturgenopretning.

Dyrkede arealer

Almindelige landbrugsafgrøder kan dyrkes som hidtil. Det er ikke tilladt at foretage tilplantning, herunder med juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, vildtremiser og lignende. Arealerne må ikke yderligere afvandes. Der kan foretages sædvanlige driftsomlægninger, og arealer, der i dag dyrkes inden for omdriften, kan udlægges til græs eller brak.

Udyrkede arealer og vandløb

Søer, enge, overdrev, strandenge og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes. Eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges. Sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven er tilladt.

Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, borde, jagthytter eller lignende. Nyt byggeri kan kun finde sted, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner/byplanvedtægter nævnt i fredningsafgørelsen. Ny bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 m fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet har herudover fastsat en række særlige bestemmelser om byggeri og anlæg for henholdsvis offentlige og private arealer i byzone.

Stier og veje m.v.

Der udlægges ikke nye stier ved fredningen, men fredningsnævnet kan dispensere til etablering af stier til rekreative formål. Eksisterende veje må ikke om- eller nedlægges og nye veje må ikke anlægges, bortset fra veje, der tjener gartneri, landbrugs- eller skovdrift. Broer og andre anlæg til rekreative formål kræver fredningsnævnets godkendelse.

Klagerne og bemærkninger hertil

Fredningsområdets afgrænsning

Fredningsafgørelsen er påklaget af Fyns Amt og Odense Kommune samt 15 lodsejere. Generelt ønsker de to offentlige myndigheder fredningsgrænsen udvidet. Lodsejerne ønsker fredningsgrænsen indskrænket.

Fyns Amt og Odense Kommune mener, at fredningsnævnets afgørelse indebærer væsentlige indskrænkninger i forhold til det oprindelige fredningsforslag for så vidt angår den geografiske afgrænsning. De kriterier, der dannede grundlag for afgrænsningen af det foreslåede fredningsområde, var, at fredningen skulle omfatte hele den ubebyggede ådal for at afspejle de eksisterende geologiske og bymæssige forhold og sikre den varierede oplevelse af ådalen med den smalle tætte ådal

gennem bymidten og den brede imponerende ådal i kommunens sydvestlige hjørne. Fredningsforslaget har derfor, hvor ådalen er smal eller bebyggelsen ligger tæt på ådalen, omfattet et relativt smalt område. Andre steder, hvor ådalen er bred, og bebyggelsen ligger langt fra ådalen, er afgrænsningen af fredningsområdet relativt bred. Amtet og kommunen har foreslået fredningsgrænsen udvidet til at omfatte følgende områder:

Område ved Stensgård, Fangel

Området illustrerer de geologiske dannelsesprocesser af landskabet, der ikke er ødelagt af råstofindvinding, bebyggelse m.v., og udgør en geologisk og landskabelig yderst værdifuld terrasse i forbindelse med isens afsmeltning fra Fyn ved slutningen af sidste istid. Der er en klar landskabelig sammenhæng mellem åen og smeltevandsterrassen. Ved en udbygning af Odense by i retning mod sydvest vil en medtagelse af arealet sikre ådalen en bredde, som friholdes for bebyggelse m.v., og danne en grøn korridor gennem byen på denne strækning. Ikke mindst i sydlig retning af Odense er et udtalt behov for at sikre og planlægge for nye fremtidige bynære rekreative landskaber, og arealerne langs Odense Å er oplagte hertil.

Område mellem Bellinge og Dyrup

Området er medtaget i fredningsforslaget ud fra geologiske og landskabelige interesser samt ønsket om at friholde et grønt område mellem bebyggelserne i Bellinge og Dyrup. Området giver en dramatisk oplevelse af ådalen og adskiller meget tydeligt de to byområder Dyrup og Bellinge, hvilket er en stor kvalitet for oplevelsen af både ådalen og byen. Fredningsgrænsen i fredningsforslaget er derfor trukket uafhængigt af vejene.

Område ved Pilebakken i Skt. Klemens

Området er medtaget i fredningsforslaget for at sikre åbne arealer og fastholde en bredde af ådalen. Det er på dette sted vigtigt at fastholde en tydelig grænse mellem den bymæssige bebyggelse og det fredede areal og sikre, at der ikke kan ske yderligere byudvikling nærmere åen. Hvis området udelades, risikeres at byudviklingen vil ske mellem byzone og fredningsgrænsen.

Område mellem Søparken og Skt. Klemens

Området er medtaget, da det er en del af ådalen. Da en stor del af området er dækket af skov (fredskov), er der fra det meste af området en begrænset visuel sammenhæng med åen. Det gælder dog ikke det vestligste hjørne af området, der hænger landskabeligt snævert sammen med åen og er en del af ådalen. De skovdækkede arealer kan udelades.

Område ved Dalumvej

Området ligger mellem Dalumgårdsfredningen og Odense Å og grænser helt ned til Odense Å. Området har en klar landskabelig sammenhæng med åen og udgør en del af ådalen. Herudover har området biologiske værdier. Odense Kommune og Fyns Amt kan efter indsigelserne gå med til, at en del af arealet vest for parkeringspladsen ved Dalumvej og en mindre del af arealet ved Zachariasvej ikke inddrages under fredningen.

Odense Kommune har herudover foreslået fredningen udvidet med *område ved Zachariasvej*.

Området, der er en del af ådalen, er det eneste sted, hvor man kan opleve ådalen fra det gamle arbejderkvarter til papirfabrikken og Zachariasvej. Ådalen er ellers gemt væk bag bygninger m.v. Arealet har derfor, på trods af sin lille størrelse, stor værdi som visuel og rekreativ forbindelse med sti direkte til åen. Fredningen af dette areal er principiel, da de øvrige etaper af fredningen også omfatter stiforbindelser op fra ådalen. Et ønske om også at medtage et mindre område ved Lettebæk Huse, Bellinge har kommunen frafaldet under sagen.

Skov- og Naturstyrelsen er enig med amtet og kommunen i, at områderne mellem Bellinge og Dyrup, områderne ved Pilebakken i Skt. Klemens og mellem Søparken og Skt. Klemens samt del af området ved Fangel bør medtages i fredningen. Områderne har stor værdi for den samlede oplevelse af ådalen. En sløring af disse områder i form af byggeri mv. vil ødelægge den landskabelige sammenhæng i ådalen.

Styrelsen finder derimod ikke, at der er tilstrækkelig landskabelig begrundelse for at medtage området ved Dalumvej - måske med undtagelse af en mindre del af området - og ej heller områderne ved Lettebæk Huse og ved Zachariasvej.

Dalum Papirfabrik A/S, ejer af arealet ved Dalumvej og ved Zachariasvej, har protesteret mod, at deres arealer inddrages under frednin-

gen, da en fredning bl.a. vil hindre eventuelle udvidelser af virksomhedens anlæg og begrænse dens dispositionsmuligheder i øvrigt. Fabrikken har foreslået, at alene et mindre skovbevokset areal ned mod åen ved Dalumvej inddrages under fredningen.

En række beboere ved vejen Engsvinget, (lb.nr. 16 - 27) har klaget over, at der inddrages så stort et areal af private haver. Fredningsgrænsen ligger flere steder over 40 m fra åkanten. Vandløbsloven sikrer en naturlig fredning omkring åen sammen med 150 m åbeskyttelseslinjen.

Lb.nr. 33 (matr.nr. 7a Højme By, Sanderum) mener, at arealet i det nordøstlige hjørne, der ønskes bebygget, bør udgå af fredningen. Arealet, der ønskes inddraget i byzone, kunne være i en afstand af ca. 150 m fra de eksisterende elmaster ned til åen og afskæres i en afstand af 150 m fra åen, således at de nederste 150 m bliver friholdt. Klager er indstillet på at lade et større areal ligge som en grøn kile, såfremt muligheden for bebyggelse bevares.

Lb.nr. 45 (matr.nr. 1a Stenløse By, Stenløse) mener, at der oprindeligt blev givet tilsagn om, at alle huse ville ligge uden for fredningsområdet. En fredningsgrænse få meter fra klagers bolig er ikke acceptabel.

Lb.nr. 52 (matr.nr. 8c Svendstrup By, Stenløse) har påklaget fredningsgrænsens placering ved Stenløsevej. Fredningsnævnets begrundelse med udsigt fra Stenløsevej til ådalen er ikke i overensstemmelse med forholdene på stedet, idet man ikke kan se ådalen, men kun tværs over til villabebyggelsen, Bellinge. Ved ikke at lade fredningsgrænsen følge ådalens normale afgrænsning har man pålagt den dyrkede del af klagers grund - ca. 3,4 ha - nogle dyrknings- og afvandingsrestriktioner, som den tilkendte erstatning ikke tilnærmelsesvist dækker.

Tre lodsejere, lb.nr.32, 33 samt matr.nr. 8b Højme By, Sanderum (uden for fredningen) fastholder deres modstand mod en udvidelse af fredningen på deres ejendomme.

Anlæg af stier i fredningen

Beboerne ved vejen Engsvinget (lb.nr. 16 - 27) har anført, at fredningen ikke udelukker fremtidig etablering af en offentlig sti ind over de private grunde.

Lodsejerne er grundlæggende positive over for en bevaring af den skønne natur langs Odense Å. Odense Kommune forsøgte imidlertid i 1991 at anlægge en offentlig sti på klagerne grunde, men trak forslaget tilbage efter henstilling fra klagerne og gav tilsagn om, at en eventuel fremtidig sti ville blive anlagt på den modsatte side af åen, hvor kun en enkelt grundejer, som er indforstået, vil blive berørt. Grundejerne frygter, at fredningen muliggør anlæggelse af en sti på deres ejendomme.

Plejebestemmelser for offentlige arealer

Odense Kommune har ønsket at få ændret bestemmelserne i fredningen bl.a. om kommunens mulighed for at fælde træer på de kommunale arealer, da det nugældende bestemmelser anses for at være væsentligt strammere end for de private arealer. Kommunen har derfor fremsat konkrete forslag til ændring af bestemmelserne under bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden og pleje af områderne.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling herunder besigtigelse og det offentligt tilgængelige møde den 20. april 2005 har deltaget 9 af Naturklagenævnets 10 medlemmer: Bent Jacobsen (formand), Bent Hindrup Andersen, Marie-Louise Andreasen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Anders Stenild, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Naturklagenævnet har ved anden afgørelse af dags dato truffet afgørelse om erstatningen for fredningen.

Det tiltrædes, at der gennemføres fredning efter naturbeskyttelseslovens kapitel 6 til sikring af de landskabelige, naturmæssige og rekreative værdier i området.

Fredningsområdets afgrænsning

Af hensyn til den landskabelige sammenhæng bør der ske en udvidelse af fredningsområdet i alt væsentligt som foreslået af sagsrejserne Fyns Amt og Odense Kommune. Af de grunde, som sagsrejserne har anført, bør også arealerne ved Dalumvej og ved Zachariasvej inddrages under fredningen i det omfang kommunen senest har foreslået. Den afgrænsning af fredningen, som fredningsnævnet har fastlagt, ændres, f.s.v. angår nedenfor nævnte arealer alt som vist på fredningskortet:

Areal ved Dalum, areal ved Zachariasvej samt område ved Pilebakken i Skt. Klemens og område mellem Søparken og Skt. Klemens inddrages under fredningen.

Grænsen ved Møllevej flyttes uden om mølledammen, som ønsket af ejeren.

Arealerne ved Engsvinget. Fredningsgrænsen flyttes tættere mod åen, så at den i princippet følger overkant af den nederste geologiske terrasse.

Foranstående beslutninger er enstemmige.

Med 7 stemmer mod 2 (Anders Stenild og Jens Vibjerg) bestemmes, at *areal ved Bondebjerg - bortset fra den nordøstlige trekantede spids - samt areal ved Stensgård* medtages under fredningen. Mindretallet stemmer for at stadfæste fredningsnævnets afgrænsning af fredningen.

Fredningsbestemmelserne

Odenses Kommunes forslag til ændret formulering af visse bestemmelser for de offentligt ejede arealer 0-10 meter fra åbredden samt bestemmelsen om pleje tiltrædes.

Øvrige fredningsbestemmelser stadfæstes i realiteten.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 15. januar 2004 ophæves, fastsættes følgende fredningsbestemmelser for fredningsområdet, der er afgrænset som vist på det fredningskort, der hører til Naturklagenævnets afgørelse.

Fredningen omfatter helt eller delvist de på vedhæftede matrikelfortegnelse anførte ejendomme.

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

§ 3. Dyrkede arealer

Almindelige landbrugsafgrøder kan dyrkes som hidtil. Det er ikke tilladt at foretage tilplantning, herunder tilplantning med juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, vildtremiser og lignende.

Arealerne må ikke yderligere afvandes. Eksisterende dræn kan vedligeholdes. Der kan foretages sædvanlige driftsomlægninger, og arealer, der i dag dyrkes inden for omdriften, kan udlægges til græs eller brak.

§ 4. Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Odense Å's naturlige forløb må ikke forstyrres. Øvrige eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven.

Søer, enge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler. Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde dispensere til brug af bekæmpelsesmidler.

§ 5. Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræarealer skal opretholdes.

Der må ikke anlægges nye grøfter eller dræn. Det eksisterende afvandingssystem kan dog vedligeholdes i overensstemmelse med gældende lovgivning.

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, border, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter.¹ Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer.

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningssfacader parallelle med åforløbet og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningsens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

¹ Lkpl. 7-509 for et område ved Dalumvej. Lkpl. 5-614 Den Fynske Landsby. Bvt. nr. 75 "Åhaven". Lkpl. 32-293 for området ved Odense Å-Bellinge-Lettebækvej. Lkpl. 34-285 for området syd for Odense Å i Skt. Klemens. Lkpl. 32-274 for et areal omkring Bellinge kirke fra Kirkelundsvej mod nord til Odense Å.

§ 8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende di-ger kan istandsættes og vedligeholdes.

§ 10. Offentlighedens adgang

Ophold og færdsel til fods og på cykel skal ske efter naturbeskyttelseslovens regler. Ryttere må kun færdes på offentlige ridestier eller på offentlig vej.

Fredningsnævnet kan dispensere til etablering af stier til rekreative formål. Etablering af ridestier (et harvet spor) kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

§ 11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplånen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

Der kan opstilles bænke, affaldskurve og legeredskaber samt udføres jordarbejde til faldunderlag og lignende i ca. 50 cm's dybde uden fredningsnævnets godkendelse.

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 m over jorden.

Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægninger, samt at opsætte nyt hegn langs åen.

Opsætning af almindelige landbrugshegn kræver dog ikke fredningsnævnets godkendelse.

§ 13. Bestemmelser for private arealer i byzone

Inden for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg (herunder støttemure og lignende), parkeringspladser og broer.

Træer med en stammediameter større end 25 cm (målt 1,3 m over jorden) må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse.

Fredningsnævnet kan dog tillade at ændre eksisterende broer, have- og trappeanlæg, støttemure og større faste belægninger.

Det er tilladt at opstille nye lette hegn, herunder flethegn, trådhegn og lignende parallelt med åbredden. Hegn skal placeres min. 2 meter fra åbredden. De må have en højde på højst 1,80 meter og må ikke være forsynet med pigtråd, strøm eller lignende, dog undtagen ud for industri- og erhvervsområder. Hegn skal mod åbredden være afskærmet af løvfældende buske eller hække.

Mindre bygninger og anlæg til rekreativ brug, f.eks. ridebaner og spejderhytter, der kan opføres uden dispensation i henhold til de i note til § 6 nævnte lokalplaner/byplanvedtægter, kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse af udformningen.

§ 14. Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

Havekolonierne skal fortsat anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser.

Eksisterende veje må ikke omlægges eller nedlægges. Der må ikke anlægges nye veje i området, bortset fra veje, der tjener gartneri, landbrugs- eller skovbrugsdrift, og som følger det naturlige terræn.

Broer og andre anlæg til rekreative formål kan kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke anlægges campingpladser, sportsanlæg, skydebaner, motorbaner, flyvepladser eller oplags- og lossepladser. Der må ikke anbringes tårne, master, vindmøller, tankanlæg, campingvogne, faste hegn eller skæmmende indretninger, og der må ikke føres luftledninger hen over det fredede område.

Fredningen er ikke til hinder for opsætning af sædvanlige kreaturhegn på overdrev, moser, engarealer og på dyrkede arealer, ej heller sædvanlige hegn til beskyttelse af træer og buske i forbindelse med nyplantning eller i forbindelse med fredningsmyndighedernes pleje af arealerne.

Fredningen er ej heller til hinder for, at der etableres luftledninger med tilhørende master til elforsyning af kreaturhegn inden for det fredede område.

§ 15. Pleje af områderne

I medfør af de til enhver tid gældende bestemmelser, jf. for tiden Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 837 af 4. september 2000 om pleje af fredede arealer m.v. kan der foretages naturpleje og naturgenopretning til opfyldelse af fredningens formål.

Plejemyndigheden har ret til

- at foretage naturpleje af udyrkede arealer f.eks. ved afgræsning, slåning, rørskår og fjernelse af selvsåning,
- at overtage driften af enge og andre udyrkede arealer, hvis driften opgives af ejeren,
- at genoptage stævningsdriften i Stenløse Skov eller dele heraf i samarbejde med Odense Kommune.

Odense Kommune har ret til

- at fælde træer indenfor hele det fredede område, når træerne er udlevede eller er til fare for mennesker, bygninger og trafik, og efterfølgende at plante nyt.

Bekæmpelse af Bjørneklo skal ske overalt inden for fredningsområdet, Hvis en privat lodsejer ikke foretager bekæmpelse, har Odense Kommune og Fyns Amt ret, men ikke pligt til at gøre det.

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

§ 17. Ophævelse af tidligere fredninger

Følgende fredningskendelser ophæves:

- Fredningsnævnets kendelse af 11. februar 1925
- Overfredningsnævnets kendelse af 3. november 1926
- Fredningsnævnets kendelse af 25. november 1926

På Naturklagenævnets vegne

Bent Jacobsen
Viceformand

Fortegnelse

over de matrikelnumre, der helt eller delvist er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006.

Borreby Møllegård, Bellinge

Matr.nr. 2a, 3g og 3m

Bellinge, Bellinge

Matr.nr. 3g, 6by, 7d, 7r, 7v, 7x, 7y, 7z, 7æ, 7ø, 8ao, 8h, 8k, 8l, 9aq, 10f, 10l, 12ae, 12c, 20bø, 20hc, 20hd, 21a, 21c, 21e, 21f, 21h, 21m, 21o, 34au, 34av, 34ax 34ay og 34az

Højme By, Sanderum

Matr.nr. 7a, 7bi, 7bh, 8az, 8b, 8be, 8d, 8f, 8k, 8m, 10ao og 10i

Dyrup Gde., Sanderum

Matr.nr. 1hh, 1hi, 1hk, 1hl og 2ic

Kristiansdal Hgd., Dalum

Matr.nr. 1cek, 1cfh, 1l, 6a, 6aø, 6bv, 6db og 6æ

Hjallese By, Dalum

Matr.nr. 4b, 4d, 14ah, 14ai, 14ak, 14am, 14be, 14f, 14ho, 14hr og 15h

Stenløse By, Stenløse

Matr.nr. 1a, 1o, 2gd, 7d, 8h, 10h, 11k, 12x og 13b

Svenstrup By, Stenløse

Matr.nr. 1am, 1cl, 1d, 1e, 2k, 2m, 3a, 3b, 3u, 4bh, 4i, 4m, 5h, 5k, 5l, 7cd, 8c, 8dc, 8k og 25

Fangel By, Fangel

Matr.nr. 3a, 3ab, 3af, 3as, 3ax, 3ay, 3r, 3s, 3u, 3z, 3ø, 4n, 4q, 5æ, 5ø, 7o, 8o, 9ar, 10o, 12a, 12aa, 12ab, 12ac, 12x, 12z, 12ø, 16m, 17f, 22ac, 22ab, 22as, 23e, 31k, 33ac, 33ag, 33ah, 34a, 37x, 37y, 38n, 38o, 39d, 40d, 42a, 42ag, 42ah, 42b og 89

Naturklagenævnets afgørelse

af 29. maj 2006

om erstatning i anledning af fredning af Odense Ådal - delstrækning
fra Borreby til Den Fynske Landsby (1. etape) i Odense Kommune,

Fyns Amt

(sag nr. 03-111/420-0005).

Fredningsnævnet for Fyns Amt har den 15. januar 2004 truffet afgørelse om erstatning i anledning af fredning af Odense Ådal på strækningen, der gennemløber Odense Kommune fra Borreby Møllegård, Bellinge til Den Fynske Landsby.

Erstatning er tilkendt 66 lodsejere med et beløb på i alt 300.500 kr. Fredningsnævnets erstatningsafgørelse er i henhold til naturbeskyttelseslovens § 42 forelagt Naturklagenævnet og er samtidig påklaget til Naturklagenævnet af 6 lodsejere.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har tilkendt erstatning efter en grundtakst pr. påbegyndt ha på 1.500 kr., dog således at der kun er ydet det halve, eller 750 kr. pr. påbegyndt ha, for arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller § 16 om beskyttede naturtyper og åbeskyttelseslinjen.

For arealer, der ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller § 16, har fredningsnævnet ment, at fredningen medfører en indskrænkning i ejernes dyrkningsmuligheder, der kan begrunde en erstatning udover grundtaksten. Fredningsnævnet har derfor tilkendt en erstatning udover grundtaksten på 1.500 kr. pr. påbegyndt ha.

Endelig har fredningsnævnet tilkendt en ejer (lb.nr. 53) en erstatning på 20.000 kr. med den begrundelse, at fredningen hindrer ejeren i at opføre en hal.

Da fredningen af Odense Ådal efter fredningsnævnets opfattelse har en særlig interesse for beboerne i Odense Kommune, har fredningsnævnet i

medfør af naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 4 bestemt, at Odense Kommune skal afholde en fjerdedel af den samlede erstatning, og således at staten betaler halvdelen og Fyns Amt en fjerdedel.

Klager over erstatningen

Lb.nr. 2 (matr.nr. 2a Borreby Møllegård, Bellinge og matr.nr. 12c Bellinge By, Bellinge) forlanger en erstatning svarende til halvdelen af jordens værdi.

Lb.nr. 19 (matr.nr. 34ay Bellinge By, Bellinge) har påklaget erstatningen på 750 kr., der bør være 5.000 kr.

Lb.nr. 28 (matr.nr. 8k Bellinge By, Bellinge) har påklaget erstatningen på 750 kr. med henvisning til et tidligere fremsat erstatningskrav som følge af fredningen på 300.000 kr. Fredningen forhindrer en fremtidig tilplantning af arealet med juletræer eller frugttræer med mulig produktion for øje. Fredningen hindrer endvidere forskønnelse af arealet i form af opgravning/tilplantning af en eksisterende vanddam samt muliggør anlæg af en offentlig sti til gene for privatlivets fred og plante- og dyreliv.

Lb.nr. 33 (matr.nr. 7a m.fl. Højme By, Sanderum) har påklaget erstatningen på 23.250 kr., der bør være ca. 30 kr. pr. m². For de arealer, som Naturklagenævnet har besluttet at inddrage under fredningen, ca. 6-7 ha, påstås en erstatning på 150 kr. pr. m² på grund af mistet forventningsværdi.

Samme krav er rejst af Niels Bøgh, (nu lb.nr. 33 A) der har fået indtaget ca. 4 ha af matr.nr. 8b Højme By, Sanderum under fredningen.

Lb.nr. 34 (matr.nr. 1hh m.fl. Dyrup Gde, Sanderum) har anført, at han som følge af tab af muligheden for at omlægge agerjorden og iværksætte en juletræsproduktion bør tilkendes et erstatningsbeløb på 1.548.000 kr. Klagers nabo (lb.nr. 35) er blevet tilkendt et højere erstatningsbeløb med samme begrundelse.

Lb.nr. 35 (matr.nr. 2ic Dyrup Gde, Sanderum) har gentaget det over for fredningsnævnet fremsatte erstatningskrav på 4.862.400 kr., der dækker mistet mulighed for renafdrift af skoven i ellesumpen, manglende mulighed for henholdsvis tilskud fra Fyns Amt til afgræsning efter fældning af træer, for pyntegrøntdyrkning, for udstykning og for tilskud fra amtet til afskæring af dræn og etablering af vådområde.

Lb.nr. 36 Dalum Papir A/S (matr.nr. 4b, 4d, 15h Hjallese By, Dalum og 1c fh og 11 Kristiansdal Hgd. Dalum) har fremsat et erstatningskrav på 5. mio kr. for arealet vest for Dalumvej. Til støtte herfor gøres det gældende, at fredningen på det nærmeste fjerner muligheden for, at ejendommen på et senere tidspunkt kan udstykkes og bebygges i overensstemmelse med et af ejeren fremlagt bebyggelsesprojekt.

Det gøres endvidere gældende, at det er kommunen selv, der ved at rejse fredningsforslaget har afskåret muligheden for at overføre området til byzone.

For så vidt angår arealet øst for åen ved Zachariasvej er der ikke fremsat noget specifikt erstatningskrav.

Lb.nr. 52 (matr.nr. 8c Svendstrup By, Stenløse) har i klagen anført, at ved ikke at lade fredningsgrænsen følge ådalens normale afgrænsning, har man pålagt den dyrkede del af klagers grund - ca. 3,4 ha - nogle dyrknings- og afvandingsrestriktioner, som den tilkendte erstatning ikke tilnærmelsesvist dækker. Dette dyrkede areal bør udgå af fredningen. Erstatningskravet opgøres i modsat fald til 85.000 kr. svarende til ca. 25% af arealets handelsværdi.

Lb.nr. 63, 64, 65 og 66 (matr. Nr. 34a, 12a m.fl., 17f m.fl og 42 a m.fl. Fangel By, Fangel har forlangt en erstatning på 50.000 kr. pr. ha for de arealer, der er inddraget under fredningen.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling har deltaget 9 af Naturklagenævnets medlemmer: Bent Jacobsen (formand), Bent Hindrup Andersen, Marie-Louise Andreasen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Anders Stenild, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Naturklagenævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt, at fredningen af Odense Ådal (1. etape) gennemføres efter naturbeskyttelseslovens kap. 6. Fredningens afgrænsning er ændret, idet fredningsområdet er indskrænket visse steder efter påstand fra lodsejerne, medens fredningsområdet er udvidet andre steder ved hel eller delvis inddragelse af områder, som påstået af sagsrejsere. Fredningsbestemmelserne er fastsat i overensstemmelse med fredningsnævnets afgørelse med visse ændringer.

Erstatning i anledning af en fredning fastsættes til et beløb, der modsvarer den nedgang i ejendommens handelsværdi, der er en følge af

de ved fredningen pålagte begrænsninger i rådigheden, jf. naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1.

Det tiltrædes, at erstatningen som udgangspunkt fastsættes efter grundtaksten, for tiden 2.000 kr. pr. ha, dog således at der kun ydes det halve, eller 1.000 kr. pr. ha for arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 16 (åbeskyttelseslinjen) og/eller tidligere fredning. Det tiltrædes ligeledes, at der ydes halv grundtakst for enge og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (beskyttede naturtyper) og/eller tidligere fredning, da fredningen forbyder enhver form for jordbehandling, gødskning og sprøjtning på disse arealer.

For arealer, der hverken er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller § 16 eller tidligere fredning, ydes et tillæg til grundtaksten på 4.000 kr. pr. ha. for forbudet mod tilplantning.

Med de takstmæssige erstatninger anses der at være ydet fuld erstatning herunder for de begrænsninger i jordbrugsdriften, som fredningen måtte medføre.

Der kan ikke ved erstatningsfastsættelsen lægges vægt på de forventninger nogle ejere måtte have om, at dele af de fredede arealer ville blive overført til byzone inden for en overskuelig årrække, jf. klagerne fra lb.nr. 33, 33 A og 36. De pågældende arealer lå i landzone, da fredningssagen blev rejst, og Odense Kommune har som en af sagsrejserne dermed klart tilkendegivet, at kommunen ikke har haft til hensigt at søge de pågældende landzonearealer overført til byzone med henblik på bebyggelse. Der ses i øvrigt heller ikke på anden måde fra kommunens side at være skabt grundlag for berettigede forventninger om ændring af de nævnte arealers zonestatus.

For fredning af en del af Dalum Papirfabriks areal ved Zachariasvej tilkendes en skønsmæssigt fastsat erstatning på 15.000 kr.

Særlig erstatning på 20.000 kr. til lodsejeren lb.nr. 53 stadfæstes.

Der fastsættes en mindsteerstatning pr. ejendom på 2.000 kr.

Idet fredningsnævnets erstatningsafgørelse ophæves, fastsættes erstatningerne efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, herefter således, idet de beregnede erstatninger oprundes til hele hundrede:

Lb.nr.	Ejer og matr.nr.	Erstatning	Erstatning i alt
1	Lars Finn Voldsgaard Matr.nr. 3m Borreby Møllegård, Bellinge. Grundtakst: 1,7 ha á 1.000 kr.	1.700 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

2	Borreby Møllegård APS Matr. nr. 2a Borreby Møllegård, Bellinge og 12c Bellinge By, Bellinge Grundtakst: 9,8 ha á 2.000 kr. 8,3 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 9,8 ha á 4.000 kr.	19.600 kr. 8.300 kr. 39.200 kr.	67.100 kr.
3	Poul Hans Andersen Matr.nr. 3g Borreby Møllegård, Bellinge Grundtakst: 0,08 ha á 2.000 kr.	160 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
4	Hanne Voldsgaard Knudsen Matr.nr. 12ae Bellinge By, Bellinge 0,17 ha á 2.000 kr. 3,9 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,17 ha á 4.000 kr.	340 kr. 3.900 kr. 680 kr.	5.000 kr.

5	Kaj Rasmussen og Grete Rasmussen. Matr.nr. 6g Bellinge By, Bellinge 2,0 ha á 1.000 kr.	2.000 kr.	2.000 kr.
6	Gudmund Juul Larsen Matr.nr. 7r Bellinge By, Bellinge 0,5 ha á 1.000 kr.		

		500 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
--	--	------------------------------	-----------

7	Niels Juul Larsen Matr.nr. 7d Bellinge By, Bellinge 0,6 ha á 1.000 kr.	600 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
8	Elsebeth Trommelholt Nielsen Matr.nr. 10 l Bellinge By, Bellinge 0,7 ha á 1.000 kr.	700 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
9	Mette Bernice Hedekær Larsen Matr.nr. 10f Bellinge By, Bellinge 1,1 ha á 1.000 kr.	1,100 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
10	Anne-Marie Lajer og Erik Steen Lajer Matr.nr. 9aq Bellinge By, Bellinge 1,1ha á 1.000 kr.	1,100 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
11	Peter Friis-Wandall Matr.nr. 21f og 21m Bellinge By, Bellinge 0,14 ha á 1.000 kr.	140 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
12	Ole Nøhr Andersen Matr.nr. 21e Bellinge By, Bellinge 0,2 ha á 1.000 kr.	200 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
13	Ove Bøje Matr.nr. 21c Bellinge By, Bellinge 0,4 ha á 1.000 kr.	400 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
14	Peter A.E. Sørensen Matr.nr. 21h Bellinge By, Bellinge 0,13 ha á 1.000 kr.	130 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

15	Stine Buch Hansen Matr.nr. 21a Bellinge By, Bellinge 0,3 á 2.000 kr. 7,7 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,3 ha á 4.000 kr.	600 kr. 7.700 kr. 1.200 kr.	9.500 kr.
----	--	---------------------------------------	-----------

16	Finn Max Laursen Matr.nr. 34au Bellinge By, Bellinge 0,05 ha á 1.000 kr.	50 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
18	Bent Vilhelmsen Matr.nr. 34ax Bellinge By, Bellinge 0,09 ha á 1.000 kr.	90 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
19	Finn Boe-Hansen Matr.nr. 34ay Bellinge By, Bellinge 0,1 ha á 1.000 kr.	100 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
20	Ulla Poulsen Precht Matr.nr. 34az Bellinge By, Bellinge 0,1 ha á 1.000 kr.	100 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
21	Leif Rasmussen Matr.nr. 7ø Bellinge By, Bellinge 0,03 ha á 1.000 kr.	30 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
22	Aage Juul Larsen Matr.nr. 7æ Bellinge By, Bellinge 0,06 ha á 1.000 kr.	60 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

23	Henrik Yde og Lisbeth Mandrup Yde Matr.nr. 7z Bellinge By, Bellinge 0,05 ha á 1.000 kr.	50 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
24	Ib Jørgensen Matr.nr. 7y Bellinge By, Bellinge 0,03 ha á 1.000 kr.	30 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
25	Anja Irene Rauchmann og Henning Rauchmann Matr.nr. 7x Bellinge By, Bellinge 0,05 ha á 1.000 kr.	50 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
26	Jonna Andersen Matr.nr. 7v Bellinge By, Bellinge 0,1 ha á 1.000 kr.	100 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

27	Michael Larsen Matr.nr. 8ao og 8l Bellinge By, Bellinge 0,2 ha á 2.000 kr. 5,8 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,2 ha á 4.000 kr.	400 kr. 5.800 kr. 800 kr.	7.000 kr.
28	Anette Bundgaard Bondo og Rene Flindt Bondo Matr.nr. 8k Bellinge By, Bellinge 0,8 ha á 1.000 kr.	800 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

29	Grundejerforeningen Ådalen v/Finn Erik Hansen Matr.nr. 20bø, 20hc og 20 hd Bellinge By, Bellinge 0,2 ha á 2.000 kr. 3,0 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,2 ha á 4.000 kr.	400 kr. 3.000 kr. 800 kr.	4.200 Kr.
----	---	---------------------------------	-----------

30	Mogens Stig Djurhuus og Anette Drejer Djurhuus Matr.nr. 8be og 8f Højme By, Sanderum 0,3 ha á 2.000 kr. 2,8 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,3 ha á 4.000 kr.	600 kr. 2.800 kr. 1.200 kr.	4.600 kr.
31	Tommy Raun og Susanne Raun Matr.nr. 8m Højme By, Sanderum 0,6 ha á 2.000 kr. 0,02 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,6 ha á 4.000 kr.	1.200 kr. 20 kr. 2.400 kr.	3.700 kr.
32	Ruth Andersen Matr.nr. 8d Højme By, Sanderum 0,3 ha á 2.000 kr. 0,07 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,3 ha á 4.000 kr.	600 kr. 70 kr. 1.200 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
33	Frede Bang Olsen og Kirsten Bang Olsen Matr.nr. 7a, 7bh og 7bi Højme By, Sanderum 9,4 ha á 2.000 kr. 2,7 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 9,4 ha á 4.000 kr.	18.800 kr. 2.700 kr. 37.600 kr.	59.100 kr.
33 A	Eva Birthe Bøgh og Niels Boberg Bøgh Matr.nr. 8b Højme By, Sanderum 3,4 ha á 2.000 kr. Tilplantningsforbud: 3,4 ha á 4.000 kr.	6.800 kr. 13.600 kr.	20.400 kr.
33 B	Bellinge Øst Vandværk v/Tb Barfod Jespersen 0,1 ha á 2.000 kr.	200 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

34	Poul Pedersen Matr.nr. 1hh, 1hi, 1hk og 1hl Dyrup Gde., Sanderum 3,8 ha á 2.000 kr. 17,5 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 3,8 ha á 4.000 kr.	7.600 kr. 17.500 kr. 15.200 kr.	40.300 kr.
35	Hans Olav Søllested Matr.nr. 2ic Dyrup Gde., Sanderum 12,9 ha á 2.000 kr. 5,5 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 12,9 ha á 4.000 kr.	25.800 kr. 5.500 kr. 51.600 kr.	82.900 kr.
36	Dalum Papir A/S Matr.nr. 1cfh og 1l Kristiansdal Hgd., Dalum og 4b, 4d og 15h Hjallesø By, Da- lum 1,3 ha á 2.000 kr. 5,0 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 1,3 ha á 4.000 kr. Særlig erstatning	2.600 kr. 5.000 kr. 5.200 kr. 15.000 kr.	27.800 kr.

37	Dalum Menighedsråd Matr.nr. 6a Kristiansdal Hgd., Dalum 1,0 ha á 1.000 kr.	1.000 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
38	Claus Sten Hansen og Mona Algren Han- sen Matr.nr. 6aø Kristiansdal Hgd., Dalum 0,1 ha á 1.000 kr.	100 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
39	Aage Bøg Pedersen Matr.nr. 6æ Kristiansdal Hgd., Dalum 0,06 ha á 1.000 kr.	60 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

40	Ina Birte Myrhøj og Niels Myrhøj Matr.nr. 6bv Kristiansdal Hgd., Dalum 0,02 ha á 1.000 kr.	20 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
40 A	Haveforeningen Lilletoften v/Tina Nielsen Matr.nr. 14ai Hjallesø By, Dalum 7,9 ha á 2.000 kr. 5,0 ha á 1.000 kr. 7,9 ha á 4.000 kr.	15.800 kr. 5.000 kr. 31.600 kr.	52.400 kr.
41	Bent Arne Hansen Matr.nr. 8h Stenløse By, Stenløse 5,0 ha á 2.000 kr. 6,3 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 5,0 ha á 4.000 kr.	10.000 kr. 6.300 kr. 20.000 kr.	36.300 kr.

42	Finn Kreiberg Matr.nr. 7d Stenløse By, Stenløse 0,06 ha á 2.000 kr. 0,2 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,06 ha á 4.000 kr.	120 kr. 200 kr. 240 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
----	--	--	-----------

43	Karl Marinus Jensen Matr.nr. 12x Stenløse By, Stenløse 1,8 ha á 2.000 kr. 1,8 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 1,8 ha á 4.000 kr.	3.600 kr. 1.800 kr. 7.200 kr.	12.600 kr.
44	Jens Christian Jensen Matr.nr. 11k Stenløse By, Stenløse 0,6 ha á 2.000 kr. 1,4 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,6 ha á 4.000 kr.	1.200 kr. 1.400 kr. 2.400 kr.	5.000 kr.

45	Birthe Elisabeth Johansen Matr.nr. 1a Stenløse By, Stenløse 1,1 ha á 1.000 kr.	1.100 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
46	Bent Rindebæk Hansen Matr.nr. 1o Stenløse By, Stenløse 0,03 ha á 1.000 kr.	30 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
47	Søren Gram Matr.nr. 1e Svenstrup By, Stenløse 0,6 ha á 1.000 kr.	600 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

48	Niels Peter Lysemose Matr.nr. 5h, 5k og 5l Svenstrup By, Stenløse 0,9 ha á 2.000 kr. 2,6 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,9 ha á 4.000 kr.	1.800 kr. 2.600 kr. 3.600 kr.	8.000 kr.
----	--	-------------------------------------	-----------

49	Bent Aage Hansen og Kirsten Hansen Matr.nr. 1am og 1d Svenstrup By, Stenløse 0,1 ha á 2.000 kr. 1,0 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,1 ha á 4.000 kr.	200 kr. 1.000 kr. 400 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
----	---	--	-----------

50	Inger Borreby Greve Matr.nr. 4i og 7cd Svenstrup By, Stenløse 0,8 ha á 2.000 kr. 2,0 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,8 ha á 4.000 kr.	1.600 kr. 2.000 kr. 3.200 kr.	6.800 kr.
51	Andelsboligforeningen Skt. Klemens Afd. I og II v/ Bodil Marie Sørensen Matr.nr. 2m Svenstrup By, Stenløse 0,3 ha á 2.000 kr.	600 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
52	Jørgen Peder Johansen Matr.nr. 8c Svenstrup By, Stenløse 3,2 ha á 2.000 kr. 1,7 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 3,2 ha á 4.000 kr.	6.400 kr. 1.700 kr. 12.800 kr.	20.900 kr.

53	Morten Hilmar Jørgensen og Katja Kjeld- gaard Jørgensen Matr.nr. 8k Svenstrup By, Stenløse og 22ac og 22as Fangel By, Fangel 2,4 ha á 2.000 kr. 2,6 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 2,4 ha á 4.000 kr. Særlig erstatning	4.800 kr. 2.600 kr. 9.600 kr. 20.000 kr.	37.000 kr.
54	Karl Aage Ivang Matr.nr. 33ac Fangel By, Fangel 0,1 ha á 2.000 kr. 0,7 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,1 ha á 4.000 kr.	200 kr. 700 kr. 400 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

55	Jens Christian Pedersen Matr.nr. 23e Fangel By, Fangel 0,7 ha á 2.000 kr. 0,7 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,7 ha á 4.000 kr.	1.400 kr. 700 kr. 2.800 kr.	4.900 kr.
56	Palle Weiglin og Susanne Rasmussen Matr.nr. 22ab Fangel By, Fangel 0,03 ha á 2.000 kr. 0,02 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud: 0,03 ha á 4.000 kr.	60 kr. 20 kr. 120 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
57	Ådalskolen Matr.nr. 42b Fangel By, Fangel 0,5 ha á 1.000 kr.	500 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

58	Morten Ermegaard Jensen og Dorthe Jensen Matr.nr. 3z Fangel By, Fangel 0,1 ha á 1.000 kr.	100 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
59	Kirsten Hansen og Poul Erik Knudsen Matr.nr. 3r og 3s Fangel By, Fangel 0,2 ha á 1.000 kr.	200 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
60	P.E.W.Invest APS Matr.nr. 3as Fangel By, Fangel 0,2 ha á 1.000 kr.	200 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

61	Birthe Jensen Matr.nr. 3ab Fangel By, Fangel 0,07 ha á 1.000 kr.	70 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
----	--	-----------------------------	-----------

62	Bente Karla Larsen Matr.nr. 3a Fangel By, Fangel 0,3 ha á 2.000 kr. 3,1 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud 0,3 ha á 4.000 kr.	600 kr. 3.100 kr. 1.200 kr.	4.900 kr.
----	--	-----------------------------------	-----------

63	Preben Stensgård Matr.nr. 34a Fangel By, Fangel 20,6 ha á 2.000 kr. 12,2 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud 20,6 ha á 4.000 kr.	41.200 kr. 12.200 kr. 82.400 kr.	135.800 kr.
----	--	--	-------------

64	Otto Madsen Matr.nr. 12a, 12aa, 12ab, 12ac, 12x, 12z, 12ø, 37x, 37y, 38n, 38o og 40d Fangel By, Fangel 16,1 ha á 2.000 kr. 8,5 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud 16,1 ha á 4.000 kr.	32.200 kr. 8.500 kr. 64.400 kr.	105.100 kr.
64 A	Peter Trinskjær og Rikke Gade Trinskjær Matr.nr. 39d Fangel By, Fangel 0,05 ha á 1.000 kr.	50 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
64 B	Esben Møllegård Hansen Matr.nr. 3ax og 3ay Fangel By, Fangel 0,07 ha á 1.000 kr.	70 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

64 C	Carl Emil Angelbo Pedersen Matr.nr. 7o Fangel By, Fangel 0,03 ha á 1.000 kr.	30 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
64 D	Bente Rieck Pedersen Matr.nr. 16m Fangel By, Fangel 0.03 ha á 2.000 kr. 0,1 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud 0,03 ha á 4.000 kr.	60 kr. 100 kr. 120 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.
64 E	Finn Thorslund og Karin Westergaard Thorslund Matr.nr. 10o Fangel By, Fangel 0,1 ha á 1.000 kr.	100 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

65	Andy Jensen Matr.nr. 5æ, 5ø, 17f, 31k, 33ag og 33ah Fangel By, Fangel 12,8 ha á 2.000 kr. 11,3 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud 12,8 ha á 4.000 kr.	25.600 kr. 11.300 kr. 51.200 kr.	88.100 kr.
65 A	Ulrik Jørgensen Matr.nr. 8o Fangel By, Fangel 1,6 ha á 1.000 kr.	1.600 kr. Mindsteerstatning	2.000 kr.

66	Hans Hammelev Rasmussen Matr.nr. 4n, 4q, 42a, 42ag og 42ah Fangel By, Fangel 18,5 ha á 2.000 kr. 13,4 ha á 1.000 kr. Tilplantningsforbud 18,5 ha á 4.000 kr.	37.000 kr. 13.400 kr. 74.000 kr.	124.400 kr.
67	Hans Erik Vahl-Møller Matr.nr. 9ar Fangel By, Fangel 1,4 ha á 1.000 kr.	1.400 kr. Mindsteerstatning	2000 kr.
	Erstatning i alt		1.073.800 kr.

De tilkendte erstatninger forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, 15. januar 2004, med en årlig rente svarende til den til enhver tid gældende diskonto, jf. naturbeskyttelseslovens § 39. stk. 3.

Fredningsnævnet har tillagt en række ejere godtgørelse for sagkyndig bistand med i alt 37.000 kr., der er udbetalt.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for Naturklagenævnet tillægges der lodsejeren lb.nr. 33 m.fl. alt 9.000,00 kr. incl. moms, der udbetales til advokat Peter Skjødt.

Lodsejerne lb.nr. 34 tillægges i alt 9.612,50 kr. incl. moms, der udbetales til advokat Henrik Krogsøe.

Lodsejer lb.nr. 35 tillægges i alt 8.250,00 kr. incl. moms, der udbetales til advokat Stig Holdgaard

Lodsejere lb.nr. 36 tillægges i alt 30.000,00 kr. incl. moms, der udbetales til advokat Henning Moritzen, samt 12.500 kr. incl. moms, der udbetales til Dalum Papir A/S

Af den samlede erstatning på 1.073.800 kr. samt renter og tillagt omkostningsbeløb på 69.362,50 kr. udreder staten ved Miljøministeriet 50 %, Fyns Amt 25 % og Odense Kommune 25 % jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3 og 4.

Naturklagenævnets afgørelse om erstatningsudmålingen (men ikke størrelsen af de tillagte omkostningsbeløb) kan efter naturbeskyttelseslovens § 45 påklages til Taksationskommissionen af de ejere, der har indbragt fredningsnævnets erstatningsafgørelse for Naturklagenævnet, eller for hvis vedkommende Naturklagenævnet har skærpet fredningsbestemmelserne eller nedsat erstatningen. Afgørelsen kan tillige påklages af Fyns Amtsråd, Odense Kommune og af Miljøministeriet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Naturklagenævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede,

Klage skal indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, der videresender klagen til Taksationskommissionen.

På Naturklagenævnets vegne

Bent Jacobsen

Viceformand

FREDNINGSNÆVNET>

31 JAN. 2006

Ikke scannet

Fredning af Odense Ådal
på strækningen, der gennemløber Odense
kommune fra Borreby Møllegård, Bellinge,
i syd til Åens udløb i Odense Fjord

Delafgørelse for så vidt angår 67 lodsejere
strækkende sig fra Borreby Møllegård, Bellinge, i syd
til jernbanen ved Den Fynske Landsby mod nord

Fredningsnævnets afgørelse af 15. januar 2004
samt fredningsnævnets erstatningsafgørelse af samme dato

Begæringen om fredning

Ved begæring af 15. juli 1999 har Fyns Amt sammen med Odense kommune fremsendt forslag til fredning af Odense Ådal på den strækning, der gennemløber Odense kommune fra Borreby Møllegård, Bellinge, i syd til Åens udløb i Odense Fjord mod nord.

Fredningsforslaget strækker sig over 26 km og omfatter et areal på i alt 911 ha med ca. 340 lodsejere. Odense kommune ejer ca. 445 ha af det foreslåede fredede areal.

Fredningsforslaget er udarbejdet i fællesskab af Odense kommune og Fyns Amt. Forslaget har været til endelig behandling i Odense byråd den 9. december 1998 og i Fyns Amtsråd den 29. marts 1999 og er både i byrådet og amtsrådet blevet enstemmigt vedtaget.

På et møde i Odense byråd den 1. oktober 1997 har Odense kommune fraskrevet sig kravet om erstatning som følge af fredningen.

Nærværende delafgørelse af fredningen vedrører alene området fra Borreby Møllegård, Bellinge, i syd til jernbanearealet ved Den Fynske Landsby i nord og omfatter alene 67 lodsejere, jf. vedhæftede lodsejerfortegnelse og matrikelfortegnelse.

Lodsejerne står i lodsejerfortegnelsen i nummerorden, startende fra syd ved Borreby Møllegård og langs vestsiden af Odense Å frem til Den Fynske Landsby, derefter langs østsiden af Odense Å fra Den Fynske Landsby og tilbage til Borreby Møllegård. Lodsejerfortegnelsen er udarbejdet ud fra Odense kommunes ejendomsregister.

I lodsejerfortegnelsen er der endvidere foretaget en opdeling arealmæssigt i følgende bogstaver, der dækker over ejendommens anvendelse:

- O: Omfattet af åbeskyttelseslinien/naturbeskyttelseslovens § 3/tidligere fredet
- A: Ager
- B: Bevokset/skov
- E: Eng/mose/overdrev
- H: Have
- U: Udyrket areal

Opdelingen og beregningerne af, hvad der er henholdsvis ager/bevokset/skov/mose/overdrev/have/udyrt areal, er foretaget ud fra luftfoto, optaget i 1999 kombineret med besigtigelser under møderne i marken. For nogle ejendomme er der en uskarp overgang mellem de enkelte kolonner, f.eks. lodsejerne nr. 16-26 på Engsvinget i Bellinge, hvor nogle arealer er engarealer, mens andre har karakter af have. I disse tilfælde er ejendommens areal anført som have. I nogle tilfælde er grænsen mellem ager på den ene side og udyrket areal på den anden side uklar, det gælder f.eks. lodsejer nr. 34, hvis areal er braklagt og har været det i så mange år, at det i marken ser ud som et udyrket areal, og det er derfor angivet som sådan i lodsejerlisten, men arealet er juridisk set ager og vil kunne indtages til dyrkning igen, også i forhold til de foreslåede fredningsbestemmelser.

Generelt vedrørende hele fredningsforslaget

Baggrunden for fredningsforslaget

Odense Ådal er den største og mest markante ådal på Fyn og forløber igennem hele Odense kommune og Odense bys centrum. Byens parker, skove og naturområder er i høj grad knyttet til ådalen.

For at forbedre befolkningens muligheder for en rekreativ udnyttelse af ådalens grønne områder har Odense kommune siden 1875 opkøbt store arealer og ejer i dag ca. halvdelen af de arealer, der er omfattet af fredningsforslaget.

I 1926 blev der gennemført en fredning af en del af ådalen fra Dalum Papirfabrik til Ejby Mølle. Endvidere er der ved naturfredningslovens/naturbeskyttelsesloven sket en vis beskyttelse af ådalen i form af åbeskyttelseslinien og beskyttede naturtyper, ligesom planlægningsloven og anden lov yder en vis beskyttelse af værdierne i Odense Ådal.

Sagsrejserne har fremhævet, at det har vist sig, at gældende lovgivning samt fredningen fra 1926 ikke yder en tilstrækkelig beskyttelse af ådalens naturhistoriske, landskabelige, kulturhistoriske, arkitektoniske og rekreative interesser, og dette er baggrunden for, at Odense Byråd og Fyns Amt har besluttet at fremsende fredningsforslaget til fredning af Odense Ådal.

Fredningens formål er:

At friholde ådalen for yderligere bebyggelse,

at sikre og forbedre

- kulturhistoriske kvaliteter,
- landskabelige og geologiske interesser,
- arkitektoniske værdier, herunder de bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
- bynære arealer til rekreative formål,
- en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
- god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyrelivet,

at bevare og udbytte områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

Beskrivelse af fredningsområdet

Geologi og landskab

Odense Å løber gennem Odense kommune fra Borreby Møllegård til udløbet i Odense Fjord. Fra Borreby til Bellinge Bro ligger den mest uberørte og landskabeligt smukkeste strækning af Odense Å. Vandløbet slynger sig her naturligt og er omgivet af lavtliggende

enge i en ret snæver ådal. Helt frem til broen ved Dalumvej forløber åen stadig ureguleret i en markant ådal, men præges i stigende grad af den bynære beliggenhed.

Vandets hastighed aftager frem mod opstemningen ved Dalum Papirfabrik. Igennem den indre del af Odense by har Odense Å et relativt roligt forløb og en stor vanddybde, som til dels skyldes flere opstemninger. Syd for Vollsmose bliver ådalen igen tydelig med åbne enge og græsmarker omkring åen. Fra Kertemindevej og til udløbet præges åen i stigende grad af Odense Fjord og omgives af udstrakte strandenge. Her er åen meget bred, og ved sammenløbet med Odense Gamle Kanal, der fører kølevand fra Fynsværket, antager Odense Å nærmest karakter af en flod.

Odense Å er Fyns længste vandløb og på hele strækningen gennem Odense kommune tillige Fyns største vandløb. Ådalens mægtighed vidner om, at der engang har løbet en flod af betydelig større dimensioner.

For omkring 20.000 år siden trængte en gletscher ned over Danmark fra nordøst. Da gletscheren begyndte at smelte, blev en stor mængde dødis liggende tilbage på det indre af Fyn. Senere trængte en ny gletscher ind over Fyn, denne gang fra sydøst. Dødisen spærrede for adgangen til det centrale Fyn, og den nye gletscher kunne derfor kun omkranse øen.

Ved istidens slutning for ca. 15.000 år siden smeltede dødisen, og de store smeltevandsstrømme fulgte en nordøstgående lavning i terrænet. Den yngre gletscher, der omkransede Fyn, smeltede også bort, og floden kunne derfor uhindret løbe ud til Kattegat gennem området ved Odense Fjord. Denne store smeltevandsflod dannede således Odense Ådal. Smeltevandsfloden transporterede store mængder sand og grus, som blev aflejret i dalbunden. Igennem tiderne har floddalen haft en meget variabel bredde. Ved Frankfri opnåede den en bredde på 2 km, men de fleste steder var den mellem 400 og 800 meter og ved Dalum kun ca. 150 meter bred.

Efterhånden som isen smeltede, blev vandløbet mindre og smallere og gravede sig ned gennem den gamle flodbund, der i dag flere steder kan erkendes som terrasser langs ådalens sider. Den nuværende ådals aflejringer ligger derfor lavere end terrasserne og består overvejende af tørv og gytje.

Endvidere blev der afsat aflejringer af kildekalk. Den mest omfattende aflejring af kildekalk fandtes på en strækning fra Skt. Klemens og mere end 1 km nord på langs ådalen i et op til 200 meter bredt bælte. Ved Kratholm vest for Bellinge lå tidligere et kalkleje, der leverede en betydelig mængde kalk. Ved dræning, vandindvinding og råstofudnyttelse er meget store arealer med kildekalk forsvundet. Det er dog stadig muligt at finde kildekalk langs Odense Å, f.eks. ved Skt. Klemens og Kratholm.

Biologi

De væsentligste biologiske interesser til Odense Å knytter sig til de vandnære arealer uden for de tættere bebyggede områder, det vil sige strækningen fra Borreby Møllegård til Dalum Papirfabrik og fra Vollsmose til udløbet i Odense Fjord. På disse strækninger er åen stort set ureguleret med et slynget forløb med relativt ringe fald, og åen omgives næsten overalt af moser, enge og overdrev.

Omkring udløbet findes bl.a. maj-gøgeurt og kødfarvet gøgeurt. Engene er vigtige ynglesteder for ande- og vadefugle samt rørhøg. Engområderne er vigtige ynglesteder for vadefugle.

Mange overdrev, enge og moser langs åen præges af forskellige indgreb som dræning, tilførsel af gødning, tilplantning og lignende, hvilket har haft en negativ effekt på områdets karakteristiske plante- og dyreliv. Det største problem er tilgroning med træer, buske og højt voksende græsser/urter. Tilgroningen er en direkte følge af, at høslæt og afgræsning i stadig stigende grad hører op.

Af skovene langs Odense Å kan nævnes Stenløse Skov, som bærer præg af en tidligere stævningsdrift. En mindre skov ved Kratholm er spændende på grund af de talrige kilder.

Ud af de 40 forskellige arter af ferskvandsfisk der i dag kendes i Danmark, er de 20 registreret i Odense Å-systemet. Blandt arterne kan nævnes pigsmerling. Desuden findes der flere velegnede gydepladser for ørred.

Af fugle tilknyttet selve vandløbet kan nævnes isfugl, som træffes fåtalligt ynglende langs Odense Å i den sydlige del af kommunen, samt vandstæren.

Odense Å har tidligere været levested for odder, men i de senere år har der ikke været helt sikre tegn på dette sjældne pattedyr.

Kulturhistorie

Odense Å har fra de tidligste tider været bosætningsområde, og åen har været en vigtig færdselsåre. Der er gjort fund fra Yngre Stenalder, bl.a. i området mellem Odense Gamle Kanal og Odense Å, og der er påvist bopladser fra Yngre Stenalder ved Fruens Bøge og Biskorup. Stednavne som Bellinge, Åsum, Davinde, Stenløse tyder ligeledes på tidlig bebyggelse.

Allerede i Vikingetiden var Odense en vigtig by ved tilstedeværelsen af det Trelleborglignende anlæg ved Nonnebakken og leddingtogternes mandskab havde via Odense Å og Fjord adgang til havet.

Med kristendommen omkring år 1000 blev bosætningerne faste, og Odense blev bispeby. Klostrene anlagde vandmøller i tilknytning til Odense Å. Ved Munke Møllestræde lå indtil 1908 Munke Mølle, der hører til en af de ældste vandmøller i Danmark. Ved Ejby Mølle findes et af de mest markante anlæg ved Odense Å. Møllen blev anlagt omkring år 1200 af Sct. Knuds Kloster og er den eneste mølle i Odense Å, hvor der er foretaget uddybning af åen og opstemning til en mølledam. Møllen var i brug i 1899 og blev overtaget af Odense kommune i 1905, og møllebygningen og turbinehuset er bevaret.

Dalum Mølle blev bygget af Dalum Kloster i 1200-tallet, og opstemningen udnyttes i dag af Dalum Papirfabrik. Af andre vandmøller eller rester heraf langs åen kan nævnes Lettebæk Vandmølle, Hjallese Vandmølle, Stenløse Vandmølle og Borreby Vandmølle.

Der har været andre former for opstemninger i åen, f.eks. findes der på strækningen mellem Borreby og Bellinge spor af engvandingsanlæg.

Blandt de mange kilder i Odense Ådal blev Skt. Klemens Kilde tillagt helbredende virkning.

Langs Langelinie i Odense by findes flere patricierhaveanlæg og lysthuse fra århundredskiftet, og Bispens Lysthus ved Filosofgangen er af stor bevaringsværdi.

Rekreativ anvendelse

Odenses styre var allerede i 1860'erne opmærksom på den rekreative værdi skovene ved Fruens Bøge og engene langs Odense Å havde for borgerne. Den 28. april 1865 vedtog byrådet af nedsætte et permanent udvalg til "Byens og dens Forstæders Forskjønnelse samt til en og anden for Byen og dens Indvaanere nyttig, bekvem eller behagelig indretning".

I 1875 købte Odense kommune 52 td. land lystskov ved Fruens Bøge. I indstillingen nævntes, "at man så mindre til den pekuniære Side af Sagen end til den rekreative Værdi, Skoven havde for Odense Bys Borgere".

Denne holdning genspejler sig stadig i målsætningerne for byens grønne områder, hvor målet for parker og friarealer er:

- at skabe individuelle og velfungerende friarealer, så alle boligområder er nogenlunde ens forsynet,
- at plante nye skove, som giver borgerne nye, rekreative muligheder,
- at udbygge cykelstinet.

Lystskoven ved Fruens Bøge er stadig et af kernepunkterne i byens rekreative liv. Man mødes her og spiser hyggeligt på Carlsund og festligt på Restaurant Skoven. Der er iskiosk, der fiskes, vandres, løbes og cykles, og der holdes små, private fester og store folkefester som f.eks. Sct. Hansfest, Å-regatta og koncerter. Stistrækningen fra bymidten til Fruens Bøge er forlænget syd på gennem ådalen til Bellinge og nord på til Seden som led i et forgrenet stisystem.

Åfarten sejler stadig som i 1800-tallet med turbåde fra Munke Mose til Erik Bøgghs Sti i Fruens Bøge. Fra Erik Bøgghs Sti til udløbet i Odense Fjord, må almenheden sejle med kanoer, kajakker og lignende små både hele året. Samme både må sejle fra Bellinge Bro til Erik Bøgghs Sti, men kun i perioden fra 1. juni til 1. oktober. Der er anlagt broer til ophaling og isætning af kanoer. Der er ønske om anlæg af primitive overnatningssteder et par steder langs åen.

Langs åen og åstien opstod gennem årene haver og forlystelser, nogle er forsvundet, men flere er stadig i live:

- H. C. Andersen Haven med stille og frodige blomsterhave- og skulpturudstillinger,
- Munke Mose med åfart, kanoudlejning og kunstudstillingsbygningen,
- OB's idrætsanlæg,
- Zoologisk Have,
- Den Fynske Landsby,
- Dalumgård med idrætsanlæg og rideskole,

- Kulturbotanisk Have.

Ved ådalen ligger endvidere flere havekoloniforeninger og kvarterparker med boldspilarealer og legepladser til den uorganiserede og spontane leg.

Skovene i ådalen drives stadig efter principperne, der tilgodeser rekreative interesser og ikke økonomiske interesser. Der udtyndes og genplantes ved plukhugst, så skovene rummer fortrinsvis løvtræer i alle aldre. Der placeres bålpladser og opsættes bænke, laves stier og rídestier, og der er endvidere anlagt kørestolssikrede fiskebroer.

Hvor det er muligt, bortforpagtes engene til afgræsning for at bevare kulturlandskabets flora og fauna.

Det rekreative fiskeri har stor interesse i Odense. Salg af dagkort har gennem mange år åbnet mulighed for fiskeri på hele strækningen fra jernbanebroen ved Dalum Papirfabrik gennem byen til åens udmunding i Seden Strand. Hvert år i januar efter fredningsperioden for laksefisk markeres åbningen af fiskeriet med en fiskekonkurrence, der tiltrækker op mod 1.000 lystfiskere.

Den nedre del af Odense Å er passagevand for havørreder på gydetræk op i hele Odense Å-systemet. Gennem de seneste år er der brugt mange millioner kroner på at skabe fiskepassage ved de store opstemninger i Odense ved Ejby Mølle, Havhesten og ved Dalum Papirfabrik og senest ved Brobyværk. De forbedrede passageforhold er et led i regionens samarbejde om at styrke de fynske ørredbestande til glæde for sportsfiskere.

Anlæg af stier og broer i ådalen er en balancegang mellem de rekreative interesser og de biologiske og landskabelige interesser.

Planlægning i området

Planlægning i hele fredningsområdet

Dele af ådalen er allerede omfattet af **eksisterende fredninger**. Det drejer sig om følgende 5 områder:

- Strækningen af Odense Å og de vandløbsnære arealer fra Dalum Papirfabrik til Ejby Rensningsanlæg. Fredningen er fra 1926 og foreslås erstattet med nærværende fredningsforslag.
- Dalumgårds jorder på nordsiden af Odense Å. Fredningen er fra 1. juni 1982 og grænser op til nærværende fredningsforslag. Fredningen berøres således ikke af fredningsforslaget.
- Arealer mellem Bellinge kirke og Odense Å. Fredningen er fra 1957 og overlappes delvis af nærværende fredningsforslag.
- Dalum kirkeomgivelsesfredning fra 1950. Fredningen overlappes delvis af nærværende fredningsforslag.
- Seden kirkeomgivelsesfredning fra 1955 grænser op til nærværende fredningsforslag.

Fælles for de 5 fredninger er, at der er tale om landskabsfredninger, som primært regulerer bebyggelse. I Dalumgårdfredningen er der dog også indføjet visse bestemmelser om naturbevaring og pleje.

I regionplanen 2001-2013 udgør Odense Ådal et større sammenhængende landskabsområde. Områderne indeholder meget væsentlige interesser for biologi, geologi, kulturhistorie og landskab. Via regionplanen søges disse interesser varetaget ved opstilling af retningslinier for administration af gældende lovgivning. Samtidig vil amtets mere handlingsprægede initiativer, som f.eks. naturgenopretning og naturpleje, blive gennemført i sådanne særlige beskyttelsesområder.

Odense Å og de tilstødende moser, enge, overdrev og strandenge er endvidere omfattet af og fremhævet i naturbeskyttelseslovens § 3. Det indebærer, at der ikke må foretages nogen tilstandsændring af arealerne, med mindre der foreligger en dispensation fra Fyns Amt. Lovens beskytter dog ikke naturværdierne mod f.eks. tilgroning. Inden for det område, der foreslås fredet, findes 3 fredede **fortidsminder**.

Næsten hele fredningsområdet er omfattet af åbeskyttelseslinien på 150 meter i henhold til naturbeskyttelseslovens § 16.

En del af Odense Å og de tilstødende arealer er udpeget som EU-habitatområder, der er omfattet af **EU's habitat-direktiv**. Udpegningen indebærer, at offentlige myndigheder ved planlægning, administration og forvaltning skal tage hensyn til Odense Å og dyrelivet i åen samt engarealerne langs åen og deres indhold af plante- og dyreliv. Den yderste del af strandengene mod Odense Fjord er udover at være EU-habitatområde også udpeget som **EF-fuglebeskyttelsesområde**.

I kommuneplan Odense 2000-2012 er arealerne omkring Odense Å udpeget til forskellige anvendelsesformål afhængige af, om Odense Å gennemløber landbrugsområde i landzone eller byområder i byzone.

Odense Å gennemløber kommuneplanområderne 1, 2, 3, 5, 6 og 7, og arealerne, der grænser op til åen, inddeles i følgende anvendelseskategorier:

Landzone

Jordbrugsområder med særlige naturhensyn af de varierende og oplevelsesrige områder med mange hegn, skove, enge og vandløb. Det er kommunens hensigt, at områderne fastholdes til landbrug, gartneri og skovdrift, dog således, at landskabskvaliteter og hensynet til dyr og planter samt naturoplevelser sikres.

I fredningsforslaget ligger sådanne områder på strækningen fra Borreby Møllegård til Belinge.

De bynære landskaber er sammen med skove og ådale med til at skabe grønne forbindelser mellem byen og det åbne land.

I de bynære landskaber findes de mest værdifulde naturlokaliteter, som der skal værnes om.

Her skal der genskabes nye anlæg af småskove, hegn, vandhuller eller vådområder.

De bynære landskaber dyrkes landbrugsmæssigt, græsses af kreaturer og kan på baggrund af en planlægning anvendes til rekreative aktiviteter.

En del af skov- og naturområderne er ejet af kommunen og dermed offentligt tilgængelige.

Sådanne områder er beliggende fra Bellinge til Dalumvej, øst for Ejbygade og fra Kerteminde til Odense Fjord.

Byzone

Friarealer, der grænser op til Odense Å er en vigtig del af byens grønne hovedstruktur. Flere af byens større, offentlige parker er beliggende ved åen og kædes sammen af et rekreativt hovedstisystem.

Det er kommuneplanens målsætning, at friarealerne skal friholdes for bymæssig bebyggelse og gøres tilgængelige ved stisystemer.

Disse områder er beliggende fra Dalumvej til Kertemindevej.

De egentlige byområder omfattende boligområder, centerområder, serviceområder og erhvervsområder er forbeholdt bymæssige aktiviteter, som styres gennem kommuneplanens generelle bestemmelser. Disse bestemmelser udgør rammerne for den fremtidige lokalplanudvikling.

Byplanvedtægter og lokalplaner

Odense Ådal omfattes af nedenstående byplanvedtægter og lokalplaner, hvis bestemmelser gælder inden for planernes respektive afgrænsninger. Fredningsforslaget er ikke i modstrid med bestemmelserne i disse vedtægter og planer. Byplanvedtægter (bvt) og lokalplaner, der helt eller delvist er omfattet af fredningsforslaget, er nævnt nedenfor i rækkefølge fra fjorden mod nord til kommunegrænsen i syd ved Borreby Møllegård:

Bvt nr. 29 for et område ved Skibhusene

1-385 for et område Ejbygade-Havnegade-Skibhusvej-Sedenvej

12-310 for et nyt kolonihaveområde øst for Martinsminde

bvt nr. 88 for et område ved Kertemindevej

14-278 for området ved Teglværksvej mellem Nyborgvej, Lindved Å og Odense Å

19-337 for udvidelse af Ejby Mølle-anlægget m.m.

19-284 for et området mellem Danmarksgade og Odense Å

19-341 for nyt boligområde ved Provstegården, Odense Å

19-202 for området Brogade, Odense Å, vestlige skel af matr. nr. 1763 og 1766 Nedergade

bvt nr. 71 for Påskestrædekvarteret

bvt nr. 4 for et område langs den nordlige bred af Odense Å øst for Albanigade

bvt nr. 8 for et område ved en del af Albanigade, Hjallesevej og Benediktsgade

17-309 for området Albani Torv, Albanigade, Odense Å og H. C. Andersen Haven

2-443 for Godthåbsgadekvarteret

10-384 for området ved Sdr. Boulevard, Filosofgangen og Odense Å
 2-473 for et område ved Sdr. Boulevard 2-12
 10-283 for området mellem Kastanievej, Sdr. Boulevard, eksisterende boligbebyggelse og Odense Å
 2-434 for området mellem Sdr. Boulevard, Kastanievej, Odense Å og Odense Boldklub
 10-305 for området mellem Sdr. Boulevard, P-plads ved OB og Tietgens Allé
 2-405 for et område ved Langelinie
 2-492 for en ombygning og udvidelse af Odense Zoologiske Have
 10-380 for en ombygning og udvidelse af Odense Zoologiske Have
 7-509 for et område ved Dalumvej
 bvt nr. 101 for et område ved Stenløsevej, Sejerskovvej og Odense-Svendborgbanen
 bvt nr. 75 "Åhaven"
 32-293 for området ved Odense Å-Bellinge-Lettebækvej
 34-285 for området syd for Odense Å i Skt. Klemens
 32-274 for et areal omkring Bellinge kirke fra Kirkelundsvej mod nord til Odense Å

Anvendelsesmulighederne for private arealer i byzone fastholdes i overensstemmelse med kommuneplanen, lokalplanerne og byplanvedtægterne.

På strækningen fra Ejbyvej til Ejby Mølle Rensningsanlæg er der foretaget en byplanmæssig vurdering af fredningsforslaget af de eksisterende bygninger, der helt eller delvist omfattes af fredningsbestemmelserne, således at bestemmelserne i fredningsforslaget sikrer, at forandringer af bevaringsværdig bygningskarakter i forhold til ådalen kun kan foretages med fredningsnævnets godkendelse.

Sagens behandling ved nævnet

Efter modtagelsen af fredningsbegæringen bekendtgjorde fredningsnævnet sagens rejsning i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 37 i Statstidende, Fyens Stiftstidende og Ugeavisen. Fredningsforslaget blev, ligeledes i henhold til naturbeskyttelseslovens § 37, fremsendt til de i bestemmelsen nævnte personer, myndigheder og organisationer.

Fredningsnævnet afholdt den 2. november 1999 offentligt møde, jf. naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 3, med alle de i bestemmelsen nævnte personer, myndigheder og organisationer. Mødet blev holdt med samtlige lodsejere omfattet af fredningsforslaget.

Herefter har nævnet foretaget besigtigelse af de ejendomme, der er omfattet af nærværende delafgørelse (området fra Borreby Møllegård i syd til jernbanearealet ved Den Fynske Landsby i nord) og indkaldt samtlige lodsejere i dette område til møde og besigtigelse på de enkelte ejendomme.

Klager og synspunkter for fredningsnævnet fra det offentlige møde

Odense kommune fremhævede under mødet, at størstedelen af det område, der foreslås fredet, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og 16, og endvidere er en del af området omfattet af diverse fredninger.

Fyns Amt fremhævede, at de foreslåede fredningsbestemmelser er at genfinde i andre bestemmelser, som beskytter området, bl.a. tidligere fredninger, naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 samt i lokalplaner. Fredningen vil medføre, at der ud over dispensationer fra de myndigheder, der har kompetence i henhold til ovennævnte bestemmelser og lokalplaner, yderligere inden for det fredede område skal gives dispensation fra fredningsnævnet.

Sagsrejserne konkluderede, at fredningen tilstræber en status quo tilstand.

Fyns Statsskovdistrikt udtalte, at distriktet kan støtte fredningsforslaget og fremhævede, at der er tale om en mild fredning - stort set status quo fredning - men det er en god og langsigtet fredning. Distriktet fremhævede, at man skal være opmærksom på grænsen mellem kommunens, amtets og nævnets kompetence.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling fremhævede, at der er tale om et godt fredningsforslag, men foreningen vil gerne have udvidet fredningsområdet betydeligt, bl.a. således at der medtages mere ved Odense Å's udløb i Odense Kanal, hvor kolonihaveområdet burde medtages, dels udvidet med et området ved Svendsagervej, og endelig burde fredningsforslaget forlænges helt ned til Arreskov Sø.

Under mødet rejste en del lodsejere spørgsmål om anlæggelse af nye stier inden for det fredede område, og mange lodsejere gav udtryk for store betænkeligheder ved, at fredningen skulle åbne mulighed for anlæggelse af nye stier.

Fra sagsrejserne blev det oplyst, at fredningsforslaget som sådan ikke medfører, at det er lettere at anlægge nye stier, tværtimod, fordi - såfremt fredningsforslaget gennemføres - vil det kræve tilladelse ikke alene fra de på nuværende tidspunkt regulerende myndigheder til anlæggelse af nye stier, men også tilladelse fra fredningsnævnet.

En repræsentant fra en del Langeliniebeboere oplyste, at man generelt er positive overfor fredningsforslaget, men fremhævede problemerne med støj fra bl.a. Zoologisk Have. Der burde i fredningen være bestemmelser om støjniveauet i et fredet område. Endvidere blev det fremhævet, at det fredede område er meget følsomt, idet der medtages private haver. Videre udtrykte repræsentanten for Langeliniebeboerne forundring over, at OB's klubhus af uforståelige grunde ikke er inddraget i fredningen, hvilket han mente, det burde være.

En lodsejer udtalte, at det var urimeligt, at man havde udvidet fredningsområdet ved Bellinge.

En lodsejer udtalte, at der var megen generende støj fra OB's baner.

En lodsejer udtalte, at han gerne vil have vandstanden i åen ændret, så den ikke var så høj om vinteren.

En repræsentant for Byforeningen udtalte, at man burde indbygge åfarten i fredningsforslaget.

En repræsentant for nogle beboere i Christiansgade anmodede om retningslinier for, hvorledes man skal vedligeholde faskinerne og anførte, at kanosejladsen slider meget på åen og

åkanten.

Af det under besigtigelsen og mødet med de enkelte lodsejere fremkomne fremhæves:

Nedenfor nævnte løbenumre henviser til løbenumrene på vedlagte lodsejerfortegnelse startende fra syd ved Borreby og langs vestsiden af Odense Å frem til den Fynske Landsby og derfra langs østsiden af Odense Å tilbage til Borreby.

Generelt bemærkes, at langt de fleste lodsejere ikke har haft indvendinger mod fredningen.

Løbenr. 1 (matr. nr. 3-a Borreby Møllegård, Bellinge)

Ejeren havde principielt ikke indvendinger mod fredningsforslaget, men vil gerne have mulighed for dels at oprette en put- and take-sø, dels mulighed for primitiv overnatning af turister i telt og dels mulighed for, at kanosejlere kan lægge til. I modsat fald har han et erstatningskrav.

Løbenr. 4 (matr. nr. 12-ae Bellinge by, Bellinge)

Ejeren har protesteret mod fredningen, idet han ikke kan gå ind for nogen form for indblanding i den private ejendomsret.

Løbenr. 23 (matr. nr. 7-z Bellinge by, Bellinge)

Lodsejeren har i lighed med nogle naboer ikke indvendinger mod fredningsforslaget, såfremt de betingelser, som lodsejeren og naboerne har nævnt i en skrivelse til fredningsnævnet, er opfyldt. Betingelserne er, at fiskeretten på ejendommens bredlængde fortsat tilhører ejeren, at der ikke etableres offentlig sti på ejendommen, at fredningen kun dækker et areal ca. 20 meter fra åbredden, at beplantning og pleje af det fredede areal kun sker efter aftale med ejeren, at tilstandsændring af terræn kun sker efter accept af ejeren, at bredejere skal have tilladelse til at sejle på åen med robåde, at offentligheden ikke får adgang til ejendommens areal, og at der ikke foretages generel ændring af vandstanden i åen på den pågældende strækning.

Generelt fremhævede ejeren i lighed med naboerne, at han var bange for, at man fra kommunens side kunne finde på at anlægge en sti langs åen, hvilket han vil være meget utilfreds med.

Løbenr. 26 (matr. nr. 7-v Bellinge by, Bellinge)

Ejeren tog forbehold om sin holdning til fredningsforslaget. Hun er bange for, at der skal blive anlagt en sti. Endvidere vil hun gerne have tilladelse til at genopføre det havehus, som har stået ved åen, men som er blæst omkuld. Havehuset har stået der i mange år, i hvert fald over 20 år.

Løbenr. 28 (matr. 8-k Bellinge by, Bellinge)

Ejeren har stillet krav om, at ejendommen fortsat kan benyttes til opstilling af hytter, svæ-

vebaner, klatretove, gangbroer og lejrplads til børn og familier og endvidere stillet krav om skriftlig garanti for, at der ikke kan anlægges nogen form for offentlige stier eller oprettes/ anlægges rekreative områder uden ejerens tilladelse.

Løbenr. 30 (matr. nr. 8-f Højme by, Sanderum)

Ejeren oplyste, at han ikke betragter den nederste del af det foreslåede fredede område som udyrket, idet det har været dyrket for ca. 3 år siden, og han vil gerne fortsætte med at drive det som landbrugsjord, dog ikke skovdrift. Såfremt denne betingelse opfyldes, har han ingen indvendinger mod fredningen.

Løbenr. 31 (matr. nr. 8-m Højme by, Sanderum)

Ejeren har oplyst, at hun gerne vil have lov til at plante et læhegn og enkelte frugttræer. Frugttræerne er plantet for mere end 1 år siden, altså før fredningen.

Nævnet har tilkendegivet, at hvis træerne er plantet før fredningsforslaget, er de lovlige i relation til fredningen.

Ejeren har videre oplyst, at hun gerne vil have fredningsgrænsen rykket længere ned mod åen.

Såfremt disse betingelser opfyldes, har ejeren ingen indvendinger mod fredningen.

Løbenr. 32 (matr. nr. 8-d Højme by, Sanderum)

Ejeren har oplyst, at hun gerne vil have mulighed for at indrette have på den del af det fredede areal, der ligger nærmest huset. Ejeren vil gerne have flyttet fredningsgrænsen længere ned mod åen, så den naturligt kommer til at løbe langs med en mindre skovvækst. Der vil blive talt om en flytning af grænsen på ca. 25-30 meter ned mod åen. Under disse forudsætninger har ejeren ingen indvendinger mod fredningsforslaget.

Løbenr. 33 (matr. nr. 7-a Højme by, Sanderum)

Ejeren har anmodet om, at fredningsgrænsen flyttes, således at den principielt medtager en mindre del af den del af matr. nr. 7-a, som ligger ned mod åen, og overhovedet ikke medtager nogen del af hans ejendom, som ligger på den anden side af den offentlige vej i forhold til åen. Subsidiært har ejeren ønsket, at det areal, der ligger på den anden side af den offentlige vej, udgår af fredningen. Såfremt hans principale ønske imødekommes, har han ingen indvendinger mod fredningen.

Sagsrejserne har oplyst, at området, der er medtaget i det endelige fredningsforslag, er begrundet i særlige geologiske interesser, der er opstået i forbindelse med isens afsmeltning i slutningen af sidste istid, og landskabelige interesser, der knytter sig til området. Sagsrejserne har fundet det vigtigt at sikre den landskabelige og geologiske sammenhæng i dette område, og samtidig definitivt sikre en grøn kile mellem Dyrup og Bellinge.

Intet løbenr., da ejendommen er udtaget af fredningen (matr. nr. 8-b Højme by, San-

derum)

Under besigtigelsen protesterede ejeren mod fredningen, idet han fandt det helt unaturligt, at hans ejendom er medtaget i fredningen. Ejendommen ligger flere hundrede meter fra åen på den anden side af en vej.

Løbenr. 34 (matr. nr. 1-a Dyrup Gårde, Sanderum)

Ejeren har protesteret mod fredningen, som han finder gør indgreb i hans ejendomsrettigheder. Ejeren oplyste, at ca. halvdelen af ejendommen er brakmark, og den resterende halvdel er landbrugsjord.

Løbenr. 35 (matr. nr. 2-a Dyrup Gårde, Sanderum)

Ejeren har oplyst, at han overtog ejendommen den 1. juni 2000. Han er ikke tilhænger af fredningen, fordi han har planer om at plante ejendommen til med juletræer.

Løbenr. 36 (matr. nr. 15-h, 4-b og 4-d Hjallesø by, Dalum - Dalum Papirfabrik A/S)

Ejeren har fremført 3 indsigelser mod fredningen, dels ønsker ejeren at bibeholde muligheden for at opføre ny lagerhal på området vest for Dalumvej i forbindelse med parkeringspladsen, dels ønsker ejeren fredningsgrænsen flyttet, så den ikke slår et hak ud for det hus, der ligger nedenfor matr. nr. 4-e mod åen, idet fredningsgrænsen bør følge grænsen for naboejendommene, og endelig ønsker ejeren at bibeholde muligheden for at kunne opføre en hal i den nordlige del af ejendommen ved slambassinet. Ejeren er i forbindelse med eventuelt byggeri indstillet på at respektere den nuværende fredningslinie på 10 meter.

Ejeren udtrykte overraskelse over, at ejendommen på den anden side af vejen, matr. nr. 1-l Kristiansdal Hgd., Dalum, er medtaget under fredningen.

Kommunen har fremsendt ændret forslag til fredningsgrænsen, for så vidt angår den nordlige del af ejendommen ved slambassinet.

Ingen løbenr., da ejendommen er udtaget af fredningen (matr. nr. 7-a Stenløse by, Stenløse)

Ejeren oplyste, at han var utilfreds med fredningsgrænsen, for så vidt angår matr. nr. 7-a, som han bruger som landbrugsjord/græsmark. Han har ingen indvendinger for så vidt angår den del, der er skovejendom. Han vil gerne udnytte den resterende del af matr. nr. 7-a på ca. 7,5 ha til eventuelt at plante juletræer eller lave en travbane, hvilket vil medføre, at der sker en planering af ejendommen. Det blev oplyst, at afstanden fra græsarealet på ca. 1,5 ha og ned til åen er ca. 400 meter

Løbenr. 41 (matr. nr. 8-h Stenløse by, Stenløse)

Ejeren oplyste, at han kun har ejet ejendommen i kort tid og derfor har taget forbehold overfor fredningsforslaget og navnlig overfor fastlæggelsen af fredningsgrænsen.

Sagsrejsjerne oplyste, at man har taget arealet på den anden side af huset i forhold til Odense Å med under fredningen, fordi man gerne vil have ådalen med helt op til bebyggelsen. Man har lagt fredningsgrænsen således, at den følger grænsen mellem by- og landzone for at undgå byggespekulation.

Løbenr. 42 (matr. nr. 7-d Stenløse by, Stenløse)

Ejeren har oplyst, at han gerne vil have fredningsgrænsen flyttet, så der lægges en firkantet kasse uden om huset, hvorefter grænsen trækkes ca. 25 meter væk fra huset ned mod åen, således at det areal, der ligger fra denne grænse og væk fra åen, er uden for fredningen, idet han bl.a. gerne vil have lov til at bygge et drivhus. Såfremt dette ønske opfyldes, har han ingen indvendinger mod fredningen.

Løbenr. 43 (matr. nr. 12-x Stenløse by, Stenløse)

Ejeren oplyste, at han ikke har indvendinger mod fredningen bortset fra, at han ikke ønsker, at der bliver anlagt en sti.

Løbenr. 45 (matr. nr. 1-a Stenløse by, Stenløse)

Ejeren har anført, at han ikke ønsker Mølledammen fredet. Han finder det ulogisk, at Mølledammen er medtaget i fredningen, når man ikke også freder selve møllen. Ejeren gav endvidere udtryk for, at han ikke ønsker nogen sti gennem det fredede område.

Løbenr. 49 (matr. nr. 1-d og 1-am Svenstrup by, Stenløse)

Den daværende ejer har givet udtryk for, at fredningsgrænsen burde trækkes længere ned mod åen, således at den forløber på den anden side af bækken i forhold til huset. Det vil sige, at grænsen skal trækkes ca. 25 meter ned mod åen. Det areal, som herefter vil komme til at ligge uden for fredningsområdet, er haveareal.

Løbenr. 50 (matr. nr. 4-i og 7-a Svenstrup by, Stenløse)

Ejeren har protesteret overfor fredningsgrænsen, således som den fremgår af fredningsforslaget. Grænsen bør følge den gamle banedæmning, således at arealet for den dels vedkommende, der ligger uden for det fredede område, vil kunne anvendes til bebyggelse. Det areal, der vil komme til at ligge uden for, er alene mark, som ikke er bevokset.

Sagsrejsjerne fremhævede, at baggrunden for grænsedragningen var, at man ønskede at følge by- og landzonegrænsen, for at der ikke skal være tvivl fremover.

Det konstateredes, at afstanden fra det omtvistede areal, matr. nr. 7-a, til åen er ca. 800 meter.

Løbenr. 52 (matr. nr. 8-c Svenstrup by, Stenløse)

Ejeren har anført, at jorden er braklagt. Han vil gerne have flyttet fredningsgrænsen til bevoksningen ved åen, således at det fredede areal indskrænkes til ca. 3/4 af det foreslåede.

Han vil i så fald bruge den resterende del til plantning af f.eks. juletræer. Såfremt grænsen flyttes, ønsker han ikke at fremsætte noget erstatningskrav.

Sagsrejerne anførte, at baggrunden for fredningsgrænsens placering er, at man gerne vil bevare udsynet fra vejen til åen.

Løbenr. 53 (matr. nr. 22-ac og 22-a Fangel by, Fangel og 8-k Svenstrup by, Stenløse)

Ejeren har generelt anført, at han ønsker fredningsgrænsen trukket så langt ned mod åen som muligt, idet han ønsker at udnytte frijord til plantning af juletræer.

Løbenr. 57 (matr. nr. 42-b Fangel by, Fangel)

Åvangsskolen har oplyst, at man gerne vil bevare muligheden for at udvide med legeplads eller hal på naboejendommen. Der er ingen indsigelser mod fredningsgrænsen, som den er trukket på skolens ejendom, men man vil gerne have den flyttet til "vejen" på naboejendommen for at bevare ovennævnte udvidelsesmuligheder for skolen.

Løbenr. 63 (matr. nr. 34-a Fangel by, Fangel)

Ejeren har protesteret mod fredningen. Han er meget utilfreds med den grænse, man har trukket i forslaget. Han vil gerne have mulighed for at udnytte sin jord som hidtil. Han vil være mere positiv overfor fredningsforslaget, hvis grænsen bliver trukket ned mod åen, således at den forløber med samme afstand fra åen som åbeskyttelseslinien på 150 meter.

Sagsrejerne oplyste, at grænsen er blevet trukket på grund af geologien, idet man ønsker fredningsgrænsen trukket på anden terrasse.

Ingen løbenr. (matr. nr. 37-m og 8-e Fangel by, Fangel) - udtaget af fredningen

Ejeren protesterede mod fredningen og anførte, at grænsen burde flyttes ned til hegnet. Hvis grænsen ikke flyttes, indrager man potentiel gartnerijord. Ejeren fremhævede videre, at naboejendommen ikke er medtaget, hvilket også indicerer, at grænsen på hans ejendom skal flyttes ned til hegnet. Han ønsker at udnytte ejendommen som den resterende del af ejendommen til opførelse af drivhuse.

Sagsrejerne oplyste, at fredningsgrænsen er trukket, således at den følger anden terrasse.

Det konstateredes, at der fra spidsen af matr. nr. 37 og ned til åen er ca. 300 meter.

Løbenr. 64 (matr. nr. 12-a Fangel by, Fangel)

Ejeren har protesteret mod fredningen. Han bruger jorden til bl.a. dyr. Han vil overveje at plante graner på arealet.

Løbenr. 65 (matr. nr. 33-v Fangel by, Fangel)

Ejeren har protesteret mod fredningen og anmodet om, at hans ejendom udtages af frednin-

gen, idet fredningen vil forhindre en naturlig udvidelse af minkfarmens drift samt udskiftning af kirkeplantage til granplantage.

Løbenr. 66 (matr. nr. 42-a Fangel by, Fangel)

Ejeren har protesteret mod fredningen. Han kan alene acceptere den almindelige åbeskyttelseslinie som fredningsgrænse. Jorden er i øjeblikket forpagtet ud, og han har planer om at plante til med juletrær.

Sagsrejsjerne oplyste, at man har placeret fredningsgrænsen på anden terrasse. Første terrasse ligger inden for 150 meter grænsen i forhold til åen. Fredningsgrænseforslaget ligger ca. 600 meter fra åen.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet er enig med sagsrejsjerne i, at Odense Ådal bør fredes, samt at de bestående fredninger bør afløses af en ny fredning for hele ådalen indenfor Odense kommune. Fredningsnævnet har navnlig lagt vægt på, at det for et stort antal mennesker er værdifuldt at have en grøn korridor gennem Fyns største by, med de rekreative kvaliteter den smukke ådal har.

Fredningsnævnet kan endvidere tiltræde de formål for fredningen, som sagsrejsjerne har anført, ligesom de foreslåede fredningsbestemmelser findes velegnede til at opnå fredningens formål.

Der er ikke under en gennemgang af sagen med de enkelte lodsejere fremkommet synspunkter, der på afgørende måde har medført ændringer i fredningsbestemmelserne, medens lodsejernes bemærkninger til den foreslåede grænse for fredningen har givet fredningsnævnet grund til nøje at overveje, dels om det ud fra en cost/benefit betragtning vil være forsvarligt at inddrage betydelige landbrugs- og gartneriarealer under fredningen, dels om det vil være i overensstemmelse med intentionerne i naturbeskyttelsesloven at lade fredningsgrænsen følge grænsen mellem landzone og byzone uanset grænsens placering i forhold til åens forløb i landskabet.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at der ikke er en naturlig sammenhæng mellem by- og landzonegrænsen og naturbeskyttelseslovens muligheder for gennem en fredning at sikre bevarelsen af en ådal. Det må derfor, ud fra en konkret vurdering af området, være et skøn over, hvorledes man på en fornuftig måde opnår fredningens formål på en for samfundet økonomisk forsvarlig måde.

Ådalen er meget markant i landskabet og varierer, således at jo nærmere man er Odense bymidten, jo smallere er ådalen. Dog er der enkelte steder, bl.a. ved Bellinge, hvor ådalen indsnævres. Der er bebyggelse på begge sider af Odense Å, navnlig ved Skt. Klemens, Bellinge og Dyrup, der medfører, at den grønne korridor i bredden begrænses, medens det i området ved Fangel vil være muligt at udvide det fredede areal. Det er fredningsnævnets opfattelse, at det vil sikre ådalens harmoniske og smukke forløb, hvis man, hvor det er muligt, lader fredningsgrænsen følge åbeskyttelseslinien efter naturbeskyttelseslovens § 16. Fred-

ningsnævnet har således ikke været af den opfattelse, at de tre terrasseniveauer i området ved Fangel, der er meget udstrakt og fjerner sig fra den nuværende å, har sådanne landskabelige og geologiske værdier, at de bør medtages i fredningen. Hertil kommer, at dette område, der anvendes til gartneri og landbrug, må antages at udløse betydelige erstatninger, såfremt det fredes.

Mellem Dyrup og Bellinge samt mellem Bellinge og Skt. Klemens er der fra to centrale færdselsårer udsyn til ådalen, og fredningsnævnet har været af den opfattelse, at fredningsgrænsen på disse steder bør følge færdselsårene, således at udsynet til ådalen bevares. Mellem Hjallesø og Skt. Klemens er et landzoneareal, der delvis er skovbevokset. Det er fredningsnævnets opfattelse, at dette område bør udgå af fredningen, således at fredningsgrænsen på sydøstsiden af åen bør følge åbeskyttelseslinien. Derimod er der et område nordøst for åen mellem Hjallesø og Dyrup, der indeholder store rekreative kvaliteter. Området ligger som en grøn oase mellem bebyggelserne i Hjallesø og Dyrup og hænger naturligt sammen med Odense kommunes arealer i Dalum, hvorfor fredningsnævnet er af den opfattelse, at dette område bør medtages i fredningen.

På grundlag af disse overvejelser har fredningsnævnet indtegnet nye fredningsgrænser. Hertil kommer nogle mindre forskydninger af grænsen begrundet i konkrete forhold på ejendommen, bl.a. ved Dalum Papirfabrik og Ådalskolen.

Fredningsnævnet bestemmer herefter, at det fremsatte fredningsforslag tages til følge med de ændringer, der følger af fredningsnævnets ovennævnte bemærkninger og de redaktionelle ændringer, der foretages i nedennævnte fredningsbestemmelser. Fredningen omfatter de matr. nr., der er nævnt i vedlagte lodsejerfortegnelse.

Det fredede område underkastes herefter fredning på følgende vilkår:

Fredningens indhold

1.1 Målsætning for fredningen

Formålet med fredningen er:

- at friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- at sikre og forbedre
 - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder de bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer
 - bynære arealer til rekreative formål
 - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
 - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv.

- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artrigt plante- og dyreliv.

1.2 Generelle bestemmelser for by- og landzone og for offentlige og private arealer

1.2.1 Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

1.2.2 Stier

Fredningsnævnet kan dispensere til etablering af stier til rekreative formål. Etablering af ridedstier (et harvet spor) kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

1.2.3 Offentlighedens adgang

Ophold og færdsel til fods og på cykel i de fredede arealer skal ske efter naturbeskyttelseslovens regler. Ryttere må kun færdes på offentlige ridedstier eller på offentlig vej.

1.2.4 Dyrkede arealer

Almindelige landbrugsafgrøder kan dyrkes som hidtil. Det er ikke tilladt at foretage tilplantning, herunder tilplantning med juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, vildtremiser og lignende.

Arealerne må ikke yderligere afvandes. Eksisterende dræn kan vedligeholdes. Der kan foretages sædvanlige driftsomlægninger, og arealer, der i dag dyrkes inden for omdriften, kan udlægges til græs eller brak.

1.2.5 Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng overdrev og rørsump

Eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven. Søer, enge, overdrev, strandenge og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler. Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde dispensere til brug af bekæmpelsesmidler.

1.2.6 Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræarealer skal opretholdes.

Der må i områderne ikke anlægges nye grøfter eller dræn. Det eksisterende afvandingssystem kan dog vedligeholdes i overensstemmelse med gældende lovgivning.

1.2.7 Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Nyt byggeri kan kun finde sted inden for fredningen, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter opført på listen side 9 og 10. For ny bebyggelse, som etableres i overensstemmelse med gældende lokalplaner, gælder, at bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense Zoo, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10 meter-zonen langs åbredden.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer.

1.2.8 Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med bruges af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

1.2.9 Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende, skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

Fredningen er dog ikke til hinder for en eventuel omlægning af den yderste del af Odense Å, såfremt Fynsværkets fortsatte udledning af kølevand måtte indebære dette.

1.2.10 Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende diger kan istandsættes og vedligeholdes.

1.3 Særlige fredningsbestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

Almindelig drift af friarealerne tilpasses de rekreative behov under hensyntagen til de øvrige interesser, f.eks. kan der plantes til rekreative formål eller fældes af sikkerhedsmæssige grunde uden fredningsnævnets tilladelse.

Midlertidigt inventar, som f.eks. bænke, papirkurve og legeredskaber, kan opstilles uden fredningsnævnets godkendelse, ligesom jordarbejde til faldunderlag og lignende i ca. 50 cm dybde kan udføres uden fredningsnævnets godkendelse.

Havekolonierne skal fortsat anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser.

Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der er generelle forbud mod at etablere nyt

- byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker langs åen.

Fredningsnævnet kan dog tillade

- at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende,
- at ændre eksisterende broer,
- at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægninger,
- at opsætte nyt hegn langs åen. Opsætning af almindelige landbrugshegn kræver dog ikke fredningsnævnets godkendelse.

1.4 Særlige fredningsbestemmelser for private arealer i byzone

Bestemmelser for 0-10 meter fra åbredden

Der er generelle forbud mod at etablere nyt

- byggeri, tekniske anlæg (herunder støttemure og lignende) parkeringspladser og broer og
- at fælde løvtræer med en større diameter end 25 cm.

Fredningsnævnet kan dog tillade, at

- fælde løvtræer med diameter større end 25 cm, idet mindre træer kan fældes uden tilladelse,
- at ændre eksisterende broer,
- at ændre have- og trappeanlæg, støttemure og større faste belægninger.

Det er tilladt at opstille nye, lette hegn, herunder flethege, trådhege og lignende parallelt med åbredden,

- hegnet skal placeres min. 2 meter fra åbredden,
- hegnet må have en højde på højst 1,80 meter og må ikke være forsynet med pigtråd, strøm eller lignende, dog undtaget Zoo, erhverv og industri,
- hegnet skal mod åbredden være afskærmet af løvfældende buske eller hække.

Særlige bestemmelser

Mindre bygninger og anlæg til rekreativ brug, f.eks. ridebaner og spejderhytter, der kan op-

føres uden dispensation i henhold til de på side 8 og 9 nævnte lokalplaner/byplanvedtægter, kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse af udformningen.

1.5 Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

Veje

Eksisterende veje må ikke omlægges eller nedlægges. Der må ikke anlægges nye veje i området, bortset fra veje, der tjener gartneri, landbrugs- eller skovbrugsdrift og som følger det naturlige terræn.

Broer og andre anlæg til rekreative formål kan kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke anlægges campingpladser, sportsanlæg, skydebaner, motorbaner, flyvepladser eller oplags- og lossepladser. Der må ikke anbringes tårne, master, vindmøller, tankanlæg, campingvogne, faste hegn eller skæmmende indretninger, og der må ikke føres luftledninger hen over det fredede område.

Fredningen er ikke til hinder for opsætning af sædvanlige kreaturhegn på overdrev, moser, engarealer og på dyrkede arealer, ej heller sædvanlige hegn til beskyttelse af træer og buske i forbindelse med nyplantning eller i forbindelse med fredningsmyndighedernes pleje af arealerne.

Fredningen er ej heller til hinder for, at der etableres luftledninger med tilhørende master til elforsyning af kreaturhegn inden for det fredede område.

1.6 Pleje af områderne

Fyns Amt har som plejemyndighed ret til

- at foretage naturpleje af udyrkede arealer til opfyldelse af fredningens formål, f.eks. ved afgræsning, slåning, rørsæk og fjernelse af selvsåning,
- at overtage driften af enge og andre udyrkede arealer, hvis driften opgives af ejeren,
- at genoptage stævningsdriften i Stenløse Skov eller dele heraf i samarbejde med Odense kommune.

Odense kommune har ret til

- at fælde træer inden for kommunens grønne områder som led i almindelig vedligeholdelse af områderne, fortrinsvis ved plukhugst og efterfølgende at plante nyt,
- at fælde træer langs Odense Å, når træerne er udlevede eller er til fare for den offentlige færdsel langs åen eller for bygninger og anlæg og efterfølgende at plante nyt.

Bekæmpelse af bjørneklo

- Bjørneklo skal bekæmpes overalt inden for fredningsområdet. Hvis en privat lodsejer ikke foretager bekæmpelse, har Odense kommune og Fyns Amt ret, men ikke pligt, til at gøre det.

1.7 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

1.8 Ophævelse af tidligere fredning

Følgende kendelser til sikring af naturværdierne langs Odense Å ophæves:

- Fredningsnævnets kendelse af 11. februar 1925
- Overfredningsnævnets kendelse af 3. november 1926
- Fredningsnævnets kendelse af 25. november 1926.

Vedrørende erstatning til lodsejerne henvises til vedlagte særskilte erstatningafgørelse.

Afgørelsen om fredning tinglyses ved fredningsnævnets foranstaltning, jf. naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 3. Tinglysningsgebyret udredes som fredningsudgift.

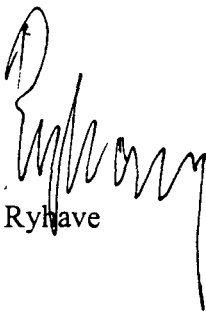
Nærværende afgørelse bekendtgøres i Statstidende og lokale aviser, jf. naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 2.

Fredningsnævnet forelægger selv afgørelsen for Naturklagenævnet, da erstatningen, jf. nedenfor, overstiger 100.000 kr., jf. naturbeskyttelseslovens § 42.

Fredningsnævnets afgørelse af både fredningens indhold og erstatningen kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 1, indbringes for Naturklagenævnet af lodsejerne og af de i naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 2, nævnte klageberettigede. Klagen skal i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 4, indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

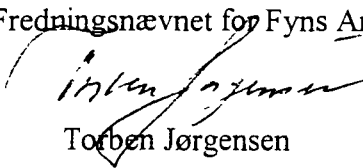
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Søgsmål til prøvelse af afgørelse efter naturbeskyttelsesloven skal i medfør af naturbeskyttelseslovens § 88 være anlagt inden 6 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

L. Ryhove

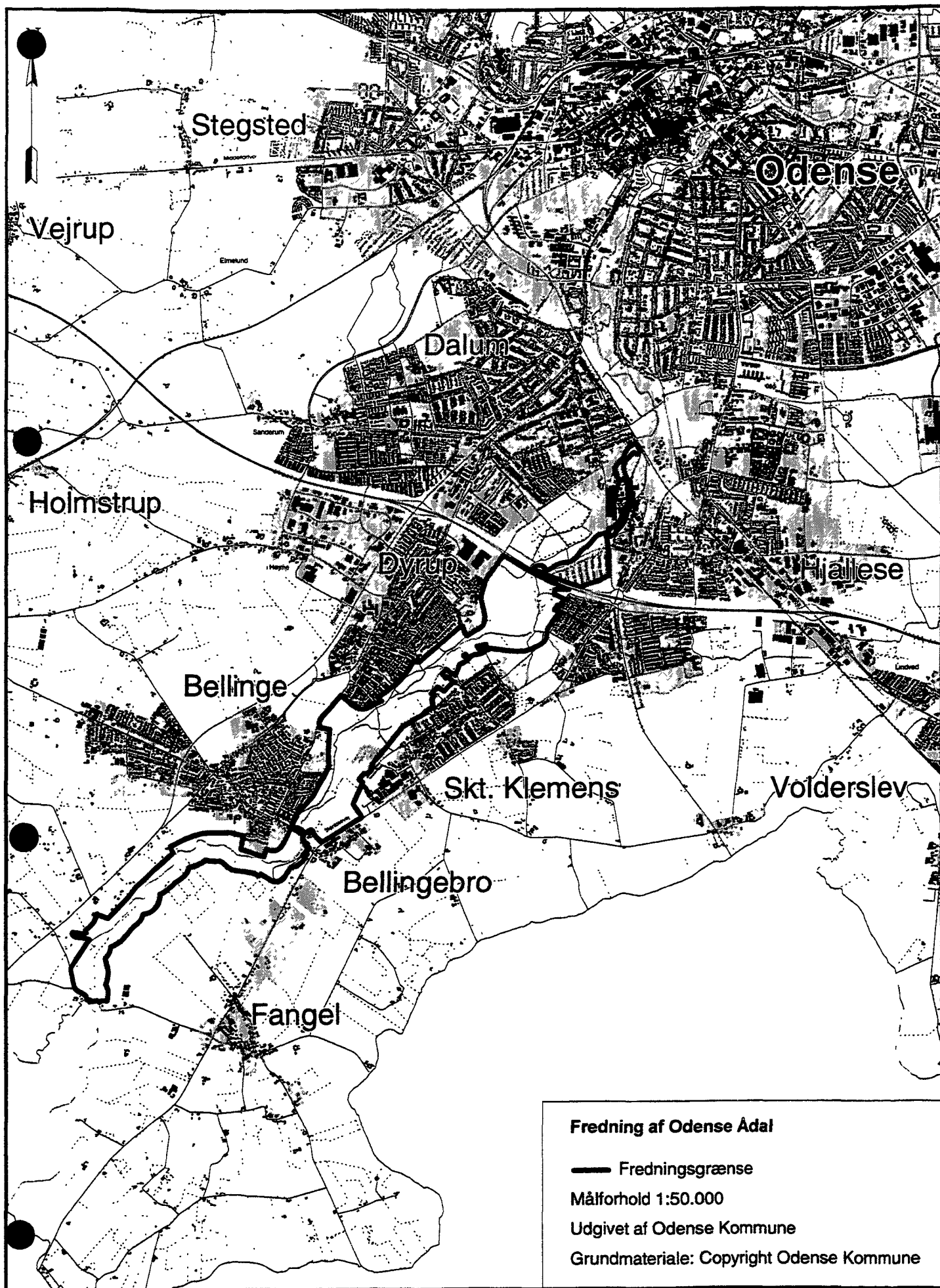
Fredningsnævnet for Fyns Amt

Torben Jørgensen

Bent Balle Hansen

Fredning af Odense Adal

— Fredningsgrænse

Målförhold 1:50.000

Udgivet af Odense Kommune

Grundmateriale: Copyright Odense Kommune

Erstatningsafgørelse

til afgørelsen om fredning af

Odense Å-dal

Fredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato bestemt, at strækningen af Odense Å fra Borreby Møllegård i Bellinge i syd til jernbanen i Den Fynske Landsby mod nord, omfattende 67 lodsejere, skal fredes på nærmere fastsatte vilkår.

Fredningsnævnet har fremsendt fredningsnævnets udkast til fredning til lodsejerne og anmodet dem om at fremsende deres erstatningskrav, såfremt de har krav i anledning af fredningen.

Erstatningskravene er herefter blevet fremsendt til Skov- og Naturstyrelsen og Fyns Amt med anmodning om udtalelser.

Fyns Amt har herefter ved brev af 29. januar 2003 kommenteret erstatningskravene, ligesom miljøministeriet har kommenteret erstatningskravene ved brev af 26. marts 2003.

Generelt har Fyns Amt foreslået, at alle private lodsejere tilkendes en grundtakst på 1.500 kr. pr. ha, dog minimum 1.000 kr.

Skov- og Naturstyrelsen har tilsluttet sig amtets forslag om en grundtakst på 1.500 kr. pr. ha, dog således, at der kun ydes halv grundtakst på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper eller § 16 om sø- og åbeskyttelseslinien.

Styrelsen kan ikke tilslutte sig en minimumserstatning på 1.000 kr., men foreslår en minimumserstatning på 500 kr.

Fredningsnævnet skal vedrørende erstatningsspørgsmålene udtale:

Fredningen af Odense Ådal har efter fredningsnævnets opfattelse en særlig interesse for beboerne i Odense kommune. Der er derfor i fredningsnævnet enighed om, at Odense kommune bør betale en del af erstatningen for den gennemførte fredning. Fredningsnævnet har fundet det rimeligt, at erstatningsbeløb herefter betales af Odense kommune med en fjerdedel, af Fyns Amt med en fjerdedel og af staten med halvdelen, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 4.

Med hensyn til erstatningerne har fredningsnævnet på grundlag af indstillingerne fra Fyns Amt og Skov- og Naturstyrelsen, sammenholdt med de fremsatte erstatningskrav, fundet det rigtigt til alle lodsejere, der berøres af fredningen, at tilkende en grundtakst pr. påbegyndt ha på 1.500 kr., dog således at der kun ydes det halve, eller 750 kr. pr. påbegyndt ha, på arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller § 16 om beskyttede naturtyper og åbeskyttelseslinien.

Der er endvidere i fredningsnævnet enighed om, at fredningen inden for de områder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller § 16, ikke pålægger ejerne rådighedsindskrænkninger, som går ud over, hvad ejerne allerede var pålagt inden fredningen, og som kan begrunde en erstatning udover ovennævnte grundtakst. Det er således fredningsnævnets opfattelse, at disse ejendomme ikke bliver udsat for en værdinedgang som følge af fredningen.

Med hensyn til arealer, der ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller § 16, medfø-

rer fredningen en indskrænkning i ejernes dyrkningsrettigheder, der kan begrunde en erstatning udover grundtaksten. Det er dog fredningsnævnets opfattelse, at fredningen kun medfører en begrænset nedgang i ejendommenes handelsværdi, hvorfor fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 39 for disse arealer fastsætter en erstatning udover grundtaksten på 1.500 kr. pr. påbegyndt ha.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 47 tilkendes der ejerne en godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand under fredningssagens behandling som nedenfor anført.

Endelig har fredningsnævnet tilkendt ejeren af løbenummer 53 en erstatning på 20.000 kr. med den begrundelse, at fredningen hindrer ejeren i at opføre en hal.

Fredningsnævnet fastsætter herefter erstatningen til de enkelte lodsejere således, idet bemærkes, at løbenumrene henviser til vedhæftede ejerfortegnelse med angivelse af areal, fredningsområde og hvilken karakter, de enkelte områder har - ager, mark o.s.v.:

- Løbenr. 1: Grundtakst 1.500 kr.
- Løbenr. 2: Grundtakst 6.750 kr. + 1.500 kr., i alt 8.250 kr.
- Løbenr. 3: Grundtakst 1.500 kr. + 1.500 kr., i alt 3.000 kr.
- Løbenr. 4: Grundtakst 4.500 kr. + 1.500 kr., i alt 6.000 kr. + omkostninger 3.000 kr.
- Løbenr. 5: Grundtakst 1.500 kr.
- Løbenr. 6: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 7: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 8: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 9: Grundtakst 1.500 kr.
- Løbenr. 10: Grundtakst 1.500 kr.
- Løbenr. 11: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 12: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 13: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 14: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 15: Grundtakst 6.000 kr.
- Løbenr. 16: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 17: 0 kr.
- Løbenr. 18: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 19: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 20: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 21: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 22: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 23: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 24: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 25: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 26: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 27: Grundtakst 6000 kr. + 1.500 kr., i alt 7.500 kr.
- Løbenr. 28: Grundtakst 750 kr. + omkostninger 3000 kr. incl. moms.
- Løbenr. 29: Grundtakst 5.250 kr. + 1.500 kr., i alt 6.750 kr.
- Løbenr. 30: Grundtakst 3.750 kr. + 1.500 kr., i alt 5.250 kr.
- Løbenr. 31: Grundtakst 2.250 kr. + 1.500 kr., i alt 3.750 kr.
- Løbenr. 32: Grundtakst 2.250 kr. + 1.500 kr., i alt 3.750 kr.

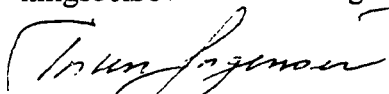
- Løbenr. 33: Grundtakst 12.750 kr. + 10.500 kr., i alt 23.250 kr. + omkostninger 5000 kr.
incl. moms
- Løbenr. 34: Grundtakst 21.000 kr. + 7.500 kr., i alt 28.500 kr. + omkostninger 10.000 kr.
incl. moms.
- Løbenr. 35: Grundtakst 24.750 kr. + 21.000 kr., i alt 45.750 kr. + omkostninger 10.000 kr.
incl. moms.
- Løbenr. 36: Grundtakst 3.000 kr.
- Løbenr. 37: Grundtakst 1.500 kr.
- Løbenr. 38: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 39: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 40: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 41: Grundtakst 5.250 kr.
- Løbenr. 42: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 43: Grundtakst 1.500 kr.
- Løbenr. 44: Grundtakst 1.500 kr.
- Løbenr. 45: Grundtakst 3.750 kr. + 1.500 kr., i alt 5.250 kr.
- Løbenr. 46: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 47: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 48: Grundtakst 3.750 kr. + 1.500 kr., i alt 5.250 kr.
- Løbenr. 49: Grundtakst 3.000 kr. + 1.500 kr., i alt 4.500 kr.
- Løbenr. 50: Grundtakst 3.750 kr. + 1.500 kr., i alt 5.250 kr. + omkostninger 6.000 kr. incl.
moms.
- Løbenr. 51: Grundtakst 1.500 kr. + 1.500 kr., i alt 3.000 kr.
- Løbenr. 52: Grundtakst 6.750 kr. + 4.500 kr., i alt 11.250 kr.
- Løbenr. 53: Grundtakst 6.750 kr. + 4.500 kr. + 20.000 kr. for manglende mulighed for op-
førelse af hal, i alt 31.250 kr.
- Løbenr. 54: Grundtakst 2.250 kr. + 1.500 kr., i alt 3.750 kr.
- Løbenr. 55: Grundtakst 2.250 kr. + 1.500 kr., i alt 3.750 kr.
- Løbenr. 56: Grundtakst 2.250 kr. + 1.500 kr., i alt 3.750 kr.
- Løbenr. 57: Grundtakst 750 kr. + 1.500 kr., i alt 2.250 kr.
- Løbenr. 58: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 59: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 60: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 61: Grundtakst 750 kr.
- Løbenr. 62: Grundtakst 4.500 kr. + 1.500 kr., i alt 6.000 kr.
- Løbenr. 63: Grundtakst 9.000 kr.
- Løbenr. 64: Grundtakst 5.250 kr.
- Løbenr. 65: Grundtakst 6.750 kr.
- Løbenr. 66: Grundtakst 11.250 kr.
- Løbenr. 67: Grundtakst 1.500 kr.

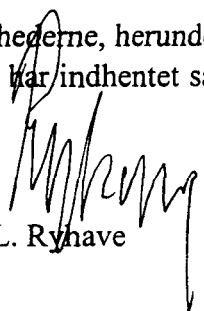
Erstatningsbeløbene og godtgørelsen udredes med 1/2 af statskassen, 1/4 af Fyns Amt og 1/4 af Odense kommune, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3. Beløbene forrentes fra denne afgørelses dato i medfør af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3, med en årlig rente, der svarer til nationalbankens diskonto.

Da erstatningsbeløbene samlet overstiger 100.000 kr., vil fredningsnævnets afgørelse, både for så vidt angår selve fredningsafgørelsen og erstatningsafgørelsen, være at forelægge for

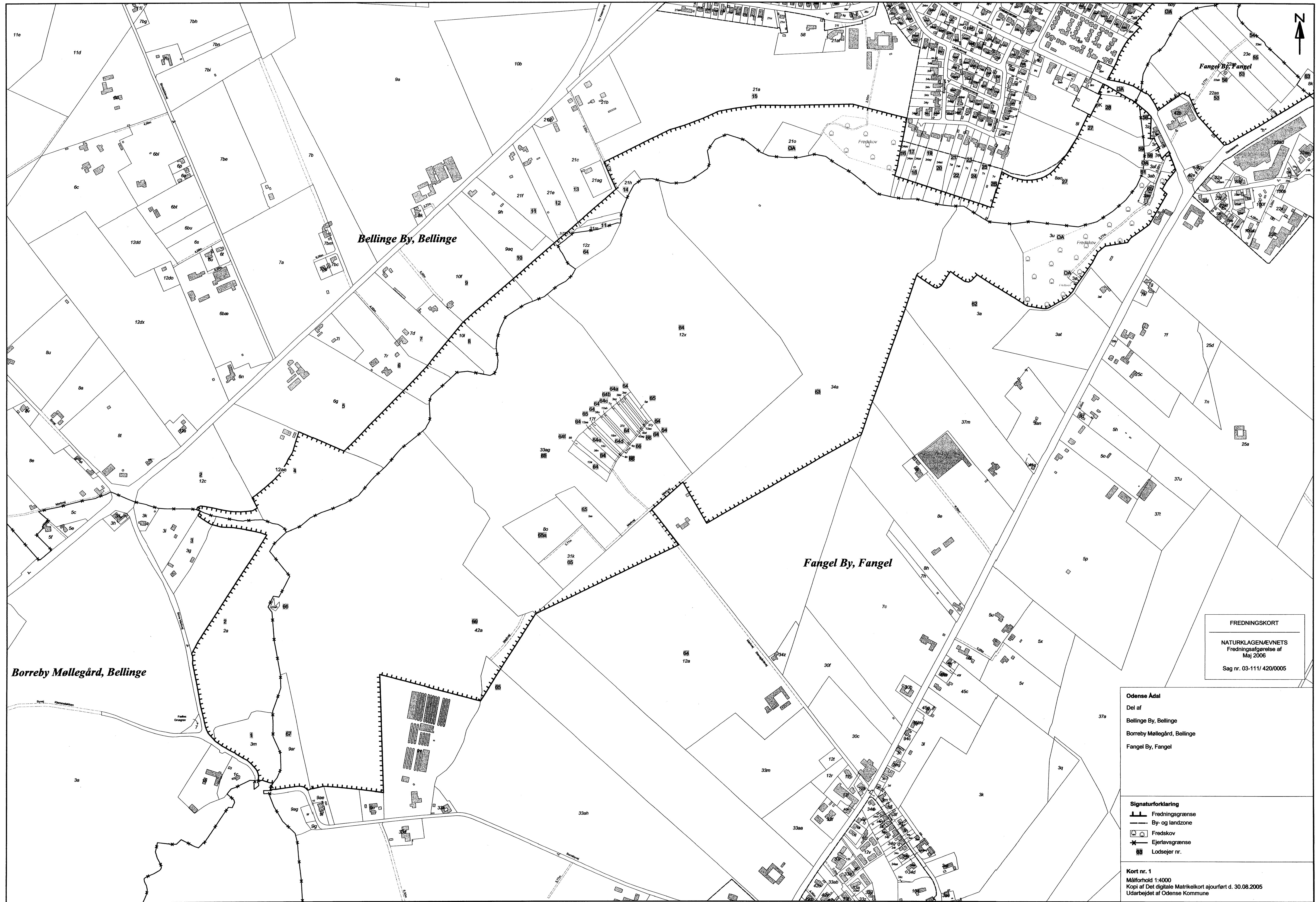
Naturklagenævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 25. Endvidere kan de ejere, der anser sig for berettiget til en større erstatning eller godtgørelse eller en af de myndigheder, der skal udrede erstatningen, i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 2, inden 4 uger fra den dag, fredningsnævnets afgørelse er meddelt, påanke erstatningsafgørelsen til Naturklagenævnet. Klagen skal indgives skrift til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

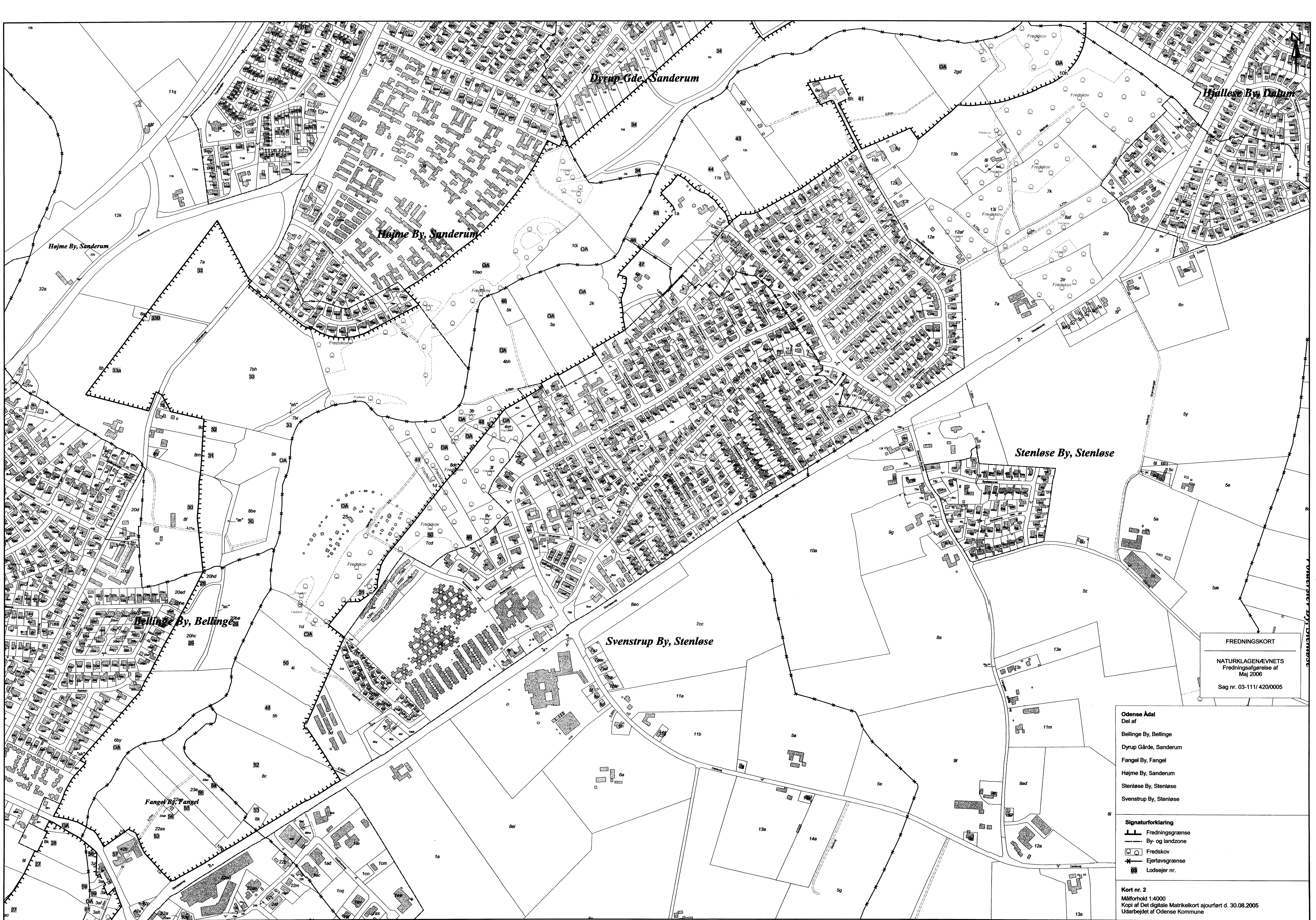
Det bemærkes, at nævnet efter omstændighederne, herunder at udbetaling ikke vil komme til at foregå ved nævnets foranstaltning, ikke har indhentet samtykke fra panthaverne til erstatningsbeløbenes udbetaling til ejerne.

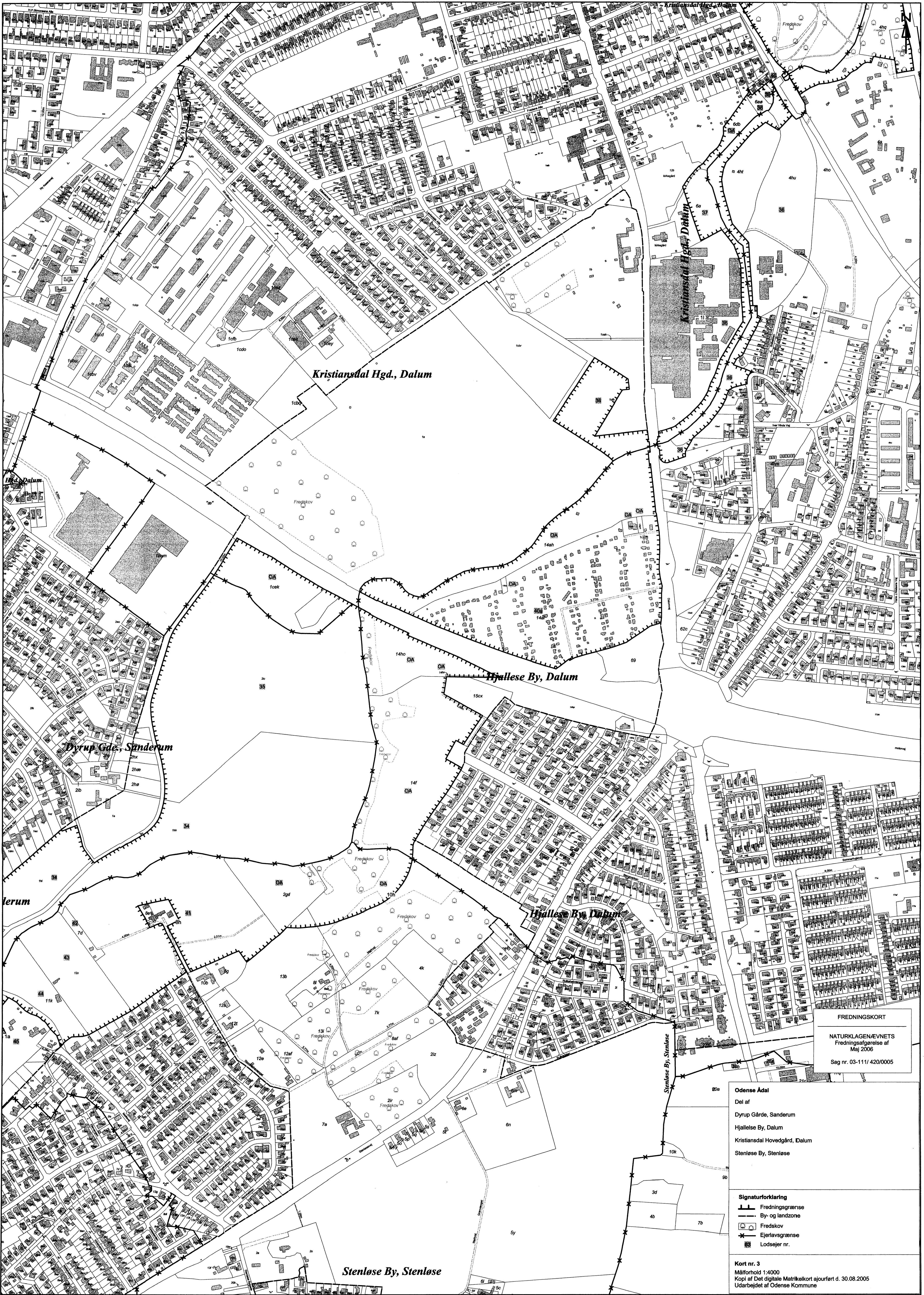

Torben Jørgensen

L. Rynave

Bent Balle Hansen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 20. april 2009
Journal nr.: Frs. 52/2008

Odense Vandselskab A/S
Vandværksvej 7
5000 Odense C

Etablering af kloakanlæg ved Brogårdsvej, Bellinge, i Odense Å-fredningen

Ved skrivelse af 5. december 2008 til Odense kommune har Odense Vandselskab A/S ansøgt om dispensation fra Odense Ådalfredningen, 1. etape, til etablering af et kloakanlæg ved Odense Å. Anlægget ved åbredden er stort set en renovering af det eksisterende anlæg, der blot flyttes nogle meter.

I ansøgningen hedder det bl.a.:

"

Projektets baggrund, formål og konsekvens

På grund af manglende kapacitet i det eksisterende kloaksystem i Bellingeområdet aflaster en større mængde blandet regn- og spildevand ofte til Odense Å ved Brogårdsvej. Dette forhold skal i henhold til Odense Kommunes Spildevandsplan 1006-2018 reduceres med minimum 50%.

.....

Generel projektbeskrivelse

For at minimere aflastninger af blandet regn- og spildevand til Odense Å og opstuvning i kloaksystemet i området omkring Brogårdsvej etableres en bassinledning under Brogårdsvej med et volumen på ca. 2400 m³.

I tilknytning til bassinledningen anlægges flere bygværker, bl.a. et nyt overløbsværk med tromlesi til rensning af overløbsvand til Odense Å. I samme bygværk etableres en pumpestation.

.....

Miljøforhold

.....

Generelt skal nævnes, at alle synlige dele af det nye anlæg vil blive tilpasset omgivelserne bedst muligt.

Synlige adgangsdeksele til det nye overløbsværk vil så vidt muligt blive placeret i stier, så cyklister og fodgængere generes mindst muligt, når driften skal have adgang til bygværket. Undtaget er dog deksele til tromlesi, som af konstruktionsmæssige årsager vil blive placeret i stien. Der ønskes tilladelse til at etablere inspektionsdæksel under terræn ved overløbsbygværkets overgang til udløbskanal, da der kan blive behov for inspektion af anlægget dette sted. Dækslet dækkes med græstørv og vil under normale forhold ikke være synligt.

I tilknytning til overløbsbygværket skal der etableres udluftning og et mindre teknisk skab mellem sti og hæk mod Lettebæksvænget nr. 72.

..... "

Arbejdsbeskrivelse for arbejder i naturbeskyttede områder

..... der udføres adgangsveje bestående af fiberdug med bæredygtig adgangsvejbelaegning. Adgangsvejene anvendes i anlægsperioden og vedligeholdes i fornødent omfang, hvorefter de efter endt brug fjernes i sin helhed.

.....

Til etablering af ny udløbskanal anvendes det på bilag 2 viste arbejdsareal, hvorfra alle arbejder foregår. Den eksisterende udløbsledning sikres sin hidtidige funktion i hele anlægsfasen, og denne funktion vil således bevirke, at der ikke sker udskylninger af materiale fra byggegruben i anlægsfasen.

.....

Den nye udløbskanal, se bilag 5C, der får en bredde på 4 m og højde på 1 m, udføres ved at ramme 2 parallelle spunsvægge, som danner sider i kanalen. Der udgraves mellem væggene, og græstørv og muld deponeres i nødvendigt omfang til retableringsarbejder. Bundløb i kanalen etableres ved udlægning af bundsten. Dækkonstruktionen over kanalen udføres som betondæk, der overdækkes med ca. 50 cm muld og oprindelig græstørv.

For at sikre mulighed for inspektion af udløbskanalen etableres der et inspektionsdæksel til kanalen ved fod af skråning. Dækslet dækkes med græstørv og vil under normale omstændigheder ikke være synligt.

.....

Efter fjernelse af eksisterende udløbsledning med tilhørende inspektionsbrønd ved skråningsfod retableres engen med muld og græstørv fra ovennævnte depot.

Eksisterende udløbsværk, som i dag delvis rager ud i Odense Å, nedbrydes og bortkøres, hvorefter brinken retableres med stabile naturlige materialer. I åbunden udlægges ca. 15 m³ gydegrus med max. 10% flint i niveau med eksisterende bundkote.

Efter endt arbejdsproces fjernes adgangsvej, og området vil således kun være berørt ved og omkring ny kanal og udløb.

..... "

I fredningen, truffet af Naturklagenævnet den 29. maj 2006, fremgår det, at fredningens formål bl.a. er at friholde ådalen for yderligere bebyggelse.

I § 2 er det anført, at fredningsområdet som udgangspunkt skal bevares i dets nuværende tilstand. I § 8 er anført:

"Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støtemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse."

I § 14, særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone, hedder det bl.a.: "Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg".

Odense kommune har i skrivelse af 9. februar 2009 udtalt bl.a.:

"

Odense kommune vurderer, at det ansøgte ikke strider imod fredningens formål, hvis de nedenstående vilkår overholdes. Det ønskede projekt resulterer i en reduktion af

udledningen til Odense Å, hvilket vil have en positiv effekt på områdets naturværdier. Herunder vurderer Odense kommune, at der ikke vil ske nogen væsentlig tilstandsændring af det beskyttede moseområde, idet der er tale om erstatning af en eksisterende rørledning.

..... "

Danmarks Naturfredningsforening har i skrivelse af 17. februar 2009 udtalt bl.a.:

"

Fredningsnævnet har anmodet om en udtalelse fra DN Odense i anledning af sag omkring afløbssystem ved Brogårdsvej i Bellinge - med udløb i Odense Å sammesteds. Området er omfattet af fredningsforslaget for Odense Ådal.

DN Odense er noget betænkelige ved de voldsomt store mængder jord, der skal flyttes indenfor fredningsområdet for at give plads til det underjordiske spildevandsbassin. Ligeledes er DN Odense meget betænkelig ved, at der laves disse vældige spildevandsbassiner så tæt på Odense Å.

De vilkår, Odense kommune har opstillet for at give dispensationsgodkendelse efter § 3 og 16 i naturbeskyttelsesloven, gør dog DN Odense mere trygge. Disse vilkår er omfattende og efter DN Odenses øjne nogle, der som minimum skal opretholdes under og efter anlægsarbejdet for at efterkomme de hensigter, der har været med fredningen af Odense Å og områderne langs denne.

De seneste år er der forekommet voldsomme nedbørshændelser. Dette sammen med den voldsomme udbygning af området i dette opland har givet anledning til udledning af store mængder af urensset spildevand til Odense Å. For at mindske de effekter, der er kommet som følge af disse hændelser, vil DN Odense ikke modsætte sig dette projekt.

..... "

Miljøcenter Odense har som teknisk sekretariat for fredningsnævnet bl.a. anført:

"

De berørte fredede arealer øst for stien ved Lettebæksvænget er endvidere en del af habitatområde H98 "Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å".

Matr. nr. 6b Bellinge by, Bellinge, hvor arbejderne skal foregå, er ejet af Odense kommune og beliggende i landzone.

.....

Ansøger har af Rambøll fået foretaget en miljøvurdering af projektarbejderne. Rapporten viser overordnet, at arbejderne vil have en neutral eller gunstig effekt på habitatter og naturtyper.

Miljøcenter Odense opfatter Rambølls miljøvurdering som værende god og grundig og finder ingen anledning til at betvivle deres konklusioner.

Projektet vurderes således at have en positiv eller neutral effekt på arter og naturtyper i Natura2000 området. Vi har ikke kendskab til habitatarter eller -naturtyper i det berørte område.

..... "

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet lægger til grund, at ændringerne af det eksisterende anlæg er nødvendig og ønskelig ændring. Det fremgår af projektbeskrivelsen, at der gøres store bestræbelser for dels at beskytte det fredede område under etableringen og navnlig at efterlade området så tæt på den oprindelige tilstand som muligt. Der sker ikke en "varig" terrænændring, og anlægget vil næsten ikke vil være synligt efterfølgende. Et enigt fredningsnævn meddeler derfor dispensation til det ansøgte. Det er vilkår for dispensation, at kørsel med maskiner skal ske på køreplader.

Det bemærkes, at afgørelsen er meddelt Odense kommune pr. mail den 26. marts 2009.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 30. november 2009
Journal nr.: Frs. 8/2009

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen
- 1 DEC. 2009

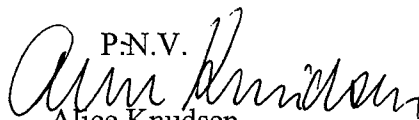
Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Poul Pedersen
"Lundsgård"
Stensbyvej 18
5485 Skamby

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

- 8 1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, C. F. Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ
 3. Kommunalbestyrelsen i Nordfyns kommune, Rådhuset, 5400 Bogen
 4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
 5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, vKurt Gamborg Holm, Bøgevangen 11, 5462 Morud
 6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Dybdalgårdvej 153, 5750 Ringe
 7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
 8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
 9. Friluftsrådet, c/o Søren Larsen, Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde
 10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 30. november 2009
Journal nr.: Frs. 8/2009

Poul Pedersen
"Lundsgård"
Stensbyvej 18
5485 Skamby

Fjernelse af rød-el-bevoksning på ejendommen "Dyrupgård"

Ved ansøgning af 13. februar 2009 søgte De om tilladelse til at fjerne en rød-el-bevoksning med en anslået størrelse på 1.200 m². Det er anført i ansøgningen, at begrundelsen er, at frøafkast giver problemer i et stort område, ligesom fjernelsen af rødellen vil gøre området mere åbent.

Området er omfattet af fredning vedrørende Odense Ådal, 1. etape. Fredningens formål er bl.a. at

- sikre og forbedre landskabelige ... kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv, og
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyreliv.

I § 2 er det bestemt, at fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand. I § 5 hedder det, at skovarealet ikke må udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Odense kommune har i en skrivelse af 2. marts 2009 bl.a. udtalt:

"

Det er Odense Kommunes vurdering, at en fældning af den pågældende ellebevoksning ikke vil være i strid med fredningens formål. En fældning af bevoksningen vil være med til at sikre områdets naturtyper. En af de største trusler mod områdets naturtyper er tilgroning. Rødellene kaster her frø på det nærliggende moseområde og udgør en risiko, da disse oftest fravælges af kreaturer.

"

Danmarks Naturfredningsforening har i en mail af 19. marts 2009 udtalt:

"

Danmarks Naturfredningsforening, Odense afdeling (DN Odense) anbefaler, at der IKKE gives dispensation fra fredningen til at fjerne denne rød-elbevoksning.

Vi har besigtiget bevoksningen og finder, at bevoksningen er en særdeles - positiv - markant bevoksning. Rød-elbevoksningen er særdeles smuk, og der knytter sig biologiske interesser til bevoksningen. Der er afgræsset mellem træerne, hvilket er særdeles positivt.

Vi finder ikke, at ejerens individuelle interesse i at fjerne bevoksningen er så stor, at fredningens sigte kan tilsidesættes.

Vi finder heller ikke, at risikoen for spredning af opvækst kan betinge en dispensation. Dels bliver der afgræsset mellem træerne, hvilket hindrer opvækst, dels er der mulighed for, at de tilstødende arealer også kan afgræsses.

..... "

Miljøcenter Odense har i en skrivelse af 2. juni 2009 udtalt:

"

Da en rydning vil ændre tilstanden på arealet, kræver det, efter vores vurdering, dispensation.

Vi er af den opfattelse, at frøafkast fra træerne ikke er en begrundelse, der kan være dispensationsmotiverende.

..... "

Området blev besigtiget den 24. juni 2009. Sagen blev udsat med henblik på, at Miljøcentret foretog nærmere vurderinger.

I en skrivelse af 7. oktober 2009 har Miljøcentret oplyst, at Skov- og Naturstyrelsen har besigtiget arealet. Miljøcentret konkluderer på denne baggrund, at den konkrete elletræsplantning ikke er en del af udpegningsgrundlaget for Natura2000 området. Miljøcentret anfører endvidere:

"

Miljøcentret har endvidere foretaget en vurdering af bevoksningens indflydelse på tilgroning af engen. Ellekoglerne er relativt tunge og spreder sig som følge deraf i en begrænset afstand fra træerne afhængig af vindstyrken og længst i retningen af den fremherskende vindretning. Det vurderes derfor, at en ikke uvæsentlig del af elleopvæksten fra frø på den i umiddelbar nærhed af ellebevoksningen liggende eng kommer fra den bevoksning, som ønskes fjernet. Nogen opvækst kommer sandsynligvis fra de elletræer, der står langs åen. En angivelse af fordelingen her imellem er svær at komme med et præcist bud på.

Engen er ikke registreret som en naturtype, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura2000 området. Umiddelbart øst for engen er der dog registreret kildevæld, se kortbilaget fra SNS.

Det er miljøcentrets vurdering, at en rydning af ellebevoksningen *kan* have en positiv effekt på tilgroningen af engen og således være betydende for engens mulighed for at udvikle sig til en habitatnaturtype. Miljøcentret skal derfor anbefale, at bevoksningen ryddes, og videre tilgroning minimeres ved en eventuel fjernelse af rødder eller stød.

..... "

Afgørelse

Idet det pågældende areal er af en begrænset størrelse og fremstår som tilplantet, og da beplantningen ikke udgør en del af udpegningsgrundlaget, finder fredningsnævnet, at der kan gives dispensation til fældningen, idet man derved begrænser tilsåningen i arealet ved åkanten, der med tiden kan udvikle sig til at beskyttet engområde. Ådalen bliver mere åben ved fældningen, således at folk, der går eller cykler på stien, vil få et langt bedre udsyn til ådalen. Et enigt fredningsnævn meddeler derfor dispensation til fældningen.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

J. Jørgen Petersen
Ailin Hvidsten
bet. for.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 14. januar 2010
Journal nr.: Frs. 26/2009

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Odense kommune
By- og Kulturforvaltningen
Nørregade 36-38, Postboks 740
5000 Odense C.

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, C. F. Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Odense, Rådhuset, 5000 Odense C.
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Kurt Due Johansen, Kragenævej 29, Seden, 5240 Odense NØ
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Dybdalgårdvej 153, 5750 Ringe
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
9. Friluftsrådet, c/o Søren Larsen, Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde
10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
11. Odense Zoo, Sdr. Boulevard 306, 5000 Odense C.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 14. januar 2010
Journal nr.: Frs. 26/2009

Odense kommune
By- og Kulturforvaltningen
Nørregade 36-38
Postboks 740
5000 Odense C.

Ændringer på matr. nr. 3-mø Hunderup, Odense Jorder

Ved skrivelse af 6. juli 2009 har Odense kommune på vegne Odense Zoo søgt dispensation fra Odense Å-fredningen til følgende:

- 1. Etablering af vintergård, herunder nedlæggelse af en del af et vandhul**
Odense Zoo ønsker at etablere en vintergård på 2500 m² ved befæstning med betonfliser. Til vintergården vil der blive inddraget ca. 270 m² af det eksisterende vandhul.
- 2. Befæstning og dræning af drivgang**
Til flytning af dyrene fra vintergården til savannen ønsker Odense Zoo at etablere en 10 meter bred drivgang. Drivgangen vil blive befæstet med grus og drænet, så den ikke bliver optrådt af dyrene.
- 3. Nedlæggelse af engareal til tør "savanne" samt gravning af vandhul/kanal**
Odense Zoo ønsker at trykstabilisere det sydlige engareal af hensyn til girafferne. Dette vil ske ved afskrælning af det øverste græslag. Der udlægges 30 cm grus oven på en fiberdug. Afslutningsvis udlægges græslaget på gruset.
- 4. Græsning af mosearealer som del af en våd "savanne"**
Ca. 8000² af det eksisterende moseareal ønskes anvendt til afgræsning.
- 5. Anlæg af platform i mose**
På mosearealet ønskes anlagt en platform på 400 m² til observation af dyrene.
- 6. Anlæg af platform i vandhul**
Odense Zoo ønsker at anlægge et platform på 75 m² i vandhullet.
- 7. Ændring af eksisterende gangbro**
Odense Zoo ønsker at ændre på en del af forløbet af den eksisterende gangbro, således at den mødes med den kommende hængebro fra den modsatte bred af Odense Å.
- 8. Bygning af bro over mose samt anlæg af 3 vandhuller**
Odense Zoo ønsker at anlægge en bro fra picnic-området til stien. I moseområdet ønskes samtidig anlagt 3 vandhuller på henholdsvis 25, 40 og 60 m².

9. Ændring af vandhuller

Odense Zoo ønsker at udvide vandhullet syd for vintergården med ca. 360 m². Stien syd herfor ønskes flyttet ud i rodzoneanlægget, der reduceres med ca. 160 m².

Området er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 25. februar 2005 om fredning af Odense Ådal, 2. etape.

Det fremgår af afgørelsen, at formålet med fredningen bl.a. er at sikre og forbedre de landskabelige værdier og de bynære arealer til rekreative formål samt at bevare og udbygge områdets naturtyper.

Det er bestemt, at fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, men at fredningsnævnet kan meddele dispensation, f.eks. i forbindelse med rekreativ anvendelse.

I § 1.2.5. er det bestemt, at sø og enge, overdrev, strandenge og moser ikke må omlægges, jordbehandles, drænes eller lignende.

I § 1.7. er det bestemt, at fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Odense kommune har i forbindelse med fremsendelsen udtalt:

"

Odense Kommune vurderer, at de ønskede tiltag, der ikke berører engarealet (savanen), ikke er i strid med fredningen. Området er i forvejen stærkt præget af Odense Zoo's drift, og det ansøgte vil ikke i væsentlig grad ændre tilstanden af området.

Den ønskede forstærkning af engarealet kan ses fra flere vinkler. På den ene side er forslaget måske i strid med fredningens formål om at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv. På den anden side fremmes fredningens formål om at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål.

Odense Kommune noterer sig, at der i forbindelse med bevaring af området, nævnt under pkt. 1.2.1, åbnes mulighed for at give dispensation til tilstandsændringer, f.eks. i forbindelse med rekreativ anvendelse.

Odense Kommune finder, at når man tager hovedformålet med ZOO i betragtning - netop det rekreative - bør afvejningen falde ud til fordel for projektet, idet områdets nuværende biologiske værdier ikke er højt målsat.

..... "

Odense kommune har vedlagt deres afgørelse vedrørende dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 af 6. juli 2009. Odense kommune har endvidere vedlagt ansøgningen fra Odense kommune med 5 stk. bilag.

Danmarks Naturfredningsforening har i en skrivelse af 8. oktober 2009 bl.a. udtalt:

"

DN Odense mener ikke, der er noget i fredningen, der forhindrer de ændringer, Odense Zoo ønsker at lave for området.

DN Odense vil ikke gøre indsigelse overfor projektet, men beklager den udviklingen naturområdet har været igennem.

.... "

Miljøcenter Odense har som teknisk sekretariat for fredningsnævnet bl.a. anført:

"

Miljøcenter Odense er af den opfattelse, at Odense Zoo's aktiviteter præger området i meget høj grad. De ønskede aktiviteter, for så vidt angår alle ændringer der ikke berører engarealerne, vil ikke ændre på dette.

Med hensyn til aktiviteterne i engområdet er vi af den opfattelse, at omdannelsen af engområdet vil stride mod fredningens formål om at *"bevare og udbytte områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv"*, men vil samtidig medvirke til at *"sikre bynære arealer til rekreative formål"*. Da engområdet ikke indeholder højt målsat natur, og området i øvrigt er stærkt præget af Zoo's aktiviteter, er vi af den opfattelse, at der kan dispenseres til ændringen.

..... "

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet bemærker, at området allerede i dag er stærkt domineret og reguleret af driften som zoologisk have. Idet de ønskede arbejder ikke i væsentlig grad ændrer på det samlede naturindtryk, og idet ændringerne er en naturlig del af driften som zoologisk have, finder et enigt fredningsnævn, at der kan meddeles dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 11. november 2010
Journal nr.: Frs. 12/2010

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

15 NOV. 2010

Bent Hansen
Skovbakkevænget 15
5260 Odense S

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Benthe W. Nielsen
kontorfuldmægtig

1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, C. F. Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Odense Kommune, Flakhaven 2, 5000 Odense C
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, v/Kurt Due Johansen, Kragenæsvej 29, Seden, 5240 Odense NØ
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Dybdalgårdvej 153, 5750 Ringe
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
9. Friluftsrådet, Søren Larsen, Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde
10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Fredningsnævnet

for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C

Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 11. november 2010

Journal nr.: Frs. 12/2010

Bent Hansen

Skovbakkevænget 15

5260 Odense S

Rydning af 0,4 ha nåletræsbevoksning på ejendommen matr. nr. 8-h Stenløse by og etablering af løvtræsbeplantning på samme ejendom.

I februar 2010 genfremsatte De en ansøgning om tilladelse til at fælde et areal med nåletræsbevoksning for samtidig at plante et tilsvarende areal med løvtræer i nærheden.

Ansøgningen var illustreret med en skitse, hvor de to arealer var anført.

Deres ejendom ligger i Odense Å-fredningen, hvori det i § 5 hedder:

"Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse.
Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes."

Efter § 16 kan fredningsnævnet meddele dispensation for fredningens bestemmelser.

Odense Kommune har i en udtalelse af 23. april 2010 henholdt sig til den tidligere afgivne udtalelse, hvori det hedder:

"Odense Kommune har modtaget en ansøgning fra Bent Hansen, Skovbakkevænget 15 vedr. rydning af et areal på 0.4 ha, bevokset med nåletræer. Som erstatning for dette ønsker han at beplante et nyt areal vest for den tilbageværende bevoksning. Det nye skovareal skal beplantes med løvtræer jog får samme størrelse som det fjernede.

Ifølge Odense Kommunes oplysninger er formålet med det ansøgte at kunne forbedre mulighederne for jagt i området.

Odense Kommune har besigtiget arealet. Den nuværende bevoksning består af nåletræer, der er i en dårlig stand. Bevoksningen er plantet, således at der er en afstand på 10-15 meter til skoven sydfor.

Odense Kommune vurderer, at det ansøgte som sådan er i strid med fredningens bestemmelser. Det er dog Odense Kommunes vurdering, at der kan gives dispensation til det ansøgte. En erstatning af den nuværende bevoksning af nåletræer med løvtræer på en anden men nærliggende placering vil være en forbedring af områdets kvaliteter. Odense Kommune vurderer dog, at en dispensation til plantning på det ønskede område skal gives på vilkår om, at der stadig skal holdes en afstand på min 10 meter til skoven sydfor, så skovbrynet bevares.

Herudover skal dispensation gives på vilkår om, at der udelukkende anvendes hjemmehørende løvtræer."

Danmarks Naturfredningsforening har i en udtalelse af 16 maj 2010 udtalt:

"Foreningen synes stadig det er en særdeles god idé at rydde nåletræsbevoksning og etablere eng det pågældende sted, idet her tidligere har ligget en af Danmarks mest værdifulde ekstremrigkær.

Derimod synes vi det er en dårlig idé at plante 0,4 hektar ny løvtræsbevoksning, idet denne vil mindske mulighederne for at etablere eng og derved genskabe det tidligere så værdifulde ekstremrigkær i området. Man bør altså efter vores mening holde sig til fældning af nåleskov og etablere eng og lade være med at plante."

Miljøcenter Odense har som teknisk rådgiver anført:

"Miljøcenter Odense har den 23. april 2008 modtaget jeres anmodning om en udtalelse i forbindelse med HedeDanmarks ansøgning om tilladelse til at rydde 0,4 ha rødgran som er i opløsning og efterfølgende etablere eng på arealet. Bevoksningen står på matr. nr. 8-h Stenløse By, Stenløse.

Vest for rødgranbevoksningen ønsker ejeren i stedet at etablere en løvtræsbevoksning.

Af kendelsens § 5 fremgår det, at

"Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden Fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes."

Rødgran er ikke naturligt hjemmehørende i Danmark, og som sådan et unaturligt element i ådalen. Det bemærkes endvidere, at der i kendelsens § 5 specifikt tales om at løvtræsarealerne skal opretholdes.

Ændringen vil principielt reducere skovarealet indenfor det fredede område, da det af fredningen omfattede areal hvorpå der ryddes er større end det af fredningen omfattede hvorpå der tilplanter. Samtidigt øges løvtræsarealet indenfor fredningen dog.

Da der er tale om en nåletræsbevoksning som er i opløsning, er den arealmæssige reduktion på sigt uundgåelig. Det er Miljøcenter Odenses vurdering, at der kan være en naturmæssig gevinst ved at konvertere nåletræsbevoksningen til eng. Engen vil blive anlagt op til et større, sammenhængende område, som er registreret som beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 som hhv. eng og overdrev, hvorfor det vurderes at der er gode muligheder for at de arter der medfører beskyttelsen vil sprede sig til den nye eng.

Hvis der gives tilladelse til rydning og tilplantning, kan det anbefales, at der stilles vilkår om, at træarterne skal være naturligt hjemmehørende arter fra danske frøkilder."

Arealerne blev besigtiget den 13. oktober 2010.

Under besigtigelsen ændrede De Deres ansøgning således, at De nu ønsker at fælde hele nåletræsskoven og til gengæld plante en ny løvtræsskov på den højere beliggende mark op mod den eksisterende løvskov.

Den plantede løvskov skal have samme areal som den fældede nåleskov.

Under besigtigelsen udtalte såvel Odense Kommune som Danmarks Naturfredningsforening sig positivt overfor ansøgningen, bl.a. idet de oplyste, at det areal, hvor nåleskoven fældes, efterfølgende vil blive afgræsset af kvæg, hvorved der på sigt etableres et engareal.

Under besigtigelsen blev det aftalt, at de skulle fremsende en skitse, hvor de angav størrelsen og formen af den ønskede løvskov.

Fredningsnævnet har modtaget denne skitse og kan godkende den.

Afgørelse

Et enigt fredningsnævn meddeler tilladelse til, at den eksisterende nåleskov fældes, således at arealet efterfølgende afgræsses af kvæg, og at der samtidig tilplantes et tilsvarende løvtræsareal som angivet på Deres skitse på den højere beliggende mark op i mod den eksisterende skov.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

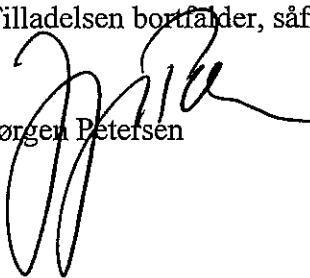
Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 22. november 2010
Journal nr.: Frs. 25/2010

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

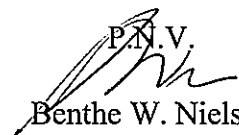
Poul Pedersen
"Lundsgaard"
Stensbyvej 18
585 Skamby

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen
23 NOV. 2010

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Benthe W. Nielsen
kontorfuldmægtig

1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, C. F. Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Odense Kommune, Flakhaven 2, 5000 Odense C
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Kurt Due Johansen, Kragenæsvej 29, Seden, 5240 Odense NØ
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Dybdalgårdvej 153, 5750 Ringe
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
9. Friluftsrådet, c/o kredsformand Christian Jensen, Fuglebakken 43, 5610 Assens
10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 22. november 2010
Journal nr.: Frs. 25/2010

Poul Pedersen
"Lundsgaard"
Stensbyvej 18
5485 Skamby

Ansøgning om lovliggørelse af fældede bøgetræer på Dyrupgårds Allé 125, 5250 Odense SV

Ved afgørelse af 30. november 2009 meddelte fredningsnævnet dispensation til, at De kunne fjerne en rødbelevoksning på arealet.

I forbindelse med denne fældning har De tillige fældet en række med bøgetræer.

I en skrivelse af 1. juli 2010 anfører han bl. a.:

"Efter fældningen fremtræder skrænten og ådalen, set fra stierne, så smukt nu, at jeg beder om fritagelse for at genplante.

Bøgene blev i sin tid plantet for at forbedre jagten.

Området er nu tilbage i sin naturlige stand."

Bøgetræerne stod i et område, der er omfattet af Odense Å-fredningen, 1. etape.

Det hedder i fredningens § 5. Skove

"Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes. "

I § 16 meddeles fredningsnævnet kompetence til at dispensere, når ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

Odense Kommune har udtalt:

"Det kan oplyses, at der er tale om 4 rækker med bøge, der har haft en diameter i brysthøjde på 20-50 cm. Beplantningen har udgjort en del af en mindre skov. I henhold til § 5 i fredningen af Odense Ådal må skovarealet ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Odense Kommune anbefaler, at der bliver givet tilladelse til ikke at genplante arealet, da det er kommunens vurdering, at indsynet til ådalen set fra Odense Å-stien bliver forbedret."

Danmarks Naturfredningsforening har ingen indvendinger mod det ansøgte.

Miljøcenter Odense har som teknisk sekretariat anført:

"Miljøcenter Odense besigtigede arealet den 24. august 2010. Det er vores vurdering, at de skovede træer stod indenfor fredningen, men uden for Natura2000 området, hvorfor træerne ikke er en del af udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Træerne var en del af et bælte af træer ved og på skrænten mod åen. Der er stadig en bræmme af træer på skrænten, da de skovede træer hovedsagligt stod overfor skrænten. Genplantningen vil, efter vores vurdering, ikke have en naturmæssig betydning. "

Afgørelse

Det er oplyst, at fældningen af bøgetræerne har medført et forbedret indsyn til ådalen fra en sti.

Da formålet med fredningen bl.a. er at sikre de landskabelige værdier, da bøgetræerne var plantede og således ikke udgjorde en naturlig bevoksning, og da arealet har været af meget begrænset udstrækning, finder et enigt fredningsnævn, at der kan meddeles dispensation til fældningen, således at forholdet lovliggøres.

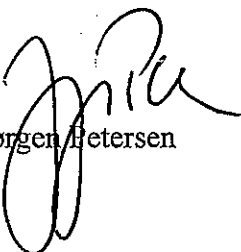
Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 7. juni 2011
Journal nr.: Frs. 9/2011

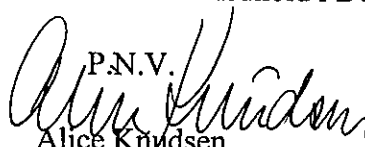
Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Odense kommune
By- og Kulturforvaltningen
Nørregade 36-38
5000 Odense C

Nævnets afgørelse kan indbringes for Natur- og Miljøklageævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Naturstyrelsen Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
3. Kommunalbestyrelsen i Odense, Rådhuset, 5000 Odense C.
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Kurt Due Johansen, Kragenæsvej 29, Seden, 5240 Odense NØ
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Niels Andersen, Strandvænget 13, 5700 Svendborg
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Friluftsrådet, c/o Søren Larsen, Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde
9. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 7. juni 2011
Journal nr.: Frs. 9/2011

Odense kommune
By- og Kulturforvaltningen
Nørregade 36-38
5000 Odense C.

Opsætning af faskiner ved 2 broer i Odense Å

I en skrivelse af 11. februar 2011 har Odense kommune ansøgt om tilladelse til opsætning af 10-14 meter faskiner ved broen mellem Blåklkkevej og Svendstrup Engen Have og bro mellem Møllevej og Ådalsvej. Det er oplyst, at faskinerne vil bestå af lærkepæle, der nedrammes i vandløbsbunden til en dybde, således at de er i niveau med vandløbsbrinken. Pælene vil efterfølgende blive beklædt med brædder af lærk. Det er oplyst, at formålet med det ansøgte er at sikre broernes bæreevne ved at undgå erosion af åbrinken omkring broerne.

Området er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006 om fredning af Odense Ådal, første etape.

I fredningens § 8, sikring af åbredder, hedder det:

"Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning af træfaskiner.
Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse."

Odense kommune og Naturstyrelsen har anbefalet, at der meddeles tilladelse til faskinerne.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke bemærkninger til ansøgningen.

Afgørelse

Idet det er oplyst, at faskinerne har betydning for broernes bæreevne og dermed en "god tilgængelighed til området", finder et enigt fredningsnævn, at de planlagte faskiner kan godkendes.

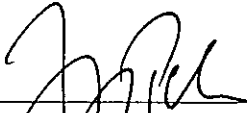
Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Odense Kommune
Erhverv & Bæredygtighed
Landbrug & Natur
Nørregade 36-38
5000 Odense C

Tinghusgade 43
5700 Svendborg
Tlf. 62172007

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. Frs 52/2014
Dato: *. marts 2015

Afgørelse af 8.3.2015

Tilladelse til etablering af handicapvenlige fiskebroer ved Odense Å.

Ved brev af 24. november 2014 har Odense Kommune søgt om tilladelse til at etablere 2 handicapvenlige fiskebroer ved Odense Å, nærmere bestemt ved Bellingebro, umiddelbart nedstrøms for Brogårdsvej, hvor vejen krydser Odense Å Ved Kratholm i Bellinge samt ved sammenløbet af Odense gl. kanal og Odense Å, i tilknytning til parkerings areal langs Havnegade.

Det er oplyst, at den nordligste af broerne ønskes etableret på et areal omfattet af fredning af Odense Ådal (3. etape), og den sydligste af broerne på et areal omfattet af fredningen af Odense Ådal (1. etape). Fredningens formål er i begge fredninger angivet til: *"bl.a. at sikre og forbedre de bynære arealer til rekreative formål."*

Sagens behandling

Odense Ådal (1. etape) er ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006 fredet på en strækning fra Borreby til Den Fynske Landsby. Arealet, hvorpå den sydligste af de 2 broer ønskes placeret, matr.nr. 6 by Bellinge by, Bellinge, er beliggende på adressen Lettebækvænget 47, 5250 Odense SV indenfor det fredede område.

Odense Ådal (3. etape) er ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 fredet på en strækning, som blandt andet omfatter den nordligste af de 2 lokaliteter, som dispensationsansøgningen vedrører, dvs. på et areal ved sammenløbet af Odense å og Odense kanal på matr.nr. 21 e Bågå Strand, Odense Jorder.

Det fremgår af fredningsafgørelsernes § 12 blandt andet, at

"Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer..."

Odense Kommune har sendt tegninger på etablering af 2 fiskebroer, der skal skabe bedre muligheder for fiskeri og kanosejlads for gangbesværede/handicappede borgere og anmodet om Fredningsnævnets tilladelse i henhold til bestemmelsen herom i fredningsafgørelsens § 12.

Høringer

Odense Kommune har ved ansøgningen udtalt, at der bør gives tilladelse til de ansøgte broer. Det ansøgte vurderes ikke at medføre nogen væsentlig ændring af tilstanden at de berørte vandløbsbræmmer.

Naturstyrelsen har i udtalelse af 12. januar 2015 udtalt, at projektet gennemføres på areal ejet af Odense Kommune, og er beliggende indenfor Natura 2000-område – henholdsvis Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å område nr. 114 (habitatområde nr. 98) og Odense Fjord område nr. 110

(habitatområde nr. 94 og fuglebeskyttelsesområde nr. 75). Det er i tilknytning hertil oplyst, at det er Naturstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke vil have en negativ indvirkning på udpegningsgrundlaget.

Danmarks Naturfredningsforening i Odense har den 4. januar 2015 meddelt, at *"DN har ingen bemærkninger til denne sag."*

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag. Fredningsnævnet har vurderet, at spørgsmålet om meddelelse af tilladelse i henhold til en udtrykkelig bestemmelse i fredningsafgørelserne ligger indenfor Fredningsnævnets kompetence efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse:

På baggrund af Naturstyrelsens vurdering og ud fra en samlet vurdering af projektet i forhold til fredningsafgørelserne og deres formålsbestemmelse er det et enigt fredningsnævns vurdering, at tilladelsen kan gives, idet det ansøgte virker til at opfylde fredningsbestemmelsernes formål. Det er ligeledes Fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke er i strid med betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3. På denne baggrund giver Fredningsnævnet tilladelse til det ansøgte projekt efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Fredningsnævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af de klageberettigede, der er nævnt i lovens § 86. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Såfremt der indgives en klage, må nævnets tilladelse ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet, jf. lovens § 87, stk. 5.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet som beskrevet i lovens § 87, stk. 2.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk

Anni Højmark
formand

Fredningsnævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af de klageberettigede, der er nævnt i lovens § 86. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet som beskrevet i lovens § 87, stk. 2.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk

Såfremt der indgives en klage, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Tinghusgade 43
5700 Svendborg
Tlf. 62172008

Jens Peter Henriksen
Signe Lyng Henriksen

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-26-2015
Dato: 30. november 2015

Afgørelse af 30. november 2015

Tilladelse til oprensning af vandhul på adressen Assensvej 212, 5250 Odense SV beliggende på matr.nr. 7d Bellinge by, Bellinge

Ved e-mail af 3. juli 2015 har Jens Peter Henriksen, som ejer af ejendommen Assensvej 212, Odense, ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til oprensning af et vandhul på ejendommen. Vandhullet ligger ned til Odense å og delvist indenfor det fredede areal langs Odense å.

Sagsfremstilling:

Det fremgår af ansøgningen og ejerens supplerende oplysninger af 13. august, 24. august og 10. september 2015, at ønsket om oprensning skyldes, at der er en betydelig bestand af bjørneklo, som ejeren ønsker fjernet eller i hvert fald holdt nede. Oprensningen skal foretages af en entreprenør ved brug af en mindre maskine. Det oprensede materiale vil blive placeret i et lille tilstødende skovområde, hvor der vil foregå en naturlig kompostering. Placeringen er udenfor det fredede areal. Søen har ifølge ejeren et areal på ca. 450-500 m².

Odense Kommune har afgørelse af 22. juli 2015 meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2 og § 3 til oprensning af sø på matrikel 7d Bellinge by, Bellinge, samt givet dispensation fra åbeskyttelseslinjen.

Ejeren har fremsendt billeder af vandhullet, der viser tilgroningen.

Fredningen:

Området, hvor vandhullet er beliggende, ligger delvist indenfor fredningen af Odense å – Etape 1. Odense Ådal – Etape 1 på strækningen mellem Borreby og Den Fynske Landsby blev ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006 fredet.

Formålet med fredningen er blandt andet, at sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv samt at sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet.

Af fredningens § 4 om udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump hedder det blandt andet:

"Søer, enge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler."

Høringer:

Odense Kommune oplyser, at vandhullet er besigtiget den 6. juli 2015, hvor det fremstod tilgroet med tagrør. Langs med kanten af vandhullet var der en forekomst af bl.a. mjørdurt, krybende baldrian, bredbladet dunhammer og kærstar. Vandet i vandhullet fremstod relativt klart med få partikler. Der blev ikke registreret padder eller andre bilag IV-arter i eller ved vandhullet. Ved en tidligere besigtigelse af Ådalen er der dog blevet registreret fund af spidssnudet frø. Vandhullet vurderes på nuværende tidspunkt ikke egnet som ynglelokalitet for padder på grund af tilgroningen med høje urter. Vandhullet er ligeledes beliggende indenfor Natura 2000-området.

Det er Odense Kommunes vurdering, at en oprensning vil forbedre vandhullets tilstand og herunder dets potentiale som levested for padder. Vandhullet ligger indenfor åbeskyttelseslinjen til Odense Å. Det vurderes, at en oprensning af vandhullet ikke vil ændre op området's landskabelige karakter.

"Det er Odense Kommunes vurdering, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål om at bevare landskabelige værdier og sikre området's dyre- og planteliv."

I høringssvar af 22. juli 2015 skriver Odense Kommune endvidere følgende:

"Det er Odense Kommunes vurdering, at oprensningen vil være naturforbedrende, idet vandhullet efterfølgende vil være attraktivt for området's padder og dyr."

Naturstyrelsen har den 14. oktober 2015 udtalt, at søen er delvis beliggende indenfor fredningens område og delvis indenfor Natura 2000-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Salling Å og Lindved Å (Habitatsområde nr. 98).

Det er Naturstyrelsens vurdering, at den ansøgte oprensning ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for habitatsområde nr. 98 negativt. Det ansøgte vil efter Naturstyrelsens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatsdirektivets bilag IV. Ansøgningen giver ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

Danmarks Naturfredningsforening, Odense har ikke udtalt sig.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse:

Af de grunde der er anført af Odense Kommune er det ansøgte ikke i strid med fredningens bestemmelser om, at fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, og oprensningen må desuden anses for at være naturforbedrende. På denne baggrund har et enigt fredningsnævn besluttet at give dispensation til oprensning af vandhul på ejendommen Assensvej 212, Odense SV.

Fredningsnævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af de klageberettigede, der er nævnt i lovens § 86. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Anni Højmark', written in a cursive style.

Anni Højmark

Afgørelse af 29. april 2016

Dispensation til opførelse af bålhytte på ca. 24 kvm i stedet for gammelt sommerhus på 48 kvm på samme grund Brogårdsvej 77, 5260 Odense S

Ved e-mail af 9. december 2015 har Odense Kommune anmodet om fredningsnævnets dispensation til opførelse af bålhytte på matr.nr. 22 ab Fangel By, Fangel, der ligger nær Odense å og indenfor det fredede areal langs Odense å. På ejendommen ligger i dag et gammelt faldefærdigt sommerhus på 48 kvm, der samtidig fjernes.

Sagsfremstilling

Odense Kommune har i forbindelse med ansøgningen oplyst følgende:

"Baggrund for det ansøgte"

Odense Kommune er involveret i et EU-projekt, der har som mål at sikre og forbedre ådalens naturtyper. Til at gennemføre dette bliver der iværksat pleje af ca. 80 hektar natur i Odense Ådal. I området grænsende op til matrikel 22ab Fangel By, Fangel har Odense Kommune indgået aftale med lodsejerne om naturpleje af et areal på 12 hektar, der både omfatter mose- og engarealerne og de højere liggende skov- og overdrevsarealer. Herunder er der også skabt mulighed for offentlighedens adgang til området gennem faldlåger i hegnene.

Som del af dette naturprojekt har Odense Kommune overtaget den ovennævnte matrikel. Målet med dette areal er at skabe en base for formidlingen af ådalens særlige natur og naturplejen i området. På arealet er det Odense Kommunes ønske at bygge en bålhytte. Ved Bålhytten vil der også blive opsat en tavle, der vil informere om Natura 2000-området i Odense Ådal og om naturplejen i området. Bålhytten vil være offentlig tilgængelig.

Odense Kommune har taget udgangspunkt i Naturstyrelsens eksempelsamling for bålhytter og shelters. Bygningen vil blive holdt mørke farver.

Det er Odense Kommunes ønske, at kunne indvie bålhytten i maj 2016.

Vurdering af det ansøgte i forhold til fredningen

Det er Odense Kommunes vurdering, at det ansøgte ligger inden for fredningens formål der bl.a. omfatter at sikre områdets naturtyper, at sikre en spredningskorridor for plante- og dyrelivet og at sikre de bynære arealer til rekreative formål og skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv.

Samtidigt er det Odense Kommunes vurdering, at en nedrivning af den nuværende forfaldne bygning og en erstatning af denne med en mindre bygning vil være en forbedring af de nuværende forhold."

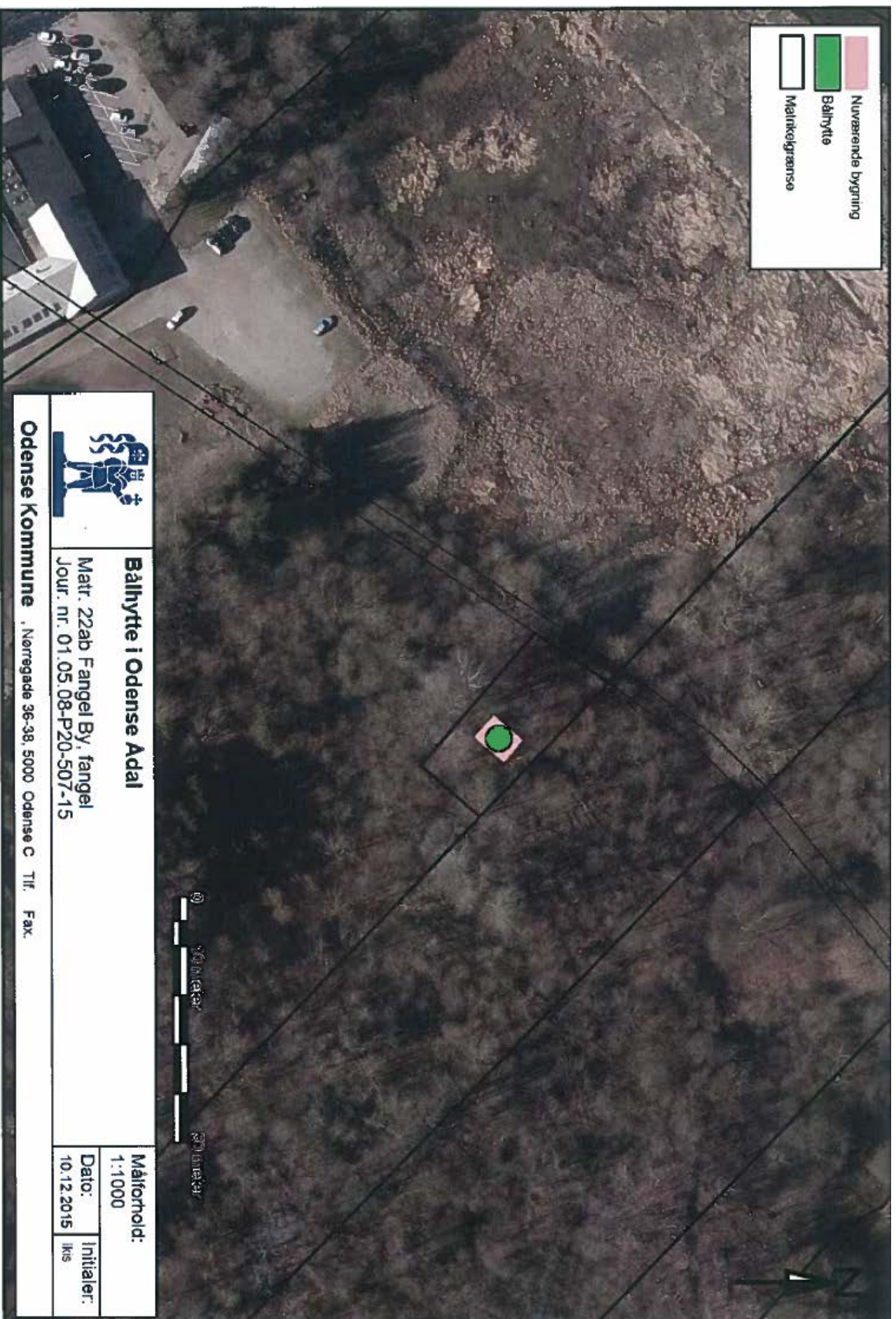
Der er vedlagt fotos, der viser det meget forfaldne sommerhus samt den type bålhytte, der vil blive opført på stedet. Der er endvidere medsendt et luftfoto, der viser den ønskede placering af bålhytten.

Figur 1: Den eksisterende bygning der findes på grunden. Bygningen har et areal på ca. 48 m². Denne ønskes nedrevet og erstattet af en mindre bygning.

Figur 2: På grunden ønskes der etableret en bålhytte på ca. 24 m². Bålhytten vil blive holdt i mørke farver. Bålhytten vil være offentlig tilgængelig. Ved bålhytten vil der også blive opsat en tavle, der informerer om ådalens natur.

Fredningen

Området ligger indenfor fredningen af Odense Å, Odense Ådal – Etape 1, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006. Fredningen indeholder følgende om bestemmelser af relevans for sagen:

”§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- *friholde ådalen for yderligere bebyggelse*
- *sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter*
- *sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv*
- *sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet*
- *sikre bynære arealer til rekreative formål*
- *skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv*

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende. Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter.

Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer.”

Høringer

Naturstyrelsen har den 8. januar 2016 udtalt, *”Naturstyrelsen er enig med kommunen i, at erstatning af det nuværende sommerhus med den ansøgte bålhytte vil være en forbedring af de eksisterende forhold uanset fredningens meget klare formåls bestemmelse og restriktive bestemmelser om bebyggelse.*

Det ansøgte vil efter Naturstyrelsens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.”

Danmarks Naturfredningsforening, Odense har ikke udtalt sig.

Fredningsnævnet har behandlet sagen skriftligt.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte projekt vil forskønne området og kunne bidrage til den rekreative udnyttelse af området samt forbedre tilgængeligheden til naturen, hvilket alt er stemmende med fredningens formål. På denne baggrund findes opførelsen af en mindre bålhytte til erstatning for et gammelt forfaldent sommerhus på trods af forbud mod ny bebyggelse ikke at være i strid med fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Anni Højmark', written in a cursive style.

Anni Højmark
formand

VandCenterSyd

Projektleder Maria Wieslander Rønhave

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-17-2016
Dato: 10. august 2016

Afgørelse af 10. august 2016

Ansøgning om dispensation til opstilling af tekniske målestationer langs Odense Å

VandCenterSyd har den 5. april 2016 sendt en ansøgning om dispensation fra fredningerne af Odense Å til opstilling af tekniske målestationer for måling af ammonium, pH, ledningsevne, ilt, temperatur, niveau og prøveudtag i blandt andet Odense Å. Fire af målestationerne påtænkes opstillet på åbredden på steder, der er omfattet af Odense Å-fredningen, Etape 1 og Etape 2, nærmere bestemt ved adresserne Brogårdsvej 45, 5250 Odense SV, matr.nr. 6bv Bellinge By, Bellinge, Åsumvej 35, 5240 Odense NØ, matr.nr. 2a Skt. Jørgensmark, Odense Jorder, Klosterbakken 20C, 5000 Odense C, matr.nr. 316a mfl. Odense Bygrunde og Sdr. Boulevard 232, 5000 Odense C, matr.nr. 30ci Vestermarken, Odense Jorder.

Sagsfremstilling

Ansøgeren oplyser, at projektet, der har til formål at overvåge tilstanden i vandløbene, herunder Odense Å, er udarbejdet i et samarbejde med Odense og Faaborg-Midtfyn kommuner. Målingerne, der skal deles med kommunerne, skal give parterne indsigt i åernes tilstand opstrøms og nedstrøms for ansøgerens rensningsanlæg. VandCenterSyd har et fællesanlæg, der både er et regnvandssystem og renseanlæg, hvorfra overløb kan påvirke åerne. Ansøgeren oplyser videre:

*"Måledata vil hjælpe os til at forstå, hvordan åer fungerer sammen med vores systemer. Det er også centralt til kalibrering af vores unikke WEST-integrerede model, der inkluderer åer, fælles- og regnvandssystemer, samt vores tre renseanlæg. Modellen skal bruges i samarbejde med Odense Kommune til at **definere investeringer og fremtidige scenarier** for hele Odense. Det findes kun to integrerede modeller i praksis i verden og vores er den største. Derfor er der, fra mange sider af, stor fokus på projektet og for de data som projektet vil generere.*

Det 4 målerstationer i fredet areal er placeret strategisk i forhold til opstrømsgrænsen af Odense å i vores model, og i forhold til placeringerne af vores overløb til åen. Det er de bedste placeringer for at kunne analysere, hvordan vores system påvirker Odense å."

Fredningen og sagens oplysning

På adressen Brogårdsvej 45, sker opstillingen indenfor det areal, der er fredet ved etape 1 og på adresserne Åsumvej 34, Klosterbakken 20C og Sdr. Boulevard 232, Odense, sker opstillingen indenfor det areal, der er fredet ved etape 2 af Odense Ådal-fredningen. Fredningen af Odense Å, etape 1 blev besluttet ved afgørelse af 29. maj 2006 og etape 2 blev besluttet ved afgørelse af 29. november 2010.

Fredningernes relevante bestemmelser angiver følgende:

Etape 1:

"§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- *friholde ådalen for yderligere bebyggelse*
- *sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter*
- *sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv*
- *sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet*
- *sikre bynære arealer til rekreative formål*
- *skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv*

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden. Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

§ 13. Bestemmelser for private arealer i byzone. Inde for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg (herunder støttemure og lignende), parkeringspladser og broer.

Etape 2:

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- *At sikre og forbedre*
 - *Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdig bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,*
 - *Bynære arealer til rekreative formål,*
 - *En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,*
 - *God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,*
- *At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.*

§ 12. Særlige bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

§ 13. Særlige bestemmelser for private arealer i byzone

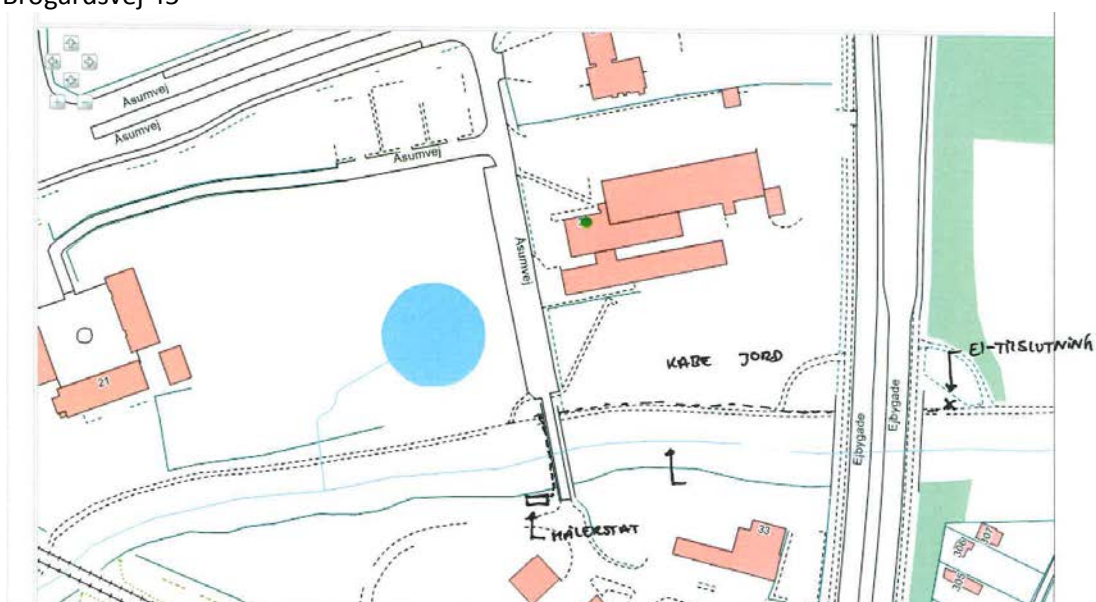
Inden for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, herunder støttemure og lignende, parkeringspladser og broer."

Det er af VandCenterSyd oplyst, at den type målestation, der ønskes opstillet på adresserne Åsumvej 35, Klosterbakken 20C og Sdr. Boulevard 232, er en målestation uden fast svingarrangement. På adressen Brogårdsvej 45 opstilles en målestation med synlig gul flyder i vandspejlet. Det fremgår af en teknisk beskrivelse af den pågældende målerstation, at den synlige del af den tekniske installation er et grønt elskab med en bredde på 1,2 m og en højde på 1,25 m. Desuden står der et metalrør af samme højde lige ved siden af skabet. Måleudstyret er i den ene model placeret under vandspejlet og i den anden model på en synlig svingarm der går fra metalrøret og ned i vandet.

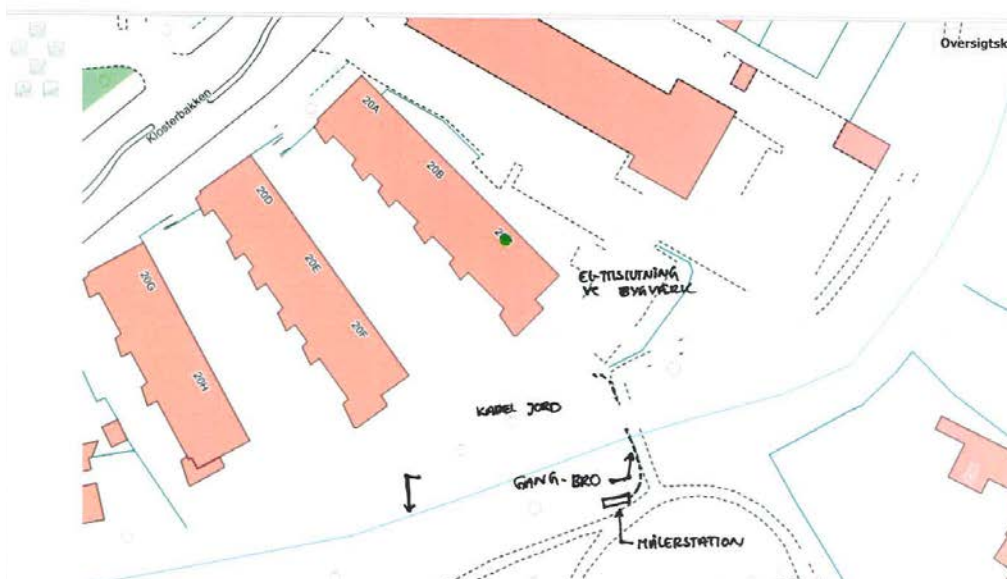
Der er fremlagt tegninger og billeder over den påtænkte placering for hver af målerstationerne indenfor det fredede område.

Brogårdsvej 45

Åsumvej 35

Klosterbakken 20C

Sdr. Boulevard 232

Høringer

Odense Kommune har i høringssvar af 18. maj oplyst følgende:

"Formålet med opsætning af målestationer er at forbedre mulighederne for at måle miljøtilstanden i Odense Å.

Det er Odense Kommunes vurdering, at fordelene ved opsætning af målestationer opvejer de begrænsede lokale ændringer af det fredede område. Ved opsætning af de ansøgte målestationer ved Odense Kommune få adgang til værdifuld data, der kan anvendes i administrationen af Odense Å.

Det er på den baggrund kommunens vurdering, at der bør gives dispensation til det ansøgte. "

Naturstyrelsen har i sit høringssvar blandt andet anført følgende:

"Fredningsnævnet bør være opmærksom på fredningerne klare bestemmelse om forbud mod placering af tekniske anlæg inden for 10 m fra åbredden og vurdere om det ansøgte er en videregående afvigelse, som ikke kan gennemføres ved en dispensation (naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 5).

Så vidt Naturstyrelsen kan vurdere ud fra materialet placeres stationerne i tilknytning til veje, stier og broer. Det fremgår af ansøgningmaterialet, at der er to typer målestationer – en med prøvetager på svingarm og en med prøvetager fast placeret i åen. Det fremgår imidlertid ikke hvilken type, der ønskes etableret.

Det ansøgte er beliggende i Natura 2000-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (habitatsområde nr. 98).

...

Det vurderes, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området eller påvirke yngleområder for arter på habitatsdirektivets bilag II- og IV-arter, herunder områdets økologiske funktionalitet for disse arter.

Ansøgningen giver ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger. "

Danmarks Naturfredningsforening, Afd. Odense har udtalt følgende:

"Danmarks Naturfredningsforening Odense mener ikke det ansøgte vil påvirke fredningsområdet væsentligt i negativ retning, og foreningen mener der på det foreliggende grundlag at der kan gives dispensation i den pågældende sag."

Indstilling

Fredningerne indeholder et forbud mod anbringelse af tekniske installationer indenfor det fredede område. Fredningsnævnets muligheder for på trods heraf at meddele dispensation afhænger efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 af, om det ansøgte vil stride mod fredningens formål, ligesom der ikke må være tale om videregående afvigelser fra fredningen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 5.

Da der er tale om opstilling af fire målerstationer, der ved deres udformning, størrelse og placering sker op ad eller lige ved befærdede veje, broer af beton og metal og hegn og på steder, hvor de i forhold til de eksisterende installationer ikke vil syne af meget, er fredningsnævnets medlemmer enige om, at der ikke er tale om videregående afvigelser fra fredningen.

Fredningsnævnet har noteret sig, at der er tale om et projekt, der skal medvirke til at overvåge kvaliteten af vandet i åen, og hvis betydning har sammenhæng til fremtidige scenarier med stigende regnmængder. Overløb vil kunne påvirke vandkvaliteten i negativ retning og dermed have en negativ påvirkning på såvel fredningens formål om at sikre et artsrigt plante- og dyreliv som udpegningsgrundlaget for Natura 2000.

Fredningerne har først og fremmest til formål at bevare arealernes tilstand, og bebyggelsesforbuddet skal ses i sammenhæng hermed. Da de mindre tekniske installationer, der her er ansøgt om, anbringes på steder, hvor der i forvejen er markante vejbroer eller andre tekniske installationer, finder fredningsnævnet ikke, at ansøgningen er i strid med fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation til at anbringe målerstationer som ansøgt på adresserne Brogårdsvej 45, Åsumvej 35, Sdr. Boulevard 232 og Klosterbakken 20C, Odense.

Afgørelsen er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1. Fredningsnævnet finder under henvisning til det af Naturstyrelsen anførte, at fredningen ikke er i strid med udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Dispensationen skal udnyttes indenfor 3 år fra afgørelsen.

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Monica Kristensen

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 99683235

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-23-2016
Dato: 20.02.2017

Afgørelse af 20.2.2017

Monica Kristensen har via Odense Kommune sendt en ansøgning om tilladelse til at opføre en udbygning på sin kolonihavegrund Lilletoften 216, 5260 Odense S. Kolonihaven ligger i Haveforeningen Lilletoften og er beliggende på matr.nr. 14ai Hjallesø By Dalum, Bygning på lejet grund nr. 70.

Monica Kristensen har under en besigtigelse den 10.2.2017 i kolonihaven oplyst, at hun ønsker at opføre et redskabsskur til opbevaring af havemøbler mm. med indlagt vand indenfor et skelet til en carport, der var opsat i et hjørne af grunden. På grunden er der i øvrigt opført et gult murstenshus, som tjener som hendes beboelse.

Fredningen

Havekolonien ligger indenfor fredningen af Odense Å etape 1, hvori det om fredningens formål i § 1 står følgende:

"Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse*
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter*
- sikre området naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv*
- sikre en spredningskorridor gennem kommune for plante- og dyrelivet*
- sikre bynære arealer til rekreative formål*
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv"*

I fredningens § 14 særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone står anført:

"Havekolonierne skal fortsat anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens bestemmelser."

På følgende kort er Lilletoften 216 vist med rød prik:

Sagens behandling

Ansøgningen har været sendt i skriftlig høring.

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (nu Miljøstyrelsen) har udtalt:

”Så vidt Naturstyrelsen kan konstatere er det ansøgte beliggende i Natura 200-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (habitatområde nr. 98).

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 98:

- 1014** Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)
- 1016** Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)
- 1032** Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)
- 1095** Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096** Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1149** Pigsmerling (*Cobitis taenia*)
- 1318** Damflagermus (*Myotis dasycneme*)
- 1355** Odder (*Lutra lutra*)
- 3260** Vandløb med vandplanter
- 6210** Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230** * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6430** Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7220** * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230** Rigkær
- 9160** Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 91E0** * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Særlig under henvisning til fredningens § 14 synes sagen ikke tilstrækkelig oplyst fra kommunens side. Kommunen bør som tilsynsmyndighed med naturbeskyttelseslovens bestemmelser herunder fredninger forud for indsendelse af en ansøgning konkret forholde sig til det ansøgte i forhold til fredningens bestemmelser, særlig ved bestemmelser af denne karakter. Kommunen ses i øvrigt ikke at have forholdt sig til det ansøgte i forhold til Natura 2000.

Under henvisning til fredningens § 14 skal Naturstyrelsen bemærke, at området er beliggende i landzone og er ikke lokalplanlagt. Naturstyrelsen er ikke i besiddelse af eventuelle kontrakter for havekolonien, der kunne have betydning for sagen.

Naturstyrelsen har på grund af ansøgningens karakter ikke mulighed for at vurdere hvorvidt det ansøgte vil kunne påvirke udpegningsgrundlaget negativt eller medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Ansøgningen giver ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger. Hvis fredningsnævnet har behov for yderligere oplysninger eller har særlige spørgsmål, står Naturstyrelsen selvfølgelig til rådighed."

Odense Kommune har i høringssvar af 29. juni 2016 blandt andet udtalt:

"Da haveforeningen Lilletoften til udgang 2016 fortsat er medlem af kolonihaveforbundet, og derved omfattet af Odense Kommunes kontrakt med Odense Havelodsselskab, skal haveforeningen fortsat overholde denne kontrakt.

I den gældende kontrakt mellem Odense havelodsselskab og Odense Kommune er der indskrevet af "Kolonihavehuset på hver havelod ikke må overskride 15 % af haveloddets areal, og må højest udgøre 60 m² inkl. Overdækket terrasser"

Havelod 216 vurderes dog at overskride 60 m² / 15%, og derfor vurderes grunden at være overbebygget.

Det skal oplyses at Haveforeningen Lilletoften har sine egen vedtægter som også udstikker bygningsregulerende bestemmelser. Lilletoftens vedtægter er ikke godkendt af Odense Kommune.

Det er derfor Odense Kommunes holdning, at der ikke bør gives tilladelse til det ansøgte byggeri."

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse af havelod 216, og om forløbet heraf henvises til protokollen. Efter besigtigelsen har Odense Kommune sendt en mail, hvori de oplyser følgende:

"Ved mødet omkring byggeri af udhus ved havelod 216 oplyste de fremmødte medlemmer fra haveforeningens bestyrelse, at boligen havde et areal på ca. 56 m². Ifølge Odense Kommunes vurdering er det bebyggede areal dog større end dette. I stedet er det kommunens vurdering, at det bebyggede areal er nærmere 70 m² end 60 m²."

Haveforeningen Lilletoftens bestyrelse var under besigtigelsen repræsenteret af advokat Knud Foldschack ved advokatfuldmægtig Helena Reumert Gjerding, der i skriftligt indlæg af 9. februar 2017 bl.a. har oplyst følgende:

"Overordnet set gøres det gældende, at opførelse af en carport vil være i overensstemmelse med fredningens formål, så længe den følger de gældende regler der er for bebyggelse i Lilletoften.

Lilletoftens areal er omfattet den gældende fredning af Odense Ådal.

Fredningssagen blev rejst af Fyns Amt og Odense Kommune i 1999.

Lilletoften har en pligt fra omkring 1999 til ikke at foretage noget, som strider mod de foreslåede fredningsbestemmelser.

Ifølge fredningsbestemmelserne er fredningens formål bl.a. at friholde ådalen for yderligere bebyggelse. Det fremgår endvidere, at fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand.

Ifølge fredningsbestemmelsernes § 14 skal havekolonierne anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser.

For så vidt angår opsætning af huse til havekolonierne, kan dette ifølge fredningsbestemmelserne lovligt ske "når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser".

Der findes hverken lokalplan for Lilletoftens areal, eller kontrakt mellem Odense Kommune og Lilletoften.

Fredningsbestemmelserne regulerer altså ikke direkte opsætning af huse i Lilletoften, idet der hverken eksisterer en lokalplan eller kontrakt, der regulerer dette forhold.

Lilletoften var i kraft af sit medlemskab af Odense Havelodsselskab (OHS) – der ophørte pr. 1. januar 2017 – bundet af selskabets ordensregler frem til 1. januar 2017. OHS' ordensregler regulerer dog ikke i nærmere omfang bebyggelse på de enkelte havelodder.

Lilletoften ejer selv grunden i modsætningen til de øvrige 30 haveforeninger i Odense Kommune. Den lejekontrakt der er indgået mellem OHS og Odense Kommune vedrørende Kolonihaver på lejet grund, og som bl.a. detaljeret regulerer bebyggelse, omfatter ikke Lilletoften.

Det bemærkes i denne forbindelse, at en lejekontrakt indgået mellem OHS og Odense Kommune vedrørende en række arealer, som ikke omfatter Lilletoften, ikke kan blive gældende for Lilletoften alene qua en generel henvisning til lejekontrakten i OHS' ordensregler.

På denne baggrund kan det konkluderes er opsætning af huse til Lilletoftens område ikke umiddelbart er i strid med fredningen.

Af Lilletoftens vedtægter fremgår det, at der kan bygges op til 86 kvm."

Advokaten har efterfølgende sendt nye regler vedtaget i 2017 for havekolonien Lilletoften hvoraf fremgår, at reglerne om, hvor meget der må bebygges på den enkelte haveparcel, er ophævet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet bemærker, at fredningens § 14, der omtaler kontrakter og lokalplaner, ikke regulerer Haveforeningen Lilletoften, der selv ejer jorden, hvorpå haveforeningen ligger, ligesom foreningen ikke har nogen kontrakt med Odense Kommune eller andre. Området er endnu ikke reguleret af nogen lokalplan, selvom Odense Kommune har vedtaget, at der skal udarbejdes lokalplan for området. Fredningsnævnet kan derfor ikke afgøre dispensationsansøgningen i denne sag i medfør af fredningens § 14.

Fredningsnævnet må derfor holde sig til fredningens formål, som det er angivet i fredningens § 1. Formålet er blandt andet at friholde ådalen for yderligere bebyggelse og bevare området i den stand, det var ved fredningen i slutningen af 1990'erne.

Da det ønskede byggeri af et udhus på ca. 15 m² ikke synes at ændre områdets karakter som kolonihave, når det sammenholdes med den bebyggelse og udnyttelse af arealet, som kunne iagttages ved besigtigelsen, så er et enigt fredningsnævn trods Odense Kommunes indvendinger indstillet på at meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Det fremgår af Odense Kommunes mail af 20. september 2016, at det er kommunens vurdering, at det ansøgte byggeri ikke vil have nogen væsentlig indvirkning på Natura 2000-området, da det er et område, der i forvejen er bebygget, hvorfor naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 ikke hindrer dispensationen efter stk. 1. Samme forhold må gøre sig gældende i forhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 3, hvorfor fredningsnævnet heller ikke finder, at denne er til hinder for dispensationen efter § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø og Fødevarenevnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 900 kr. for private og 1.800 kr. organisationer og virksomheder til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevnes.hus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anni Højmark', is written over a light blue rectangular stamp.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 29. august 2017

Dispensation til lovliggørelse af et delvist opført kolonihavehus i Lilletoften.

Ejerne, Henning og Casper Christensen har ansøgt Odense Kommune om tilladelse til opførelse af et kolonihavehus på 50 m², et skur på 5 m² og en overdækket terrasse på 16 m². Dette skal opføres i tilslutning til en ombygning af det gamle kolonihavehus, der vil blive til et skur på 5 m² og en 10 m² pavillon. Der er medsendt skitsetegninger af nogle bygninger, uden at det er klart angivet, hvilke af bygningerne der er tale om. Ejernes ansøgning er sendt til fredningsnævnet af Odense Kommune.

Havekolonien er i ansøgningen angivet som have nr. 20 i Lilletoften Havekoloni på matr.nr. 14ai Hjallesø By, Dalum. Der er opført et kolonihavehus på grunden, som nævnet må formode i dag er på omkring 15 m², jf. de ovenstående oplysninger om ombygningen.

Fredningen

Havekolonien Lilletoften ligger indenfor fredningen af Odense Å, etape 1, hvori det om fredningens formål i § 1 står:

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

I fredningens § 6 om bebyggelse står der:

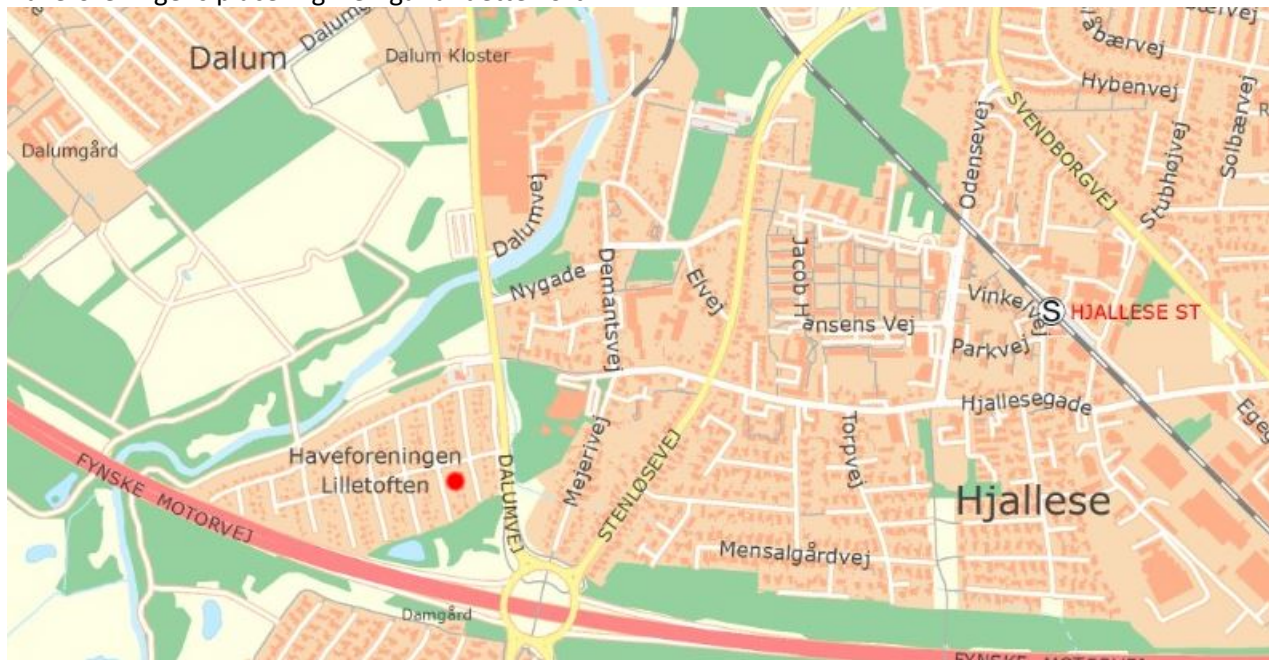
§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende. Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter.¹ Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer.

Havekolonien Lilletoften er privatejet og ikke omfattet af nogen kontrakt eller lokalplan, der regulerer bebyggelsen af området, hvorfor fredningens § 14, om at "havekolonierne skal fortsat anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens og kontraktens bestemmelse" ikke direkte regulerer dette kolonihaveområde.

Havekolonien er beliggende i et Natura2000-område, område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (habitatområde nr. 98).

Haveforeningens placering fremgår af dette kort

Høringer

Odense Kommune har i forbindelse med, at sagen er sendt til fredningsnævnet afgivet følgende høringssvar:

"Odense Kommune betragter ådalens kolonihaver, herunder Lilletoften, som en væsentlig del af de bynære rekreative arealer. Samtidigt er det kommunens vurdering, at den planlagte fortætning af Odense By vil øge efterspørgslen efter rekreative muligheder.

Det ansøgte byggeri er beliggende på den private haveforening Lilletoftens areal. Lilletoften er ikke omfattet af en lokalplan, der regulerer bebyggelsens omfang.

Odense Kommune ønsker at kunne regulere bebyggelsens omfang inden for Lilletoftens areal, sådan som fredningen foreskriver. Derfor er der igangsat et arbejde med henblik på at udarbejde lokalplan for det konkrete område for herved at fastholde Lilletoften som kolonihave og bynært rekreativt område

Det er Odense Kommunes ønske at lokalplanen skal sætte en grænse på maks. 60 m² eller 15 % af arealet, der kan bebygges på de enkelte havelodder. Det er Odense Kommunes vurdering, at dette maks. vil svare til et rimeligt og forventet niveau, der kan forventes i en kolonihave.

Det ansøgte kolonihavehus erstatter det nuværende kolonihavehus. Kolonihavehuset opføres med et areal på 50 m², hvor der er påbygget et udhus og en overdækket terrasse på i alt 21 m². Det samlede areal for kolonihavehuset bliver da 71 m².

Udover selve kolonihavehuset opføres et udhus på 5 m² og en pavillon på 10 m². Haveloddet er på 475,7 m². Den ansøgte bebyggelse vil svare til en bebyggelsesprocent på haveloddet på 18%.

På den baggrund er det Odense Kommunes holdning, at der ikke skal gives dispensation fra fredningen af Odense Ådal, da det vil være i strid med den kommende planlægning for området.

*Lilletoften er beliggende op til Natura 2000-området ved Odense Å. Det påtænkte byggeri vil ikke ændre på forhold inden for Natura 2000-området, da bebyggelsen er afgrænset til det i forvejen bebyggede område. Det er på den baggrund Odense Kommunes vurdering, at det ikke vil stride med beskyttelsesinteresserne inden for Natura 2000-området. Det påtænkte byggeri vil efter kommunens vurdering heller ikke ødelægge yngle- eller rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV. **(Vær dog opmærksom på at der ikke skal ske fældning af store gamle træer!)***

Miljøstyrelsen angiver i deres høringssvar, at det ud fra luftfoto fra sommeren 2016 vurderes, at det ansøgte byggeri er påbegyndt.

Det ansøgte vil efter Miljøstyrelsens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Advokat Knud Foldschack har afgivet høringssvar på vegne af bestyrelsen i kolonihaveforeningen. Af høringssvaret fremgår blandt andet:

”Der findes hverken lokalplan for Lilletoftens areal, eller kontrakt mellem Odense Kommune og Lilletoften.

Fredningsbestemmelserne regulerer altså ikke direkte opsætning af huse i Lilletoften, idet der hverken eksisterer en lokalplan eller kontrakt, der regulerer dette forhold.

På denne baggrund kan det konkluderes er opsætning af huse på Lilletoftens område i udgangspunktet ikke er i strid med fredningen.

At det alene er Lilletoftens interne regler der regulerer forholdet bekræftes af skrivelse modtaget fra Odense Kommune den 8. juli 2010 og vedhæftet som Bilag 2.

Lilletoftens vedtægt regulerer ikke bebyggelse. Af interne regler for Lilletoften har det tidligere fremgået, at den samlede bebyggelse ikke må overstige 86m². Af interne regler vedtaget på generalforsamlingen i januar 2017, fremgår det at Byggetilladelser skal søges hos Odense Kommune.

På den baggrund er det Haveforeningen Lilletoftens vurdering, at ansøgningen falder inden for det tilladte”

Advokaten har endvidere henvist til fredningsnævnets afgørelse af 20.2.2017 i FN-FYN-23-2016.

Nævnets begrundelse og afgørelse

Nævnet har mulighed for i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 at meddele dispensation fra en fredning, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

I denne sag lægger nævnet til grund, at der er tale om en lovliggørende dispensation til opførelse af en samlet bebyggelse på 86 m² på en kolonihavegrund på 476 m². Det er som angivet af Odense Kommune en bebyggelsesprocent på 18 %. Tidligere lå der ifølge ejerens oplysninger et gammelt kolonihavehus på grunden, og dette havde en størrelse, så det skal ombygges til skur og pavillon på samlet 15 m².

Der er således under alle omstændigheder tale om en betydelig udvidelse af bygningsmassen på grunden, og hovedparten af denne bebyggelse er et kolonihavehus på 50 m2 med overdækket terrasse på 21 m2. En sådan udvidelse af bebyggelsen stemmer efter udvalgets opfattelse ikke med, at fredningens formål blandt andet er at *"friholde ådalen for yderligere bebyggelse"*, ligesom fredningens bestemmelse om, at der ikke må opføres yderligere bebyggelse, medmindre det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner, hindrer, at der meddeles dispensation til det igangsatte byggeri.

Et enigt fredningsnævn meddeler således afslag på det ansøgte.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 7. september 2017

Ansøgning om fastlæggelse af bebyggelsesprocent i de 6 kolonihaver, der ligger indenfor fredningen af Odense Ådal

Odense Kommune har den 19. maj 2017 ansøgt fredningsnævnet om en generel dispensation fra fredningen af Odense Ådal, etape 1 og etape 3, idet Odense Kommune ønsker at fastlægge bestemmelser for fremtidigt byggeri i de 6 haveforeninger, der ligger indenfor fredningen af Odense Ådal. De bestemmelser der ønskes fastlagt via en lokalplan for hver forening er:

- Kolonihavehus inkl. overdækket terrasse, skur (sammenbygget såvel som fritliggende) må samlet udgøre max. 15 % af haveloddets areal, dog max 60 m².
- Udover havehuset må der på hvert havelod opføres ét legehus på max 5 m² i 1,6 m højde, en pavillon på max 10 m² i 2,5 m højde samt ét drivhus på 13 m² i 2,5 m højde.

Målet med ansøgningen angiver Odense Kommune er at fastholde kolonihaverne som den store rekreative ressource, de er tiltænkt som, inden for det fredede område. Det skal være mindre kolonihavehuse og -haver, der anvendes til dyrkning af grøntsager og rekreation. Det er Odense Kommunes vurdering, at den planlagte fortætning af Odense By vil øge efterspørgslen efter grønne rekreative muligheder for odenseanerne.

Fredningerne:

Fredningen af Odense Ådal, etape 1, Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006, angiver i § 1 fredningens formål således:

"Fredningens formål er at

- *Friholde ådalen for yderligere bebyggelse*
- *Sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter*
- *...*
- *Sikre bynære arealer til rekreative formål*
- *..."*

I fredningens § 6 står følgende:

"Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende. Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter. ..."

Om kolonihaver står der i § 14:

"Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

Havekolonierne skal fortsat anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser.”

Fredningens af Odense Ådal, etape 3, Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010, indeholder følgende formålsbestemmelser:

- *”at sikre og forbedre*
 - *Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, ...*
 - *Bynære arealer til rekreative formål*
 - *.....”*

Formuleringen af fredningens § 6 og § 14 vedr. bebyggelse og kolonihaver er som ovenfor.

Baggrunden for ansøgningen er beskrevet således

”Odense Kommune ønsker at udvikle haveforeningerne og fastholde beskyttelsen af de fredede områder ved at fremme en bæredygtig udvikling. Bæredygtigheden skal blandt andet afspejle sig i et stærkt øget fokus på forsvarlig håndtering af spildevand, samt en fortsat tilgang, hvor folk fra alle samfundets sociale lag skal have mulighed for at anskaffe en kolonihave. Ønsket fra Odense Kommunes side er samtidigt, at der skabes et forbedret administrationsgrundlag for kolonihaveområderne i kommunen, så administrationen gøres lettere for både haveejere, bestyrelser og Odense Kommune.

Inden for det fredede område i Odense Ådal findes seks kolonihaveforeninger:

H/F Martins Minde, H/F Biskorup, H/F Søndergaards Haver, H/F Heltengen, H/F Lilletoften og H/F Svendstrupengen

er blot seks af de i alt 33 kolonihaveforeninger, der ligger i Odense Kommune, på kommunal, såvel som privat jord. Odense Kommune betragter ådalens kolonihaver som en væsentlig del af de bynære rekreative arealer.

Igennem de seneste 30 år har kolonihaveforeningerne stille udviklet sig til sommerhus-/parcelhuslignende områder med store huse og haver, som er domineret af græs og fast belægning. Altså langt fra kolonihavernes grundtanke om et mindre fristed med mulighed for at dyrke egne frugter og grøntsager. Odense Kommune ønsker at bibeholde havekolonier til fritidsophold og rekreativ udfoldelse. Odense Byråd har derfor besluttet, at udviklingen mod parcelhuslignende forhold skal stoppes. I den forbindelse er det et politisk ønske, at eksisterende ulovlige forhold lovliggøres.”

Odense Kommune har beskrevet den nuværende regulering af de 6 haveforeninger således:

Haveforening	Tilhørsforhold	Nuværende regulering
H/F Biskorup Kertemindevej 5240 Odense NØ	Kommunalejet grund Anlagt i 1989 92 havelodder	Fredningens etape 3 Lokalplan 12-310 fra 1982 Tilladt bebyggelse: 10 % af haveloddets areal.
H/F Martins Minde Kertemindevej 5240 Odense NØ	Kommunalejet grund Anlagt i 1945 276 havelodder	Fredningens etape 3 Lokalplan 12-310 fra 1982 Tilladt bebyggelse: 10 % af haveloddets areal.
H/F Svendstrupengen Norddalen 5260 Odense S	Kommunalejet grund Anlagt i 1983 63 havelodder	Fredningens etape 1 Lokalplan 34-285 fra 1983 Tilladt bebyggelse: 8 % af haveloddets areal.
H/F Søndergaards Haver Ejbygade 5220 Odense S	Kommunalejet grund Anlagt i 1945 351 havelodder	Fredningens etape 3 Tidligere reguleret af lejekontrakt mellem Odense Kommune og Odense Havelodsselskab fra 1980, men afventer nu Fredningsnævnets afgørelse for byggeri. Tilladt bebyggelse: 10 % af haveloddets areal, max. 50 m ²
H/F Heltengen Skt. Jørgensgade 5000 Odense C	Kommunalejet grund Anlagt i 1933 20 havelodder	Fredningens etape 3 Lokalplan 19-282 fra 1982 Tilladt bebyggelse: Ét havehus i én etage, max. 4,5 m højt.
H/F Lilletoften Dalumvej 5260 Odense S	Privatejet grund Anlagt i 1953 215 havelodder	Fredningens etape 1 Ingen godkendte vedtægter, lokalplaner o.l. Afventer fredningsnævnets tilkendegivelse samt lokalplan.

Sagens behandling

Fredningsnævnet bestående af formand Anni Højmark og medlem Torben Jørgensen har på et møde den 24. august 2017, hvor nævnet var bistået af Miljøstyrelsen som teknisk bistand, drøftet ansøgningen med repræsentanter for Odense Kommune, Lars Sønderby og Anja Skovslund fra kommunens Byudviklings- og byplankontor. Nævnet har under sags nr. FN-FYN-10-2016 tidligere drøftet en tilsvarende ansøgning fra Odense Kommune. Denne ansøgning blev tilbagekaldt efter et møde med nævnet den 27. februar 2017.

Nævnet har under mødet gennemgået ansøgningsmaterialet herunder luftfotos og Google Street View billeder, der viser bebyggelsen ved rejsningen af fredningssagen i 1999 overfor tilstanden i 2006 og stikprøvevis i dag. På denne baggrund kunne det konstateres, at der er sket en ikke ubetydelig merbebyggelse indenfor de viste områder, der er udsnit fra nogle af haveforeningerne.

Odense Kommune oplyste under mødet, at Odense Havelodsselskab, der i samarbejde med bestyrelserne for haveforeningerne har skullet regulere byggeriet og brugen af havelodderne, i 2013 henvendte sig til

Odense Kommune med anmodning om hjælp til at få styr på bebyggelsen af havekolonierne, idet der var sket en overbebyggelse. Odense Kommune er i gang med en registrering af bebyggelsen i kolonihaverne med henblik på at få styr på områderne. Der foreligger endnu ingen oversigt over omfanget af overbebyggelse, men på de fremlagte luftfotos ses det tydeligt, at der er sket en forøgelse af de bebyggede arealer mellem 1999 og 2006. Da der er tale om 1.017 havelodder beliggende indenfor fredningen, og kommunen endnu ikke har overblik over tilstanden i de enkelte haveforeninger og haver, har Odense Kommune ansøgt om en generel lovliggørende dispensation til al bebyggelse, der opfylder de foreslåede kriterier for den lokalplan, som kommunen påtænker at vedtage.

Odense Kommune har under mødet redegjort for, hvorfor kommunen mener, at der bør kunne dispenseres fra fredningen. Kommunen har navnlig henvist til, at fredningens formål er "at sikre og forbedre", herunder de bynære rekreative arealer, hvorunder kolonihaverne hører. Det er af stor betydning for Odense Kommune, at havekolonierne netop bevares som sådan og ikke udvikler sig til egentlige boligområder.

Det er Odense Kommunes opfattelse, at det bebyggede areal ikke vil blive udvidet med den foreslåede begrænsning på 15 % af haveloddets areal, eller max et 60 m² havehus. Det er kommunens hensigt at følge arbejdet med lokalplanen op med en faktisk lovliggørelse af havekolonierne, herunder ved at meddele de nødvendige påbud. Som en del af oprydningen af kolonihaverne vil der desuden ske en væsentlig miljømæssig forbedring, idet der samtidig vil blive etableret spildevandsløsninger i havekolonierne.

Nævnet har ikke gennemført høring, da der er tale om en generel dispensationsansøgning, der har karakter af ikke-konkret foreløbig ansøgning relateret til et ønske i Odense Kommune om at kunne regulere området ved hjælp af lokalplaner. Odense Kommune har ønsket, at nævnet sagsbehandler sagen juridisk på det foreliggende grundlag.

Nævnets medlemmer har efter mødet med Odense Kommune drøftet sagen, og det fraværende medlem Per Berga, har efterfølgende skriftligt tilsluttet sig de øvrige medlemmers vurdering.

Nævnets begrundelse og afgørelse

Odense Kommune har anmodet fredningsnævnet meddele en lovliggørende dispensation, der omfatter et ukendt antal havelodder indenfor de 1017 havelodder, der ligger indenfor fredningen af Odense Ådal.

Odense Kommune er ikke i stand til på nuværende tidspunkt at give nævnet en oversigt over, i hvilket omfang de ved fredningens rejsning i 1999 tilladte bebyggelsesprocenter og -retningslinjer er overskredet. For havekolonierne Biskorup, Martins Mind og Søndergaards Haver er den tilladte bebyggelse i henhold til gældende regulativer for haveforeningerne ifølge Odense Kommune max 10 % af haveloddets areal. For Svendstrupengen er der tilladt max 8 % bebyggelse, og i Heltengen er tilladt ét havehus i én etage max 4.5 m højt. Lilletoften, der er omfattet af etape 1, og som den eneste af de 6 haveforeninger er anlagt på privatejet grund, har ikke (længere) nogle godkendte vedtægter eller lokalplaner mm.

Nævnet kan meddele dispensation, herunder lovliggørende dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Samme lovs § 50, stk. 5 angiver, at videregående afvigelser fra en fredning herudover kun kan foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger. Nævnet har således efter loven alene en snæver dispensationsadgang, hvilket er støttet af praksis fra klagenævnet og domstolene. Der kan således kun dispenseres til forhold af underordnet betydning.

For etape 1's vedkommende er der et forbud mod yderligere bebyggelse i selve formålet, og for begge fredningers vedkommende er der i fredningens § 6 et klart forbud mod yderligere bebyggelse. En udvidelse af bebyggelsesmuligheden i haveforeningerne fra 8 – 10 % til 15 %, eller fra ét havehus på 50 m² til 60 m² plus øvrige bygninger på i alt op til 28 m² i et område, en mulig samlet bebyggelse på op til 88 m², er i strid

hermed, og ligger efter et enigt fredningsnævns opfattelse udenfor, hvad § 14's bestemmelse om driften af kolonihaver kan rumme. Samtidig er omfanget af dispensationens konkrete omfang særdeles usikkert.

Fredningsnævnet ser derfor ingen mulighed for at meddele en generel lovliggørende dispensation som ansøgt.

Fredningsnævnet er opmærksom på, at fredningens øvrige formål vil kunne fremmes, såfremt haveforeningernes arealer får karakter af havekolonier og drives som sådan uden miljømæssig belastning af ådalens natur. Nævnet vil derfor henlede kommunens opmærksomhed på, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 5 anviser en mulighed for regulering i form af en revision af fredningens bestemmelser om havekolonierne.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 24. september 2017

Dispensation til forbedring af hydrologiske forhold i Odense Ådal

Odense Kommune har ansøgt fredningsnævnet om dispensation efter naturbeskyttelsesloven til at foretage en række begrænsede terrænreguleringer på arealer ved Odense Å beliggende indenfor fredningen af Odense Ådal, etape 1 i forbindelse med gennemførelse af et EU-finansieret LIFE-projekt. Arealerne er matr.nr. 22ac, 22as og 23e Fangel By, Fangel på adressen Brogårdsvej 75, 5260 Odense S og matr.nr. 2a og 3m Borreby Møllegaard, Bellinge, på adressen Klemmeløkken 21, 5250 Odense SV.

Formålet med dispensationsansøgningen er, at forbedre den naturmæssige tilstand af de grundvandsbetingede mosetyper inden for Natura 2000-område Odense Å. Det skal ske ved, at retablere mere naturlige vandstandsforhold i ådalens moser og enge, hvori der tidligere er blevet gravet grøfter for at muliggøre landbrugsdrift. Odense Kommune har fået foretaget en undersøgelse af arealerne, og undersøgelsen har vist, at der flere steder er potentiale for at kunne forbedre forholdene for ådalens kildevæld og rigkær ved at tilbageholde og overrisle større arealer med kildevand. Odense Kommune har i samarbejde med de berørte lodsejere fået udarbejdet en teknisk beskrivelse af de konkrete tiltag på stederne.

De tekniske beskrivelser er forelagt fredningsnævnet ligesom Odense Kommune har indhentet samtykke fra lodsejerne til de tiltag, som ønskes gennemført.

Odense Kommune har oplyst, at de beskrevne tiltag vil være i overensstemmelse med de generelle og områdespecifikke retningslinjer, der fremgår af Natura 2000-planen for Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å. Tiltagene vil efter kommunens opfattelse medvirke til at forbedre tilstanden for kildevæld og rigkær, som er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Fredningen

Fredningen af Odense Å, etape 1 indeholder blandt andet følgende bestemmelser:

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- *friholde ådalen for yderligere bebyggelse*
- *sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter*
- *sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv*
- *sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet*
- *sikre bynære arealer til rekreative formål*
- *skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv*

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger. Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende diger kan istandsættes og vedligeholdes.

§ 15. Pleje af områderne

I medfør af de til enhver tid gældende bestemmelser, jf. for tiden Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 837 af 4. september 2000 om pleje af fredede arealer m.v. kan der foretages naturpleje og naturgenopretning til opfyldelse af fredningens formål.

Plejemyndigheden har ret til

- *at foretage naturpleje af udyrkede arealer f.eks. ved afgræsning, slåning, rørskær og fjernelse af selvsåning,*

Sagens oplysning

Odense Kommune har meddelt dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 til samme projekt, der omfatter følgende tiltag:

- Hævning af vandstanden i grøfter
- Afbryde udpegede grøfter med udløb til Odense Å
- Ændring af vandets afstrømning på enkelte arealer
- Fastholdelse af eksisterende vandstand på arealet
- Udlægning af kalk i et enkelt område

Det er oplyst at arealerne fortsat skal afgræsses, da naturtyperne kildevæld og rigkær er afhængig heraf. Omfanget af de påtænkte terrænreguleringer er beskrevet, og der er tale om mindre afgravninger. Der vil ske opfyldning af grøfter på matr.nr. 22as og 23e, ligesom der vil blive udlagt kildekalk på et ca. 500 m² stort område.

Odense Kommune har overfor fredningsnævnet dokumenteret, at de berørte lodsejere er indforstået med ændringerne, hvorfor nævnet ikke har foretaget en fornyet høring af disse.

Der er ikke modtaget høringssvar fra DN.

Miljøstyrelsen har i deres høringssvar angivet følgende:

”Det er Miljøstyrelsens vurdering, at det ansøgte eventuelt kunne være gennemført uden dispensation via en plejeplan i henhold til bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 924 af 27. juni 2016 om pleje af fredede arealer og tilsyn.

...

Miljøstyrelsen er enig i kommunens vurdering. (af at de beskrevne tiltag vil være i overensstemmelse med de generelle og områdespecifikke retningslinjer, der fremgår af Natura 2000-planen for Odense Å. Tiltagene vil medvirke til at forbedre tilstanden af kildevæld og rigkær).

Det ansøgte vil efter Miljøstyrelsens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatsdirektivets bilag IV.”

Odense Kommune har oplyst, at der ikke er udarbejdet en plejeplan for området.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Under henvisning til det af Miljøstyrelsen og Odense Kommune anførte om, at der er tale om et projekt, der vil virke til at fremme naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-planen, og da projektet indeholder få terrænreguleringer, så meddeler et enigt fredningsnævn dispensation til det ansøgte projekt til forbedring af hydrologien på arealerne.

Projektet er under henvisning til det af Miljøstyrelsen anførte ikke er i strid med bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, men virker snarere til at fremme de berørte naturtyper.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens §50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Emma Andersen
v/adv.fm. Diana Mønniche

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-37-2017
Dato: 02.05.2018

Afgørelse af 2. maj 2018

Dispensation til opførelse af et havehus i Lilletoften

Ejeren, Emma Tatiana Mørkøre Andersen ved advokatfuldmægtig Diana Mønniche, har ved ansøgning af 14. juli 2017 søgt om dispensation til opførelse af et kolonihavehus på 35,7 m².

Kolonihaven er i ansøgningen angivet som have nr. 153 i Lilletoften Havekoloni på mat. nr. 14 ai, Hjallesø By, Dalum

Sagsfremstilling

Ansøgeren har videre i ansøgningen oplyst, at der på den pågældende grund har været opført et tidligere kolonihavehus, som efter det for ansøgeren oplyste, ikke har været lovligt opført, og at der derfor søges om dispensation til nyopførelse, selvom der reelt er tale om en ombygning af et eksisterende kolonihavehus. Ombygningen sker på den eksisterende sokkel. Kolonihavehuset skal indrettes med køkken og bad, hvilket det oprindelige kolonihavehus også var indrettet med.

Ansøgningen er vedlagt en tegning af indretningen af kolonihavehuset og to tegninger af hhv. fronten og siden af kolonihavehuset samt et oversigtsfoto, der viser kolonihavehusets placering på grunden.

Ansøgeren har ved mail af 30. oktober 2017 supplerende oplyst, at grunden er 12,25 meter bred og 39,5 meter lang samt at afstandene til skel er følgende:

"Til skel mod hovedsti: 2,54m

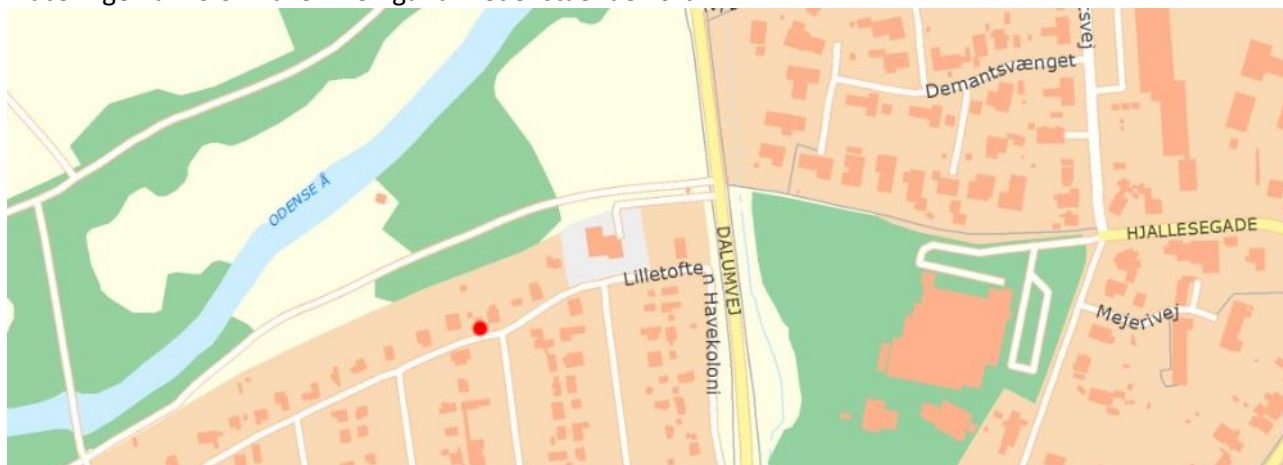
Til skel mod åen/åstien: 29,46m

Til skel mod den nordlige nabo: 2,2m

Til skel mod sydlige nabo: hhv. 5,45"

Vedhæftet mailen er samme oversigtsfoto, som er fremsendt med ansøgningen.

Placeringen af kolonihaven fremgår af nedenstående kort.

Fredningen

Kolonihaven ligger inden for fredningen af Odense Å, etape I. I fredningen er der fastsat følgende relevante bestemmelser:

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter*. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer.

* Lkpl. 7-509 for et område ved Dalumvej. Lkpl. 5-614 Den Fynske Landsby. Bvt. nr. 75 "Åhaven". Lkpl. 32-293 for området ved Odense Å-Bellinge-Lettebækvej. Lkpl. 34-285 for området syd for Odense Å i Skt. Klemens. Lkpl. 32-274 for et areal omkring Bellinge kirke fra Kirkelundsvej mod nord til Odense Å.

§ 14. Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

Havekolonierne skal fortsat anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser.

Havekolonien Lilletoften er privatejet og ikke omfattet af nogen kontrakt eller lokalplan, der regulerer bebyggelsen af området, hvorfor fredningens § 14 ikke direkte regulerer dette kolonihaveområde.

Havekolonien er beliggende i Natura2000-område, område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (Habitatområde nr. 98)

Høring

Miljøstyrelsen har ved mail af 23. marts 2018 udtalt:

"Det er Miljøstyrelsens vurdering, at det ansøgte kræver dispensation fra fredningen. Fredningens bestemmelse i § 14 om at huse kan opsættes i kolonihaver, når blot dette sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser, skal efter styrelsens opfattelse ses i forbindelse med fredningens § 6 om bebyggelse, hvor der henviser til de på fredningstidspunktet gældende lokalplaner og byplanvedtægter. Miljøstyrelsen bemærker særligt, at lokalplan og kontrakt er omtalt i bestemt form. Da der på fredningstidspunktet ikke forelå hverken lokalplan eller kontrakt for Lilletoftens Haveforening, er det Miljøstyrelsens opfattelse, at det ansøgte skal vurderes i forhold til fredningens formålsbestemmelser og § 6 om bebyggelse.

Haveforeningen Lilletoften grænser op til Natura 2000-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (habitatområde nr. 98)

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 98:

- 1014** Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)
- 1016** Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)
- 1032** Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)
- 1095** Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096** Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1149** Pigsmerling (*Cobitis taenia*)
- 1318** Damflagermus (*Myotis dasycneme*)
- 1355** Odder (*Lutra lutra*)
- 3260** Vandløb med vandplanter
- 6210** Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230** * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6430** Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7220** * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230** Riggær
- 9160** Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 91E0** * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Det ansøgte vil efter Miljøstyrelsens vurdering ikke medføre en væsentlig negativ påvirkning af det nærværende liggende Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag eller beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rastekområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV."

Odense Kommune har ved mail af 5. marts 2018 udtalt:

"Det ansøgte ligger inden for fredningen af Odense Ådal etape 1.

Fredningens formål er bl.a. at friholde ådalen for yderligere bebyggelse og sikre de bynære arealer til rekreative formål.

Afkendelsen for fredningen for Odense Ådal etape 1 fremgår af § 14, at havekolonier fortsat skal anvendes til kolonihave. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser.

Odense Kommune betragter ådalens kolonihaver, herunder Lilletoften, som en væsentlig del af de bynære rekreative arealer. Samtidigt er det kommunens vurdering, at den planlagte fortætning af Odense By vil øge efterspørgslen efter rekreative muligheder.

Det ansøgte byggeri er beliggende på den private haveforening Lilletoftens areal. Lilletoften er ikke omfattet af en lokalplan, der regulerer bebyggelsens omfang. Odense Kommune ønsker at kunne regulere bebyggelsens omfang inden for Lilletoftens areal, sådan som fredningen foreskriver. Derfor er der igangsat et arbejde med henblik på at udarbejde lokalplan for det konkrete område for herved at fastholde Lilletoften som kolonihave og bynært rekreativt område

Det er Odense Kommunes ønske at lokalplanen skal sætte en grænse på maks. 60 m² eller 15 % af havelodsarealet, der kan bebygges på de enkelte havelodder. Det er Odense Kommunes vurdering, at dette maks. vil svare til et rimeligt og forventet niveau, der kan forventes i en kolonihave.

Der er ansøgt om at renovere eksisterende kolonihavehus og udvide det så det samlede areal bliver 35,73 m². Haveloddet er på 490 m² hvilket svare til en bebyggelse af haveloddet på 7,3 %.

På den baggrund er det Odense Kommunes holdning, at der kan gives dispensation til de ansøgte byggeri, da det vil ligge inden for rammerne af den kommende planlægning for området.

Lilletoften er beliggende op til Natura 2000-området ved Odense Å. Det påtænkte byggeri vil ikke ændre på forhold inden for Natura 2000-området, da bebyggelsen er afgrænset til det i forvejen bebyggede område.

Det er på den baggrund Odense Kommunes vurdering, at det ikke vil stride med beskyttelsesinteresserne inden for Natura 2000-området. Det påtænkte byggeri vil efter kommunens vurdering heller ikke ødelægge yngle- eller rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV. **(Vær dog opmærksom på at der ikke skal ske fældning af store gamle træer!)**

Haveforeningen Lilletoften har ved mail af 23. februar 2018 udtalt:
"Overordnet set skal det bemærkes, at bestyrelsen i Haveforeningen Lilletoften finder at ansøgningen falder inden for det tilladte, hvorfor ansøgningen bør imødekommes.

Bemærkninger til sagen

Lilletoften er ikke reguleret af lokalplan. Det forhold at Odense Kommune fremadrettet ønsker at regulere området, kan ikke ændre på dette.

Dette bekræftes endvidere af fredningsnævnets afgørelse af 20. februar 2017 jf. vedlagte bilag 1.

Fredningssagen blev rejst af Fyns Amt og Odense Kommune i 1999.

Lilletoften har en pligt fra omkring 1999 til ikke at foretage noget som strider mod de foreslåede fredningsbestemmelser.

Ifølge fredningsbestemmelserne er fredningens formål bl.a. at friholde ådalen for yderligere bebyggelse. Det fremgår endvidere, at fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand.

Ifølge fredningsbestemmelsernes § 14 skal havekolonierne anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser.

For så vidt angår opsætning af huse i havekolonierne, kan dette ifølge fredningsbestemmelserne lovligt ske, "når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser".

Det findes hverken lokalplan for Lilletoftens areal, eller kontrakt mellem Odense Kommune og Lilletoften.

Fredningsbestemmelserne regulerer altså ikke direkte opsætning af huse i Lilletoften, idet der hverken eksisterer en lokalplan eller kontrakt, der regulerer dette forhold.

På denne baggrund kan det konkluderes at opsætning af huse på Lilletoftens område i udgangspunktet ikke er i strid med fredningen.

At det alene er Lilletoftens interne regler der regulerer forholdet bekræftes af skrivelse modtaget fra Odense Kommune den 8. juli 2010 og vedhæftet som Bilag 2.

Lilletoftens vedtægt regulerer ikke bebyggelse. Af interne regler for Lilletoften har det tidligere fremgået, at den samlede bebyggelse ikke må overstige 86 m². Af interne regler vedtaget på generalforsamlingen i januar 2017, fremgår det at Byggetilladelser skal søges hos Odense Kommune.

På den baggrund er det Haveforeningen Lilletoftens vurdering, at ansøgningen falder inden for det tilladte."

Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforening, Odense, Dansk Ornitologisk Forening, Odense og Friluftsrådet, Nordfyn har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det fremgår af fredningens formål, som er angivet i fredningens § 1, at formålet blandt andet er at friholde ådalen for yderligere bebyggelse og bevare området i den stand, det var ved fredningen i slutningen af 1990'erne.

I denne sag er der tale om dispensation til renovering/opførelse af et kolonihavehus på 35,73 m² på eksisterende sokkel til erstatning for et eksisterende hus, og det ansøgte svarer til en bebyggelsesprocent på 7,3. Et enigt fredningsnævn er af den opfattelse, at det ansøgte ikke vil medføre en ændring af områdets karakter af kolonihave, og da der ikke er tale om yderligere bebyggelse, meddeler fredningsnævnet dispensation til det ansøgte, som ikke strider mod fredningens formål.

Under hensyn til Miljøstyrelsens og Odense Kommunes høringssvar er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anni Højmark', with a stylized flourish at the end.

Anni Højmark
formand

Dispensation til etablering af gasprojektet Baltic Pipe

Energinet Eltransmission A/S har ved mail af 13. januar 2020 og to mails af 29. januar 2020 med supplerende oplysninger ansøgt om dispensation fra 5 fredninger inden for Fredningsnævnet for Fyns område i anledning af etableringen af den danske del af Baltic Pipe.

Denne afgørelse vedrører ansøgning om dispensation til underboring på matr.nr. 21a, Bellinge By, Bellinge og matr.nr. 34a Fangel by, Fangel.

Sagsfremstilling

Energinet Eltransmission A/S (Energinet) har i ansøgningen, der indeholder oversigtskort og skitser overordnet om Baltic Pipe oplyst blandt andet:

" ...

Baltic Pipe er en gasrørledning, der kan forbinde norske, danske og polske gassystemer. I Nordsøen skal et nyt rør kobles til eksisterende norske gasrør, og på dansk jord skal der lægges nye rørledninger hen over dele af Jylland, i Lillebælt, på Fyn og Sjælland.

Når anlægsarbejderne er afsluttet reetableres områderne. Af sikkerhedsmæssige driftsårsager, er genbeplantning over gasrørledningen underlagt restriktioner. Disse tager udgangspunkt i en afstand til gasrørledningens midtpunkt, jf. bilag 2 med skitsering af servitútbæltet på 10 meter (5 meter på hver side):

- Fjernet beplantning uden for servitútbæltet vil så vidt muligt blive genetableret med tilsvarende vegetationstyper, så det virker naturligt og som i det øvrige landskab. Beplantning kan efterfølgende reetableres i en afstand af 2 meter fra midten af gasrørledningen.

Anlægsarbejdet vil ikke efterlade synlige anlæg over jorden, kun gule markeringspæle.

..."

Energinet har vedrørende de i denne afgørelse omhandlede områder nærmere oplyst blandt andet:

" ...

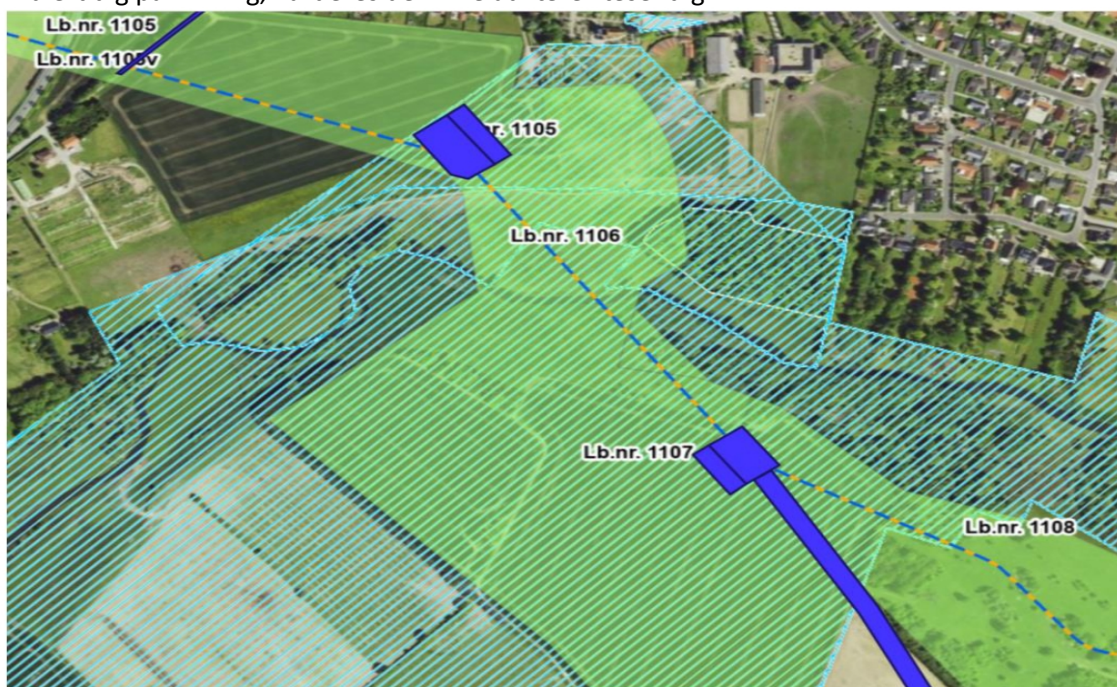
På denne strækning anlægges Baltic Pipe gasledningen parallelt med en eksisterende gasledning. Der skal af sikkerhedsmæssige årsager være en afstand på 10 m mellem de to gasledninger, så det er ikke muligt at flytte Baltic Pipe helt ud af fredningen.

Inden for det fredede areal, vil gasrørledningen berøre følgende matrikler: 21a, Bellinge By, Bellinge 34a, Fangel By, Fangel.

En større del af Odense Ådal krydses ved en styret underboring. Der etableres midlertidige arbejdsarealer på hver side af ådalen til gennemførelse af underboringen. Begge arbejdsarealer placeres på dyrket mark, og der vil ikke være behov for fældning af bevoksning inden for området.

Anlægsarbejdet med selve etableringen af gasledningen vil ske ved en styret underboring, og vil derfor ikke påvirke det fredede areal. De to arbejdsarealer der placeres inden for fredningen vil være midlertidige og de vil hver have en størrelse på ca. 3750 m². Desuden vil der i forlængelse af det sydøstlige arbejdsareal og være et mindre areal langs gasrørledningen, som anvendes til opstrengning af de gasrør der skal bruges til underboringen. Arbejdsarealerne vil etableres forud for anlægsarbejdet, hvor mulden afrømmes og lægges i depot. Der vil blive anvendt køreplader/fiberdug med grus efter behov. Udførelsen af den styrede underboring inklusiv etablering af arbejdsarealer og fjernelse af arbejdsarealer forventes at vare 4 – 6 uger. Anlægsarbejdet vil pågå i perioden 1. kvartal 2021, og selve underboringen vil udføres i løbet af 2-3 måneder.

Under anlægsarbejdet vil området være forstyrret visuelt af maskiner og materialer, men da der er tale om midlertidig påvirkning, vurderes den ikke at være væsentlig.

Kort 1. De fredede arealer (blå skravering) omkring Odense Ådal krydses af gasrørledningen (stiplet linje). Selve ådalen underbores, men to midlertidige arbejdspladser placeres inden for fredningen (indikeret med blå).

Efter endt anlægsarbejde retableres alle arealer, og den afrømmede muld lægges tilbage. Der efterlades ikke blivende anlæg, som er synlige efterfølgende. Gasrørledningen vil hindre, at der kan etableres beplantning med dybtgående rødder inden for en afstand af ca. 2 meter omkring gasledningen, ligesom det ikke er tilladt at opføre bebyggelse inden for en afstand af 20 meter.

Da krydsningen vil ske inden for et landskab, der i forvejen er åbent og anvendes til landbrugsformål, vurderes anlægsarbejdet ikke at medføre en væsentlig påvirkning i forhold til de landskabelige hensyn, der skal tages i området.

Når gasrørledningen er etableret skal der af sikkerhedsmæssige hensyn, opstilles markeringspæle langs strækningen. Pælene placeres typisk med 2-300 meter mellemrum, og placeres, så vidt det er muligt, uden

for det fredede areal. Da området også ligger inden for å-beskyttelseslinjen, vil ansøgning om dispensation til placeringen af eventuelle markeringspæle inden for fredningen, varetages efter anden lovgivning.
..."

Den i ansøgningen nævnte miljøkonsekvensrapport, der er dateret den 14. februar 2019, oplyser blandt andet følgende om rekreative aktiviteter og friluftsliv:

" ...

7.4.1 Virkninger i anlægsfasen

7.4.1.1 Gasrørledning

Anlæg af gasrørledningen, vil kunne forstyrre de rekreative interesser midlertidig i op til 3 måneder.

...

Det vil sige, at anlægsarbejderne udføres for alle delstrækninger, på nær området omkring Middelfart golfbane, hen over forår, sommer og efterårsperioden, i den periode, hvor der i Danmark er tradition for flest antal frilufts- og rekreative aktiviteter. I vinterperioden 2019 og 2020 gennemfører museerne de arkæologiske forundersøgelser, der skal udføres inden anlægsarbejderne sættes i gang. Forundersøgelserne udføres typisk ved hjælp af en enkelt gravemaskine til afrømning af muld i det kommende arbejdsbælte for gasrørledningen. Arbejdet vil kun give helt lokale og kortvarige påvirkninger af rekreative aktiviteter.

Effekten, som følge af etablering af gasrørledningen, vil primært bestå i, at der i arbejdsbæltet (ca. 32 meter), i en begrænset periode på 2-3 måneder, er begrænsninger i adgangs- og anvendelsesmuligheder til rekreative gang- og cykelstier, naturområder, strande og badeforhold etc., og at en vis støj fra anlægsarbejderne ikke kan undgås. I det omfang stier afbrydes og gennemgraves, anvises alternative ruter medmindre, der kan etableres en midlertidig passage, jf. anlægsbeskrivelse i afsnit 3.2. Helt generelt genetableres stiforbindelserne hurtigst muligt, forventeligt inden for en måned, efterfulgt af en senere reetableringsperiode på omkring en til to uger.

...

Odense Kommune

Gasrørledningen krydser Odense Å og de tilgrænsende naturarealer, syd for Bellingebro, ved en styret underboring. I den forbindelse etableres et arbejdsareal på begge sider af åen. Arealerne tilstræbes placeret så de ikke hindrer vandring i området, og de anvendes kun i anlægsperioden, som er op til tre måneder. Anlægsarbejdet vil dermed ikke påvirke mulighederne for lystfiskeri i Odense å, herunder fiskeri ved Bellingebro, og det forventes ikke, at arbejdet hindrer muligheden for at anvende området omkring Odense Å rekreativt.

Kratholmskoven, som ligger umiddelbart øst for krydsningen af Odense Å, krydses af gasrørledningen på en strækning af ca. 500 meter. Gasrørledningen krydser primært den lysåbne del af skoven, og arbejdsbæltet etableres i den nedre del af området, dvs. arbejdsbæltet afskærer ikke den sammenhængende stiadgang langs med Odense Å. På den baggrund vurderes arbejdet, samlet set, at være en **ubetydelig** påvirkning af områdets anvendelighed til rekreative formål.

Derudover påregnes Vejrup Å krydset ved gennemgravning, men med særlig fokus på hurtig udførelse og har dermed en **ubetydelig** påvirkning på mulighederne for lystfiskeri.

Ved Birkum vil gasrørledningen passere strækningen for Margueritrutten. Det søges at begrænse tidshorisonten for passage mest muligt, og da der vil blive anvist en alternativ forbindelse i perioden vurderes påvirkningen at være **ubetydelig**.

...

7.4.1.3 Linjeventilstation

Arealet for de 17 linjeventilstationer udgør typisk et areal på cirka 1.500 kvadratmeter. Ingen af arealerne er placeret i nærheden af identificerede rekreative områder, eller områder med friluftmæssige interesser. På baggrund af dette vurderes det at linjeventilstationernes optagelse af areal har en **ubetydelig** påvirkning på mulighederne for rekreative eller friluftmæssige aktiviteter i området som helhed.

7.4.1.4 Elkabler

Anlæg af elkablet, vil kunne forstyrre de rekreative interesser midlertidigt i op til en måned. Arbejdet tilrettelægges således at en delstrækning på ca. 1 km må forventes at stå åben i cirka en arbejdsuge. Typisk vil renden blive gravet 1. dag, kablet trækkes 2. dag og reetablering (tilbagefyldning af jord i kabelgraven) 3. dag. Ved krydsning af veje og stier har dette kortvarig betydning for anvendelsen af dem.

Effekten, som følge af etablering af elkablet, vil primært bestå i, at det opgravede tracé (ca. 14 meter), i en begrænset periode, begrænser adgangs- og anvendelsesmuligheder til rekreative gang- og cykelstier, naturområder etc.

I det omfang stier afbrydes og gennemgraves, anvises alternative ruter medmindre, der kan etableres en midlertidig passage. Helt generelt genetableres stiforbindelserne hurtigst muligt, forventeligt inden for en uge, efterfulgt af en senere reetableringsperiode på en til to uger.

...

7.4.2 Virkninger i driftsfasen

7.4.2.1 Gasrør og elkabel

Der er ingen påvirkning af rekreative interesser i driftsfasen.

...

Linjeventilstation

Ingen af linjeventilstationer drives inden for rekreative områder og de "gemmes væk" bag beplantning. På baggrund af dette vurderes det, at linjeventilstationernes optagelse af offentligt areal **ikke vurderes at medføre væsentlige** påvirkninger på rekreative aktiviteter eller friluftmæssige interesser i driftsperioden.

7.4.3 Virkninger i afviklingsfasen

Nedenstående beskriver virkningerne for alle fire anlægstyper gasrørledning, elkabel og stationsanlæg under et.

Hvis gasrørledningen eller elkablet graves op, vil virkningerne i afviklingsfasen være sammenlignelige med de påvirkninger der er beskrevet for anlægsfasen, dog med en kortere tidshorisont. Det samme vil være gældende for stationsanlæggene, i forhold til nedbrydning. Beslutes det at kabel eller ledning forbliver i jorden, er der minimale påvirkninger i denne fase. Påvirkningerne vil være forbundet med arbejde relateret til opfyldning af gasrørene, der hvor det er nødvendigt, eksempelvis hvor rør krydser motorveje/jernbaner.

På den baggrund vurderes påvirkningen som **ubetydelig**.

...”

Miljøkonsekvensrapporten oplyser vedrørende arkæologi og kulturarv blandt andet følgende:

” ...

10.4.2 Kirker og deres 300 m byggelinje

I medfør af Naturbeskyttelseslovens § 19 må der ikke opføres bebyggelse med en højde over 8,5 m inden for en afstand af 300 m fra en kirke, medmindre kirken er omgivet af bymæssig bebyggelse. Det er kommunerne der administrerer loven. Byggeri på under 8,5 m kræver således ingen dispensation fra kirkebyggelinjen.

Omkring de fleste kirker er der også arealer, der er omfattet af den såkaldte Exner-fredning, hvis formål er at sikre synlighed til og udsyn fra de gamle kirker. Dermed er formålet ligesom kirkebyggelinjen at beskytte kirkens omgivelser mod uhensigtsmæssigt byggeri og anlægsarbejder. Der findes ca. 1.100 Exner-fredninger i Danmark som administreres af de pågældende kommuner.

...

Den midlertidige mindskeelse af indblik til kirker og andet, som anlægsarbejdet måtte medføre i nogle få måneder et givet sted, vurderes at være ubetydelig.

Anlæggelsen af gas- eller elledningen medfører ingen synlige installationer over terræn inden for kirkebyggelinjerne.

Det vurderes således at gasrørledningen og elkablerne ikke har en væsentlig påvirkning af kirker og deres byggelinjer, hverken i anlægs- eller driftsfasen.

...”

Miljøkonsekvensrapporten oplyser vedrørende landskab og visuelle forhold blandt andet følgende:

” ...

11.5 Gasrørledningen – Fyn

...

11.5.1.2 Områder omfattet af landskabsfredning (Odense Ådal, Odense Kommune)

På Fyn krydser gasrørledningen et område ved Bellinge Mark, som udgør en del af fredningen langs Odense Ådal. Formålet med fredningen er blandt andet at friholde ådalen for yderligere bebyggelse og at sikre og forbedre de kulturhistoriske, landskabelige, geologiske og arkitektoniske værdier. Formålet er også at sikre bynære arealer til rekreative formål, og at ådalen skal udgøre en spredningskorridor for dyre- og planteliv. Fredningen indeholder blandt andet bestemmelser om forbud mod bebyggelse og andre faste konstruktioner/anlæg, terrænændringer samt bestemmelser om sikring af offentligheds adgang, tilladelse til hegning og opsætning af hegn.

Ifølge fredningskendelsen illustrerer området 'de geologiske dannelsesprocesser af landskabet, der ikke er ødelagt af råstofindvinding, bebyggelse m.v., og udgør en geologisk og landskabelig yderst værdifuld terrasse i forbindelse med isens afsmeltning fra Fyn ved slutningen af sidste istid. Der er en klar landskabelig sammenhæng mellem åen og smeltevandsterrassen'.

Projektområdet krydser fredningen på en knap 700 meter lang strækning, hvor landskabet her er præget af dyrkede marker, ådalen og mindre bevoksninger. Terrænet falder fra begge sider ned mod Odense Å med

en højdeforskel på godt og vel 10 meter, og ådalen som landskabselement fremtræder tydeligt her. Selve ådalen er ca. 200 meter bred. Langs åen findes flere mindre bevoksninger. Mod nord danner bygrænsen en rumlig afgrænsning og mod syd findes et gartneri. Sydvest for projektområdet fortsætter ådalen, afgrænset af såvel dyrkede marker som naturområder og mindre skovparceller.

...

11.5.2 Påvirkninger i anlægsfasen

11.5.2.2 Områder omfattet af landskabsfredning (Odense Ådal, Odense Kommune)

På grund af de særlige de særlige terrænforhold i området samt de landskabelige, naturmæssige værdier, skal Odense Ådal krydses ved en underboring. Der etableres arbejdspladser på hver side af ådalen til gennemførelse af underboringen. Begge arbejdspladser placeres på dyrkede arealer, og der vil ikke være behov for fældning af bevoksning inden for området. Under anlægsarbejdet vil området visuelt være forstyrret af maskiner og materialer, men da der er tale om en midlertidig påvirkning, vurderes den ikke at være væsentlig.

11.5.3 Påvirkning i driftsfasen

11.5.3.2 Områder omfattet af landskabsfredning (Odense Ådal, Odense Kommune)

Alle arealer retableres efter anlægsarbejdet er overstået, og der efterlades ikke blivende anlæg, som er synlige efterfølgende. Gasrørledningen vil hindre, at der kan etableres beplantning med dybtgående indenfor en afstand af ca. 2 meter omkring gasrørledningen, ligesom det ikke er tilladt at opføre bebyggelse indenfor en afstand af 20 meter. Da krydsningen vil ske inden for et landskab, der i forvejen er åbent og anvendes til landbrugsformål, vurderes restriktionerne ikke at medføre en væsentlig påvirkning i forhold til de landskabelige hensyn, der skal tages i området.

Det skal afklares nærmere, hvorvidt anlægget og anlægsarbejdet kræver dispensation fra Fredningsnævnet, da projektet ikke vil medføre synlige anlæg over jorden.

..."

Miljøkonsekvensrapporten oplyser vedrørende overfladevand blandt andet følgende:

" ...

12.1. Indledning

...

Den kommunale vandløbsmyndighed vil i forbindelse med dispensationer og tilladelser formulere de detaljerede vilkår for vandløbskrydsningerne.

Hvor gasrørledningen anlægges tæt på vandhuller eller søer kan den midlertidige ledningsgrav sænke grundvandsspejlet. Da ledningsgraven i disse konkrete tilfælde blot er åben få dage og fordi det vand der oppumpes fra ledningsgraven, via tilstødende arealer, føres tilbage til søen, vurderes påvirkningen af søer og vandhuller ikke at overskride de naturlige udsving. Eventuelle vandstandsændringer vurderes således ikke at medføre en væsentlig negativ påvirkning på vandhuller og søer, hvorfor dette emne ikke behandles yderligere.

...

12.8 Odense Kommune

12.8.1 Eksisterende forhold

...

Nord for Brylle krydses Borreby Møllebæk (21232). Vandløbet er i en god fysisk tilstand, omgivet af elle- og piletræer og vurderes at være velegnet som gyde- og opvækstområde for ørred. Ifølge vandområdeplanerne er den økologiske tilstand fastsat som moderat, begrundet i få eller dårlig sammensætning af vandplanter.

...

Odense Å krydses syd for Bellinge Kirke. Ifølge vandområdeplanerne er den økologiske tilstand fastsat som god.

Lidt nordøst for Davinde krydses Davinde Bæk (21239). Vandløbet er i en god fysisk tilstand og vurderet egnet som gyde- og opvækstområde for ørred. Ifølge vandområdeplanerne er den økologiske tilstand fastsat som god.

Ved kommunegrænsen mellem Odense og Faaborg-Midtfyn kommuner krydses et lille vandløb, der ifølge vandområdeplanerne er i en god økologisk tilstand. Vandløbet er på den pågældende strækning ikke omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

12.8.2 Virkninger

Borreby Møllebæk har et stort naturindhold og krydsningen kræver særlige forholdsregler. Det planlægges at gennemføre krydsningen ved en opgravningsfri metode og vandløbet påvirkes således ikke af anlægsarbejdet.

Odense Å og de tilgrænsende naturarealer har store naturkvaliteter og vil blive krydset ved en styret underboring. Krydsning af ådalen påvirker ikke vandløbet, Natura 2000-området eller beskyttede naturtyper.

På baggrund af de gennemførte besigtigelser planlægges de øvrige vandløb krydset ved gennemgravning. Vandløbs-strækningerne vil blive reableret så bund og brinker fremstår med sammenlignelige eller bedre fysiske forhold end tidligere.

Øvrige vandløb, herunder rørlagte og åbne grøfter samt dræn reableres til oprindelig tilstand efter anlægsarbejdet.

..."

Miljøkonsekvensrapporten oplyser vedrørende forurenede jord og grundvandsforurening blandt andet følgende:

14.4 Påvirkninger

Som beskrevet i kapitel 3 fastlægges linjeføringen under iagttagelse af afstandskrav til bebyggelse. Forureningskortlægning er normalt knyttet til bebyggelse og virksomhed knyttet til bebyggelse i modsætning til landbrugsjord. Det er en medvirkende årsag til, at der kun er meget få forureningskortlagte arealer nær linjeføringen for gasrørledningen.

Håndtering af forurenede jord og grundvand søges minimeret ved så vidt muligt at undgå at krydse forurenede arealer og ved at tilstræbe en afstand til forurenede lokaliteter så eventuel grundvandshåndtering i forbindelse med ledningsarbejdet ikke påvirker grundvandsforholdene på forurenede lokaliteter.

Det fremgår af oversigten Tabel 14-1 at den planlagte linjeføring for gasrørledningen krydser 7 kortlagte lokaliteter i henholdsvis Varde, Vejen, Middelfart, Assens, Odense, Kerteminde og Næstved kommuner. Kun fire af disse lokaliteter – Middelfart, Odense, Kerteminde og Næstved er kortlagt på vidensniveau 2.

Forurenede lokaliteter, der krydses under anlægsarbejdet, vil blive undersøgt ved boringer og kemiske analyser under detailprojekteringsfasen.

Al håndtering af forurenede jord sker i henhold til gældende lovgivning jf. Jordforureningsloven. Opgravning og flytning af forurenede jord og jord fra en kortlagt ejendom anmeldes til myndighederne (jf. Jordforureningslovens § 8, afsnit 2.3.9). Selve håndteringen af forurenede jord sker i henhold til Jordflytningsbekendtgørelsen, og eventuelle gener i form af støv og lignende minimeres mest muligt fx ved at sprinkle jorden med vand. Der kan være andre myndighedsmæssige krav i relation til de forurenede eller muligt forurenede områder.

Hvis forundersøgelserne dokumenterer at det øvre grundvand under forurenede lokaliteter, der krydses, er forurenede, og at grundvandssænkning er påkrævet det pågældende sted, vil vandet blive håndteret og disponeret i overensstemmelse med myndighedernes krav.

Forureningskortlagte lokaliteter i de nære (mindre end 200 meter) omgivelser til gasrørledningen er gennemgået. Der er 8 lokaliteter, hvor der er dokumenteret en forurening (V2 kortlagt). De øvrige ca. 20 lokaliteter er kortlagt på vidensniveau 1 hvilket vil sige at historikken giver anledning til mistanke om forurening.

Der er generelt tale om mindre virksomheder som maskinstationer, autovirksomheder eller virksomheder med større tankanlæg for fyringsolie eksempelvis gartnerier. Der findes i dag en stor erfaringsbase for forureningsudbredelsen fra denne type virksomheder. På det grundlag er det vurderingen, at eventuel forurening vil være begrænset til jord og grundvand på den enkelte ejendom. Ingen af virksomhederne giver anledning til mistanke om en udbredt grundvandsforurening, der kan have spredt sig i det øvre grundvand til ledningsgraven i arbejdsbæltet for den planlagte gasrørledning.

Som beskrevet i det foregående kapitel om grundvand giver eventuelle grundvandssænkninger som led i anlægsarbejdet for gasrørledningen kun anledning til helt lokale sænkninger af grundvandsspejlet. Der vil kun ske ubetydelige påvirkninger af grundvandsstanden under forureningskortlagte lokaliteter udenfor arbejdsbæltet og ikke mindst vil varigheden af en grundvandssænkning være så kort at grundvandssænkninger ikke vil give anledning til øget forurenings-spredning fra de V1 og V2 kortlagte grunde.

Såfremt der stødes på ukendte/ikke kortlagte forureninger i anlægsfasen, vil arbejdet blive stoppet, og den pågældende kommune orienteret. Arbejdet kan først genoptages, når kommunen har taget stilling til, om der skal fastsættes vilkår herfor. Risikoen for at støde på ukendt forurening ved linjeføringen skønnes imidlertid at være lille.

Håndtering af miljøfremmede stoffer der håndteres i forbindelse med anlægsarbejdet er beskrevet i afsnit 3.2.2.14. Da samtlige entreprenører skal udarbejde en beredskabsplan, der skal redegøre for håndtering af miljøfremmede stoffer og for hvordan eventuelle spild håndteres så forurening undgås eller minimeres, vurderes håndtering af miljøfremmede stoffer i projektet ikke at udgøre en væsentlig risiko.

Driftsfasen giver ikke anledning til jordarbejder ligesom der ikke vil være permanente grundvandssænkninger som kan påvirke forureninger i omgivelserne. Der vil derfor ikke være påvirkninger fra forurenede jord i driftsfasen.

Samlet set vurderes projektets indvirkning på jord- og grundvandsforurening at være ikke-væsentlig.

14.5 Manglende viden

Som led i detailprojekteringen for gasrørledningen og under selve anlægsfasen vil videngrundlaget blive udbygget gennem et stort antal boringer ledsaget af forsøg til karakterisering af jordlagene herunder af forureningsforhold og til beskrivelse af grundvandsforholdene.

...

For gasrørledningen vil de supplerende undersøgelser blive planlagt på grundlag af den foretagne dataindsamling således at strækninger hvor videngrundlaget er mindre godt, suppleres dette med henblik på at opnå et forbedret.

Videngrundlaget om de forureningskortlagte lokaliteter er meget spinkelt. Der er ingen konkret viden om forurening på de V1 kortlagte lokaliteter. På de V2 kortlagte lokaliteter foreligger oplysninger om at forurening er påvist.

Det vil derfor være påkrævet at foretage undersøgelser af forureningstilstanden på de lokaliteter der krydses af arbejdsbæltet for gasrørledningen. Der vil blive foretaget boringer og kemiske analyser i det nødvendige omfang for myndighedsbehandling og disponering af jord og vand i anlægsfasen.

14.6 Konklusion

Der er indhentet oplysninger om forureningskortlagte lokaliteter i et bælte omkring det foreløbige ledningstrace. Det forventes at gasrørledningen vil krydse 7 lokaliteter, der er forurenede eller formodes forurenede. Den nødvendige jordflytning vil blive anmeldt til de respektive myndigheder. Arbejderne på de forurenede grunde vil blive udført i henhold til selve jordflytningen og eventuelle afledte vilkår. Afhængigt af om der skal foretages aktiviteter til tørholdelse af ledningsgraven i forbindelse med krydsning af forurenede grunde vil vilkår for disponering af grundvand tilsvarende blive fulgt.

Øvrige forureningskortlagte lokaliteter i en afstand op til ca. 200 meter fra ledningstraceet er lokaliseret og vurderet. Det er vurderet at der ikke sker væsentlige påvirkninger af forureningskortlagte lokaliteter i nærheden af gasrørledningen som følge af kortvarige grundvandssænkninger, der måtte blive udført i anlægsfasen. Det er ligeledes vurderet, at der ikke vil forekomme væsentlige forureninger ved ledningsgraven fra forureningskortlagte grunde i nærheden.

Miljøkonsekvensrapporten oplyser vedrørende Biodiversitet – Natur og vand blandt andet følgende:

” ...

16.3 Projektets påvirkninger på natur og vand

Dette kapitel fokuserer på anlægsfasen, idet påvirkningerne er størst i denne fase. I driftsfasen vil påvirkningerne være beskedne, da gasrørledningen vil ligge i jorden. Kompressorstation, ventilstationer, pæle, der markerer gasrørledningen samt elskabe vil være de eneste overjordiske dele. Driften af kompressor- og ventilstationer, vedligehold af markerings-pæle og tilsyn med elskabe vurderes ikke at kunne medføre naturpåvirkninger. Det skyldes deres beliggenhed, og at der kun er en beskeden færdsel til dem. I driftsfasen vurderes der ikke at være en drænende effekt fra gasrørledningen, da det som udgangspunkt er det samme jord der tilbagefyldes i ledningsgraven. Er der tvivl om hvorvidt gasrørledningen kan have en drænende effekt benyttes lerpropper, som standser eventuelle vandbevægelser på langs med ledningen. Elkablet, der skal forsyne kompressorstationen med strøm, forsynes med et sandlag underneden. Som i tilfældet med gasrørledningen vil der også her gøres brug af lerpropper, hvis der opstår tvivl om kablets drænende effekt.

For arter kan der ske en påvirkning som følge af forstyrrelse og støj fra entreprenørmaskiner og mennesker, barriereeffekt fra anlægsgraven og arealinddragelse (eksempelvis bortgravning af et levested for en art).

For naturarealer kan påvirkningen ske som følge af midlertidig bortgravning og komprimering af jord i arbejdsbæltet i forbindelse med anlægsarbejder. Herudover kan der være en drænende effekt, hvis der står vand i graven som skal pumpes væk i forbindelse med nedsænkning af gasrøret. Endelig kan der, hvis der gennemføres arkæologiske forundersøgelser i et naturområde, ske gravning af søgegrøfter inden for den del af arbejdsbæltet, hvor der skal graves. Søgegrøfterne graves og tildækkes inden selve anlægsarbejdet. Arbejdet med arkæologiske forundersøgelser forlænger perioden (eller medfører to perioder) med forstyrrelse i området.

For en del naturområder, der passerer af gasrørledningen eller elkablet, er det vurderet, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af naturen som følge af etablering af gasrørledningen, da området vil reetablere en lignende naturværdi inden for en kort årrække. For andre områder vurderes det nødvendigt at iværksætte afværgeforanstaltninger for at imødekomme en væsentlig påvirkning.

Ved etablering af gasrørledningen arbejdes der med et arbejdsbælte på 32 m bredde hvis der ikke er særlige hensyn. Arbejdsbæltets bredde kan begrænses ved eksempelvis at placere den opgravede jord uden for området, eller ved at undlade at fjerne muldlaget. Som udgangspunkt vil arbejdsbæltet være 20 m bredt ved passage af beskyttede naturområder som moser, enge og overdrev. Ved passage af skove vil arbejdsbæltet kunne indskrænkes til 15-20 m og endelig kan man over ganske korte afstande, eksempelvis i forbindelse med krydsning af særligt bevaringsværdige diger eller levende hegn, benytte et arbejdsbælte på 10 m. I projektbeskrivelsen, kapitel 2, er arbejdsbæltet og anlægsmetoder beskrevet mere udførligt.

I forhold til driftsfasen kan der fremadrettet opstå en konflikt i forbindelse med hævnning af vandstand vedrørende lavbundsområder eller andre naturgenopretningsprojekter, da tilstedeværelse af gasrøret kan begrænse fremtidige anvendelser af arealerne. I områder, hvor der er konkrete planer om hævnning af vandstand, kan der tages hensyn ved etablering af gasrørledningen, eksempelvis ved at benytte betonryttere, der modvirker opdrift af gasrørledningen, således at projekterne kan gennemføres uden væsentlige ændringer. Forholdet er beskrevet i afsnit 3.2.2 og er også behandlet i kapitel 8 om planforhold.

Ingen beskyttede naturområder vil blive permanent nedlagt og efter de midlertidige forstyrrelser, som følge af anlægsarbejdet, vurderes samtlige lokaliteter at genvinde sit naturindhold for en kort årrække.

...

16.10 Odense Kommune

Eksisterende forhold 16.10.1

Gasrørledningens længde i Odense Kommune er ca. 18,5 km. De væsentligste naturmæssige interesser på strækningen findes ved Odense Å.

Odense Å

Odense Å med tilhørende beskyttede naturområder fremstår som en markant ådal. De beskyttede naturområder, overdrev, mose og eng er alle i en moderat eller ringe naturtilstandsklasse med dominans af relativt næringskrævende plantearter.

16.10.1.1 Øvrige naturområder

Syd for Langeskov, i Hakkehave, ligger en skov (20844) med partier af store løvtræer, der kan have betydning for flagermus og hulrugende fugle. I 2017 ynglede der lærkefalk i skoven omtrent 300 m fra forventet placering af gasrørledning.

Virkninger 16.10.2

Ved indarbejdning af afværgeforanstaltninger nævnt i tabel Tabel 16-6 vurderes etablering af gasrørledningen ikke at medføre væsentlige påvirkninger af naturområder i Odense Kommune.

Odense Å

Ådalen og dens beskyttede naturtyper krydses ved en styret underboring. Ved denne fremgangsmåde forventes ingen påvirkning af områdets naturindhold. Ådalen er Natura 2000-område og behandles i kapitel 17 om Natura 2000.

16.10.2.1 Øvrige naturområder

Det forventes at skoven ved Langeskov kan passeres uden at påvirke de væsentligste områder med gamle træer der er koncentreret langs Østagervej. Bliver det nødvendigt at fælde enkelte gamle træer vil det i så fald blive foretaget i september eller oktober af hensyn til flagermus og/eller hulrugende fugle. I et bælte på 4 m oven på gasrørledningen vil man af sikkerhedsmæssige hensyn ikke have træer med dybdegående rødder i gasrørledningens levetid. I skoven vil der således efterfølgende kunne opleves et ikke træbevokset spor. At der fremadrettet vil være et smalt bælte i skoven, hvor der ikke er træer med dybdegående rødder vurderes ikke at påvirke skovens naturmæssige værdi negativt.

Der er risiko for forstyrrelse af lærkefalk hvis anlægsarbejdet foregår i fuglenes yngleperiode. For at indhente aktuel viden om lærkefalkens brug af området, vil der inden anlægsarbejdet blive taget kontakt til DOF-Fyn for at der i fællesskab kan blive taget de nødvendige hensyn til arten. Lærkefalkens rede var placeret omtrent 300 m fra forventet linjeføring. Hvis redeplaceringen fastholdes i gasrørledningens etableringsperiode vurderes afstanden at være så stor, at påvirkningen er ubetydelig.

Samlet vurderes der at være tale om en lille påvirkning af øvrige naturområder ved indarbejdning af afværgeforanstaltninger som beskrevet i nedenstående tabel.

..."

Det fremgår videre, at der som afværgeforanstaltning ved Odense Å anvendes foretages styret underboring. I det øvrige naturområde, syd for Langeskov, foretages en reduktion af arbejdsbæltet til 15-20 meter og således at større træer med hulheder kun må fælde i september og oktober og der etableres erstatningsskov. Der er opmærksomhed på ynglende lærkefalk og der tages kontakt til Dansk ornitologisk forening inden anlægsarbejdet.

Miljøkonsekvensrapporten oplyser vedrørende det ansøgt indvirkning på områder omfattet af Natura 2000 blandt andet følgende:

17.1 Sammenfatning

Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (N114/H98) passeres ved underboring af selve åen og ådalen. Herudover etableres gasrøret i relativ nærhed af tre kildevæld øst for underboringen. Det er vurderet at projektet ikke skader bevaringsmålsætningerne for de naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget. Det skyldes, at underboringen friholder en række områder for gennemgravning, og at den påvirkning, der sker i forbindelse med underboringen, med udlæg af slanger, udtagning af geotekniske prøver og risiko for udslip af boremudder, ikke vurderes at kunne medføre skade på naturtyperne surt overdrev, kalkoverdrev, kildevæld og vandløb, som findes i området. Etablering af arbejdspladser uden for Natura 2000-området og nedgravning af gasledningen ned til 60 meter fra kildevæld, vurderes ikke at medføre en skade på arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget.

...

Ovenstående vurderinger er baseret på, at en række afværgeforanstaltninger er indarbejdet i projektet:

- Underboring af klitterne ved Blåbjerg, ådalen ved Odense Å, ådalen ved Suså, habitatområdet Vase Grøft og af to tilløb til Suså vest for Rønnede.
- I forbindelse med underboringerne gennemføres visuel overvågning, så evt. udslip af boremudder hurtigt opdages og standses.
- Ved boremudder følges sædvanlig procedure, hvor den relevante kommune inddrages i vurdering af tilsætningsstoffer til boremudderet. Da indholdsstoffer kan variere fra entreprenør til entreprenør kan der udtages en batch-stikprøve af den aktuelle boremudderblanding inden opstart af boring, som analyseres for miljøskadelige stoffer, hvis der indgår stoffer, som ikke allerede er vurderet.
- I boregraven ved start og slutpunkt for underboringerne vil evt. drænrør blive lukket, så de ikke leder boremudder til nærtliggende vandløb, ligesom det sikres at boremudderet opbevares forsvarligt.

...

- Underboringen af Odense Å vil passere under et kildevæld over en strækning på ca. 30 meter. Underboringen vil ligge dybt i forhold til det sandlag, der føder kildevældene og vil derfor ikke have indflydelse på kildevældene og drænforholdene i området.

...

- Maskiner, som kører i områder, der underbores, for at gennemføre geotekniske forundersøgelser og udlægge slange til recirkulation af boremudder, vil ikke køre i fugtige naturtyper, som fugtige klitlavninger (2190) ved Blåbjerg, Kildevæld (7220) ved Odense Å og rigkær (7230) ved Vase Grøft.
- Der etableres lerskot, omkring gasrørledningen ved passage af to rigkær ved Lillebælt og kildevæld ved Odense Å. Lerskot modvirker effektivt vandbevægelse på langs med gasrørledningen,
- På strækningerne forbi to rigkær ved Gamborg Fjord ved Lillebælt og syd for 3 kildevæld ved Odense Å vil det blive sikret, at den åbne ledningsgrav ligger mindst 30 meter fra naturtyperne.
- Hvis der opstår behov for at pumpe vandet bort fra ledningsgraven og udlede det på terræn i Natura 2000-områder, må dette kun ske efter analyse af ferrojern. Hvis analyserne viser at der er mere end 0,2 mg Fe²⁺/l, vil der blive iværksat tiltag til at ilte vandet, så risikoen for okkerforurening minimeres.

...

17.3 Projektbeskrivelse med fokus på de mulige virkninger på Natura 2000-områder

...

Projektet kan medføre påvirkninger i både anlægsfase og driftsfase samt i forbindelse med reparation og sløjfning af anlægget. Da reparationsarbejder og sløjfningsarbejder vil have sammenlignelige eller mindre påvirkninger end anlægsarbejdet, er disse forhold ikke nærmere beskrevet. De projektafledte virkninger som potentielt kan påvirke Natura 2000-områder i de forskellige faser er beskrevet nedenfor for hhv. gasrørledning, elkabler og stationsanlæg.

17.3.1 Oversigt over mulige påvirkninger i anlægsfase

17.3.1.1 Gasrørledning

- Fjernelse af træer og buske i arbejdsbæltet forud for anlægsarbejdet. Relevant når der foregår anlægsarbejder inde i et Natura 2000-område. Vil ske i en bredde af 15 m til 32 m afhængigt af anlægsmetode.
- Bortgravning af naturtyper og levesteder. Relevant når der foregår anlægsarbejder inde i et Natura 2000-område. Vil ske i selve ledningsgraven som er 4-5 meter bred og i arbejdsbæltet, hvis dette muldafrømmes.
- Strukturskade på jordlagene og skade på vegetationen. Relevant når det sammensvejsede gasrør udlægges inden en underboring og når der kører lastbiler og andre anlægsmaskiner eller udlægges køreplader, fibermåtter eller gruslag til køreveje inde i et Natura 2000-område.
- Aktiviteter i områder som friholdes ved styret underboring. Kan påvirke i forbindelse med udførsel af geotekniske undersøgelser og udlægning af slange til recirkulering af boremudder. Relevant når underboringen foretages under et Natura 2000-område.
- Risiko for blowout af boremudder i forbindelse med styret underboring af et område, som ønskes friholdt for gravearbejder. Relevant når underboringen foretages under et Natura 2000-område.
- Støj og forstyrrelse i forbindelse med anlægsarbejdet. Relevant både ved arbejder inde i Natura 2000-områder og i nærheden af Natura 2000-områder. Relevant for arter der er sårbare over for støj og forstyrrelse (se afsnit 17.3.3.3).
- Dræning af fugtige naturtyper og levesteder nær den åbne kabelgrav som er ca. 2 meter dyb. Relevant både ved arbejder inde i Natura 2000-områder og i nærheden af Natura 2000-områder.
- Underboring igennem vandførende jordlag, der potentielt medfører dræning af kildevæld eller vådområder i terræn, der står i hydraulisk forbindelse med det vandførende jordlag.
- Den åbne ledningsgrav kan virke som en faldfælde hvis den ligger på tværs af vigtige vandringsveje. Relevant for arter med sæsonbestemte vandringer, som f.eks. stor vandsalamander.
- Udledning fra land til Lillebælt af indvundet vand fra Lillebælt efter trykprøvning. Der kan ske en påvirkning af det marine Natura 2000 område Lillebælt med tungmetaller og jern.

Anlægsarbejderne på den enkelte lokalitet forventes at tage ca. 2-3 måneder. Heraf står ledningsgraven åben i ca. 1 måned. I forbindelse med længere underboringer kan arbejdspladser ved start og slutpunkt findes i længere tid. Det er muligt at underboringer gennemføres året inden det øvrige anlægsarbejde.

17.3.1.2 Elkabel

Som for gasrørledningen, men arbejdsbæltet er ca. 18 m bredt og kabelgraven ca. 2 m bred og 1,5 m dyb. Kabelgraven forventes at stå åben i ca. en uge og anlægsarbejderne på den enkelte lokalitet tager ca. en måned, hvoraf der dog kun arbejdes i adskilte perioder af nogle dage af gangen.

...

17.3.2 Oversigt over mulige påvirkninger i driftsfase

17.3.2.1 Gasrørledning

- Dræning af fugtige naturtyper og levesteder nær gasrørledningen etableret i ledningsgrav eller i underboring. Da der vil være brudte jordlag og jorden kan være mere porøs kan der opstå tvivl om hvorvidt gasrørledningen visse steder kan have en drænende effekt. På sådanne lokaliteter vil der i ler- og blandingsjorde blive anvendt lerskot, der effektivt modvirker vandets bevægelser langs med

gasrørledningen. Relevant både når gasrørledningen ligger inde i et Natura 2000-område og i nærheden af et Natura 2000-område.

- Restriktioner i forhold til plantning af træer inden for 5 m fra gasrørledningen som kan betyde ændret vegetationsstruktur over gasrørledningen. Relevant når gasrørledningen ligger inde i Natura 2000-området.

17.3.2.2 Elkabel

Som for gasrørledningen, men kabelgraven forventes at være 1,5 m dyb med udlæg af 10 cm sand under elkablet og 20 cm sand over elkablet, herefter råjord som komprimeres og endeligt muldjord. Sandlaget vil således ligge i en dybde af ca. 1,5-1,2 m. Restriktioner i forhold til plantning af træer inden for 3,5 m på hver side af elkablet.

...

17.3.3 Gennemgang af udvalgte påvirkninger som er relevante for flere Natura 2000-områder

For at undgå gentagelser er fire af de påvirkninger i anlægsfasen som er gennemgået i afsnit 17.3.1.1 og beskrevet i dette afsnit, i stedet for under hvert Natura 2000-område. Afsnittet danner således baggrund for at kunne forstå de vurderinger der er lavet under hvert enkelt Natura 2000-område, herunder i hvilken afstand en given påvirkning kan udelukkes. De gennemgåede påvirkninger er aktiviteter ved underboring, risiko for blow-out, støj og forstyrrelse samt dræning.

17.3.3.1 Aktiviteter i områder som underbores.

Anlægsmetoden, styret underboring, kan anvendes, hvor sårbare områder på overfladen ønskes friholdt for gennemgravning. En boremaskine i den ene ende borer et hul, som løbende udfyldes med boremudder så det ikke falder sammen. Det boremudder, der benyttes ved underboringer, svarer i sammensætning til det boremudder, der benyttes ved etablering af vandforsyningsboringer i Danmark. I den modsatte ende samles røret og efter endt boring, trækkes gasrøret tilbage ned gennem det borede hul. Der er tale om store maskiner, både ved startpunktet, hvor boremaskinen står og ved slutpunktet hvor boremudder opsamles og hvor gasledningen skal trækkes ned i underboringen. Der vil derfor være behov for en arbejdsplads på 3.000 m² i begge ender af underboringen. I forlængelse af slutpunktet for underboringen er der behov for plads til oplæg af den sammensvejsede gasledning, som vil have samme længde som underboringen.

Forud for gennemførelse af underboringer skal der udføres geotekniske forundersøgelser for at undersøge jordbunden. Disse forundersøgelser medvirker til en sikker gennemførelse af underboringen, og de mindsker risikoen for blow-out idet underboringen indrettes efter kendskab til de faktiske jordbundsforhold (se afsnit 17.3.3.2). Geotekniske forundersøgelser omfatter udtagning af en boreprøve med en diameter på 15 cm og foretages i en række punkter langs det trace, der skal underbores. Det køretøj som tager prøverne har lavt marktryk og dermed begrænset påvirkning af vegetationen.

...

Boremudderet som anvendes i forbindelse med underboringen skal transporteres fra slutpunktet tilbage til startpunktet kontinuert i forbindelse med underboringen. Denne recirkulering reducerer materialeforbruget. Til dette udlægges en slange mellem de to punkter. Udlægning af slangen vil ske med et mindre køretøj som en ATV eller køretøj på larvefødder. Det anvendte køretøj vil kun køre en gang i forbindelse med udlægning og en gang i forbindelse med fjernelse af slangen. Selve slangen vil blot ligge oven på vegetationen i den periode, hvor der underbores. Som et alternativ til udlægning af slange kan der i stedet vælges transport af boremudder på lastbiler, der som udgangspunkt benytter sig af eksisterende veje. Denne metode vil dog kun komme i anvendelse, hvis metoden med en slange ikke kan bruges.

17.3.3.2 Risiko for blow-out af boremudder i forbindelse med styret underboring

I forbindelse med underboringen vil boremudder blive presset ind i borehullet. Hvis der er tale om mindre faste jordlag over underboringen, er der risiko for at boremudderen kan presses op til overfladen, f.eks. gennem sprækker eller dybe rodgange, som følge af dette overtryk. Risikoen for dette undersøges i forbindelse med de geotekniske undersøgelser, hvor de bedst egnede jordlag identificeres på baggrund af boreprofiler. Herudover minimeres risikoen ved at gøre underboringen dyb, da risikoen for et blow-out minimeres med dybden. Risikoen for blow-out er størst i nærheden af underboringens start- og slutpunkt, da man her er tættest på overfladen. Lange underboringer (op til 1 km) kan etableres ned til 25 m dybde, mens kortere underboringer på få hundrede meter typisk etableres i 5 m dybde. Det maksimale tryk, der kan påføres boremudder beregnes ud fra jordlagenes beskaffenhed, således at risiko for blow-out minimeres mest muligt.

Boremudderen består helt overvejende af bentonit, som er en naturligt forekommende lerart. I forbindelse med den konkrete underboring vil bentonitten blive tilsat forskellige additiver, som bl.a. afhænger af de jordlag, der skal bores igennem. Additiverne vil ikke indeholde miljøskadelige stoffer. Hvis der sker et blow-out vil mudderen undslippe til overfladen.

Boremudderen består helt overvejende af bentonit, som er en naturligt forekommende lerart. I forbindelse med den konkrete underboring vil bentonitten blive tilsat forskellige additiver, som bl.a. afhænger af de jordlag, der skal bores igennem. Additiverne indvirker på boremudderen's viskositet og dermed mudderen's egenskaber for "smøring" af underboringen. Disse additiver er f.eks. Hydropack, Tunnel-Gel Plus, Pac-L og Soda Ash. Soda Ash justerer pH og anvendes kun i svær lerjord, Pac-L anvendes typisk i sandet jord og isolerer mod grundvand, Tunnel Gel Plus nedsætter friktion og Hydro Pack anvendes ved boring i saltvand. I forbindelse med anvendelse af boremudder skal kommunen vurdere, om der er behov for en godkendelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 19. Soda Ash, Tunnel-Gel Plus, Pac-L og bentonit er tidligere screenet for deres farlighed (A, B eller C, hvor A er alvorlig sundheds- eller miljøskadeligt, mens C er ikke miljøskadeligt) (DHI, årstal ukendt) og vurderet som C-stoffer. Hvis der anvendes andre stoffer, vil deres miljøskadelighed blive dokumenteret inden brug, alternativt tages en batch-stikprøve som analyseres for miljøskadelige stoffer.

Entreprenøren vil inden igangsættelse af arbejdet blive bedt om at udarbejde en beredskabsplan som specificerer, hvordan han forholder sig ved et blow-out. Den vil indeholde retningslinjer for inddæmning og opsamling af bentonit med slamsuger, manuelt, pumper og/eller gravemaskine med udlæg af køreplader, spuling af området efterfølgende eller udlæg af spærringer i et vanddækket område og oppumpning af spild. Den konkrete håndtering af et blow-out vil afhænge af stedet og omfanget, men der vil være et beredskab, som kan håndtere hændelsen med det samme. Som udgangspunkt recirkuleres boremudder fra et eventuelt blow-out tilbage til underboringens nærmeste arbejdsplads ved start- eller slutpunkt. Et evt. blow-out opdages ved visuel inspektion. Ved underboring af vandløb vil der være konstant overvågning, så underboringen kan stoppes ved mindste tegn på udslip af boremudder i vandet. Ved underboring af øvrige områder vil der være overvågning langs ledningen, evt. ved brug af ATV ved længere strækninger. Hvis der sker et blow-out, vil boringen blive stoppet og trykket tages af, hvorved udslippet af boremudder stopper. Derefter vil entreprenøren i samråd med Energinets tilsynsførende tage stilling til det videre forløb, evt. under inddragelse af myndighederne. Endelig vil det blive sikret, at der ikke er drænrør i boregraven ved start- og slutpunkt for underboringen. Hvis drænrør er til stede vil de blive midlertidigt afproppet, så det sikres at drænrørene ikke leder boremudder til nærtliggende vandløb.

17.3.3.3 Støj og forstyrrelse i forbindelse med anlægsarbejder

Støj er beskrevet i Miljøkonsekvensrapporten som nedenstående er et uddrag af. På de enkelte delstrækninger vil der være støj fra de maskiner som over en periode på 2-3 måneder rydder træer og

buske, forbereder anlægsbælte, graver ledningsgrav, samler og nedsænker gasledning og dækker området til igen. Der er imidlertid kun aktivitet på den enkelte lokalitet i kortere, adskilte perioder. Der forventes op til 10 entreprenørmaskiner i gang samtidig, herunder gravemaskine, løftekran, traktorer, bukkemaskine etc. En typisk entreprenørmaskine (løftekran eller gravemaskine) i drift, har en kildestyrke på 110 dB (A). Den forventede støjpåvirkning i en typisk anlægssituation er 50 – 55 dB(A) i 100 – 125 meters afstand og 40 – 45 dB(A) i ca. 300 meters afstand. Er afstanden under 50 meter, kan støjen være 65 – 70 dB(A). Den konkrete støj er meget afhængig af terrænet og for at vurdere på et worst-case er der i Natura 2000-vurderingen taget udgangspunkt i 70 dB i en afstand af 50 m, 55 dB i en afstand af 125 m og 45 dB i 300 m afstand. I forbindelse med opgravningsfri krydsninger og anlæg af linjeventilstation vil støjklenderne være sammenlignelige med det ovenfor nævnte. Støjen kan dog forventes at ske i et længere tidsrum på op til et halvt år ved linjeventilstationer. I forbindelse med ilandføring af søledningen er der behov for at etablere spunsvægge til at sikre det trækspil som trækker ledningen helt op på land. Dette sker ved den jyske vestkyst og på begge sider af Lillebælt. Ved Faxe på Sjælland spundes omkring en byggegrube, hvorfra mikrotunnellen som passerer kystlinjen starter. Det er uafklaret om spunsvæggene rammes eller vibreres ned. Ramning er den mest støjende metode og derfor den anlægsmetode som antages her. Ramning af spuns har en kildestyrke på 125 dB(A) og ramningen forventes at støje med 69 dB(A), i en afstand af 300 meter og 63 dB i en afstand af 600 m.

Der er en del undersøgelser af støjs påvirkning af fugle, men uden entydige konklusioner. Ofte ses der dog i første omgang en reaktion på en ny støjkilde, hvorefter fuglene hurtigt lærer at ignorere støjen. Studier af effekter af støj fra motorveje på fugle viser at 60 dB(A) er en almindeligt anvendt grænse for acceptabel støj i områder med følsomme fuglearter (Dooling & Popper 2007).

En undersøgelse af effekten af pilotering på vandfugle (Cutts et al 2009) satte følgende grænser op. Ved støj på under 50 dB var der ingen respons. Ved nye støjklender på 50-70 dB var responsen moderat og ved nye støjklender på over 70 dB var responsen moderat til høj. Generelt blev det vurderet at 70 dB var over grænsen for en adfærdsmæssig respons, men under grænsen for at fuglen lettede. Først ved støj over 85 dB blev en egentlig flugtrespons observeret, men uden at fuglen forsvandt helt ud af området. Ved regelmæssig støj var fuglenes respons på de nævnte støjniveauer mindre. En anden undersøgelse af anlægsarbejdets effekt i et kystnært område herunder pilotering (Postlethwaite & Stephen-son 2012) konkluderede at den foreslåede 70 dB grænse var meget forsigtig, og at en grænse 10 dB højere stadig ville være forsigtig.

I USA har man udarbejdet retningslinjer i forhold til støjpåvirkninger af en truet ugleart (*Strix occidentalis caurina*) (US Fish and Wildlife service 2009, c.f. RPS 2018). Her afhænger responsen på støj af forskellen mellem baggrundsstøjen og støjklenden. Her er den maksimale afstand hvor en respons registreres 400 m, og dette sker ved støj på over 90 dB med den laveste baggrundsstøj. Ved lavere anlægsstøj eller højere baggrundsstøj er afstanden for respons mindre. Ugler har god hørrelse og andre fuglearter forventes derfor at være mindre følsomme. I Danmark har man en del viden om forstyrrelsesfri zoner i forhold til en art som havørn. Her har Dansk Ornitologisk Forening (Stabell 2005) vurderet, at en forvaltning der forhindrer aktiviteter i yngletiden inden for ca. 300 m, er tilstrækkelig til at sikre ynglesucces. Uden for yngletiden kan f.eks. skovhugst tillades indtil 100 m fra reden. En undersøgelse af forstyrrelse i forhold til musvåge (Sunde 2011) viste ingen sammenhæng mellem fuglenes flugtrespons på en ny forstyrrelse og hvor meget forstyrrelse der var i området i forvejen. Undersøgelsen så på forstyrrelse i forbindelse med menneskelig færdsel og viste, at musvåge først viser et flugtrespons når mennesker færdes inden for 200 m af reden.

På baggrund af ovenstående vurderes en påvirkning af fugle i et fuglebeskyttelsesområde at kunne udelukkes, ved afstande på over 400 m eller støj på under 60 dB.

17.3.3.4 Dræning af fugtige naturtyper og levesteder nær den åbne ledningsgrav

En drænende effekt i anlægsfasen kan opstå fra den åbentstående ledningsgrav. Påvirkningen vil ske i den periode, hvor ledningsgraven står åben. For gasledningen er det en grav på minimum 2 meters dybde i op til en måned, mens det for elkablet er en grav på 1,5 meters dybde i op til en uge. For at undersøge hvor langt væk en åbentstående ledningsgrav kan medføre sænkning i det terrænnære grundvandsspejl, har Energinet fået udarbejdet et notat om sænkningstragter (COWI 2018). På baggrund af en række worst-case antagelser såsom at grundvandet står i terræn og at ledningsgraven er 3 meter dyb, er det beregnet, hvornår sænkningstragten går i nul for forskellige jordbundstyper. For grovsandet jord er det 330 meter og dermed størst afstand, mens det for finsand er 30 m og for jord med indslag af ler endnu mindre. Det betyder at en væsentlig påvirkning kan udelukkes i jordbundstyper med ler, når afstanden er mere end 30 meter til ledningsgraven.

Hvis grundvandet står så højt, at ledningsgraven fyldes med vand, er der behov for at pumpe vandet bort, mens gasledningen lægges ned i graven. Pumpningen starter først umiddelbart inden ledningen lægges ned i ledningsgraven og pumpningen bliver minimeret mest muligt. Det er ikke muligt at konkretisere hvor pumpning bliver nødvendig, før selve anlægsarbejdet starter op. Hvis der viser sig behov for at pumpe vand ud på terræn til nedsivning i et Natura 2000-område er der to muligheder. Enten pumpes vandet med en slange så langt væk fra Natura 2000-området, at en påvirkning kan undgås. Alternativt vil vandet for at forhindre okker, inden udledning bliver analyseret for indholdet af ferrojern. Såfremt en dobbeltbestemmelse viser, at koncentrationen er under 0,2 mg Fe²⁺ /l, kan udledningen accepteres. Viser analyserne derimod at koncentrationerne er over 0,2 mg Fe²⁺/l, skal vandet iltes f.eks. ved at sætte halmballer foran udløbet eller ved at lede vandet gennem et antal serieforbundne åbne containere, hvor vandet ledes gennem et filter med filtergrus eller sand. Kontrolmålinger foretages for at sikre acceptable koncentrationer af ferrojern før udledning. I forbindelse med anlægsarbejdet bliver eksisterende dræn skåret over. Drænrørret vil fortsat fungere, men i stedet for at lede vandet videre, vil vandet samle sig i ledningsgraven. Hvis drænene leder meget vand, kan der blive behov for at suge vandet op. Efter endt anlægsarbejde retableres drænene. Afbrydelse af dræn i anlægsperioden vurderes ikke at kunne medføre en påvirkning af Natura 2000-områder, da drænene ligger på landbrugsjord og der er tale om en meget kortvarig påvirkning på op til tre måneder.

17.4 Afgrænsning af hvilke Natura 2000-områder som skal behandles

Afstand til projektet er en væsentlig faktor i forhold til at screene områder ud, som skal omfattes af en væsentlighedsvurdering og evt. efterfølgende en fuld konsekvensvurdering.

Det første skridt er derfor at se på placering af Natura 2000-områderne i forhold til projektområdet. Dette er gjort nedenfor, opdelt på de forskellige delstrækninger Vestjylland, Østjylland (inkl. vestlige Fyn), øvrige Fyn og Sjælland. Alle områder inden for 3 km er nævnt. Ved afstande fra projektområdet for gasrørledning eller elkabel på mere end 500 m vurderes områderne at kunne screenes ud uden yderligere begrundelse end afstand. Det skyldes projektets karakteristika og afledte påvirkninger, som der er redegjort for i afsnit 17.3.1.1 og 17.3.1.2. For stationerne ved Nybro og Everdrup er det nærmeste Natura 2000-område nævnt, selvom de ligger længere væk end de ovenfor nævnte afstande.

...

17.4.3 Øvrige Fyn

Syd for Odense passerer projektområdet Natura 2000-område 114, nærmere bestemt Habitatområde 98: Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å ved en underboring. For dette område er der udført en fuld konsekvensvurdering som har udelukket en skade på udpegningsgrundlaget.

Syd for Langeskov passerer projektområdet 2,5 km syd for Natura 2000-område 113 Habitatområde 97 Urup Dam, Brabæk Mose, Birkende Mose og Illemose. På grund af afstanden kan en væsentlig påvirkning udelukkes og området beskrives området ikke yderligere.

...

17.21 Natura 2000-område 114/Habitatområde 98: Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å

Dette Natura 2000-område ligger inde i projektområdet og det er nødvendigt med detaljerede vurderinger i forhold til særligt underboringen. På baggrund af dette er det vurderet, at en væsentlig påvirkning ikke kan udelukkes. Der er derfor gennemført en fuld konsekvensvurdering og vurderet på, om projektet kan medføre en skade af bevaringsmålsætningerne for områdets udpegningsgrundlag.

17.21.1 Udpegningsgrundlag, tilstand og bevaringsmålsætninger

Ved Natura 2000-grænsejusteringen (Miljø og Fødevareministeriet, Miljøstyrelsen 2018) er der sket en udvidelse af dette habitatområde. Justeringerne er relevante for Baltic Pipe, idet yderligere arealer i ådalen, herunder arealer i projektområdet er blevet omfattet. Nord for åen er der tale om § 3 eng og overdrev og syd for åen § 3 overdrev. Oplysningerne om udpegningsgrundlag, tilstand og målsætninger stammer fra Natura 2000-planen (Naturstyrelsen 2016a).

...

17.23 Påvirkning af Natura 2000-området

Da der for dette område er gennemført en fuld konsekvensvurdering, er der ikke vurderet om der sker en væsentlig påvirkning, men om der sker en skade på bevaringsmålsætningerne for udpegningsgrundlaget.

De påvirkninger for hhv. anlægsfase og driftsfase (se afsnit 17.3.1.1 og 17.3.2.1) som er relevante for dette område fremgår nedenfor.

Anlægsfase:

- Aktiviteter i områder som friholdes ved styret underboring. Kan påvirke i forbindelse med udførsel af geotekniske undersøgelser og udlægning af slange til recirkulering af boremudder.
- Risiko for blow-out af boremudder i forbindelse med styret underboring af et område, som ønskes friholdt for gravearbejder.
- Risiko for påvirkning af vandkvalitet i kildevæld fra boremudder og tilsætningsstoffer til dette
- Underboring igennem vandførende jordlag, der potentielt medfører dræning af kildevæld, der står i hydraulisk forbindelse med det vandførende jordlag.
- Støj og forstyrrelse i forbindelse med anlægsarbejdet

Driftsfase:

- Dræning af kildevæld nær gasledningen etableret i ledningsgrav eller i underboring.

Nedenfor er de nævnte påvirkninger gennemgået opdelt på hhv. naturtyper som er relevante i forbindelse med under-boringen, arter som kan påvirkes af forstyrrelse og påvirkning som følge af nedgravning af gasledningen nær Natura 2000-området.

17.23.1 Underboring af vandløb, overdrev og kildevæld

Krydsning af Natura 2000-området sker ved styret underboring, hvorved det undgås at grave i Natura 2000-området. Se afsnit 17.3.3.1 (generelt) og evt. 17.7.2.1 (Blåbjerg) for en uddybende beskrivelse af den kørsel der sker i området i forbindelse med udlæg af slange til recirkulering af boremudder, gennemførelse af geotekniske forundersøgelser og overvågning af evt. udslip af boremudder. De to overdrevsnaturtyper (6210 og 6230) vurderes ikke at være sårbare over for denne påvirkning, da der er tale om tørre naturtyper, hvor risikoen for komprimering af jorden er lav. Køretøjerne vil friholde områder med kildevæld (7220), som er mere sårbar over for påvirkningen. Der henvises til afsnit 17.3.3.2 (generelt) og 17.7.2.2 (Blåbjerg) for en beskrivelse af risikoen for blow-out af boremudder i forbindelse med underboring.

Underboringen af ådalen omkring Odense Å er med 475 m relativt kort. På hver side af ådalen etableres arbejdspladser til underboringen. Underboringen forventes at passere under naturtyper kortlagt (eller potentielt omfattet) som kalkoverdrev (6110), surt overdrev (6130), kildevæld (7220) og vandløb (3260). Der er endnu ikke gennemført geotekniske forundersøgelser i dette område, idet de først forventes i sommeren 2019. Forundersøgelserne har til formål at placere underboringen i bedst egnede jordlag for at eliminere risiko for blow-out.

På grundlag af en opsamling af foreliggende viden om jordbundsforholdene i ådalen vides (Energinet 2018), at der under tynde gytje- og lerlag findes et udbredt sandmagasin (glacial smeltevandsgrus). Det er dette sandlag der føder kildevældene (COWI 2018). Sandlaget er 10 – 15 meter tykt og underlejres af moræneler. Smeltevandsgrus har en høj hydraulisk permeabilitet og derfor vil den styrede underboring blive ført i bunden af sandlaget eller helt nede i det under liggende moræneler. Det kan på den baggrund konkluderes, at gasledningen ingen indflydelse vil have på det overliggende hydrauliske system der løbende føder kildevældende med vand.

Det sikres, at entreprenøren har udarbejdet en beredskabsplan, så et evt. blow-out ved underboringens start- og slutpunkt håndteres hurtigt og korrekt jf. beskrivelse i 17.3.3.2. og som uddybet i 17.7.2.2 (Blåbjerg). Der vil bl.a. være overvågning af evt. udslip, ligesom der opstilles slamsugere på begge sider af ådalen, som hurtigt kan sættes ind og fjerne boremuddret.

Den forventede linjeføring for underboringen passerer under et kildevæld over en strækning på ca. 30 meter og under vandløbet. Disse naturtyper vurderes mere sårbare over for et blow-out end overdrevene. Begge naturtyper findes i mere end 100 meters afstand fra hhv. start- og slutpunkt for underboringen og dermed relativt langt fra dem. Ved start- og slutpunkt er risikoen for blow-out størst, da underboringen vil skulle ligge højere oppe i laget af smeltevandsgrus og derfor vil være overlejret af et tyndere gruslag. Det boremudder, der benyttes i forbindelse med underboringen svarer til det boremudder, der benyttes til vandforsyningsboringer i Danmark og at det ikke indeholder stoffer, der er skadelige for drikkevandskvaliteten.

Med baggrund i de tiltag der gennemføres for at minimere risikoen for blow-out og en beredskabsplan for håndtering hvis det skulle ske, herunder fjernelse af alt boremuddret med det samme, det faktum at det ikke indeholder miljø-fremmede stoffer og at de særligt sårbare naturtyper ikke findes nær start- og slutpunkt for underboringen, vurderes det, at en egentlig skade på bevaringsmålsætningerne kan udelukkes.

17.23.2 Nedgravning af gasledningen nær kildevæld

Øst for underboringen forløber projektområdet over en afstand på omtrent 750 m parallelt med Natura 2000-området. På strækningen findes tre kildevældsområder som ligger ca. 60 til 120 m nord for projektområdet. Kildevæld indgår som prioriterede naturtyper i Natura 2000-området.

Jordtypen på denne strækning er lerblandet sandjord. Da sænkningstragten fra en åben ledningsgrav i denne jordtype vil være på mindre end 30 meter (jf. afsnit 17.3.3.4) kan en skade udelukkes.

En evt. drænende effekt i disse kildevæld som følge af projektet kan ske, hvis vandet kan løbe langs med røret. For at reducere denne risiko, laves der et lerskot omkring ledningen, på den strækning forbi kildevældene, hvor der er en naturlig lavning i terrænet, således at en eventuel drænvirkning imødegås. Det drejer sig om en strækning på ca. 100 m, hvor ledningen ligger lavest i terræn.

17.23.3 Forstyrrelse af arter i anlægsfasen

I anlægsfasen vil der være forstyrrelse i ådalen i forbindelse med udlæg af slange til recirkulation af boremudder, overvågning af evt. udslip af boremudder, udtagning af geotekniske boreprøver og fra de arbejdspladser der etableres snært ved natura 2000-området.

Der er otte arter på udpegningsgrundlaget for området. De to vindelsnegle, malermusling og de tre fisk, vurderes ikke at være sårbare over for forstyrrelsen. Damflagermus vurderes heller ikke at være sårbar, da den jager om natten, hvor der ikke vil være væsentlige anlægsaktiviteter. Kørsel i ådalen enkelte dage, vurderes ikke at kunne skade odderen. Forud for underboringen skal der gennemføres geotekniske forundersøgelser og under gennemførelse af underboringen vil en slange på terræn sørge for recirkulation af boremudderet. Forstyrrelse i forbindelse med disse tiltag vurderes ikke at kunne medføre en væsentlig påvirkning af arter. Udlægning sker om dagen og den eneste art, der vurderes sårbar over for forstyrrelse er odder. Kørsel enkelte dage vurderes ikke at kunne påvirke arten væsentligt. Kørsel med terrængåen de køretøjer med lavt marktryk på overdrevene i ådalen vurderes ikke at kunne skade vegetationen, som er robust over for kørsel. Der er ikke kortlagt fugtige habitatnaturtyper, som ville være mere sårbare over for kørsel.

17.24 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til eksisterende eller planlagte relevante projekter i området, hvorfor der ikke vurderes at være kumulative effekter af nogen art.

..."

Miljøkonsekvensrapporten oplyser vedrørende bilag IV-arter blandt andet følgende:

" ...

18.1 Sammenfatning

Der er gennemført en vurdering af påvirkning af de særligt beskyttede arter, såkaldte bilag IV-arter som følge af etablering af Baltic Pipe på land. Detaljerede vurderinger er gennemført for birkemus, hasselmus, flagermus, padder og mark-firben, idet en påvirkning af øvrige beskyttede arter har kunnet udelukkes.

Birkemus findes kun i Jylland og kan blive påvirket, hvis der graves på de lokaliteter hvor den lever. Inden for projektområdet er 7 lokaliteter i Vestjylland og 12 i Østjylland vurderet som mulige levesteder. Inden for levestederne er der på nogle af lokaliteterne kortlagt særligt sårbare delområder, som birkemus kan placere sin rede i eller overvintre. Den forventede linjeføring påvirker 5 af de Vestjyske lokaliteter samt 10 af de Østjyske lokaliteter. På 1 af de påvirkede lokaliteter i Vestjylland og 8 i Østjylland forventes også særligt egnede delområder omfattet af gravning.

Hasselmus findes kun 1 sted nær projektområdet, i et større skovområde på Sydsjælland mellem den nye kompressor-station ved Everdrup og byen Haslev. 5 lokaliteter i projektområdet omfatter dele af denne skov og er vurderet egnede for hasselmus, 2 for gasrørledningen og 4 for elkabel til Haslev, idet en lokalitet både er relevant for gasrørledning og elkabel. Hvis der på disse lokaliteter sker fældning af træer og rydning af beplantning kan det potentielt påvirke hasselmus.

Flagermus er eftersøgt ved kortlægning af potentielle yngle- og rastetræer, dvs. ældre træer med hulheder og råd, som dyrene kan opholde sig i. Der er fundet egnede træer på 15 lokaliteter i Østjylland, 4 på Fyn, 4 på Sjælland og 2 for elkabel til Haslev. En del af disse forventes friholdt for påvirkning af den forventede linjeføring, men på andre kan der ikke udelukkes at ske fældning af egnede træer.

Potentielle yngle- og rasteområder for padder er dels undersøgt for at vurdere deres potentiale og dels ved undersøgelse af vandhuller i foråret, hvor padderne er nemmest at registrere. Stor vandsalamander, spids-snudet frø, springfrø og løgfrø kan potentielt blive påvirket af projektet. Projektet planlægges, så fysisk påvirkning af vandhuller i videst muligt omfang undgås. Med den forventede linjeføring forventes 2 vandhuller at blive fysisk påvirket af gravearbejde. De ligger i Østjylland, vest for Husted Mose. Der forventes krydsning af 4 områder som spidssnudet frø kan anvende til yngleområder i Jylland, mens 3 rastelokaliteter i Vestjylland, 3 i Østjylland, 1 på Fyn, 1 på Sjælland og 4 for elkabel til Haslev forventes påvirket. Herudover kan den åbentstående ledningsgrav fungere som en faldfælde for padderne i forbindelse med deres sæsonbestemte vandringer. Det forventes at dreje sig om 1 lokalitet i Vestjylland, 5 i Østjylland, 4 på Fyn, 7 på Sjælland og 2 for elkabel til Haslev.

Markfirben lever i lysåbne områder med sandet jord såsom overdrev, heder, diger og skrænter. Blåbjerg Klitplantage og de lysåbne klitter ud mod havet er det eneste kendte levested i projektområdet. Herudover er der kortlagt et egnet område på et dige nord for Snesere Ådal på Sjælland for elkabel til Blangslev. Bestanden ved Blåbjerg vurderes ikke at blive væsentligt påvirket af projektet, mens diget ved Snesere Ådal bliver passeret ved styret underboring og dermed friholdes for påvirkning. Der er derfor ikke behov for afværgeforanstaltninger.

For birkemus, hasselmus, flagermus og padder vil der blive gennemført afværgeforanstaltninger som modsvare de forventede påvirkninger således at arternes levesteder og tilhørende økologiske funktionalitet, ikke bliver væsentligt negativt påvirket.

18.2 Afværgeforanstaltninger

Nedenfor følger en gennemgang af samtlige lokaliteter, der kan blive påvirket af den forventede linjeføring. Ingen levesteder, i form af søer, moser eller enge, bliver permanent nedlagt, men kan blive midlertidigt forstyrret i anlægsperioden. Lokalitetsnumrene kan genfindes på kortbilag 1, evt. på detailkort for birkemus og flagermus i Bilag G.

For birkemus vil det på alle de egnede lokaliteter (11, 12, 85, 19, 38826, 21, 92, 25, 32, 72432, 104, 105, 32, 106, 80, 93 og 42) blive sikret, at ledningsgraven dækkes til så snart anlægsarbejderne er færdige. Ved anlægsarbejde i birkemusenes aktive periode vil der være en visuel inspektion af ledningsgraven inden arbejdets start om morgenen og eventuelle mus, der falder i ledningsgraven, får mulighed for at kravle op ad brædder eller lignende, der placeres med jævne mellemrum. Arbejdsbæltet reduceres til 15-20 meter på visse lokaliteter for at minimere omfanget af levesteder der forstyrres. 10 og 73633 forventes underboret, hvor sidstnævnte eventuelt friholdes ved alternativ linjeføring. Ved gravearbejder i sårbare delområder (38826, 21, 92, 25, 105, 32, 80 og 42) afrømmes mulden mellem 15. maj og 15. juni eller 1.-30. september i god tid inden gravearbejdet, hvilket sikrer at der ikke er mus til stede når anlægsarbejdet gennemføres.

For hasselmus er fire egnede lokaliteter relevante for elkabel til Haslev (41227, 72, 73 og 5) og 2 for gasrørledningen (41227 og 41228). Ved krydsning af de levende hegn på lokaliteterne 41228, 72 og 73 reduceres arbejdsbæltet til 10 m. Fældning af træer på lokaliteterne 41228, 72, 73 og 5 minimeres og vil kun ske i maj, juni eller oktober. Der udlægges kvasbunker tre måneder inden de første fældninger og genplantning sker med hassel og bærbuske, afhængigt af aftaler med lokale lodsejere, på 41228, 72, 73 og 5. Lokalitet 41227 bliver ikke påvirket af den forventede linjeføring for gasrørledningen. Beplantningen omkring kompressorstationen ved Everdrup udformes, så den kan få værdi som levested for hasselmus.

Fældning af de træer som er fundet egnet for flagermus vil blive søgt minimeret ved små tilretninger i linjeføringen i forbindelse med detailprojektering af projektet, herunder placering af arbejdsbælte og ledningsgrav. I de områder hvor fældning af flagermusegnede træer er nødvendigt, vil det blive gjort om natten sidst i august til midt i oktober eller slutningen af april til begyndelsen af juni. Hvis træerne har hulheder vil fældningen ske i september eller oktober i henhold til artsfredningsbekendtgørelsen. Det vil blive vurderet hvorvidt en fældning vil påvirke bestandene idet man fratager dem konkrete levesteder. I forlængelse heraf skal det vurderes, om fældede træer/stammer inklusiv store grene vil kunne flyttes og dermed stadig kunne være brugbare levesteder en årrække frem. Det vil i denne henseende blive vurderet, om de egnede træer har betydning for hele bestanden eller om der kan være andre træer flagermusene kan benytte, fx i en nærliggende skov. De områder hvor dette er relevante er i Østjylland på lokalitet 52, 19629, 19229, 19230, 73232, 64830, 72434, 73636, 72836, 54825, 53629, 54826 og 53631, på Fyn på lokalitet 20434, 20443 og 20844 og for elkabel til Haslev på lokalitet 69634 og 62428-02. 8 andre områder forventes friholdt med den nuværende linjeføring, evt. som følge af en underboring. I Østjylland lokalitet 19625, 56 og 73632, på Fyn lokalitet 41225, på Sjælland lokalitet 63, 64 og 97 og for elkabel til Haslev lokalitet 58434.

Levesteder for padder kan blive påvirket af projektet. Vest for Husted Mose forventes et vandhul (26026) at være uegnet som ynglelokalitet i den periode hvor gasrørledningen etableres og en eng som er potentiel ynglelokalitet forventes gennemgravet (19226). For at afværge en væsentlig påvirkning af den lokale bestand af stor vandsalamander og spidssnudet frø reduceres arbejdsbæltet til 15-20 m og terrænet retableres med mulighed for at tidvise søer også fremadrettet kan indfinde sig. Ved anlægsarbejder i den aktive periode minimeres tidsrummet med åben ledningsgrav og der opsættes paddehegn eller der udføres visuel inspektion af ledningsgraven inden arbejdsbegyndelse om morgenen.

På tre andre enge som er mulige ynglelokaliteter for spidssnudet frø, langs Søvig Bæk i Vestjylland (24429), nord for Nørreskov (54429) og i Solkær Enge (20432) i Østjylland reduceres arbejdsbæltet, terrænet retableres og ved anlægsarbejder i den aktive periode minimeres tidsrummet med åben ledningsgrav og der opsættes paddehegn eller der udføres visuel inspektion af ledningsgraven inden arbejdsbegyndelse om morgenen. Padder (og andre dyr), der falder i ledningsgraven, får mulighed for at kravle op ad brædder eller lignende, der placeres med jævne mellemrum.

Mulige rasteområder for stor vandsalamander, spidssnudet frø og springfrø påvirkes af den forventede linjeføring. Det drejer sig om tre i Vestjylland (Blåbjerg Klitplantage, 25625 og 24426), tre i Østjylland (nær 72835/73238, nær 64828 og nær 54427/54428), en på Fyn (38025) og 3 for elkabel til Haslev (59236, 69634-01 og 62429/62230). I forbindelse med detailprojektering vil påvirkning søges minimeret ved tilretning af linjeføring. Generelt reduceres anlægsbredden til 15-20 meter. Herudover sker der en retablering af terrænet så det ligner det der var inden anlægsarbejdet. Hvis anlægsarbejderne gennemføres i de relevante arters aktive periode, står kabelgraven åben i kortest mulig tid ligesom der opsættes paddehegn eller der udføres visuel inspektion af ledningsgraven inden arbejdsbegyndelse om morgenen. Padder der falder i ledningsgraven, får mulighed for at kravle op ad brædder eller lignende, der placeres med jævne mellemrum. På Sjælland påvirkes et rasteområde for løgfrø (nær 31231, 32028 og 31231) som følge af gasrørledningen. Her opsættes paddehegn langs gasrørledning eller der udføres visuel inspektion af ledningsgraven inden arbejdsbegyndelse om morgenen.

Hvis ledningsgraven passerer mellem vigtige raste- og ynglelokaliteter og står åben i paddernes aktive periode som er artsafhængig, men omfatter størstedelen af året bortset fra november-januar, gennemføres afværgeforanstaltninger. Det omfatter at ledningsgraven står åben kortest mulig tid samt etablering af paddehegn eller der udføres visuel inspektion af ledningsgraven inden arbejdsbegyndelse om morgenen. Padder (og andre dyr), der falder i ledningsgraven, får mulighed for at kravle op ad brædder eller lignende, der placeres med jævne mellemrum. Tiltaget er relevant for 25627 i Vestjylland, 73234, 65228/91,

54427/54428, 54827, 69/53633 i Østjylland, 28026, 22826, 20829, 63234 og 76 på Fyn og 62432, 31229, 31633, 70/71, 31639, 31239, 32431 på Sjælland. Herudover 62430 og 62831 for elkabel til Haslev.

18.3 Indledning

De særligt beskyttede arter kaldes bilag IV-arter, da de fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Listen over de danske arter på bilag IV findes i habitatbekendtgørelsens bilag 11 (BEK nr. 1240 af 24/10/2018). Habitatdirektivet forbyder beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne. Af vejledningen til habitatbekendtgørelsen (Naturstyrelsen 2011) fremgår det, at påvirkninger af yngle- og rasteområder kan accepteres, hvis et projekt samlet set ikke påvirker områdets økologiske funktionalitet for de beskyttede arter.

Bevarelse af et områdes økologiske funktion skal ses over en større skala end blot en enkelt lokalitet. Dette skyldes, at arter ofte forekommer i delbestande, hvor der sker udveksling af individer mellem de enkelte lokaliteter. Derfor vil et indgreb på en lokalitet med meget få individer være af mindre betydning, hvis arten forekommer talrigt på en nærliggende lokalitet, og dermed kan forventes at genkolonisere den påvirkede lokalitet inden for en kortere periode. Tab af enkelte individer vil som oftest ikke påvirke et områdes eller artens økologiske funktion og dermed ikke give anledning til en væsentlig påvirkning.

Det er også inddraget, hvorvidt arten har en gunstig, moderat ugunstig eller stærkt ugunstig bevaringsstatus. For arter med en positiv status vurderes påvirkningen som udgangspunkt mindre, da bestandene må antages at være mere robuste. Omvendt vil arter med en negativ status være mere sårbare. Status følger den danske afrapportering til EU og er opdelt på den atlantiske region (vestlige Jylland) og den kontinentale region (øvrige Danmark). (Fredshavn et al. 2014). Endelig betyder det noget, hvor almindelig arten er lokalt og dermed hvor robust bestanden er over for påvirkninger.

Vurderingen af om den økologiske funktionalitet påvirkes for den enkelte art er lavet som en konkret vurdering på bestandsniveau. Hvis en væsentlig påvirkning af den økologiske funktionalitet ikke kan udelukkes, gennemføres der afværgeforanstaltninger til et niveau, så dette forhindres.

...

18.4 Metode

Beskrivelserne af de eksisterende forhold er baseret på viden fra Naturdata på Miljøportalen, forskellige faglige publikationer (f.eks. Søgaard og Asferg 2007) og viden fra kommunerne, herunder direkte kontakt til naturmedarbejdere. I sommeren 2017 er der således taget kontakt til alle kommuner, for at få deres data for tilstedeværelse af Bilag IV-arter som endnu ikke fremgik af Miljøportalen. På samme tidspunkt er der lavet en gennemgang af Naturdata på Miljøportalen. Denne eksisterende viden er suppleret med feltundersøgelser gennemført i 2017 og 2018 (AmphiConsult 2018).

Feltundersøgelserne blev gennemført i perioden oktober 2017-februar 2018. På grund af årstiden har feltundersøgelserne fokuseret på områders potentiale som levesteder, da de fleste arter, ikke kan konstateres på dette tidspunkt. Dog er der for en række søer lavet supplerende undersøgelser i juni 2018 i forhold til padder. Det gjaldt for de 105 søer, der blev vurderet til, at have det største potentiale som levested for padder. De undersøgte lokaliteter er udvalgt ud fra en luftfotogennemgang i kombination med lag med f.eks. vejledende § 3 udpegninger. I forbindelse med feltarbejdet har der også været tilfælde, hvor ingeniøren har vurderet, at andre områder også burde undersøges. Sådanne områder er inddraget på lige fod med de områder, der blev udpeget ved brug af luftfotos.

Alle § 3 besigtigelser af terrestriske naturområder og artsfund af bilag IV-arter er indtastet i Naturdata på Miljøportalen, hvor feltregistreringerne kan udsøges. De konkrete metoder for feltundersøgelser er nærmere beskrevet under hver enkelt art.

Vurderingerne af påvirkning af arterne som følge af projektet fokuserer på anlægsfasen. Det skyldes at anlægget (gasrørledning, elkabel og stationsanlæg) i driftsfasen ikke medfører udledninger, støj, barrierer eller andet, i et omfang som vil kunne påvirke arterne. De eneste mulige påvirkninger er restriktioner i forhold til genplantning af træer i ledelinjer for flagermus og dræning af ynglelokaliteter for padder. Disse påvirkninger vurderes som ubetydelige for arterne, som nærmere uddybet i afsnittet om flagermus og padder.

Denne rapport vurderer af metoder og omfang af afværgeforanstaltninger baserer sig på besigtigelser, beskrivelser og vurderinger i AmphiConsults afrapportering. For at konkretisere og præcisere omfanget af afværgeforanstaltninger planlægges der yderligere undersøgelser i sommerhalvåret 2019.

Påvirkning i afviklingsfasen er ikke specifikt beskrevet, idet påvirkningen antages at være sammenlignelig med eller mindre end den påvirkning, der er beskrevet for anlægsfasen.

I anlægsfasen er de mulige påvirkninger følgende:

- Fjernelse af træer og buske i arbejdsbæltet forud for gravearbejder. Kan være relevant for flagermus, hvis der er tale om ældre træer med hulheder og hasselmus, hvis der er skov, krat og buske.
- Gravearbejde som medfører forstyrrelser af mulige levesteder som eksempelvis eng for birkemus eller et dige for markfirben eller skov, mose, eng eller vandansamlinger for padder. Vurderingerne inddrager, at der er tale om en midlertidig påvirkning, idet levestederne efter gravning bliver retableret, således at de igen kan blive egnede. Påvirkning som følge af gravearbejder er beskrevet i alle artsafsnit.
- Den åbentstående ledningsgrav som medfører dræning af nærtliggende lokaliteter. Kan være relevant for padders levesteder i sø, eng og mose.
- Den åbentstående ledningsgrav som fungerer som faldfælde og som krydsende dyr ikke kan komme op af. Kun relevant for arter med sæsonbestemte vandringer gennem landskabet, dvs. padder (se i øvrigt beskrivelse under birkemus). Er kun relevant hvis gravearbejderne sker i vandringsperioden og mellem vigtige yngle- og rasteområder.
- Kørsel med maskiner i anlægsperioden, der kan medføre at levesteder midlertidigt forringes. Relevant for birke-mus, padder og markfirben.
- Forstyrrelse og støj fra arbejder, entreprenørmaskiner og mennesker. Sker om dagen og derfor ikke relevant for nataktive dyr som birkemus, hasselmus og flagermus. Padder og markfirben vurderes ikke at være følsomme over for støj i et omfang der kan påvirke bestandene. Forholdet er derfor ikke nærmere beskrevet.

..."

Miljøkonsekvensrapporten oplister følgende særligt beskyttede arter (bilag IV-arter), som kan forekomme i projektområdet og som skønnes relevante: Birkemus, Hasselmus, Flagermus, Stor Vandsalamander, Spids-snudet frø, Springfrø, Løgrø, Løvfrø, Strandtudse, Grønbroget tudse, Markfirben, Lys skivevandkalv og Grøn mosaikguldsmed.

Miljøkonsekvensrapporten oplyser videre vedrørende bilag IV-arter blandt andet følgende:

" ...

De arter, som ikke er relevante for projektet, er arter af flyvende insekter knyttet til søer (lys skivevandkalv og grøn mosaikguldsmid). En påvirkning af disse arter udelukkes, da søer ikke påvirkes af anlægsarbejder. Derudover vil projektet ikke medføre påvirkninger af store dyr med omfattende evne til at flytte sig gennem landskabet som odder og ulv.

Mange steder i projektområdet forventes midlertidige omlægninger af vandløb, og andre projektrelaterede forstyrrelser i forbindelse med passage af vandløb. Odder, der lever i tilknytning til vandløb vil ikke blive væsentligt påvirket af dette, da arten er meget mobil, og hurtigt kan vende tilbage, når en midlertidig forstyrrelse i anlægsfasen er afsluttet. Mindre påvirkninger af lokale levesteder vil have midlertidig karakter og derfor ikke medføre påvirkninger af områdets økologiske funktion. For alle de øvrige arter (birkemus, hasselmus, flagermus, padder og markfirben) kan en påvirkning ikke udelukkes og de er derfor beskrevet i de følgende fem afsnit.

18.5 Birkemus

18.5.2 Eksisterende forhold

Vigtige levesteder for birkemus er arealer med tæt græs eller urtevegetation, uden dyrkning eller kraftig græsning, med et nærtliggende fugtigt element og herudover muligt ynglested såsom diger eller skrænter. Birkemus findes kun i Jylland, med bestande i bl.a. Thy og ved Vejle, Varde og Kolding.

...

18.6 Hasselmus

Hasselmus har lokal udbredelse i Østjylland, Sydfyn og på Sjælland. Hasselmusens bevaringsstatus er stærkt ugunstig (Fredhavn et al 2014) og arten vurderes derfor meget sårbar over for påvirkninger af sine levesteder. Hele projektområdet er screenet af en ekspert i forhold til den kendte udbredelse af arten. På det grundlag er det konkluderet, at projektet ikke kan medføre væsentlige påvirkninger af hasselmus i Jylland og på Fyn, da projektområdet ligger på stor afstand af kendte bestande.

...

18.7 Flagermus

Der er registreret 17 arter af flagermus i Danmark. De fleste af arterne kan forekomme i projektområdet, bortset fra de mere sjældne og meget lokale arter som f.eks. bechsteins flagermus, brandts flagermus og skægflagermus. De forekommende flagermus' bevaringsstatus er generelt gunstig, bortset fra dværgflagermus i Vestjylland og bredøret flagermus i den kontinentale region. Da der for dette projekt er registreret levestedspotentialer og fokuseret på påvirkningen som følge af fjernelse af egnede levesteder i gamle træer, er der ikke beskrivelser relateret til konkrete arter, men derimod til flagermus generelt. Dette vurderes fyldestgørende i forhold til projektets mulige påvirkninger. I bilag G ses kort af de lokaliteter hvor der er identificeret delområder med ældre træer.

...

18.7.2 Eksisterende forhold

De områder som har værdi for flagermus og hvor der potentielt skal fældes træer, er præsenteret nedenfor. Der vurderes at være størst sandsynlighed for en påvirkning, når der fældes gamle træer i løvskov, levende hegn og i skovbryn. Særligt sydvendte skovbryn hvor solen opvarmer træerne kan rumme egnede lokaliteter for flagermus. Hvorvidt flagermusegnede træer fældes eller ej afhænger af den kommende detailprojektering.

...

18.7.2.3 Fyn

De fleste af de undersøgte skovområder på Fyn er uden oplagte rastesteder for flagermus. Der er hovedsageligt tale om produktionsskove med nyere beplantninger af nåle- og løvskov, uden hulheder og råd og som kunne gøre dem egnede for flagermus.

Fire områder rummer potentielle levesteder for flagermus og er beskrevet nedenfor.

..."

De i miljøkonsekvensrapporten nævnte fire områder ses ikke at ligge inden for det område, der er omfattet af denne afgørelse.

Miljøkonsekvensrapporten oplyser videre vedrørende bilag IV-arter blandt andet følgende:

" ...

18.8 Padder

Padder yngler i vådområder (søer, enge og moser). Paddernes ynglesteder er næsten altid omfattet af generel § 3-beskyttelse. Uden for yngletiden lever de voksne padder i mange forskellige biotoper og bevæger sig mellem disse levesteder på land og ynglestederne. Vandringerne er koncentreret om foråret og efter yngletiden.

...

18.8.1.4 Fyn

På Fyn er stor vandsalamander tyndt udbredt i landbrugslandskabet og forekommer pletvist, hvor der er rimeligt lysåbne vandhuller med undervandsvegetation og ingen fisk. Springfrø forekommer på Fyn kun kystnært, indtil omkring 5-10 km fra kysten. Begge arter er skovlevende og knyttet til løvtræsbevoksninger med dødt ved, men kan også findes knyttet til levende hegn og gamle haver m.v. Både stor vandsalamander og springfrøs bevaringsstatus er gunstig og arterne vurderes derfor mindre sårbare over for påvirkninger af deres levesteder. Spidssnudet frø er meget sjælden på Fyn. Arten forekommer kun i moser og er ikke kendt fra projektområdet. Grønbroget tudse og strandtudse forekommer på strandene på Fyn. Strandtudse forekommer også i enkelte indlandsbestande i grusgrave. De to arter er dog ikke kendt fra områderne nær projektområdet. Generelt var langt de fleste af de undersøgte vandhuller i en meget dårlig tilstand og blev dermed vurderet uegnede som ynglesteder for bilag IV-padder. Det skyldtes især tilgroning, dårlig vandkvalitet og stejle brinker. Nogle af vandhullerne kunne være levesteder for stor vandsalamander og evt. springfrø.

..."

De i miljøkonsekvensrapporten nævnte to områder på Fyn, der potentielt kunne indeholde de omhandlede padder, ses ikke at ligge inden for det område der er omfattet af denne afgørelse.

Miljøkonsekvensrapporten oplyser videre vedrørende bilag IV-arter blandt andet følgende:

" ...

18.9 Markfirben

18.9.1 Metode

Egnede levesteder for markfirben er heder, overdrev, sandede skrænter og diger med lysåbne partier på sydsiden. Potentielle levesteder er udvalgt til besigtigelse ud fra en luftfotogennemgang. Levesteder for markfirben kan være små og relativt svære at erkende ud fra luftfoto. Derfor er der ved feltundersøgelserne blevet udvalgt yderligere lokaliteter til undersøgelser, end dem der indledningsvist blev udvalgt ud fra luftfototolkning.

Lokalitetens rolle i forhold til artens generelle forekomst i området og andre eventuelle nærtliggende lokaliteter med forekomst af markfirben er blevet vurderet. Derudover har inventøren (med udgangspunkt i worst case scenario) vurderet varigheden af påvirkningen af den lokale bestand af markfirben, hvis anlægsarbejdet føres gennem lokaliteten.

18.9.2 Eksisterende forhold

Markfirben findes over hele landet og har moderat ugunstig bevaringsstatus (Fredshavn et al 2014). Der er ikke fundet markfirben i forbindelse med feltundersøgelserne. Der er udpeget ét kendt levested og et potentielt levested i projektområdet. Herudover har Slagelse Kommune oplyst at de har et markfirben-projekt langs landevejen vest for Slagelse, men kommunen har ikke konstateret markfirben her. Alle øvrige undersøgte lokaliteter er blevet vurderet som uegnede for arten.

...”

Ingen af de i miljøkonsekvensrapporten nævnte relevante områder ses at ligge inden for det område, der er omfattet af denne afgørelse.

Fredningen

Matr.nr. 21a Bellinge, Bellinge by ligger inden for både fredningen af Odense Å, Bellinge Kirke og inden for fredningen af Odense Ådal, etape I, mens matr.nr. 34a Fangel by, Fangel ligger inden for fredningen af Odense Å, Etape I.

Odense Å, Bellinge Kirke blev fredet ved overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1957. Der er tale om en sædvanlig Exner-fredning, der har til formål at sikre den frie beliggenhed af Bellinge Kirke. Fredningen har følgende indhold:

”Inden for det fredede areal må der, inden for en bræmme på 60 m syd for kirkegården, hverken ske bebyggelse eller tilplantning, medens der på de øvrige af fredningen omfattede arealer er forbud mod opførelse af bygninger, der overstiger 9m’s højde, regnet til tagets overkant fra den nuværende grund samt forbud mod fabrikksskorsten dog undtaget gartneriskorsten”.

Odense Å, etape I blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006. Fredningen har følgende bestemmelser af betydning for sagen:

” ...

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål

- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 4. Uopdyrkede arealer: Sø vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Odense Å's naturlige forløb må ikke forstyrres. Øvrige eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven.

Søer, enge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler.

...

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

§ 8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres.

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald.

...

§ 11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

...

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker

...

§ 13. Bestemmelser for private arealer i byzone

Inden for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, herunder støttemure og lignende), parkeringspladser og broer.

...

§ 14. Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

...

Eksisterende veje må ikke omlægges eller nedlægges. Der må ikke anlægges nye veje i området, bortset fra veje, der tjener gartneri, landbrugs- eller skovbrugsdrift, og som følger det naturlige terræn.

...

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 – 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Høring

Miljøstyrelsen har ved mail af 6. februar 2020 fremsendt sine tekniske bemærkninger til ansøgningen. Miljøstyrelsen har vedrørende de i denne afgørelser omhandlede områder udtalt blandt andet:

” ...

I ansøgningen anføres det at placeringen af de gule markeringspæle bliver varetaget efter anden lovgivning.

Miljøstyrelsen henviser til, at kommunen som tilsynsmyndighed for fredninger skal vurdere, om evt. placering af gule markeringspæle i en fredning kræver en dispensation.

Det ansøgte vedrørende Odense Ådal er beliggende i Natura 2000-område nr. 114 (habitatområde nr. 98)

...

Energinet har i Miljøkonsekvensrapporten vurderet ansøgningens påvirkning af natura 2000-områdets udpegningsgrundlag samt påvirkning af bilag IV-arter, og Miljøstyrelsen har ikke yderligere bemærkninger til dette.

...”

Odense Kommune har i mail af 4. februar 2020 udtalt blandt andet:

” ...

Odense Kommune har gennemgået ansøgningen til etablering af Baltic Pipe, som i Odense Kommune berører Fredning af Odense Ådal etape I samt Bellinge Kirke.

Af fredningen af Bellinge Kirke, fremgår det at formålet er at sikre den frie beliggenhed af kirken. Fredningen sikrer udsigten fra Bellinge Bakke i sydlig retning mod Odense Ådal. Af Energinets ansøgningsmateriale fremgår det at, det fredet areal gennemgraves (og røret lægges i jorden) hvorefter det bliver reetableret. Det er Odense Kommunes vurdering at det ansøgte ikke påvirker udsigten og derved ikke strider mod fredningens formål.

Fredning af Odense Ådals etape I berøres også af Baltic Pipe. Selv om størstedelen af området underbores pga. Odense Å, bliver der etableret to midlertidige arbejdsstationer som følge af underboringen. Arbejdsstationerne er midlertidige og fjernes igen ved arbejdets ophør. Fredningens formål er bl.a. at sikre ådalens landskabelige, biologiske og kulturhistoriske interesser, friholde ådalen for yderligere bebyggelse, sikre områdets naturtyper samt spredningskorridorer.

Af ansøgningen fremgår det at "udførelsen af den styrede underboring inklusiv etablering af arbejdsarealer og fjernelse af arbejdsarealer forventes at vare 4 – 6 uger". Odense Kommune vurderer at områdets landskabelige karakter kun påvirkes midlertidigt af arbejdsarealerne, og at det derfor ikke er i strid med fredningens formål.

Det er Odense Kommune vurdering at, idet man benytter sig af underboring af Odense Å, sikrer man åen og ådalens biologiske interesser herunder området som er udpeget som Natura2000. Det er Odense Kommunes vurdering af projektet ikke påvirker eller forstyrrer de bilag IV arter der måtte være i området, herunder odderen som er på udpegningsgrundlaget for Odense Ådal som Natura2000 område.

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt ovenstående bemærkninger, er det Odense Kommunes vurdering at der er grundlag for at meddele dispensation til det ansøgte.

..."

Fyns Stift har i mail af 6. februar 2020 udtalt blandt andet:

" ...

Baltic Pipe føres sideløbende med den eksisterende gasledning og er ikke synlig omkring vores kirker. Det er vigtigt for os at opfordre til at når arbejdet udføres, bedes det være til mindst muligt gene for kirkens brugere og medarbejdere.

Vi stiller os undrende overfor, at det midlertidige arbejdsareal i Aunslev er placeret inden for fredningen.

..."

Danmarks Naturfredningsforening har i sine to høringssvar fra foreningens afdelinger i hhv. Faaborg-Midtfyn af 7. februar 2020 og Nyborg af 11. februar 2020 ikke forholdt sig konkret til det i denne afgørelse omfattede område. Afdelingen i Faaborg-Midtfyn har imidlertid henvist til og fremsendt et generelt høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening af 22. januar 2018. Af dette høringssvar fremgår blandt andet følgende:

" ...

Høringssvar til ideoplæg i forbindelse med afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten for Baltic Pipe

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har med interesse læst ideoplægget til en gasforbindelse fra Nordsøen til Polen.

Det der først og fremmest vækker forundring er, at der igangsættes en enorm investering i en fossil løsning, en investering, som i stedet kunne være brugt på grøn omstilling til vedvarende

energi. Baltic Pipe vil næppe hjælpe på målet om at nedsætte CO-2 udledningen.

DN er bekymret for, hvordan anlæggelsen af gasledningen vil påvirke havmiljøet i Lillebælt og hvordan linjeføringen med tilhørende tekniske anlæg, vil påvirke natur og landskab i Danmark. Selv med retablering efter anlægsfasen, risikerer linjeføringen at medføre en varig indflydelse på en stor del af de områder der bliver berørt.

DN mener, at især følgende skaber grundlag for at se på en alternativ grøn løsning og at samme bør danne udgangspunkt for uddybelse i det videre forløb:

- Adskillige Natura 2000 områder vil blive opgravet/berørt
- Den unikke flora og fauna i Lillebælt vil blive voldsomt påvirket
- Skove, diger, §3 arealer, fredninger og landskaber gennemskæres
- Der bygges store tekniske anlæg som visuelt vil påvirke både kystnærhedszonen og
- bevaringsværdige landskaber
- Det er uklart, hvordan områderne retableres der hvor ledningen skal føres fra land til
- vand. Vil områderne kunne bruges af offentligheden fremadrettet?
- Der er stor risiko for forurening af både naturområder og af grundvand.

Ved sådanne anlæg/gasledninger vil det desuden være uundgåeligt, at der vil forekomme både større og mindre udsivninger af gas-kondensat der udfældes i ledningssystemet. Gaskondensat kan sive ned til grundvandsmagasinerne. Særligt mindre utætheder kan lokalt være problematiske, fordi mindre utætheder er svære at opdage, og fordi gaskondensat ved små utætheder kan nå at forurenede store grundvandsmagasiner før forureningen opdages fx ved boringskontrollen af vandværkernes borer. Grundvandsmagasinerne vil, hvis uheldet er ude, blive ødelagt og magasinerne vil være uanvendelige for fremtidige generationer.

..."

Friluftsrådet, Fyn Nord har i mail af 31. januar 2020 udtalt blandt andet:

" ...

Friluftsrådet Fyn Nord om fremsendt anmodning om dispensation for frednings bestemmelser.

Selve projektet om Baltic Pipe rækker langt videre, end vort formål og besvarelse går alene på vort primære virke, befolkningens adgang til natur og mulighed for friluftaktiviteter.

Ved gennemlæsning af anmodning er vi ikke stødt på hindringer af nævnte type, idet der ikke er nævnt noget om spærringer, men alene er nævnt begrænsninger i fremtidig anvendelse.

At der skal ske dispensation og dermed er fare for kultur og natur tab, er vi i sagens natur ikke begejstret for, trods lovning om retablering.

Vi vil opfordre til, at der stilles krav omkring den fremtidige anvendelse, af de berørte arealer, så der sikres adgang og mulighed for friluftsliv, i den udstrækning arealer må ligge brak.

..."

Dansk Ornitologisk Forening har valgt ikke at udtale sig.

Afgørelsen er truffet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Således som det ansøgte projekt er beskrevet, finder fredningsnævnet, at det ansøgte ikke på sigt vil stride mod formålet i fredningen af Odense Ådal, etape I.

Fredningsnævnet har herved lagt på blandt andet de tiltag, der iværksættes under anlægsfasen for at sikre en så lille påvirkning af omgivelserne som muligt i denne fase, at de omhandlede arealer reetableres efter endt anlægsarbejde, herunder at der ikke efterlades blivende synlige anlæg, bortset fra markeringspæle, samt det oplyste om den minimale påvirkning en afvikling vil have på omgivelserne.

Fredningsnævnet finder ligeledes, at det ansøgte projekt ikke på sigt vil stride mod fredningen af Odense Å, Bellinge Kirke.

Fredningsnævnet har herved lagt vægt på blandt andet de tiltag, der iværksættes under anlægsfasen samt at det ansøgte ikke vil påvirke indsigten eller udsigten til og fra Bellinge kirke, idet anlægsarbejdet ikke vil efterlade synlige anlæg over jorden, bortset fra gule markeringspæle.

Som følge af det anførte meddeles der dispensation i overensstemmelse med det ansøgte.

Dispensationen er dog givet på betingelse af,

at de i ansøgningen nævnte markeringspæle - så vidt det er muligt - placeres uden for de fredede områder, og at de placeres i samarbejde med kommunen og de kirkelige myndigheder i det omfang der er behov for placering i det fredede område,

at der i videst muligt omfang som beskrevet anvendes køreplader i anlægsfasen og,

at opgravet overskudsjord ikke placeres i de fredede områder, samt

at arbejdet i øvrigt udføres i overensstemmelse med ansøgningen.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Under hensyn til det af Miljøstyrelsen oplyste sammenholdt med det i ansøgerens miljøkonsekvensrapport oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Henrik Tosti
Kst. formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Odense Kommune
v/Jan Hald Kjeldsen

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

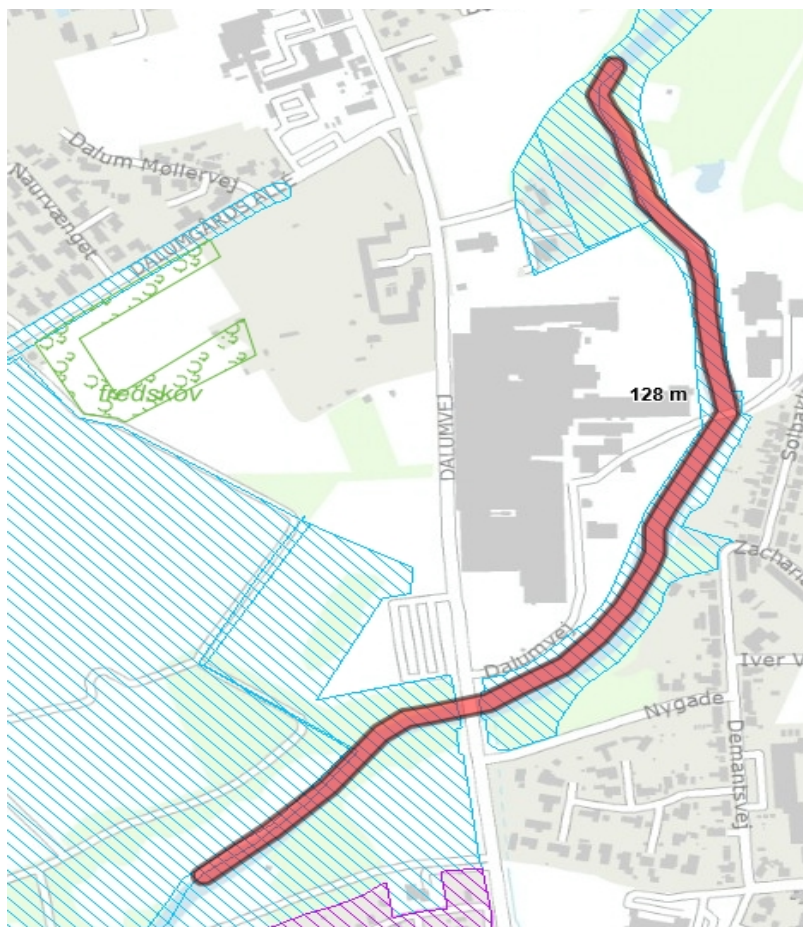
fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-1-2020
Dato: 12.05.2020

Afgørelse af 12. maj 2020

Dispensation til nedlæggelse af opstemningen i Odense Å v/Dalum Papirfabrik

Odense Kommune har ved mail af 9. januar 2020 fremsendt en ansøgning om dispensation til nedlæggelse af opstemningen i Odense Å ved Matr.nr. 1-l Kristiansdal Hgd., Dalum og Matr.nr. 4-d Hjallese By, Dalum i området ved Dalum Papirfabrik.

Nedlæggelsen er et led i et byudviklingsprojekt i området omkring Dalum Papirfabrik. Fredningsnævnet har den 25. november 2019 deltaget i en orienterende besigtigelse, hvor Odense Kommune havde lejlighed til at introducere fredningsnævnet for planerne for hele området.

På kortet ses området elementerne i ansøgningen dækker. Fredet areal er vist med skravering.

Sagsfremstilling

Vedhæftet fremsendelsesmailen var foruden ansøgningen tillige, et oversigtsbillede af det omhandlede område, Rapport, vandløbsregulering af Odense Å ved Dalum papirfabrik fra december 2019 udarbejdet af COWI, Rapport, Dalum Papirfabrik – Ombygning af stemmeværksbro af 16. december 2019 udarbejdet af SWECO, skitse af opholdsplatform syd for stemmeværket samt samtykkeerklæring fra lodsejerne, MT Højgaard af 10. oktober 2019 og Fjernvarme Fyn af 13. marts 2019.

Af ansøgningen der tillige er dateret 9. januar 2020 fremgår blandt andet følgende:

” ...

Projektforslag

Projektet omfatter en løsning, hvor det nuværende ca. 356 m lange og stejle stryg fjernes sammen med stemmeværket. Ved nedbrydning af stemmeværket forsvinder den ca. 3,6 km lange stuvningszone opstrøms Dalum Papirfabrik. Vandløbet ændres dermed fra at være langsomt flydende med blød, mudret bund, til at blive et vandløb med gruset bund, strømhvirvler og langt mere varierede fysiske forhold.

Stemmeværket er en integreret del af en jernbanebro, og som en del af projektet ombygges og renoveres broen, så den kan fungere som fremtidig stibro for Odense Å stien.

Projektbeskrivelse

Projektet kan opsummeres således:

- Fjernelse af eksisterende 356 m lange stryg fra 1994
- Tilpasning af vandløbsprofilet mellem Dalumvej og 200 m nedstrøms eksisterende stemmeværk, med særligt henblik på at skabe gunstige forhold for tykskallet malermusling
- Etablering af et midlertidig sandfang nedstrøms eksisterende stryg og et midlertidig sandfang opstrøms eksisterende stryg.
- Etablering af nyt stryg med markant lavere fald, ca. 2,5 promille
- Fjernelse af eksisterende stemmeværk og ombygning/renovering af stemmeværksbroen
- Fjernelse af 2 ”vandheste” (betonklodser umiddelbart nedstrøms stemmeværket)
- Tilpasning af det rørlagte vandløb Hjalles-Torp ved udløbet til Odense Å ved Dalumvej
- Fjernelse af to kano-broer og etablering af ny platform til ophold/kanobro

COWI har udarbejdet en projektbeskrivelse, som redegør for vandløbsprojektets dimensioner, placering og konsekvenser, december 2019 (Bilag 2).

SWECO har udarbejdet et skitseprojekt for fjernelse af stemmeværk og renovering af den eksisterende stemmeværksbro, inkl. tidsplan for arbejdets udførelse (Bilag 3).

Erik Brandt Dam, Arkitekter, har udarbejdet et skitseforslag til en opholdsplatform til erstatning for eksisterende kanobroer. Platformen etableres med egeplanker, svarende til brodækket på den fremtidige stibro (Bilag 4).

Begrundelse for det ansøgte

Projektets hovedformål er at sikre en effektiv faunapassage i kombination med at genskabe nogle mere naturlige forhold i Odense Å og ådal på en ca. 3,6 km lang strækning. Projektet vil genoprette strækningen som potentielt habitatområde for den tykskallede malermusling. Tykskallet Malermusling er i kraftig tilbagegang både på landsplan og i EU.

Vandløbet vil på den stuvningspåvirkede strækning ændres fra at være langsomt flydende med blød, mudret bund til at blive et vandløb med gruset bund, strømhvirvler og langt mere varierede fysiske forhold, til gavn for vandløbsflora og -fauna.

...

Habitatnatur og konsekvenser

Projektområdet er beliggende indenfor Natura 2000 område 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Der er gennemført en konsekvensvurdering for habitatnatur og habitatarter i og omkring Odense Å, hvor projektets forventelige effekter på udpegningsgrundlaget er vurderet.

Rapporten som er udarbejdet af SBH consult Aps og GEUS konkluderer bl.a.:

”Ingen af de forventede effekter synes generelt at få afgørende indflydelse på de aktuelle habitat-naturtypers og -arters nationale bevaringsstatus, ligesom effekterne heller ikke vil være afgørende på regionalt niveau. **En væsentlig undtagelse er tykskallet malermusling, der har en yderst ringe udbredelse i Danmark, og for hvilken enhver forbedring af livsbetingelserne – såvel nationalt som regionalt - vil være yderst gavnlig og ønskelig.**”

Projektet har så stor betydning for tykskallet malermusling, at det nu er blevet en del af et EU LIFE projektet - UC LIFE Denmark (Unio Crassus = tykskallet malermusling).

Bilag IV arten, odder, er også med på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område 114. Rambøll har i 2018 lavet en vurdering af projektets påvirkning af odderens udbredelse i Odense Å systemet. Nedlæggelse af opstemningen vurderes at ville gavne levestederne for odder i Odense Å systemet.

Havørreder

Gennemføres projektet, vil det skabe væsentligt forbedrede muligheder for passage i forbindelse med havørredernes vandring til havet. Dette forhold er beskrevet af DTU Aqua i 2010, hvor Odense Kommune bad DTU Aqua om at vurdere, hvilke effekter de nuværende opstemninger i hovedløbet af Odense Å har på fiskebestandene.

DTU Aqua anbefaler i notatet, at der søges gennemført løsninger med fri passage for op- og nedstrøms trækkende fisk og en fjernelse af opstemningszonerne.

Kanosejlads

De eksisterende kanooptagnings- og kanoisætningsbroer bliver overflødige, da det ikke længere vil være nødvendigt at bære sin kano over land, i forbindelse med passage af fabriksområdet. Der kan ikke sejles gennem det eksisterende stryg. Efter vandløbsrestaureringen vil det være muligt at sejle på hele strækningen gennem området.

Der påtænkes etableret en platform ved den fremtidige stibro, til ophold og med mulighed for at kanosejlere kan komme i land (Bilag 4).

Dalum Havn

De ændrede vandstandsforhold vil få betydning for Dalum Havn. Odense Kommune vil indgå i en dialog med Dalum Lystfiskerforening om mulighederne for at afhjælpe ulemperne ved de fremtidige vandstandsforhold.

...

Vurdering af ansøgningen i forhold til fredningen af Odense Ådal Etape 1.

Fredningens formål er bl.a. at sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv og at sikre og forbedre kulturhistoriske kvaliteter.

Projektet fjerner et teknisk anlæg, som er en hindring for udvikling af et artsrigt plante- og dyreliv. På baggrund af de gennemførte habitatundersøgelser, er det Odense Kommunes vurdering, at projektet ikke forventes at påvirke Natura2000-udpegningsgrundlaget væsentligt, med udtagelse af tykskallet malermusling, som på sigt vil få væsentlig forbedrede muligheder for at øge udbredelsen.

Det er Odense Kommune vurdering, at projektet lever op til fredningens formål i forhold til at sikre kulturhistorien da broen efter renoveringen vil have samme udtryk som nu. Renoveringen af broen er projekteret i samarbejde med Odense Bys Museer, som garant for bevaringsværdierne.

Det er vurderet at projektet kan gennemføres uden at komme i konflikt med de fredede træer langs Odense Å.

I henhold til §16 kan Fredningsnævnet meddele dispensation for § 2-14, når det ansøgte ikke strider imod fredningens formål. Odense Kommune vurderer at det ansøgte fremmer formålet med fredningen.

...

Fredningen

Ansøgningen omfatter et projekt, der ligger indenfor fredningen af Odense Ådal, etape 1, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29.5.2006. Af fredningen fremgår blandt andet følgende:

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- *friholde ådalen for yderligere bebyggelse*
- *sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter*
- *sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv*
- *sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet*
- *sikre bynære arealer til rekreative formål*
- *skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv*

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

§ 4. Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Odense Å's naturlige forløb må ikke forstyrres. Øvrige eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges. Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven.

(...)

§ 8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter redningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgangsbestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.
(...)

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker. Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 m over jorden. Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægninger, samt at opsætte nyt hegn langs åen.
(...)

§ 13. Bestemmelser for private arealer i byzone

Inden for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg (herunder støttemure og lignende), parkeringspladser og broer. Træer med en stammediameter større end 25 cm (målt 1,3 m over jorden) må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Fredningsnævnet kan dog tillade at ændre eksisterende broer, have- og trappeanlæg, støttemure og større faste belægninger.
(...)

Høring

Miljøstyrelsen har i mail af 21. februar 2020 udtalt blandt andet:

" ...

Det ansøgte er beliggende i Natura 2000-område nr. 114 (habitatområde nr. 98)

...

Odense Kommune har vurderet ansøgningens påvirkning af natura 2000-områdets udpegningsgrundlag samt påvirkning af bilag IV-arter, og Miljøstyrelsen har ikke yderligere bemærkninger til dette.

Ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

..."

Odense Kommune har i mail af 29. januar 2020 udtalt blandt andet:

" ...

Fredningens formål er bl.a. at sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv og at sikre og forbedre kulturhistoriske kvaliteter.

Projektet fjerner et teknisk anlæg, som er en hindring for udvikling af et artsrigt plante- og dyreliv. På baggrund af de gennemførte habitatundersøgelser, er det Odense Kommunes vurdering, at projektet ikke forventes at påvirke Natura2000-udpegningsgrundlaget væsentligt, med undtagelse af tykskallet malermusling, som på sigt vil få væsentlig forbedrede muligheder for at øge udbredelsen.

Det er Odense Kommunes vurdering, at projektet lever op til fredningens formål i forhold til at sikre kulturhistorien da broen efter renoveringen vil have samme udtryk som nu. Renoveringen af broen er projekteret i samarbejde med Odense Bys Museer, som garanterer for bevaringsværdierne.

Det er vurderet at projektet kan gennemføres uden at komme i konflikt med de fredede træer langs Odense Å.

I henhold til §16 kan Fredningsnævnet meddele dispensation for § 2-14, når det ansøgte ikke strider imod fredningens formål. Odense Kommune vurderer at det ansøgte fremmer formålet med fredningen.

..."

Dansk Ornitologisk Forening har i mail af 18. februar 2020 udtalt blandt andet:

" ...

DOF-Fyn er blevet kontaktet af Søparkens Grundejerforening, da de er meget bekymrede for påvirkningen af naturen, især søen, mosen og ellesumpen i ådalen, hvis vandstanden i åen sænkes ca. 0,5 m vest for motorvejsbroen ud for søen.

DOF-Fyn har samme bekymring for, at projektet vil kunne sænke vandstanden i søen med negative konsekvenser for det fugleliv, som er knyttet til søen med omgivende enge og mosen. DOF-Fyn bakker fuldt ud op om det høringssvar, som er indsendt af Søparkens Grundejerforening, dvs. at en eventuel dispensation fra fredningen udstedes med de vilkår at:

- at vandstanden i søen skal monitoreres med vandstandsloggere før og efter sænkningen af vandstanden og
- at projektet skal indeholde de nødvendige afværgeforanstaltninger, som kan sikre uændret vandstand i søen og ellesumpen, uanset om de udføres før eller efter sænkningen af vandstanden i åen for at imødekomme det ovenstående vilkår.

Vi vedhæfter et kopi af høringssvaret fra Søparkens Grundejerforening, som altså også er dækkende for DOF-Fyns kommentarer til reguleringsprojektet for Odense Å.

..."

Det i Dansk Ornitologisk Forenings høringssvar nævnte høringssvar er et høringssvar til Odense Kommune dateret den 12. januar 2020. Af dette høringssvar fremgår det blandt andet:

" ...

Søparkens Grundejerforeningen har ved mail af 16. februar 2020 fremsendt et høringssvar dateret 15. februar 2020. Af høringssvaret fremgår blandt andet:

"Søparkens Grundejerforening er principielt ikke imod den foreslåede vandløbsregulering, som vil ændre Odense Å ud for Søparken fra en vandløbsstrækning med stuvning til et frit strømmende vandløb.

Dette er dog under forudsætning af, at de eksisterende naturværdier og landskabet i den fredede ådal ud for Søparken ikke påvirkes negativt. Det betyder, at det skal sikres og ved vandstandsmålinger dokumenteres at vandstanden i søen på matr.nr. 1hh ud for Søparken og i mosen og ellesumpen på matr.nr. 2k mellem søen og motorvejen ikke påvirkes negativt så søen og ellesumpen kan tørre helt eller delvist ud om sommeren."

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har i høringssvar af 1. maj 2020 blandt andet oplyst følgende:

" DN Odense har fulgt restaureringsprojektet nøje, herunder læst og diskuteret de udarbejdede rapporter. Vi mener overordnet set at det er et godt projekt, som vi støtter.

...

I ansøgningen til fredningsnævnet indgår en opholdsplatform. Vi har ingen kommentarer til denne i sig selv, men vi vil opfordre Fredningsnævnet til at være opmærksom på, at der med udbygningen af Dalum Papir området må forventes at komme et stærkt rekreativt pres på åen og dens omgivelser, herunder ønske om flere opholdsplatforme og nærhed til åen. Der kan derfor blive behov for et samlet overblik over, hvor mange rekreative aktiviteter, der er plads til i området, når frednings- og habitatbestemmelser skal tilgodeses.”

Odense Kommune har den 1. april 2020 som myndighed i henhold til vandløbslovens § 37 og § 47 og naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3 meddelt tilladelse til vandløbsrestaureringen som ansøgt.

Tilladelsen er givet på en række vilkår.

Vilkårene efter vandløbsloven er følgende:

- 1) Projektet skal udføres som beskrevet i bilag 1 og 2
- 2) Udløbet af det rørlagte offentlige vandløb Hjallesø Torp ved Dalumvej skal tilpasses så udledning sker i niveau med det fremtidige profil i Odense Å (st. 16.840).
- 3) Udførelsen af anlægsarbejdet skal planlægges, så det giver mindst mulig påvirkning af vandmiljøet.
- 4) Det midlertidige sandfang skal vedligeholdes indtil der ikke længere er risiko for projektrelateret sedimenttransport til området nedstrøms projektområdet.
- 5) Opstår der styrt eller indsnævringer i profilet i den nuværende stuvningszone, efter opstemningen er fjernet og å-lejet har tilpasset sig de fremtidige hydrauliske forhold, kan der foretages justering og tilpasning af profilet for at skabe kontinuitet.
- 6) Vandløbsprofilet skal tilpasses forholdene ved Dalum Havn, så det er hensigtsmæssigt i forhold til opretholdelse af mulighed for isætning af kanoer.
- 7) Projektet kan og skal gennemføres uden fældning af træer der omfattes af Odense Å Fredningen.

Vilkårene for dispensation efter naturbeskyttelsesloven er:

- 1) Det skal sikres at miljøfremmede stoffer ikke tilføres vandløbet i forbindelse med anlægsfasen
- 2) Der skal ske særlig overvågning af ellesump på vestsiden af Odense Å ved motorvejen (matr.nr. 2-ic Dyrup Gde., Sanderum) og sø på matr.nr. 1-hh Dyrup Gde., Sanderum, med henblik på at iværksætte afværgeforanstaltninger, såfremt der sker udtørring i områderne pga. projektets påvirkning af vandstanden i Odense Å.
- 3) Der skal etableres 3 faunapassager for odder ved henholdsvis den nuværende stemmeværksbro (St. 16.404-16.408 m), ved Dalumvej (St. 16.862-16.882 m) og ved broen til kraftvarmeværket (St. 16.202-16.207m).

Afgørelsen er truffet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Da projektet som dokumenteret af Odense Kommune ikke er i strid med formålet med fredningen, men i stedet virker til at fremme formålet med fredningen af Odense Ådal meddeler et enigt fredningsnævn dispensation til det ansøgte. Fredningsnævnet finder, at der ved afgørelsen efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven er fastsat de relevante betingelser for dispensation til gennemførelsen af projektet, hvorfor fredningsnævnet ikke fastsætter yderligere betingelser.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anni Højmark', with a stylized flourish at the end.

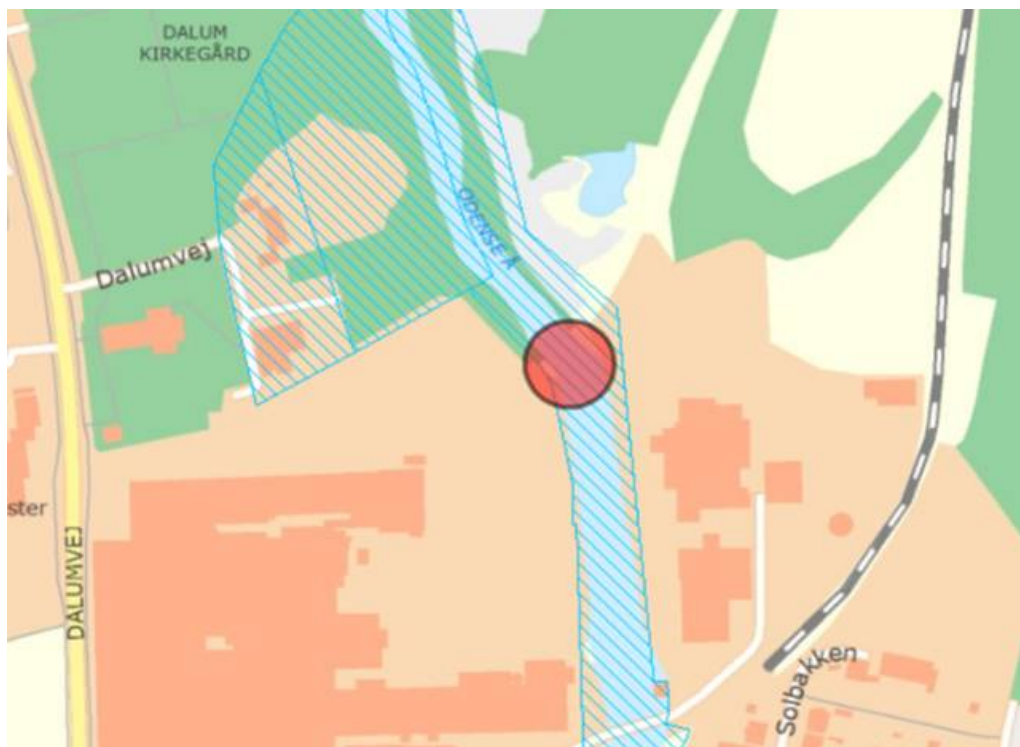
Anni Højmark
formand

Afgørelse af 13. maj 2020

Dispensation til renovering af bro og etablering af ny gangbro over Odense Å ved Dalum Papirfabrik

Fjernvarme Fyn har ved mail af 6. august 2019 og mail af 23. januar 2020 anmodet fredningsnævnet om dispensation fra fredningen af Odense Ådal, etape I, til renovering af en ældre betonbro beliggende på adressen Dalumvej 116a og 116z, 5250 Odense SV, på matr.nr.: 1cft Kristiansdal Hgd., Dalum og 4b Hjallesø By, Dalum. Samtidig har Fjernvarme Fyn anmodet om dispensation til opsætning af en ny gangbro i stål omkring 5-8 meter syd for betonbroen. Projektet er detaljeret beskrevet i en ansøgning fra NIRAS konsulenter.

Behovet for renovering af broen og opsætning af den nye gangbro er opstået i forbindelse med etablering af et nyt boligområde på det areal, som tidligere husede Dalum Papirfabrik. Udviklingsprojektet er initieret af Odense Kommune.

Placeringen af det ansøgte kan ses på kortet markeret med en rød cirkel. Fredet areal er vist med skravering.

Fredningsnævnet har den 25. november 2019 deltaget i en orienterende besigtigelse, hvor Odense Kommune havde lejlighed til at introducere fredningsnævnet for planerne for hele området.

Sagsfremstilling

Fjernvarme Fyn har i ansøgning af 6. august 2019 vedhæftet mail af samme dato oplyst blandt andet:

" ...

Fjernvarme Fyn Produktion A/S ejer og driver Dalum Kraftvarmeværk på matr.nr. 1 cft. Kristiansdal Hgd., Dalum og 4b, Hjallesø By, Dalum beliggende Dalumvej 116A og 116 Z, 5250 Odense SV.

Fjernvarme Fyn planlægger at sælge ejendommen i forbindelse med områdets omdannelse til boligområde. Odense Kommune er i gang med at udarbejde lokalplan for området. Den eksisterende bro over Odense Å, der i dag anvendes som adgang til kraftvarmeværket, skal fortsat fungere som adgang til arealet øst for åen. Broen ønskes renoveret og der ønskes etableret en ny gangbro umiddelbart syd for vejbroen.

Eksisterende gangbro over åen ved skellet mellem matr.nr. 1 cft og 1l vil blive fjernet i forbindelse med etablering af ny gangbro.

Der ansøges hermed om dispensation til renovering af eksisterende bro og etablering af ny gangbro som beskrevet i vedlagte notat udarbejdet af Fjernvarme Fyn af Niras

..."

Af det i ansøgningen nævnte notat, dateret 4. juli 2019, som indeholder foto- og skitsemateriale, fremgår blandt andet følgende:

" ...

1.2 Formål

I forbindelse med etablering af boligområde ønskes det at renovere eksisterende bro og etablere ny gangbro af følgende årsager:

- At adgangsvej ind til boligområdet overholder gældende sikkerhedskrav
- At forlænge eksisterende bros levetid
- At sikre en sikker passage for bløde trafikanter med etablering af ny gangbro
- At genetablere original fremtoning af belægningen med jernbaneskiner
- At "rydde op" i det nuværende udtryk ved at fjerne overflødig indhegning og skjule kabelføring

1.3 Broens beliggenhed

Broen er placeret i det nordøstlige hjørne af område ved Dalum Kraftværk og Dalum Papirfabrik, og fungerer på nuværende tidspunkt udelukkende som adgangsvej for erhvervstransport. I fremtiden skal broen udvide sin kapacitet til både at fungere til erhvervstransport samt fungere som adgangsvej for offentligheden til fremtidige beboelsesområde på østsiden af åen.

...

1.4 Broarbejdet

1.4.1 Broens udformning

Eksisterende bro har en kørebane på ca. 3 m, og i hver side er der en bred kantbjælke. Kantbjælken er udkraget og der er på kantbjælken monteret et let rækværk med rød overfladebehandling. Broen er understøttet på endeunderstøtninger, samt en enkelt mellemunderstøtning ved broens midte. På den nordlige side af broen er der yderligere monteret et trådhegn. På den sydlige side af broen

er der placeret kabelbakke med ledninger og trækrør, samt en gitterlåge ved den østlige ende. Uden for broen, ved det sydøstlige hjørne, er der herudover afspærret mod fald med rørrækværk placeret i Hoffmannklodser.

...

1.4.2 Krav til broens fremtidige anvendelse og udformning

Kravene til den fremtidige passage er følgende:

- Kørebanebredde på minimum 3,0 m.
- Sikker passage for bløde trafikanter med en bredde på minimum 1,5 m.
- Rækværk der overholder gældende regler.

Eksisterende bro overholder kravet til en kørebanebredde på 3,0 m, men det er, som broen står nu, ikke mulighed for at etablere den krævede passage for bløde trafikanter. Det er dog et ønske fra Odense Kommune at cyklister henledes over denne bro, men ikke gående. Derfor etableres en ny gangbro ca. 5-8 m ved siden af den eksisterende bro for at skabe en sikker passage for gående.

Det er et krav fra Odense Kommune at livet i Odense Å ikke generes af vej- og parkbelysning, hvorfor det er et krav at dette udføres målrettet ned mod veje og stier og ikke i åen.

...

1.4.3 Arbejde på eksisterende bro

- Tilstanden af den eksisterende bro fastlægges
- Der udføres betonrenovering i nødvendig omfang
- Belægning renoveres og føres tilbage til oprindelig udsende med betonbelægning med synlige jernbaneskinne
- Rækværk udskiftes til rækværk der lever op til nuværende normer og standarder for at sikre en sikker passage for borgerne. Rækværket udføres i stålbalustre og stålhandliste jf. gældende regler
- Rækværk føres ud over broende i nordvestlige hjørne for at undgå forskellige rækværkstyper
- Trådhegn på nordlige side af broen, ved broens sydvestlige hjørne og stållåge ved østlige ende fjernes
- Kabelbakke og trækrør nedtages og placeres skjult i ny gangbro.
- Fremtidig brorækværk føres ud over broen i nordvestlige og sydøstlige hjørne for at etablere et ensartet udtryk og for at undgå mange forskellige rækværkstyper.

Etablering af ny gangbro

- Etablering af ny gangbro udføres i stål med fritspændende vanger fra åbred til Åbred
- Broen udføres i stål for at skabe sammenhæng mellem denne og de eksisterende industrielle fremtrædende forhold i området
- Broen etableres uden mellemunderstøtning for ikke at forstyrre livet i åen
- Etablering af belysning der ikke generer livet i åen
- Den færdige belægning på broen udføres som tværgående træprofiler, der sikres med skridsikker overflade/profil

2 Dispensationsansøgning

Der ansøges om dispensation for fredningen til at udføre de i afsnit 2.1 og 2.2 nævnte arbejder.

I det kommende afsnit er arbejderne beskrevet i detaljer, og det er denne beskrivelse, der danner grundlaget for dispensationen.

2.1 Eksisterende bro

2.1.1 Betonrenovering

For at sikre at broen har den fornødne tilstand, vil der indledningsvist blive lavet en tilstandsvurdering af broen hvor betonens tilstand fastlægges. Det kan på nuværende tidspunkt fastlægges at der er behov for renovering, men det præcise omfang af renoveringen bliver fastlagt på baggrund af tilstandsvurderingen.

En visuel besigtigelse af broen viser at der er nedbrydning af betonen, specielt på mellemunderstøtning og underside af brodæk. Renoveringen vil blive udført med respekt for at eksisterende geometri af broen vil blive bibeholdt.

Det eksisterende påskrift "Dalum papirfabrik" på broens betonvange renoveres og bevares ifm. Betonrenoveringen.

...

I forbindelse med nedbrydning af eksisterende skadet beton, samt støbning af ny beton, vil det blive lagt særlig fokus på at materiale ikke forurener underliggende å, og der vil således bliver lavet særlige afdækkende foranstaltninger.

2.1.2 Udskiftning af rækværker

I forbindelse med renoveringen vil eksisterende rækværk blive udskiftet med nyt rækværk der overholder gældende normer og standarder for broer med offentlig færden.

For at opretholde det nuværende udtryk af broen, vil rækværket blive udført i rødmalet stål som eksisterende. Dimensionen af rækværkets balustre og tværprofiler vil blive øget en smule. Endelige dimensioner fastlægges i forbindelse med projekteringen. Herudover vil højden af det nye rækværk blive øget for at kunne overholde kravet om at rækværker skal have en højde på 1,2 m over gangniveau.

Det nye rækværk vil blive ført ud over broenderne ved det nordvestlige brohjørne. Det nye rækværk vil således erstatte de flere forskellige rækværkstyper der er på nuværende tidspunkt, og fremadrettet sikre et ensartet udtryk.

...

Det eksisterende, midlertidige rækværk ved det sydøstlige brohjørne fjernes. Det nye rækværk føres ud over broenden i en udstrækning som sikrer tilslutning til de fremtidige stisystemer.

...

2.1.3 "Oprydning af området"

Der er på nuværende tidspunkt mange yderligere installationer på broen:

- Trådhegn på den nordlige side af broen
- Trådhegn ved det sydvestlige brohjørne
- Stållåge i den østlige side af broen
- Kabelbakke og trækrør på sydlige kantbjælke

De steder hvor der er behov for fysisk adskillelse vil der blive etableret rækværk svarende til rækværket på broen. Stållågen på broen vil blive nedbrudt og ikke genetableret.

Eksist. kabelbakke og trækrør placeret på broens sydlige kantbjælke vil blive nedbrudt. De trækrør der ikke længere er i brug bortskaffes. De trækrør der er i brug vil blive lagt op under broens kantbjælke, således de bliver mindst muligt synlige.

Hvor det er muligt vil trækrør blive udført i den nye gangbro i stedet for på eksist. betonbro.

2.1.4 Belægning på eksisterende betonbro

Oprindeligt har belægningen på broen været af beton med indstøbte jernbaneskiner. Med tiden er der dog kommet forskellige andre belægninger på broen, og jernbaneskiner er i den forbindelse blevet skjult.

Ved renoveringen vil der blive etableret en ny betonbelægning hvor de eksist. jernbaneskiner vil blive integreret synligt planforsænket, uden dog at udgøre en fare for trafiksikkerheden. Dette er et ønske fra Odense Kommune, med argumentet at bevare den tætte relation til områdets tidligere industrielle anvendelse, som ligeledes tilstræbes bevaret fremadrettet.

2.2 Ny gangbro

Der er på eksisterende bro ikke mulighed for at etablere den krævede passage for gående trafikanter, og der vil derfor blive opført en ny gangbro ved siden af den eksisterende betonbro.

Placeringen på den sydlige side af eksisterende bro vil sikre at bronavn på broens nordlige side bevares synligt.

...

2.2.1 Dimensioner af broen

Den nye stibro vil blive placeret 5-8 m syd for eksisterende bro. Stibroen laves i ét spænd således at forstyrrelse af livet i Odense Å undgås.

Den nye stibro udføres med en passagebredde på 2,5 m. og et effektivt rækværkhøjde på 1,2 m målt fra overside belægning.

...

Stibroen vil udelukkende have understøtninger ved endevederlagene. Det forventes på nuværende tidspunkt at broen vil blive pælefunderet med betonoverbygning hvorpå stålkonstruktionen vil ligge af. Den endelige fundering vil blive fastlagt når der er udført geotekniske undersøgelser. Broen udføres således at placeringen i højden tilpasses eksisterende bro.

2.2.2 Materialevalg

Broen udføres som en stålbro med galvaniserede stålvanger som også anvendes som en fod for rækværk. Rækværket udføres ligeledes som stålprofiler og -balustre.

2.2.3 Belysning

Der etableres belysning som lever op til kravene for belysningsklassen E2. Belysningen på stier i terræn etableres som parklamper, med armaturer 2,40 m over terræn. Se figur 2.5.

Der vil være fokus på at få belyst alle flader og områder ved og på de to broer. Belysning tænkes generelt udført som en integreret del af broens udtryk, hvorfor der vil være fokus på at elementerne passes ind i de eksisterende forhold. Belysning af stibroen integreres derfor i stålrækværket med nedadgående belysningsradius. Det dokumenteres ved lysberegning at blænding af livet i åen ikke forekommer.

Ved mail af 23. januar 2020 har Fjernvarme Fyn fremsendt en supplerende ansøgning dateret 21. januar 2020. Vedhæftet er endvidere en folder for "Martinsons gång- och cykelbro FV" (oktober 2016V.1.1) og en produktskitse af den pågældende træbro dateret den 28. april 2015 samt fotos eksisterende bro. Af den supplerende ansøgning fremgår blandt andet følgende:

" ...

Som opfølgning på besigtigelsen den 25. november 2019 i området skal Fjernvarme Fyn hermed supplere tidligere fremsendt ansøgning.

Fredningsnævnet anmodes om at tage stilling til, om stibroen som alternativ til den beskrevne udformning i stål med brodæk af træprofiler kan udføres som en ren træbro som vist i vedlagte bilag.

Ud over materialevalg og dimensioner på broen er alt som beskrevet i notatet fra Niras i den oprindelige ansøgning.

..."

Fredningen

Området er omfattet af fredningen af Odense Ådal, etape I, som blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

" ...

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende

Bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 4. Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Odense Å's naturlige forløb må ikke forstyrres. Øvrige eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

...

§ 8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden Fredningsnævnets tilladelse.

...

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

...

Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægnings, samt at opsætte nyt hegn langs åen.

...

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Miljøstyrelsen har i mail af 17. september 2019 udtalt blandt andet:

" ...

Det ansøgte er beliggende i Natura 2000-område nr. 114 (habitatområde nr. 98)

...

Af det tilsendte sagsmateriale fremgår det ikke om Odense Kommune har vurderet ansøgningens påvirkning af natura 2000-områdets udpegningsgrundlag samt påvirkning af bilag IV-arter.

Ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

..."

Odense Kommune har i udtalelse af 10. marts 2020 udtalt blandt andet:

" ...

Odense Kommune vil hermed bekræfte modtagelse af ansøgning af 6. august 2019 samt supplerende ansøgning af 21. januar 2020.

Af den supplerende ansøgning fremgår, at fredningsnævnets anmodes om at tage stilling til om den oprindeligt ansøgte gangbro udført i stål med brodæk af træprofiler som alternativ kan udføres som en ren træbro.

Det er Odense Kommunes opfattelse, at dette ikke skal betragtes som en tilbagetrækning af den oprindelige ansøgning, men at fredningsnævnet stadig har mulighed for at vælge mellem de to alternativer til gangbro.

Odense Kommunes vurdering af det ansøgte

Overordnede vurdering

Udviklingen af Dalum Papir betyder, at det lukkede erhvervsområde ændres til et boligområde med grønne områder og stier langs Odense Å. Langs Odense Å friholdes et grønt strøg for ny bebyggelse på min. 40 meters bredde på begge sider af Odense Å. Det skaber nye muligheder for etablering af stiforbindelse langs Odense Å mellem Fruens Bøge og Dalumgård.

Det er på den baggrund Odense Kommunes vurdering at udvikling af Dalum Papir skaber nye muligheder for den rekreative brug af en større del af Odense Ådal.

Jernbanebroer og jernbanespor bidrager til fortællingen om Dalum Papirs lange industrihistorie ved Odense Å og udgør således en del af kulturmiljøet omkring det tidligere Dalum Papir.

Det er på den baggrund Odense Kommunes vurdering, at der kan argumenteres for at bevare de nuværende jernbanebroer og jernbaneskinne på broerne.

Hertil bør etablering af nye anlæg i området også sker under hensyn til områdets industrihistorie og således passe ind i det eksisterende kulturmiljø.

Vurdering af ansøgningen i forhold til fredningen af Odense Ådal Etape 1

Fredningens formål er bl.a. at

- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter.
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyrelivet

Af fredningens § 13 fremgår, at der inden for 0-10 meter fra åbredden ikke må etableres nye broer. Fredningsnævnet kan dog tillade at ændre eksisterende broer.

I følge § 16 kan Fredningsnævnet meddele dispensation for § 2-14, når det ansøgte, ikke strider imod fredningens formål.

Renovering af eksisterende bro

Med udgangspunkt i den forventede udvikling af hele det tidligere Dalum Papirareal er det Odense Kommunes vurdering, at den ansøgte renovering af den eksisterende jernbanebro vil fremhæve den tidligere anvendelse af broen og hermed forbedre broens kulturhistoriske kvaliteter som del af kulturmiljøet ved Dalum Papir.

Det er på den baggrund Odense Kommunes holdning, at der bør gives tilladelse til den ansøgte ændring af den eksisterende bro.

Etablering af gangbro

Odense Kommune anerkender behovet for at sikre sikker passage for de gående ved Odense Å, hvilket ikke mindst vil være påkrævet ved en udbygning af stinetværket ved Odense Å.

Odense Kommune er på denne baggrund positiv overfor ønsket om etablering af en gangbro.

Det er dog Odense Kommunes holdning, at den i ansøgningen af 6. august 2019 beskrevne gangbro i højere grad er tilpasset kulturmiljøet omkring Dalum Papir i stedet for en fuld træbro, der er beskrevet i den supplerende ansøgning af 21. januar 2020. Odense Kommune vil derfor anbefale, at den første model på en gangbro vælges

Etablering af den nye gangbro bør ske som beskrevet i ansøgningen, med særligt anført:

- Den nye gangbro placeres 5-8 meter fra den eksisterende bro, for at bevare oplevelsen af den gamle betonbro.
- Broen skal udelukkende have understøtning ved broens ender, for ikke at genere åens vandføring.
- Broen etableres som en beton eller stålbro for at passe til den eksisterende gamle solide betonbro, og i samme højde som den eksisterende bro.
- Der etableres rækværk som har samme udseende og røde farve, som den eksisterende bro.
- Belysning skal etableres så den både overholder belysningsklasse E2 og samtidig ikke lyser og generer livet i åen.

Vurdering vedr. påvirkning af Natura 2000-område eller bilag IV-arter

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 2 kan der ikke gives dispensation fra en fredning, hvis det ansøgte, kan medføre forringelse af naturtyper, levesteder for arter eller arter der er på udpegningsgrundlaget for et nærliggende Natura 2000-område. Tilsvarende gælder jf. §50 stk. 3 også for yngle- eller rastesteder for dyrearter samt plantearter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Natura 2000-område nr. 114 omfatter ved Dalum Papir selve Odense Å. Det er Odense Kommunes vurdering, at der primært skal være fokus på spredningsmuligheder for de udpegede arter inden for Natura 2000-området.

...

Det er her Odense Kommunes vurdering, at der skal være fokus på spredningsmulighederne for odder, der potentielt kan blive påvirket af brobyggeriet, hvis der ikke er passagemuligheder under broerne.

Uafhængigt af brobyggeriet og udvikling af området omkring Dalum Papir, vil Odense Kommune gennemføre et naturgenopretningsprojekt på strækningen af Odense Å ved Dalum Papir, hvilket omfatter fjernelse af den nuværende opstemning og vandløbsstryg. Som del af dette projekt vil der på strækningen under den nuværende jernbanebro og omkring en ny gangbro blive etableret en banket ved Odense Å, så der vil være passagemuligheder for odder.

..."

Danmarks Naturfredningsforening har i mail af 18. september 2019 udtalt blandt andet:

” ...

Det fremgår ikke af ansøgningen, om broarbejdet vil sikre en god passagemulighed for odder og andre vandløbstilknyttede dyr under de to broer. DN Odense skal derfor opfordre til, at en sådan passagemulighed sikres, om nødvendigt gennem etablering af banketter eller lign. under broerne.

...”

DN har efterfølgende suppleret dette høringssvar med et forslag om, at en eventuel dispensation betinges af, at det af Odense Kommune foreslåede naturgenopretningsprojekt med fjernelse af et stemmeværk ved Dalum Papirfabrik og etablering af en banket under broerne gennemføres, så det sikres, at der på denne måde sikres passage for oddere under broerne.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Fredningsnævnet har noteret sig, at Odense Kommune har oplyst, at der vil blive etableret en banket ved Odense Å, så der vil være passagemuligheder for oddere. Odense Kommune har oplyst, at denne etablering vil ske i forbindelse med renovering af området og fjernelse af opstemningen og stryget på stedet.

Fredningsnævnet finder derfor, at der fra kommunens side er sørget for, at fredningens formål om at sikre spredningskorridor langs Odense Å for plante- og dyrelivet er opfyldt, såfremt den omtalte banket etableres.

Der er ved ansøgningen lagt op til, at fredningsnævnet skal tage stilling til renovering af en eksisterende betonbro til kørende trafik samt til, om der kan gives dispensation til etablering af yderligere en bro til gående trafik. Endelig er der lagt op til, at nævnet kan tage stilling til materialevalget i forbindelse med broen til gående trafik.

Et enigt fredningsnævn finder, at der kan meddeles dispensation til renovering af betonbroen som ansøgt, idet den foreslåede renovering ikke strider mod fredningens formål, tværtimod vil renoveringen på den ansøgte måde efter nævnets opfattelse virke til at sikre Ådalens kulturhistoriske kvaliteter. Endvidere er det fredningsnævnets opfattelse, at de kulturhistoriske kvaliteter tilsiger, at den ansøgte gangbro skal udføres i stål med tværgående træprofiler. Den træbro, der er nævnt i ansøgningen, vil ikke sikre eller forbedre de kulturhistoriske kvaliteter i det tidligere fabriksområde, som nu genskabes til blandt andet rekreative formål. Fredningsnævnet finder derfor, at den gangbro, der skal etableres, skal være den ansøgte stålbro med træprofiler.

Da etablering af denne gangbro i øvrigt ikke er i strid med fredningens formål, og ligger indenfor fredningsnævnets kompetence i medfør af fredningens § 12, meddeler fredningsnævnet tilladelse til det ansøgte på betingelse af, at arbejdets udførelse og materialevalget følger det i NIRAS' projektbeskrivelse af 4. juli 2019. Denne beskrivelse gøres til en integreret del af denne afgørelse.

Desuden er det en betingelse for etablering af gangbroen, at Odense Kommune sikrer en spredningskorridor for oddere på det sted, hvor gangbroen etableres. En sådan spredningskorridor skal etableres samtidig med færdiggørelsen af gangbroen eller umiddelbart i forbindelse hermed. Etableringen vil kunne ske som beskrevet i den under sagsnummer FN-FYN-1-2020 indgivne ansøgning om nedlæggelse af stemmeværket ved Dalum Papirfabrik.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.naevneneshus.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://kpo.naevneneshus.dk/Public/Home/ChooseLoginProvider?returnUrl=https://kpo.naevneneshus.dk/External>

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
Formand

Bilag: NIRAS projektbeskrivelse for Dalum Papirfabrik, dateret 4. juli 2019

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Odense Kommune v/Randi Nielsen
For VandCenter Syd A/S

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-23-2020
Dato: 11. oktober 2020

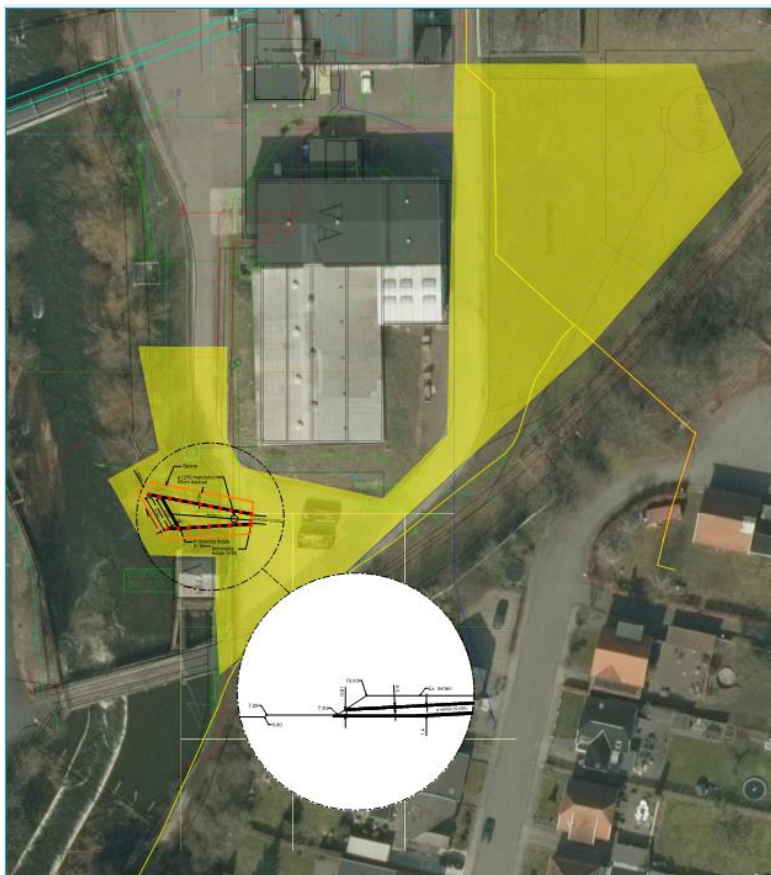
Afgørelse af 11. oktober 2020

Dispensation til ombygning af fællesudløb ved Dalum Papirfabrik samt fjernelse af 6 træer

VandCenter Syd A/S har på vegne ejer af ejendommen Fjernvarme Fyn Produktion A/S ansøgt om dispensation fra fredningen af Odense Ådal, etape 1 til et projekt på adressen Dalumvej 130, 5250 Odense SV med matr.nr. 4b Hjallesø By, Dalum.

Projektet er beskrevet således, at i forbindelse med, at Odense Kommune skal ændre på Odense Å ved Dalum Papirfabrik, er det pålagt VandCenter Syd at ombygge et fællesudløb til Odense Å. Det betyder forskellige arbejder i åen og åbrinken i forbindelse med fjernelse af en fællesledning bestående af et støbejernsrør med $\varnothing 1220$, samt ombygning til en udløbskanal. I den forbindelse ansøges om fredningsnævnets tilladelse til fjernelse af 6 træer med en diameter over 25 cm.

Placeringen og omfanget af det ansøgte ses på dette luftfoto med tilhørende beskrivelse:

Figur 7: Arbejdsareal og byggeplads er markeret med gult.

Der etableres følgende:

- > Ø1250 mandehul (beton) med 60 cm jerndæksel, er beliggende på plads ved Fjernvarme Fyn.
- > Udløbskanal opbygges i beton, på ca. 14 m i længden, med en bredde på ca. 6 meter og en højde på 80 cm ved udløb. Ved normal vandstand vil der være 30-40 friåbning.

Fredningen

Fredningen af Odense Ådal, etape 1 blev etableret ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006.

§ 1 Fredningens formål

Fredningens formål er at

- *friholde ådalen for yderligere bebyggelse*
- *sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter,*
- *sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv*
- *sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet*
- *bynære arealer til rekreative formål*
- *skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv,*

§ 2 Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

§8 Sikring af åbredde

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

§ 12 Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

...

Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 meter over jorden.

...

Sagsfremstilling

Projektet er beskrevet i ansøgning af 25. maj 2020 udarbejdet af COWI for Odense Kommune. Ansøgningen er et led i den samlede ændring af Odense Å ved Dalum Papirfabrik. Fredningsnævnet har været på besigtigelse i området forud for indgivelse af den første ansøgning om dispensation til ændringer af området.

Ændringerne på stedet vil betyde at åens bundkote sænkes. Dette betyder ifølge ansøger, at den eksisterende rørlagte fællesledning med fællesudløb skal fjernes og erstattes af et nyt fællesudløb. Desuden oplyser ansøger, at de 6 træer er i dårlig stand og formentlig ikke vil kunne overleve en sænkning af vandspejlet.

Fællesudløbet udføres som et pælefunderet insitustøbt betonbygværk. For at tørholde byggegruben under anlægsarbejdet etableres en byggegrube med spunsvægge, der fjernes igen, når arbejdet er udført. Det kan blive nødvendigt at afgrave 1 meter af eksisterende terræn før spunsvæggen mod å-løbet nedvibreres.

Arealet genetableres, når bygværket er etableret. Det er oplyst, at der typisk vil stå vand over bygværket, så det vil være ca. 30 cm af betonkanten, man vil kunne se over vandkanten.

Høring

Odense Kommune har afgivet følgende udtalelse:

"Ombygning af fællesudløb til Odense Å"

I forbindelse med, at Odense Kommune restaurerer Odense Å ved Dalum Papirfabrik, skal Vandcenter Syd ombygge fællesudløbet. Det skyldes at vandløbsbunden sænkes og ledningen, der i dag løber på tværs af åen, vil blive blotlagt som følge af restaureringsprojektet.

Ansøger har beskrevet, at udløbet ombygges til en udløbskanal, som langs med åen hovedsageligt vil være dækket af åens vandspejl. Der vil være en ca. 30 cm betonkant/overlægger synlig fra vandsiden.

Denne type udløbsbygværk er anvendt flere andre steder langs Odense Å, bl.a. ved Ejby Mølle, Munke Mose og Bellinge. De fremtræder kun lidt synlige og er derfor en diskret løsning, som efter kommunens vurdering ikke strider mod frednings formål.

Vurdering vedr. påvirkning af Natura 2000-område eller bilag IV-arter

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 2 kan der ikke gives dispensation fra en fredning, hvis det ansøgte, kan medføre forringelse af naturtyper, levesteder for arter eller arter der er på udpegningsgrundlaget for et nærliggende Natura 2000-område. Tilsvarende gælder jf. §50 stk. stk. 3 også for yngle- eller rastesteder for dyrearter samt plantearter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Natura 2000-område nr. 114 omfatter ved Dalum Papir selve Odense Å.

Det er Odense Kommunes vurdering, at der primært skal være fokus på spredningsmuligheder for de udpegede arter inden for Natura 2000-området.

Disse omfatter følgende:

Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Tykskallet malermusling (1032)	Havlampret (1095)
	Bæklampret (1096)	Pigsmerling (1149)
	Damflagermus (1318)	Odder (1355)

Det er her Odense Kommunes vurdering, at den ansøgte ombygning af udløbet ikke vil have negativ indflydelse på de arter, som udgør udpegningsgrundlaget.

Odense Kommunes projekt med fjernelse af opstemningen og det kunstige stryg gennemføres netop for at tilgodeses især tykskallet malermusling, så lokaliteten i fremtiden kan komme til at indeholde en bestand af denne musling. Den planlagte ombygning af udløbet, er en meget begrænset aktivitet i forhold til åen, som ikke vil forstyrre åens mulighed for at udvikle sig til gunst for udpegningsgrundlaget."

Miljøstyrelsen har i forbindelse med høringen udtalt:

" Det ansøgte etableres på en ejendom omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 29-05-2006 om fredning af Odense Ådal Etape 1.

Miljøstyrelsen har vurderet det ansøgte i forhold til habitatdirektivets bilag IV og vurderer, at det ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 3 eller ødelægge plantearter nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 5.

Sagen synes ellers fuldt oplyst, og ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger."

Friluftsrådet FynNord har udtalt følgende:

" Friluftsrådet har ingen indsigelse, vi opfatter det som et nødvendigt skridt i ændringen i områdets anvendelse. Men skal naturligvis beklage der skal fældes træer.

Rent fagligt kan vi ikke vurdere om træerne vil trives efter ændring af åens vandstand.

Forhold har ingen negativ indflydelse på adgangen og samlet vil der blive skabt mere natur, langs åen og med stor hensyntagen til dyre og planteliv, I kommunens projekt med omdannelse af området fra industri til grønt areal."

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Ansøgningen har en sammenhæng med de dispensationer, nævnet tidligere har givet til ændring af åløbet ved Dalum Papirfabrik, idet nævnet har skønnet, at ændringen fremmer fredningens formål.

Nævnet finder, at ændringen af fællesudløbet og det arbejde, der nødvendigvis skal udføres i forbindelse hermed, ikke strider mod fredningens formål. Nævnet forudsætter, at ansøger udfører arbejdet, så det laver færrest mulige indgreb i åbredden og dens plante- og dyreliv, og at arbejdet udføres i en begrænset tidsperiode.

Forinden nævnet tager stilling til ansøgningen om at fælde de 6 træer, ønsker nævnet, at Odense Kommune som tilsynsmyndighed anmoder ansøger om at få foretaget en trækyndig vurdering af træernes tilstand, og deres muligheder for overlevelse efter arbejdets udførelse. Stillingtagen til den del af ansøgningen udsættes derfor.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Under henvisning til det af Odense Kommune og Miljøstyrelsen oplyste strider dispensationen ikke mod betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

I tilslutning til Fredningsnævnet for Fyns afgørelse af 11. oktober 2020 i FN-FYN-23-2020 træffer formanden for fredningsnævnet følgende afgørelse, jf. Forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5:

Odense Kommune har den 19. januar 2021 på vegne Vandcenter Syd A/S fremsendt en tillægsansøgning til afgørelse af 11. oktober 2020, hvorved fredningsnævnet meddelte dispensation til ombygning af fællesudløb ved det tidligere Dalum Papirfabrik. Ved den afgørelse udskød nævnet stillingtagen til ansøgningen om fjernelse af 6 træer, hvilket ville kræve dispensation fra fredningen af Odense Ådal, etape 1 § 12.

Nævnet udskød beslutningen, idet der manglede oplysninger om træernes beskaffenhed og størrelse, samt en beskrivelse af behovet for at fjerne de pågældende træer.

Ansøger har nu oplyst og fotodokumenteret, at af de 6 træer er der alene ét af træerne, der har en størrelse, så det falder ind under kravet om dispensation fra fredningen. For dette træ gælder i lighed med de øvrige træer, at de er i en dårlig stand. Træerne befinder sig alle indenfor spunsvæggen, der opsættes i forbindelse med arbejdet på stedet, og vandstanden omkring træerne vil derfor blive ændret. Ansøger vurderer, at træerne ikke vil kunne overleve ombygningsarbejdet.

Odense Kommune har vurderet, at fjernelsen af træet, der har en diameter på 26 cm, ikke vil være i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, idet kommunen anfører følgende i forbindelse med høringen:

” Træer egnet som yngle- og rasteområde, skal som udgangspunkt være hule eller med sprækker, som flagermus kan komme ind i. Ud fra billederne vurderes træerne ikke at have hulheder egnet til flagermus.

Det er på baggrund af ovenstående, Odense Kommunes vurdering at det ansøgte ikke vil beskadige eller forringe yngle- og rasteområder for bilag IV arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura2000 området, Odense Å.”

Da ansøgningen vedrørende fjernelse af et træ i ringe stand skønnes at være af underordnet betydning i forhold til fredningens formål, og da fjernelsen af det pågældende træ på grund af de omstændigheder, der har nødvendiggjort fjernelse, ikke skønnes at være præcedensskabende meddeler formanden for fredningsnævnet herved i tilslutning til afgørelse af 11. oktober 2020 dispensation til fjernelse af det anførte træ.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Under henvisning til det af Odense Kommune og Miljøstyrelsen oplyste strider dispensationen ikke mod betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Anni Højmark
Formand

Afgørelse af 8. november 2021

Dispensation til flere projekter i forbindelse med byggeprojekt langs åen v/Dalum Papirfabrik

NIRAS på vegne af lodsejerne MT Højgaard og VandcenterSyd, MTH Projekt 17 ApS har fremsendt en ansøgning om dispensation fra fredningen af Odense Å, etape I til gennemførelse af flere projekter i forbindelse med et større byggeprojekt på området, der tidligere har huset Dalum Papirfabrik, Dalumvej 116, 5250 Odense SV, matr.nr.: 1I Kristiansdal Hgd., Dalum.

Niras har i den oprindelige ansøgning angivet følgende:

Som led i realiseringen af et større byomdannelsesprojekt ved Dalum Papirfabrik søger MT Højgaard og Vandcenter Syd om dispensation fra fredningen af Odense Å til at opføre en kulturakse med rekreative formål langs åen. Endvidere søges om dispensation til at etablere udløb i eksisterende spuns og i diget mod Odense Å som en del af en fremtidig skybrudssikring.

Efter en besigtigelse på stedet den 6. september 2021 har Niras efterfølgende beskrevet det ansøgte således:

1.1 Præcisering af ansøgningstekst

Dispensationsansøgningen for Odense Å omhandler følgende forhold (på bilag 1 er angivet nummereringer med geografisk angivelse, der følger nedenstående tal):

1. Langs Odense Å, fra Dalumvej til kulturaksen, etableres en supercykelsti. Stien etableres hvor det er muligt i den eksisterende vej. Enkelte steder er det dog nødvendigt at hæve stien for at sikre den mod oversvømmelse. Hvor stien hæves vil den ikke være i konflikt med diget ud mod Odense Å.

Eksisterende vej der i fremtiden anvendes som supercykelsti

2. Det fremtidige grønne område ud mod Odense Å skal kunne anvendes til at forsinke skybrudsvand på dets vej mod Odense Å. For at sikre at skybrudsvandet styres mod åen, etableres en lukket betonkanal fra det grønne område, under supercykelstien og gennem diget. Diget reetableres over betonkanalen og der fældes ikke fredede træer i forbindelse med arbejdet.

Diget set fra Odense Å, hvor der i fremtiden etableres gennembrud til håndtering af skybrudsvand

3. Den kommende kulturakse, der er en form for strøg/gågade, der går fra Dalumvej i vest til Odense Å i øst, afsluttes som en plads ud mod Odense Å. Kulturaksen tilsluttes den eksisterende bro over Odense Å, som er under genopbygning af Odense Kommune. Nord for brotilslutningen nedskæres den eksisterende betonmur mod åen og der terrænreguleres så der i fremtiden er et åbent grønt areal ned mod åen. Helt ned mod åen etableres en stenkastning så åens sider sikres mod erosion. Brinken vil dermed få et udseende som den omkringliggende eksisterende brink. I forbindelse med kulturaksens møde med åen vil der ikke blive etableret konstruktioner eller bygværker i åen.

Område hvor eksisterende betonmur nedskæres og der etableres grønt areal og stenkastning ned mod åen

4. Fra nord for kulturaksen til lokalplanens grænse med nord, etableres en rekreativ sti i asfalt mellem fremtidig regnvandsbassin og Odense Å. I den forbindelse hæves terrænet således at hulrummet mellem den eksisterende betonvæg og spuns opfyldes. Terrænet vil i fremtiden have en højde af ca. 50 cm under den eksisterende spunshammer, der bevares. Terrænet mellem stien og spunsen vil fremstå som et grønt areal.

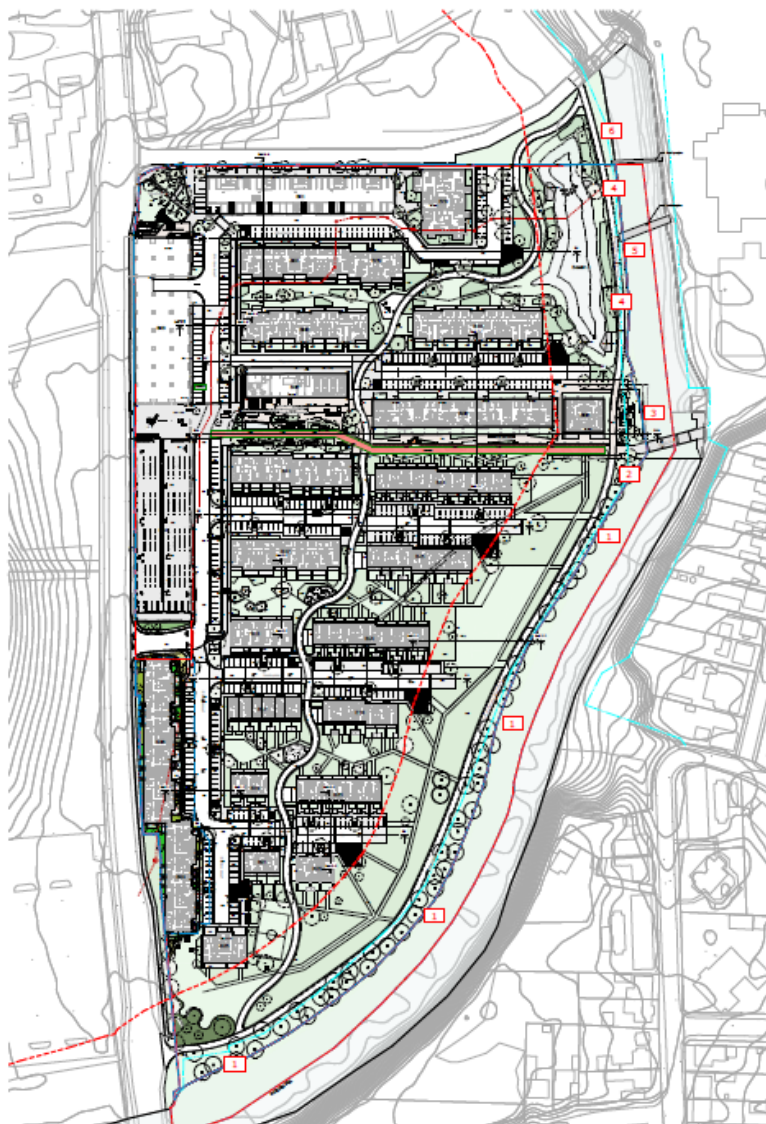
Eksisterende hulrum mellem betonmur og spuns der opfyldes ifm. projektet

5. Fra regnvandsbassinet skal der etableres et overløb mod Odense Å, således at vand i tilfælde af skybrud kan ledes direkte til åen. Overløbet etableres ved at den eksisterende spuns mod Odense Å nedskæres så det er på højde med eksisterende terræn over nogle få meter.

Eksisterende spuns nedskræres (toppen af billedet)

6. Vand fra regnvandsbassinet skal ledes til Odense Å. Dette sikres ved at der etableres en ledning fra bassinet og ud gennem den eksisterende spuns. Ledningen tilskræres fronten af spunsen. Vandet forsinkes og der etableres en plade foran udløbet så det falder i et med spunsen.

Fredningen

Fredningen af Odense Å, etape et blev gennemført ved Overfredningsnævnets kendelse af 29. maj 2006 og har af betydning for denne sag følgende bestemmelser:

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 8. Sikring af åbredde

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger. Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende diger kan istandsættes og vedligeholdes.

...

§ 13. Bestemmelser for private arealer i byzone

Inden for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg (herunder støttemure og lignende), parkeringspladser og broer.

..."

Sagsfremstilling

Fredningsnævnet har været på besigtigelse på stedet den 6. september 2021. I besigtigelsen deltog desuden Miljøstyrelsen, Odense Kommune samt de høringsberettigede. Nævnet anmodede ved den lejlighed ansøger om at udarbejde en konsekvensvurdering i relation til Natura2000 samt Bilag IV-arter af den ansøgte opfyldning af hulrum ved spunsvæg. Denne konsekvensvurdering er modtaget i nævnet den 6. oktober 2021.

Odense Kommune har den 6. oktober 2021 sendt vurderingen til nævnet med følgende vurdering:

”

Siden vores møde 6. september 2021 ved Dalum Papirfabrik, har Niras fået udarbejdet endnu en væsentlighedsvurdering for projektet i forhold til arter opført på Habitatdirektivets bilag IV, arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området og for vandområdeplanen for projektområdet. Jeg har vedhæftet rapporten.

Odense Kommune er enig med rapportens konklusion, nemlig at opfyldning af rummet mellem spunsvæggen og betonvæggen ind mod land ikke vurderes at have væsentlig betydning herfor.”

Høring

Fredningsnævnet har hørt DN Odense, DOF Odense og Friluftsrådet Nordfyn. Der er ikke kommet bemærkninger til sagen.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævnet finder, at det beskrevne projekt med dets enkeltdele beskrevet som ovenfor under punkterne 1-6 ikke strider mod fredningens formål eller dens enkeltbestemmelser om forbud mod terrænændringer. Nævnet finder, at etablering af en supercykelsti samt opholdsarealer langs åen indenfor

projektområdet tværtimod fremmer formålet som angivet under fredningens § 1. Derfor meddeler nævnet dispensation til det ansøgte.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

På baggrund af den foretagne konsekvensvurdering samt det af Odense Kommune anførte findes projektet, herunder navnlig opfyldningen af arealet mellem betonvæg og spuns ikke at være i strid med bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævneshus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 9. maj 2022

Dispensation til udvidelse af Dalum Vandværk

Odense Kommune har ved mail af 5. oktober 2021 på vegne af lodsejeren Vandcenter Syd A/S fremsendt en ansøgning om dispensation til udvidelse af Dalum vandværk på matr.nr. 14ak Hjallesø By, Dalum på adressen Dalumvej 189, 5260 Odense S og matr.nr. 14ai Hjallesø By, Dalum på adressen Lilletoften Havekoloni 110, 111 og 112, 5260 Odense S.

Ansøger begrundet ansøgningen således:

" På Dalumværket vil Vandcenter Syd (VCS) udføre en omfattende procesopgradering i form af et bundfældningsanlæg til filterskyllevand, samt implementere et blødgøringsanlæg til Nyt OUH. Det kræver at der bygges til det eksisterende vandværk, og at der etableres et større nedgravet tankanlæg på arealerne ud mod Dalumvej. For at kunne udføre dette ansøger Vandcenter Syd om dispensation fra de to nævnte fredninger."

Sagsfremstilling

Af ansøgningen dateret den 1. september 2021 og som indeholder oversigtskort, visualisering og kortmateriale, fremgår blandt andet:

" ...

Efter vedtaget lokalplan og partshøring ophører matrikel 14ai at være kolonihavegrund, hvorfor aftaler om erstatningsgrunde er indgået.

...

Matrikel 14ak.: Fredning af Odense Ådal, som har til formål at sikre, at ådalen friholdes for ny bebyggelse
På matriklen ligger den eksisterende vandværksbygning, omgivet af klippede græsplæner og mindre frugttræer. Klippede hække og hegn afgrænser i dag vandværkets grund på alle sider. Set fra Dalumvej ses vandværket forholdsvis tydeligt i kraft af sin højde og placering på en nordvendt skråning

Matrikel 14ai: Fredning af kolonihaveforeningen H/F Lilletoften har til formål at sikre, at området anvendes som kolonihave

Arealet består af tre havelodder, hvoraf en er ubenyttet og de to øvrige har sammenhængende have med et mindre kolonihavehus på. Alle tre havelodder fremstår i dag generelt med vild bevoksning. Mod øst og syd afgrænses området af et tæt bevokset krat med en variation af buske og træer.

...

Indpasning af projektet i området

Den eksisterende vandværksbygning er placeret delvist indeliggende i ådalsskrænten. Bygningen rejser sig med sit buede zinktag og hvidpudsede facader som et arkitektonisk pejlemærke i en baggrund af høje træer og grøn bevoksning. Vandværksbygningens hvide facade står smukt, som den sidste hilsen til trafikanter på vej ud af Odense til motorvejen ad Dalumvej.

Følgende beskrivelser tager udgangspunkt i de væsentligste punkter fra lokalplanen, som er indskrevet for at sikre den stadig høje arkitektoniske værdi af det færdige Vandværk.

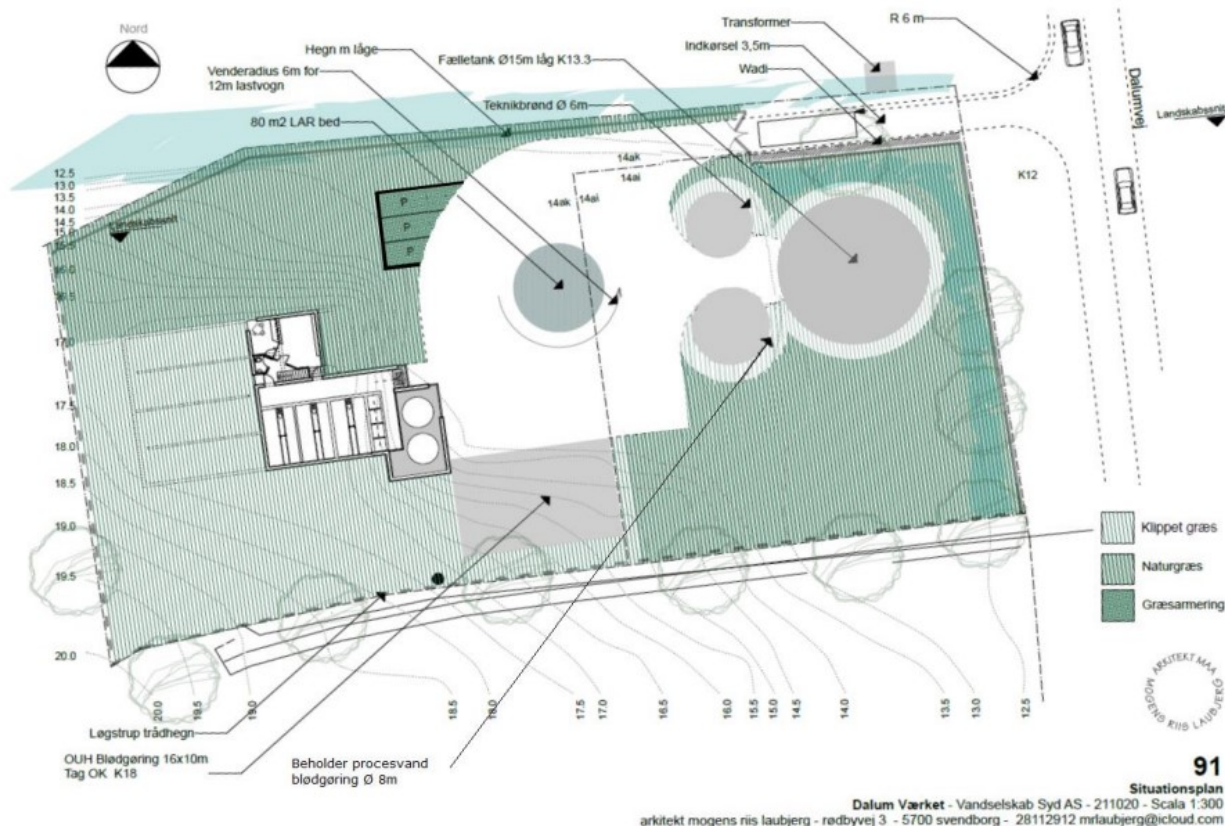
Der lægges vægt på at ny bebyggelse er helt i tråd med den eksisterende bygnings arkitektoniske udtryk. Med hvid-pudset eller vandskuret facader og porte i mørkegråt aluminium. Facaden får detaljer, der skaber en visuel sammenhæng med den eksisterende vandværksbygning, eksempelvis recesser på hjørnerne beklædt med gråt plademateriale.

Der bliver ikke opsat udvendige antenner, stålskorstene eller lignende på bygninger. Brønde og tanke kommer til at fremstå i neutrale farver eksempelvis i rå beton eller beklædt med ubehandlet træ eller gråmalede.

...

Tilbygning etableres delvist indeliggende i terræn. I en maksimal størrelse på 160 m², tilbygningen kan bygges op til 4,5 m højde svarende til kote 18, eksisterende vandværksbygning har tag i kote 20.

Tankene udføres til de i figur 3 angivne diametre eller mindre og opføres til en maksimal højde på 1 m over terræn svarende til kote 13.5.

Ubebyggede arealer

Omkringliggende ubebyggede arealer etableres som et grønt område med klippet græs og naturgræs. Naturgræs kommer til at udgøre minimum 60 % af det grønne område. Der etableres en klippet bøgehæk langs områdets sydlige og vestlige afgrænsning. Eksisterende solitærtræer og træplantning bevares. Træplantningen bliver dog udtyndet, hvor den nuværende beplantning erstattes af træer, der vokser til en højde på minimum 20 m, som eksempelvis eg eller lind, suppleret med tætvoxende buske eller krat. Naturgræs defineres som arealer med høje græsser og urter, der fremstår uklippede. Arealerne bliver høstet nogle få gange om året med le eller maskine. Vendeplads udføres som asfaltbelægning med fald mod centralt placeret regnvandsbed. Langs indkørsel etableres en regnvandsgrøft til at afvande denne. Der udføres en let terrænregulering på hele område maksimalt +/- 0,5 m, i forhold til eksisterende terræn, dog ikke nærmere skel end 1 m. I forbindelse med etablering af vendeplads, regnvandsbed, grønne, og tanke, vil der dog ske terrænregulering op til +/- 1,0 m.

Samfundsmæssig begrundelse

På Dalumværket vil Vandcenter Syd (VCS) udføre en omfattende procesopgradering i form af et bundfældningsanlæg til filterskyllevand, samt implementere et blødgøringsanlæg til Nyt OUH. Det kræver at der bygges til det eksisterende vandværk, og at der etableres et større nedgravet tankanlæg på arealerne ud mod Dalumvej. For at kunne udføre dette ansøger Vandcenter Syd om dispensation fra de to nævnte fredninger.

Bundfældningsbeholder og teknikbrønd på Mat. 14ai

Som en del af vandbehandlingsprocessen på vandværket i dag, skal værkets filtre renses for okker. Det udføres med rent drikkevand som skylles baglæns gennem filtrene, og det nu okkerholdige skyllevand pumpes derefter til offentlig kloak. Skyllevandsmængden udgør omkring 350 m³ ved hver skyllecyklus, som igangsættes hver 5-6 dag.

Fordi der pumpes til offentlig kloak, skal der betales spildevandsafgift. Den forholdsvis store mængde skyllevand belaster det fælleskloakerede spildevandssystem, som i det meste af Odense i forvejen er presset af klimaforandringerne, tydeligst under kraftige skybrud. De ugentlige yderligere belastninger af kloakken fra Dalumværket vil i sidste ende kunne være medvirkende til overløb og oversvømmelse.

...

Så for at fjerne skyllevandet fra kloaksystemet vil VCS etablere en bundfældningsbeholder og teknikbrønd til vandværkets skyllevand. Her skal skyllevandet henstå i 20 timer for at bundfælde, hvorefter det nu vandkvalitetsmæssigt meget rene skyllevand langsomt og kontrolleret pumpes til Odense Å. Denne myndighedsgodkendte proces benytter VCS i dag på alle deres øvrige vandværker, og der er kun gode erfaringer med dette. Typisk er levetiden for et klaringsanlæg af denne type over 50 år, mens den økonomiske business case forventes at være positiv allerede efter kun 5 år – simpelthen fordi besparelserne til kloakafgifter er så store.

Vandløbene, i dette tilfælde Odense Å, kan fint optage disse tilførelser af rent klaret skyllevand – så miljømæssigt kan dette opfattes som et fornuftigt tilskud – eller returføring om man vil. Ifm. dette projekt fik VCS udført en "Væsentlighedsvurdering" af WSP Danmark netop om disse konkrete forhold, til "Bæredygtighed og Mobilitet" ved "Natur og Klima" i Odense Kommunes tilfredshed.

Bundfældningsbeholderen vil blive op til 15 m i diameter, og omkring 4 m dyb. Den anlægges med størstedelen nedgravet, så kun topdelen med nedgangslåger vil være over terræn. Til at betjene bundfældningsbeholderen anlægges ligeledes en teknikbrønd, på 6 m i diameter også med størstedelen nedgravet. Teknikbrønden skal indeholde installationerne til at pumpe skyllevandet fra bundfældningsbeholderen, samt også spildevand fra blødgøringsanlægget til Nyt OUH. (beskrives nedenfor). Alle beholdere anlægges, så de skærmes af beplantning langs indkørslen fra Dalumvej, og i hele grundens længde ud mod Dalumvej.

Etablering af blødgøringsanlæg til Nyt-OUH på Dalumværket, Tilbygning på Mat. 14ak

Vandcenter Syd har indgået en aftale om at levere blødgjort vand til Nyt OUH. Et sådant anlæg vil kræve en tilbygning og dertil skal der forventeligt etableres en opsamlingsbeholder for spildevandet fra anlægget. Nyt OUH har af forsyningssikkerhedsmæssige årsager ønsket en separat vandforsyningsledning direkte fra "vandværk til supersygehus". Da Dalumværket lå tættest på med et muligt nyt vandledningsforløb på knap 6 km, og leveringstrykket var optimalt til NytOUH – og der i øvrigt ikke kunne findes andre reelle alternativer - blev det besluttet at vandet skulle leveres herfra. Disse forhold er siden godkendt af Nyt OUH, Odense Kommune ift. forsyningssikkerhed, Styrelsen for Patientsikkerhed og Brandmyndighederne.

...

Levetiden for anlægget forventes at blive mindst 30 år, mens den økonomiske business case forventes at være positiv allerede efter en tredjedel af levetiden.

...

Tilbygningen bliver op til 10x16 m og udføres i tråd med eksisterende vandværksbygning g (se beskrivelse fra lokalplan).

Blødgørings-spildevandsbeholder Mat. 14ai

Et blødgøringsanlæg producerer også spildevand, og typisk vil spildevandet være opkoncentreret med bl.a. kalke, mineraler og salte. Afhængigt af blødgøringsmetode og spildevandssammensætning kan man med fordel opsamle spildevandet i en beholder – hvori det evt. kan opblandes med renere vand – så man opnår derfra at kunne udlede det enten til kloak eller ligefrem vandløb.

På matrikel 14ai forventes at skulle etableres en blødgørings-spildevandsbeholder, men på nuværende ansøgningstidspunkt er dennes endelige volumen ikke besluttet, da forudsætningerne for det endelige valg af blødgøringsanlæg og dermed spildevandssammensætning ikke endnu foreligger. I lokalplanen for projektet er der derfor tilføjet et byggefelt, som fastsætter den maksimale størrelse til 8 m i diameter. Installationer til at pumpe mv. fra denne beholder, installeres også i den allerede omtalte teknikbrønd.

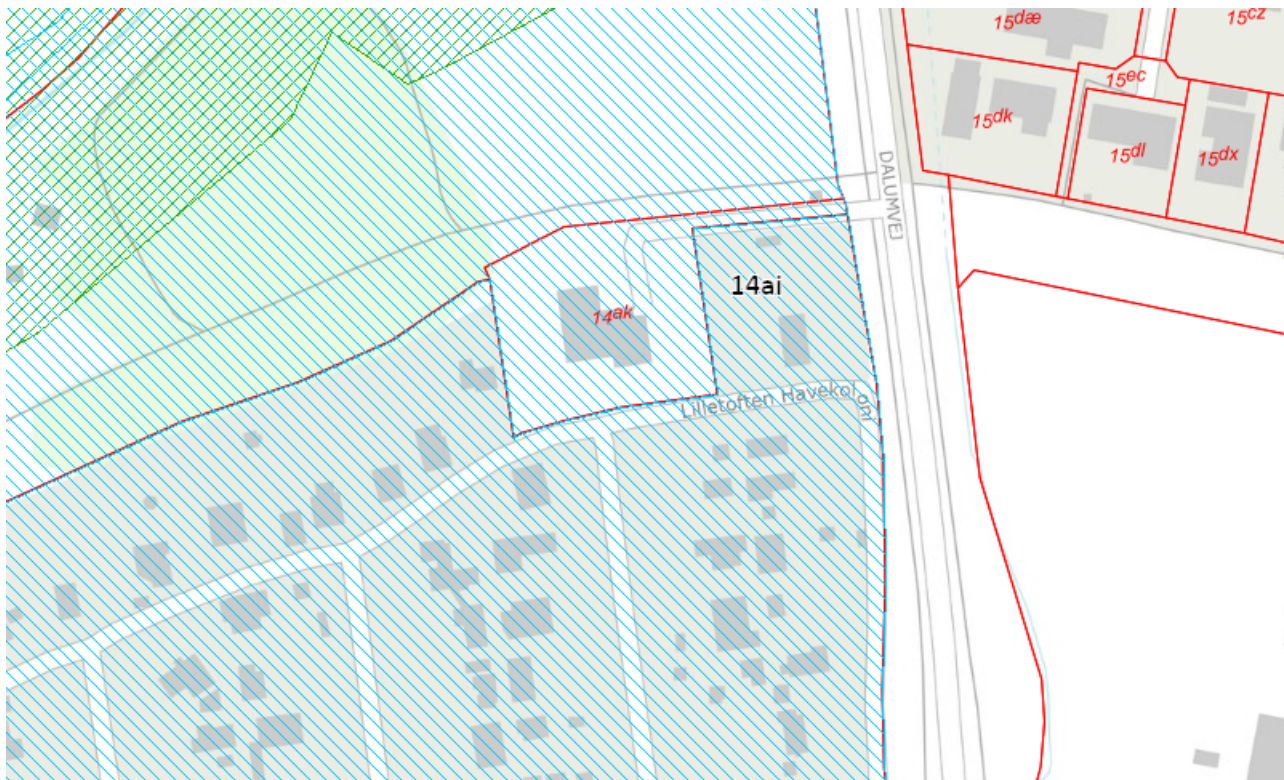
Vendeplads og nedsivningsbede Mat. 14ak & 14ai

Som en del af reetableringen anlægges en vendeplads for fremtidig trafik. Vendepladsen udføres med fald mod centralt placeret 80 m² LAR-bed (Lokal Afvanding af Regnvand), som benyttes til at tilbageholde og nedsive regnvandet. Langs indkørslen fra Dalumvej anlægges ligeledes en nedsivningsgrøft, en såkaldt Wadi, til separat at håndtere regnvandet fra indkørslen.

..."

På oversigtsfotoet er Fredningen af Odense Ådal – etape I, vist med blå skravering. Indenfor den røde afgrænsning ses Dalum Vandværk til venstre, og den tilkøbte del af haveforeningen til højre.

Kortet viser placeringen af de to matrikler. De to fredninger er vist med skravering mens Natura 2000-område nr. 114 (Habitatområdenr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å er vist med tern.

Ansøgeren har under besigtigelsen i forbindelse med sagens behandling oplyst, at dele af det ansøgte - den sydlige beholder til procesvand og bygningen til blødgøringsanlægget - muligvis ikke vil blive etableret. Ansøgeren har imidlertid ikke tilbagekaldt denne del af ansøgningen, hvorfor fredningsnævnets afgørelse omfatter hele det ansøgte projekt, herunder de nævnte anlæg.

Fredningen

Matr.nr. 14 ak Hjallesø By, Dalum ligger inden for fredningen af Odense Ådal etape I, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006. Fredningen har følgende bestemmelser af relevans for sagen:

" ...

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende. Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter.¹ Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse.

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

...

§ 14. Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

...

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke anlægges campingpladser, sportsanlæg, skydebaner, motorbaner, flyvepladser eller oplags- og lossepladser. Der må ikke anbringes tårne, master, vindmøller, tankanlæg, campingvogne, faste hegn eller skæmmende indretninger, og der må ikke føres luftledninger hen over det fredede område.

...

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Matr.nr. 14ai Hjallesø By, Dalum ligger inden for fredningen af Odense Ådal – 6 kolonihaver, der blev fredet ved Fredningsnævnet for Fyns afgørelse af 19. januar 2020. Fredningen har følgende bestemmelser af relevans for sagen:

" ...

§ 1. Fredningens formål

- at sikre og forbedre
 - Haveforeningernes anvendelse som kolonihaver,
 - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser
 - bynære arealer til rekreative formål,
 - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
 - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
 - miljøforholdene i Odense Ådal
- at fredningen skal medvirke til at sikre en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper, som danner grundlag for udpegningen af dele af fredningsområdet som internationalt naturbeskyttelsesområde

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i en tilstand, som fastsat ved de tidligere fredninger, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 4. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse. Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med de til enhver tid gældende lokalplaner og endvidere efter nedenstående bestemmelser:

...

Det bebyggede areal på det enkelte havelod må maksimalt udgøre 15 % af haveloddets areal, dog maksimalt 60 m². Det maksimale bebyggede areal omfatter et kolonihavehus, overdækket terrasse og skur. Kolonihavehus og overdækket terrasse skal være sammenbygget.

Tagudhæng udover 50 cm tæller med i det bebyggede areal. Huset måles til ydervæggens afgrænsning. Overdækkede terrasser måles til udhængets afslutning.

Kolonihavehuse må opføres i maksimalt én etage. Kolonihavehusets maksimale højde er 4,5 m. Maksimal højde på skur 3,0 m.

Udover det maksimalt bebyggede areal (et kolonihavehus, overdækket terrasse og skur), kan der på haveloddet opsættes et drivhus, en pavillon og et legehus.

§ 6. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter Fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

Fredningen er ikke til hinder for at Odense Kommune kan etablere kloakering i kolonihaveforeningerne, med det formål at forbedre miljøforholdene. Evt. synlige permanente tekniske anlæg i forbindelse hermed i form af pumpehuse, teknikskabe el.lign. skal godkendes af fredningsnævnet.

...

§ 10. Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

Kolonihaveforeningerne skal fortsat anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lokalplan samt efter bestemmelserne i fredningens § 4.

Eksisterende veje må ikke omlægges eller nedlægges. Der må ikke anlægges nye veje i området. Broer og andre anlæg til rekreative formål kan kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke anlægges, sportsanlæg, skydebaner, eller oplags- og lossepladser. Der må ikke anbringes tårne, master, vindmøller, tankanlæg, campingvogne, faste hegn eller skæmmende indretninger, og der må ikke føres luftledninger hen over det fredede område. Fredningen er ikke til hinder for Odense Kommunes opsætning af lokale affaldsløsninger af hensyn til miljøforholdene.

...

§ 12. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 11, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Af udtalelse fra Odense Kommune af 4. oktober 2021, der indeholder oversigtsfotos og kortmateriale, fremgår blandt andet:

" ...

Ansøgningen rummer en udvidelse af bygningen på maksimalt 160 m², og anlæggelse af 3 fældetanke, en tekniktank med en diameter på 8 m, en mellembeholder for procesvand med en diameter på 8 m og en fælletank/klaringsbeholder med en diameter på 15 meter. Udvidelsen kræver mere areal, og til det formål har Vandcenter Syd opkøbt nabogrunden, som i dag består af 3 kolonihavegrunde på sammenlagt 1.650 m². Haverne er en del af kolonihaveforeningen H/F Lilletoften.

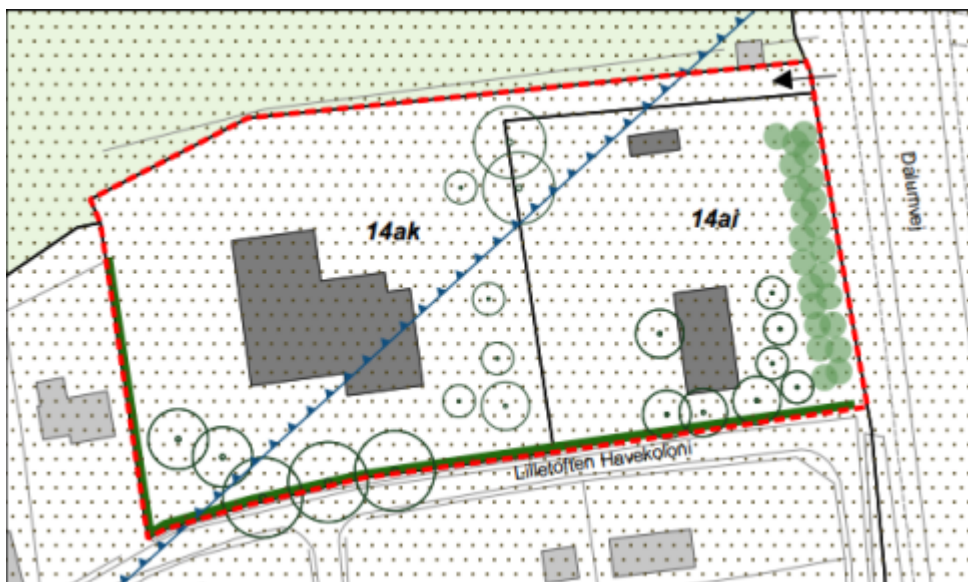
Ansøgningen er begrundet i væsentlige samfundsmæssige hensyn, da projektet omhandler forsyningssikkerheden. Planen skal muliggøre etablering af et blødgøringsanlæg, som afkalker og forlænger levetiden på rør og maskineri. Det blødgjorte vand skal leveres til Nyt OUH. Den nye bundfældningstank til klaring af spildevand fra rens og filtre, sikrer at vandet kan ledes til Odense Å, og dermed vil man fremover kunne undgå at dette skyllevand fra rens af filter skal sendes til kloak. Anlægget skal ligge i tilknytning til Dalum Vandværk og kan ikke blot flyttes til et andet vandværk.

Der er udarbejdet en lokalplan for udvidelse af Dalum Vandværk (teknisk anlæg), lokalplan nr. 5-1006, og et kommuneplantillæg nr. 7. Desuden er der fundet en 4.000 m² stor erstatningsgrund for de 3 kolonihaver. Erstatningsgrunden er en del af matr.nr. 17ac, Hjallesø By, Dalum, og skal tillægges H/F Solvang. Området støder op til haveforeningens nuværende areal, og fremstår i dag ubebygget og bevokset med græs.

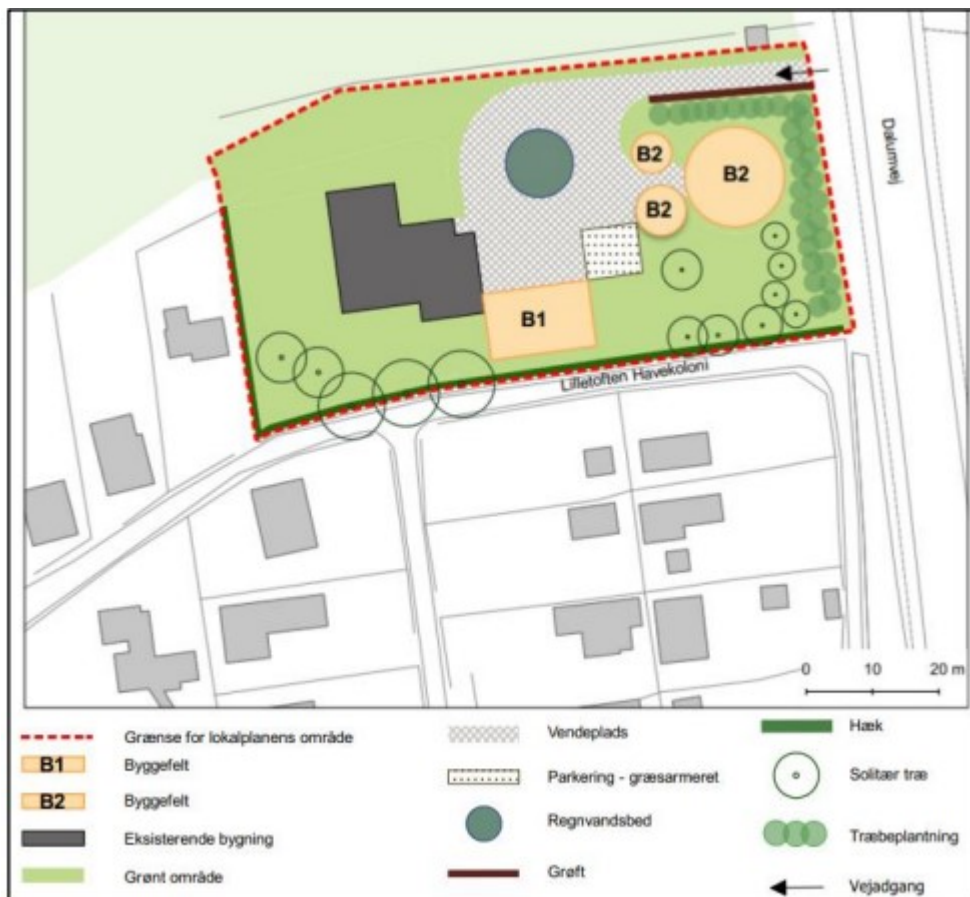
...

Odense Kommunes vurdering af det ansøgte

Begge fredninger som er berørt af projektet, har som en del af deres formål at sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser. Samme formål har § 16 i naturbeskyttelsesloven, sø- og åbeskyttelseslinjen, hvis formål er at sikre søer og åer som værdifulde landskabselementer, og desuden som levesteder og spredningskorridor for plante- og dyreliv.

Figur 4: Åbeskyttelseslinjen vist med blå linje med trekanten på, hvor den beskyttede del ligger nordvest for linjen ned mod åen.

Figur 5: Ansøgt projekt med udvidelse af Dalum Vandværk. (klip fra den vedtagne lokalplan)

Lokalplanområdet ligger delvist indenfor åbeskyttelseslinjen (figur 4). Ifølge lokalplanen ligger den ønskede tilbygning og bundfældningsbassinet udenfor åbeskyttelseslinjen (figur 5).

Placeringen udenfor arealet omfattet af åbeskyttelseslinjen, kombineret med at der fjernes eksisterende lovlig bebyggelse i form af et kolonihavehus (90 m²) på matr.nr.ai, Hjallesse By, Dalum, er en formildende omstændighed, vurderer Odense Kommune.

At der er lavet en lokalplan for projektområdet, kombineret med den forholdsvis lange afstand til Odense Å fra de nye byggefelt (ca. 150 m) og at arealet allerede i dag er bebygget, gør at Odense Kommune vurderer, at der kan dispensers fra formålsparagraffen omkring at hindre yderligere bebyggelse indenfor fredningerne.

I forhold til fredningens formål med at sikre dyre og plantelivet og spredningskorridor herfor, er det kommunens vurdering, at arealerne efter etableringsfasen ikke vil have en anderledes funktion for naturen, end det er tilfældet i dag. Arealet vil stadig fremstå med beplantning og bevoksning. Der bør dog tages hensyn til Natura 2000-området og bilag IV-arter, behandlet herunder.

Vurdering i forhold til Natura 2000

Af figur 6 fremgår arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget til Natura 2000- området Odense Å. Der er i 2004 og 2010 registreret habitatnaturtypen Riggær, og i 2017 registreret habitatnaturtypen Kildevæld på det ubebyggede areal lige nord for projektområdet (ca. 50 m's afstand) ned til Odense Å. Odense Kommune ligger ikke inde med oplysninger om, at der skulle være registreret arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget til habitatområdet Odense Å, indenfor projektområdet.

Projektområdet, gældende for begge matrikler, er kulturpåvirkede den dag i dag. Det er Odense Kommunes vurdering, at projektområdet ikke har nogen betydning for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget til Natura 2000-området. Eneste opmærksomhedspunkt er Damflagermusen, som yngler i huse og hule træer i nærheden af søer og vandløb. Derfor bør eventuelle gamle og hule træer indenfor projektområdet bevares. Alternativt, hvis projektet nødvendiggør at gamle træer skal fældes, bør dette foregå udenfor yngletiden, som typisk foregår i juni til og med august.

Med dette forbehold, vurderes det, at projektet ikke kan forringe levevilkårene for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 98		
Naturtyper:	Vandløb (3260)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Urtebræmme (6430)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
Arter:	Tykskallet malermusling (1032)	Havlampret (1095)
	Bæklampret (1096)	Pigsmørling (1149)
	Damflagermus (1318)	Odder (1355)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Figur 6: Udklip fra Natura 2000-plan 2016-2021 for Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Bilag IV-arter

Odense Kommune ligger ikke inde med viden om, at der eksisterer arter, omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, indenfor projektområdet. Der er i 2007 registreret Springfrø *Rana dalmatina* på naturarealet ca. 80 m nord for projektområdet (Figur 7). Som det fremgår af nedenstående figur 7, er Springfrøen fundet på et noget lavereliggende areal (10,5 m), end projektområdet (12,0 m – 20,0 m). Det er Odense Kommunes vurdering, at projektområdet ikke har betydning som yngle og fourageringsområde for Springfrøen.

...

Springfrøen vandrer lange strækninger hen over markerne til vandhullerne for at yngle. Derfor er det ikke usandsynligt, at projektområdet udgør en vigtig korridor for Springfrøen, under dens vandring mellem vinteropholdssted og ynglelokalitet, og retur igen. På figur 8 ses registrerede vandhuller i nærheden af det fundne eksemplar. Der er under 500 m til vandhullet i den sydlige del af haveforeningen.

Som et led i tilrettelæggelsen af projektets udførsel, bør man derfor overveje nødvendigheden af at opsætte paddehegn, der hindrer padder i at vandre gennem projektområdet. Nødvendigheden af et paddehegn er kun til stede under etableringsfasen. Herefter vurderes det ikke at være et problem for padderne at benytte projektområdet som korridor.

Springfrøen overvintrer på land. Den går i dvale sidst i oktober, og det er ikke utænkeligt at den benytter haveforeningen som overvintringssted. Derfor bør man være opmærksom på, at Springfrøen kan være til stede, som en overvintrende gæst på projektområdet. For ikke at skade overvintrende Springfrøer, bør man overveje at fjerne huse, skure og andre genstande, som padderne kan opholde sig under, i perioden udenfor deres dvaleperiode. Længden af denne periode afhænger af klimaet det enkelte år, men vil typisk være fra sidst i oktober til hen omkring 1. marts.

Figur 8: De registrerede beskyttede naturtyper i nærheden af projektområdet og fundet af bilag IV-arten Springfrø. Søer er vist med blå skraveret signatur, moser med brun og enge med grøn.

Hvis der er gamle træer med huller i stammen og/eller hulheder i barken, kan det være et potentielt overvintringssted for flagermus. Hule træer kan også fungere som ynglested for flagermus. Alle arter af flagermus er optaget på habitatdirektivets bilag IV, som særligt beskyttede. Derfor skal der udvises opmærksomhed ved eventuel fældning af gamle træer. Sådanne bør fældes udenfor perioderne, hvor flagermusene overvintrer og yngler. For at være på den sikre side, bør fældning ske i september-oktober.

Konklusion

For at sikre sig, at projektet med udvidelse af Dalum Vandværk ikke forsætligt skader arter på udpegningsgrundlaget til Natura 2000-området Odense Å, bør der stilles vilkår, f.eks. i byggetilladelsen vedrørende gamle træer på grunden. Det samme er tilfældet med bilag IV-arter, som behandlet ovenfor.
..."

Fredningsnævnet har den 29. april 2022 foretaget besigtigelse på stedet.

Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig. Danmarks Naturfredningsforening har under besigtigelsen oplyst, at man ikke vil udtale sig mod det ansøgte, men at foreningen ønsker at der bliver foretaget de tiltag som Odense Kommune har foreslået i kommunens høringssvar af 4. oktober 2021.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Den ansøgte udvidelse af Dalum Vandværk skal foretages på den matrikel, hvor vandværket i dag er beliggende, og i tilknytning dertil på et område, der er udlagt til kolonihave og delvis bebygget. Udvidelsen vil således ikke ske på et naturområde. Projektområdet befinder sig ca. 150 meter fra åen, og nybyggeriet for så vidt angår tilbygningen og bundfældningsbassinet vil blive opført uden for åbeskyttelseslinjen.

Således som projektet er beskrevet, udføres det med respekt for området og den omgivende natur ved i vidt omfang at være integreret i terrænet og afskærmet med beplantning samt med et udseende og udtryk som det bestående byggeri. Der etableres tillige erstatningskolonihaver for de nedlagte haver.

Fredningsnævnet finder på denne baggrund, at det ansøgte ikke strider sådan mod fredningernes formål, herunder forbuddet mod yderligere bebyggelse, at det er til hinder for, at der meddeles dispensation til den ansøgte udvidelse, der vurderes at have samfundsmæssig interesse.

Et enigt fredningsnævn meddeler således dispensation som ansøgt på følgende vilkår:

Eventuelle gamle og hule træer, der kan være leve- eller ynglested for flagermus skal bevares. Hvis projektet nødvendiggør fældning af sådanne træer, skal dette ske uden for yngletiden og efter aftale med Odense Kommune som tilsynsmyndighed. Der skal etableres erstatningstræer af en vis alder ligeledes efter aftale med Odense Kommune.

Under etableringsfasen skal der efter aftale med Odense Kommune som tilsynsmyndighed etableres paddehegn.

Huse, skure og andre genstande, der kan tjene som overvintring for blandt andet springfrøer skal efter aftale med Odense Kommune som tilsynsmyndighed fjernes uden for deres dvaleperiode inden projektet påbegyndes.

Et eventuelt hegn omkring området skal tillade passage af mindre dyr og beskyttede dyr og godkendes af kommunen.

Under hensyn til det af Odense Kommune oplyste og til de ovenfor fastsatte vilkår for meddelelse af dispensation er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke skader integriteten af det nærliggende Natura 2000 område nr. 114 (Habitat-nr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Salling Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 19. marts 2023

Ansøgning om dispensation til ændring af bådebro v/Dalum Havn

Odense Kommune har ved mail af 8. juli 2022 fremsendt en ansøgning om dispensation til ændring af en bådebro ved Dalum Havn på matr.nr. 14ah Hjallesø By, Dalum med adressen Dalumvej 191, 5260 Odense C.

Sagsfremstilling

Af ansøgningen dateret 8. juli 2022, som indeholder kort- og fotomateriale, fremgår blandt andet:

" ...

Fredningsnævnet har med afgørelse af 12. maj 2020 givet dispensation til nedlæggelse af opstemningen i Odense Å v/Dalum Papirfabrik (J.nr. FN-FYN-1- 2020).

I dispensationen er anført følgende:

De ændrede vandstandsforhold vil få betydning for Dalum Havn. Odense Kommune vil indgå i en dialog med Dalum Lystfiskerforening om mulighederne for at afhjælpe ulemperne ved de fremtidige vandstandsforhold.

...

Denne ansøgning er lavet på baggrund af den dialog Odense Kommune har haft med Dalum Lystfiskerforening/Dalum Havn, om afhjælpning af ulemperne ved de fremtidige vandstandsforhold ved Dalum Havn. Vandstanden er blevet 1 – 1,5 meter lavere ved lav vandføring, efter fjernelse af opstemningen.

Formål

Den ansøgte løsning skal gøre det muligt for klubbens medlemmer at få adgang til åen med kanoer, samt genskabe et opholdssted for klubbens medlemmer, tilpasset de nye vandstandsforhold. Løsningen vil bidrage til at Dalum Havn fortsat kan være et fristed med en særlig atmosfære for klubbens medlemmer, selvom det ikke længere er muligt at sejle med robåde på åen.

Projektbeskrivelse

Den eksisterende bådebro erstattes med to nye opholdsbroer, med mulighed for adgang til åen og isætning af kanoer.

- Fjernelse af eksisterende bådebro
- Etablering af to nye platforme med trin til ophold og isætning af kanoer
- Etablering af ophalerrampe
- Tilpasning af eksisterende hegn

Den gamle bådebro er ca. 50 m lang og ca. 1,5 meter bred. Der er bygget bådepladser vinkelret på bådebroen (se Bilag 2 og Foto 1 og 2).

Med projektet fjernes det eksisterende anlæg og erstattes med to nye platforme med trin mod åen. Platformene ønskes placeret i hver sin ende af Dalum Havns facade mod Odense Å, med en bredde på max. 5 meter og en længde på henholdsvis 15 og 5 meter. Se Fig. 1.

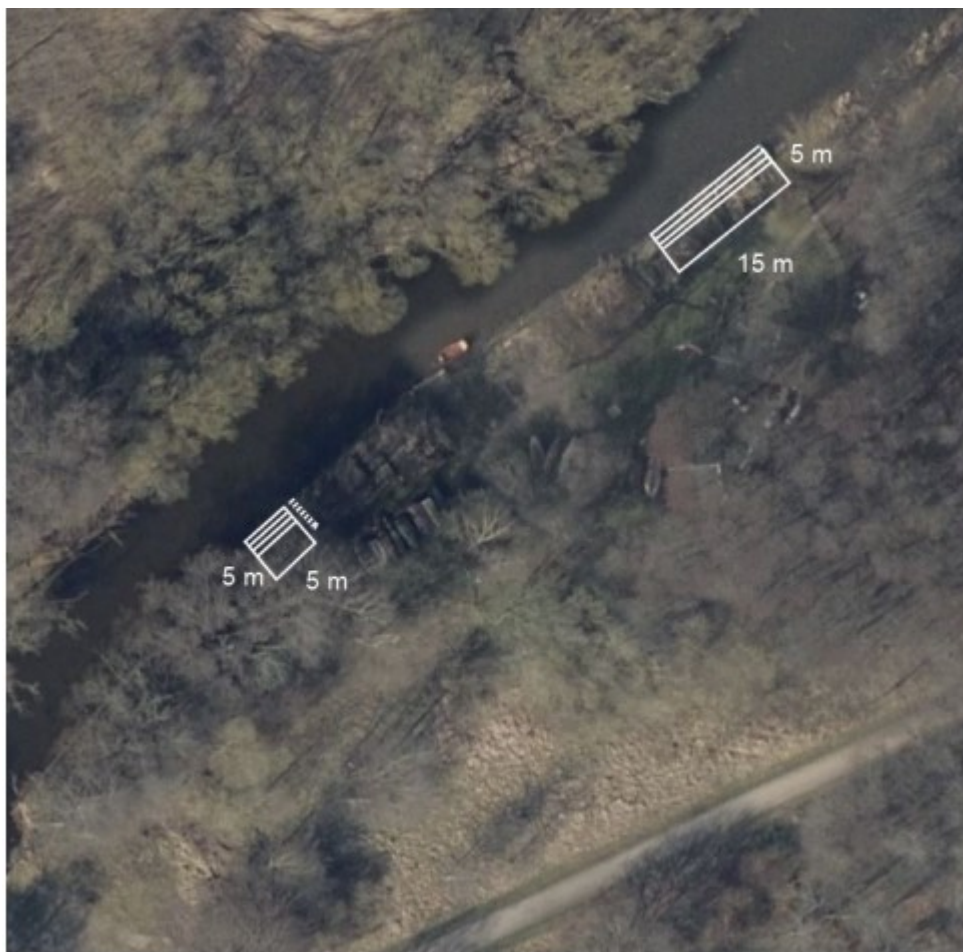

Fig.1 Placering af platforme/trin

Fra platformene etableres 3 siddetrin med en trindhøjde på 50 cm, til udligning af højdeforskellen mod åen. Der etableres mellemtrin med en bredde på 1 meter, for at sikre adgang via alm. trappetrin til åen.

Dæk og trin udføres i douglasgran 40 * 150 mm og pæle i eg 120 * 120 mm.

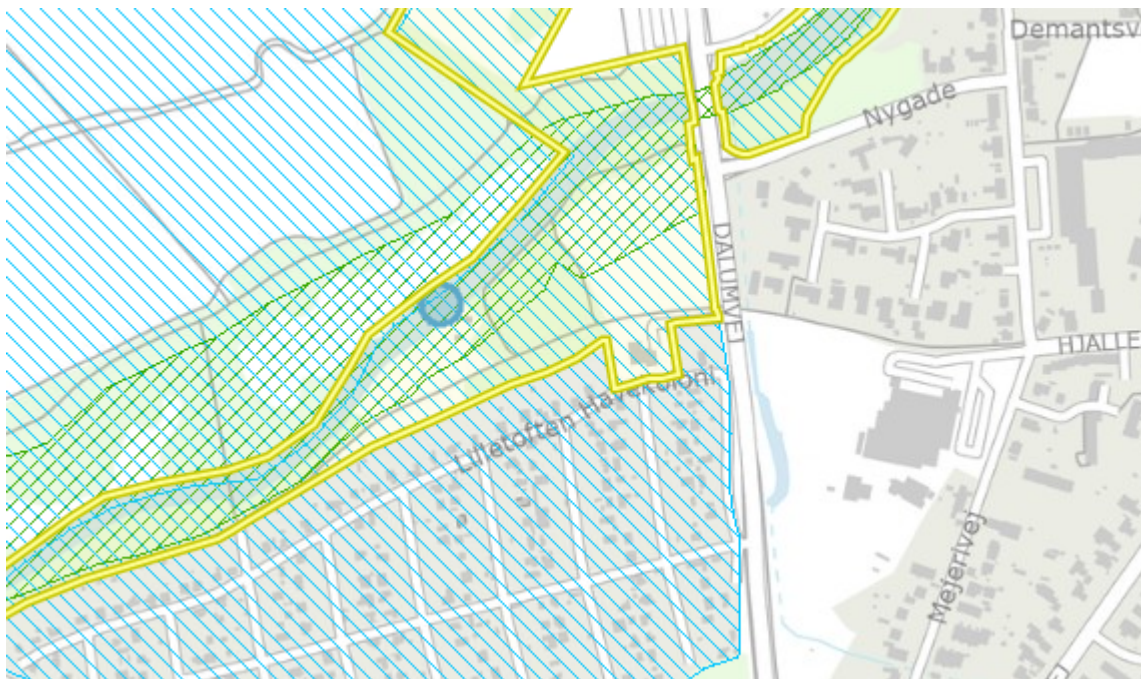
Terræn/oprindelig åbrink tilpasses så det giver et harmonisk udtryk og en passende hældning i forhold til adgangen til platformene. Åbrinken tilpasses endvidere mellem platformene.

Ved den lille platform etableres en mindre ophalerrampe, så kanoer kan trækkes op af vandløbet uden slidtage på brinken og efterfølgende erosion af åbredden.

...

Der er i dag hegn rundt om arealet der rummer Dalum Havn. Dette hegn bevares og tilpasses ved de to platforme, så det som tidligere går til kanten af vandløbet.

..."

Den omtrentlige placering af det ansøgte er på kortet vist med blå cirkel. Fredningen er vist med gul streg. Natura 2000 område nr. 114 (Habitatområdenr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å er vist med tern.

Fredningen

Området er omfattet af fredningen af Odense Ådal, etape 1, der blev fredet ved naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af betydning for sagen:

” ...

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 4. Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Odense Å's naturlige forløb må ikke forstyrres. Øvrige eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven.

...

§ 8. Sikring af åbredde

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

...

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

...

Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægnings, samt at opsætte nyt hegn langs åen.

...

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Odense Kommune som tilsynsmyndighed har i udtalelse af 7. juli 2022 vedhæftet fremsendelsesmailen udtalt blandt andet:

" ...

Odense Kommune har søgt om tilladelse til at ændre eksisterende bådebro ved Dalum Havn.

Denne ændring af broen kræver tilladelse jf. fredningens § 12: "Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større fast belægnings, samt at opsætte nyt hegn langs åen".

Dalum Lystfiskerforening har eksisteret i mere end 80 år og i 1942 fik foreningen lov til at anlægge en rigtig bådehavn ved Nørregårds Eng, hvor bådehavnen ligger i dag.

Dalum Havn er en lokalitet med stor værdi for medlemmerne af Dalum Lystfiskerforening, til socialt samvær med bl.a. fiskeri og sejlads. Oprindeligt foregik fiskeriet fra både. Se evt. Havnens historie (1937 - 2012)

Odense Kommunes vurdering

Projektet vil medføre at den nuværende bådebro fjernes, hvilket efter kommunes vurdering vil medvirke til en forskønnelse af området, da den eksisterende bådebro virker malplaceret og uskøn, som følge af de nye vandstandsforhold der er opstået efter fjernelse af opstemning ved Dalum Papirfabrik.

Projektet vil ændre den eksisterende bro der dækker et areal på ca. 75 m² plus tilhørende bådepladser, til to nye platforme/siddetrin som dækker et areal på ca. 100 m². Heraf udgør de 40 m² siddetrin mod åen. Den ansøgte ændring vil betyde at bådebroens facade mod åen ændres fra ca. 50 meter til ca. 20 meter. Dermed bliver der friholdt mere åbrink, som på sigt kan udvikle sig naturligt med brinkvegetation.

Det ny planlagte todelte anlæg vil virke mindre end det nuværende anlæg, da det erstatter et ca. 50 m langt "havneanlæg" med fortløjningspladser til robåde med to nye kanoisætningssteder tilpasset åens nye forløb.

For at opretholde stedets lokalkulturelle betydning, vil det være vigtigt at videreføre muligheden for ophold og kanosejlads. Det er valgt at udføre broerne i douglasgran og eg, hvilket vil give et rustikt udtryk i stil med de øvrige kanoisætningssteder, der findes langs Odense Å.

Forhold til Natura 2000-områder og bilag IV-arter

...

Det er Odense Kommunes vurdering at den marginale ændring af forholdene ikke vil have væsentlig betydning for Natur 2000 området eller bilag IV-arter, da der i forvejen eksisterer en bådebro på lokaliteten.

Samlet vurdering

Samlet set vurderer Odense Kommune, at projektet vil medvirke til en forskønnelse af området. Projektet vil ikke have nævneværdig påvirkning på naturen i forhold til den tidligere anvendelse af området. Odense Kommune kan derfor anbefale en tilladelse til den påtænkte ændring.

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at formålet med de ansøgte bådebroer understøtter fredningens formål om at sikre bynære arealer til rekreative formål.

Under hensyn til de ansøgte bådebroers størrelse, materialevalg og udførelse samt til, at der i fredningens § 12 er mulighed for at tillade byggeri af blandt andet isætningsbroer til kanoer og lignende, finder fredningsnævnet, at bådebroerne ikke er i strid med den øvrige del af fredningens formål, herunder om at friholde ådalen for yderligere bebyggelse, i en grad, så det er til hinder for meddelelse af dispensation. I den forbindelse lægges der desuden vægt på, at den eksisterende bådebro fjernes samtidig med anlæggelsen af de nye broer.

Som følge af det anførte, samt til at bådebroerne med sin placering, størrelse, materialevalg og udførelse vurderes udseendemæssigt at ville falde godt ind i området omkring åen og alene at ville kunne påvirke åens naturlige forløb minimalt, meddeles dispensation som ansøgt.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Under hensyn til det af Odense Kommune oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation, ligesom det vurderes, at det ansøgte ikke vil skade integriteten af Natura 2000 område nr. 114 (Habitatområdenr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 5. november 2023

Bangsgaard & Paludan har ved mail af 21. december 2022 på vegne af Odense Kommune fremsendt en ansøgning om dispensation til etablering af 4 odderpassager i Odense Å og på matrikelnumrene 1a, 1g, 1g, 1f, samt 7000b alle Solevad By, Vemming, 9ar, 9ag, 7000b og 7000o alle Fangel By, Fangel, 7000b Bellinge By, Bellinge, 7000r Åsum By, Åsum samt 7000bg Skt. Jørgensmark, Odense Jorder.

Sagsfremstilling

Af ansøgningen, der indeholder foto- og kortmateriale, fremgår blandt andet følgende:

" ...

Odense Kommune ønsker at tilgodese odderens færden langs Odense Å og Holmehave Bæk, derfor ønsker kommunen at etablere fire passager for odderen ved fire forskellige vejbroer, henholdsvis 3 over Odense Å og 1 over Holmehave Bæk.

Odense Kommune søger dispensation fra fredningen af Odense Ådal til at etablere ovennævnte fire odderpassager.

...

Dispensationsansøgningen for Odense Ådals fredningen omhandler anlægsarbejdet af odderpassagerne i Odense Ådal, ved Borrebyvej, Brogårdsvej, Åsumvej og Klemmeløkken.

...

Begrundelse for det ansøgte projekt

Odense Kommune ønsker at etablere odderpassagerne på de eksisterende offentlige vejbroer for at forhindre, at odder løber over vejen med risiko for at blive trafikdræbt. Ved at etablere odderpassagerne i siden af eksisterende vejbroer, mindsker det påvirkningen af Odense Å og Holmehave Bæk mest muligt. Løsningen med opbygning med stenmateriale er den mest naturlige løsning, men den påvirker også potentielt vandstanden i vandløbene. Derfor er løsningen med en hængende bro af lærketræsplanker valgt til de lokaliteter, hvor der ikke er mulighed at opbygge passager i stenmateriale uden en væsentlig påvirkning af vandstanden.

Fredningens formål er bl.a. at sikre dyrelivet i Odense Ådal. Etableringen af odderpassager vil understøtte dette formål uden at have en væsentlig negativ påvirkning på fredningens øvrige formål.

Nuværende forhold

Broerne er alle offentlige betonbroer, der leder trafik henover henholdsvis Odense Å og Holmehave Bæk.

I det sidste afsnit er billeder af de eksisterende forhold ved de 4 lokaliteter, billederne er taget sommeren 2022 ved en meget lav vandstand i vandløbene. Det kan ses at ved tre ud af fire lokaliteter, er der passager

for odderen ved de meget lave vandføringer, men ved større vandføringer bliver passagemulighederne oversvømmet, og derfor er der behov for etableringen af nye højere passagemuligheder.

Beskrivelse af det ansøgte projekt

Anlægsarbejdet udføres med to forskellige metoder, som begge kræver tilladelse/dispensation fra fredningsnævnet. De to forskellige metoder er beskrevet i nedenstående afsnit.

Odderpassagerne ønskes etableret på 2 lokaliteter med metode 1, og på 2 lokaliteter med metode 2.

- Metode 1: Galvaniserede hyldeknægte med to lærkeplanker

Lokaliteter – Borrebyvej og Klemmeløkken

Odderpassagen etableres med galvaniserede hyldeknægte, der monteres i broens betonkonstruktion. På de galvaniserede hyldeknægte monteres lærkeplanker 200x35 mm, med to planker ved siden af hinanden. Herunder viser figur 1, hvordan odderpassagerne ønskes udført.

...

Odderpassagen etableres i en højde, hvor den selv ved høje vandføringer er fri af vandet. Højden bestemmes ud fra, den højeste synlige vandstandslinje på broen, således odderpassagen er fri af vandet ved en gennemsnitlig høj vandføring.

Ved Borrebyvej ønskes det, at der etableres en odderpassage på hver side af broen. De udformes på samme måde samt i samme højde over vandløbsbunden.

Ved Klemmeløkken ønskes der kun en passage på den sydlige side af broen, da det omkringliggende terræn ikke muliggør en odderpassage på den nordlige side.

- Metode 2: Opbygning i stenmateriale

Lokalitet – Åsumvej og Brogårdsvej

Odderpassagen etableres ved udlægning af stenmateriale, der vil skabe en naturlig passage under broen. Stenmaterialet bliver bygget op af primær sten i størrelsen 300-600mm med mindre sten til indbygning og stabilisering.

Odense Å snævrer ind både op- og nedstrøms retning fra broerne, hvilket gør, at vandluget på broerne er overbredt. Odderpassagen af sten, etableres ovenpå den eksisterende bund. På grund af de overbredde broer kan odderpassagerne etableres uden at skabe en negativ påvirkning af vandføring i Odense Å.

...

Odderpassagen etableres i en højde, hvor den selv ved høje vandføringer er fri af vandet. Højden bestemmes ud fra, den højeste synlige vandstandslinje på broen, således at odderpassagen er fri af vandet ved en gennemsnitlig høj vandføring. Der etableres en odderpassage i hver side af broen med ensartet udformning og placering over vandløbsbunden.

Mål på det ansøgte og beskrivelse af materialevalg

Mål på lærkeplankerne er 200x35 mm, og der placeres 2 planker ved siden af hinanden. Lærkeplanker bliver valgt, for at bygge i materialer der er vedligeholdelsesfrie, og fremstår naturligt i området.

Stenmaterialerne er naturlige for vandløbet og området, stenstørrelserne er 300mm-600mm med lidt mindre sten til indbygning.

Miljømål og habitatvurdering af etableringen odderpassagerne

Odense Å og Holmehave Bæk er målsat til god økologisk tilstand i statens vandområdeplan. De fire lokaliteter, er beliggende under fire eksisterende vejbroer over vandløbet. Vejbroerne skaber en total beskygning af vandløbet, som derfor fremstår uden en væsentlig plantesammensætning under broerne. De hængende odderpassager, vil ikke komme i berøring med det egentlige vandløbstracé, hvorfor de heller ikke påvirker vandløbenes fisk eller smådyr. De to lokaliteter, hvor odderpassagerne udarbejdes i stenmateriale, vil stenmateriale være med til at skabe mere fysisk variation i vandløbet og stenene vil kunne bruges som skjul, til gavn for både fisk og smådyr.

Det vurderes derfor, at odderpassagen ikke vil påvirke vandløbenes miljømæssige tilstand eller vandløbets muligheder for at opnå målopfyldelse grundet deres meget ringe udbredelse og at de placeres under eksisterende faste anlæg.

Odderen er en del af udpegningsgrundlaget for det internationale beskyttelsesområde Natura2000 Odense Å (Natura 2000- område nr. 114 og Habitatområde H98)

Odderen lever langs Odense Å, og vurderes til at fouragerer i området ved vejbroen. Oddere bliver ofte dræbt i forbindelse med vejbroer over vandløb, fordi oddere ikke vil svømme under en bro, men i stedet løber over vejen. Ved at udlægge sten eller på anden måde skabe en passage under broen, hvorved odderen kan krydse broen med fast grund under sig, vil odderen foretrække denne passage. Odderpassagen etableres derfor for, at gavne odderens færden langs Odense Å og altså for at undgå at odderen bliver trafikdræbt. Etableringen af odderpassagen, vil derfor understøtte en af udpegningsarterne for Natura 2000-området.

Af hensyn til områdets flagermus, fældes der ikke træer i forbindelse med anlægsarbejdet og anlægsarbejder med odderpassagerne, skal foregå i perioden hvor evt. flagermus ikke overvintre eller raster under vejbroerne.

Endvidere vurderer Odense Kommune, at odderpassagen ikke vil påvirke det øvrige Natura-2000-område, dets øvrige udpegningsgrundlag eller andre bilag IV arter negativt.

...

Lodsejerforhold i forbindelse med projektet

Lokalitet 1 – Klemmeløkken

Berørte lodsejere er forud for projektet kontaktet, og der er indgået aftaler omkring odderpassagernes tilstedeværelse på lokaliteterne.

Matr.nr. og ejerlav	Lodsejer	Adresse
7000b, Solevad By, Verninge	Odense Kommune	Nørregade 36, 5000 Odense C
1a, Solevad By, Verninge	X	Solevadvej 74, 5690 Tommerup
1g, Solevad By, Verninge	X	Solevadvej 74, 5690 Tommerup

Lokalitet 2 – Borrebyvej

Berørte lodsejere er forud for projektet kontaktet, og der er indgået aftaler omkring odderpassagernes tilstedeværelse på lokaliteterne.

Matr.nr. og ejerlav	Lodsejer	Adresse
7000o, Fangel By, Fangel og 9ag, Fangel By, Fangel	Odense Kommune	Nørregade 36, 5000 Odense C
1g, Solevad By, Verninge	X	Solevadvej 74, 5690 Tommerup
1f, Solevad By, Verninge	X	Solevadvej 74, 5690 Tommerup
9ar, Fangel By, Fangel	X	Fangelvej 111, 5260 Odense S

Lokalitet 3 – Brogårdsvej

Berørte lodsejere er forud for projektet kontaktet, og der er indgået aftaler omkring odderpassagernes tilstedeværelse på lokaliteterne.

Matr.nr. og ejerlav	Lodsejer	Adresse
7000b, Fangel By, Fangel og 7000b, Bellinge By, Bellinge	Odense Kommune	Nørregade 36, 5000 Odense C

Lokalitet 4 – Åsumvej

Berørte lodsejere er forud for projektet kontaktet, og der er indgået aftaler omkring odderpassagernes tilstedeværelse på lokaliteterne.

Matr.nr. og ejerlav	Lodsejer	Adresse
7000r, Åsum By, Åsum og 7000bg, Skt. Jørgensmark, Odense Jorder	Odense Kommune	Nørregade 36, 5000 Odense C

...”

Oversigtskort fra ansøgningen visende placeringen af de ansøgte odderpassager i fredningen.

Fredningen

Områderne, som de ansøgte odderpassager skal placeres i, ligger delvist inden for fredningen af Odense Ådal etape I, som blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006. Fredningen har følgende bestemmelser af relevans for sagen:

” ...

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 4. Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Odense Å's naturlige forløb må ikke forstyrres. Øvrige eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven.

...

§ 8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

...

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 m over jorden.

Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægnings, samt at opsætte nyt hegn langs åen.

...

§ 13. Bestemmelser for private arealer i byzone

Inden for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg (herunder støttemure og lignende), parkeringspladser og broer.

Træer med en stammediameter større end 25 cm (målt 1,3 m over jorden) må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Fredningsnævnet kan dog tillade at ændre eksisterende broer, have- og trappeanlæg, støttemure og større faste belægninger.

...

§ 14. Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

Broer og andre anlæg til rekreative formål kan kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse.

...

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Miljøstyrelsen har ved mail af 23. juni 2023 udtalt blandt andet følgende:

" ...

Sagen er blevet drøftet med fag-enheden Arter og Naturbeskyttelse.

I Odense Å findes bilag IV-arten Tykskallet malermusling. Denne art har kommunen ikke forholdt sig til i habitatvurderingen. Fredningsnævnet kan vælge at bede kommunen om at redegøre for projektets eventuelle påvirkning på Tykskallet malermusling eller i en eventuel dispensation stille vilkår om, at det skal sikres, at de ansøgte faunapassager ikke beskadiger levesteder for Tykskallede malermusling - hverken i anlægs- eller driftsfasen (gælder kun for faunapassagerne af sten).

Habitatvurderingen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger

..."

Odense kommune har ved mail af 15. juni 2023 oplyst, at kommunen er enig i habitatvurderingen i ansøgningen.

Danmarks Naturfredningsforening har i mail af 22. februar 2023 udtalt, at foreningen støtter det ansøgte.

Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet og de berørte private lodsejere har valgt ikke at udtale sig.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Alene den del af det ansøgte, der vedrører matr.nr. 9ar Fangel By, Fangel, ligger inden for en fredning af åbredden. Den øvrige del af det ansøgte vedr. indgreb i åbredden kræver således ikke dispensation i medfør af naturbeskyttelsesloven.

Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte er i overensstemmelse med fredningens formål om at sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv og om at sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet, ligesom den ikke er i strid med fredningens øvrige formål.

Under hensyn hertil samt til det forholdsvis ringe indgreb i åen og omgivelserne omkring åen, som det ansøgte vurderes at få, meddeler et enigt fredningsnævn dispensation som ansøgt.

Dispensationen er givet på vilkår, at det sikres, at de ansøgte odderpassager ikke skader levesteder for Tykskallede malermusling såvel under anlægsfasen som i driftsfasen for så vidt angår passagerne af sten.

Under hensyn til det af Odense Kommune oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer at det ansøgte ikke skader integriteten af det nærliggende Natura 2000 område, Natura 2000 område nr. nr. 114 (Habitatområdenr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævneshus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
Formand

Afgørelse af 25. april 2024

Ansøgning om dispensation til renovering af bro og etablering af ny gangbro

Fjernvarme Fyn Produktion A/S har ved mail af 1. december 2023 fremsendt en fornyet ansøgning om dispensation til renovering af en bro og etablering af en ny gangbro på matr.nr. 1cft Kristiansdal Hgd, Dalum og 4b Hjallesø By, Dalum med adressen Dalumvej 116a og 116z, 5250 Odense SV.

Fredningsnævnet for Fyn har tidligere ved afgørelse af 13. maj 2020 meddelt dispensation til det ansøgte, jf. nævnets j.nr. FN-FYN-37-2019. Af nævnets begrundelse og afgørelse fremgår følgende:

" ...

Fredningsnævnet har noteret sig, at Odense Kommune har oplyst, at der vil blive etableret en banket ved Odense Å, så der vil være passagemuligheder for oddere. Odense Kommune har oplyst, at denne etablering vil ske i forbindelse med renovering af området og fjernelse af opstemningen og stryget på stedet.

Fredningsnævnet finder derfor, at der fra kommunens side er sørget for, at fredningens formål om at sikre spredningskorridor langs Odense Å for plante- og dyrelivet er opfyldt, såfremt den omtalte banket etableres.

Der er ved ansøgningen lagt op til, at fredningsnævnet skal tage stilling til renovering af en eksisterende betonbro til kørende trafik samt til, om der kan gives dispensation til etablering af yderligere en bro til gående trafik. Endelig er der lagt op til, at nævnet kan tage stilling til materialevalget i forbindelse med broen til gående trafik.

Et enigt fredningsnævn finder, at der kan meddeles dispensation til renovering af betonbroen som ansøgt, idet den foreslåede renovering ikke strider mod fredningens formål, tværtimod vil renoveringen på den ansøgte måde efter nævnets opfattelse virke til at sikre Ådalens kulturhistoriske kvaliteter. Endvidere er det fredningsnævnets opfattelse, at de kulturhistoriske kvaliteter tilsiger, at den ansøgte gangbro skal udføres i stål med tværgående træprofiler. Den træbro, der er nævnt i ansøgningen, vil ikke sikre eller forbedre de kulturhistoriske kvaliteter i det tidligere fabriksområde, som nu genskabes til blandt andet rekreative formål. Fredningsnævnet finder derfor, at den gangbro, der skal etableres, skal være den ansøgte stålbro med træprofiler.

Da etablering af denne gangbro i øvrigt ikke er i strid med fredningens formål, og ligger indenfor fredningsnævnets kompetence i medfør af fredningens § 12, meddeler fredningsnævnet tilladelse til det ansøgte på betingelse af, at arbejdets udførelse og materialevalget følger det i NIRAS' projektbeskrivelse af 4. juli 2019. Denne beskrivelse gøres til en integreret del af denne afgørelse.

Desuden er det en betingelse for etablering af gangbroen, at Odense Kommune sikrer en spredningskorridor for oddere på det sted, hvor gangbroen etableres. En sådan spredningskorridor skal etableres samtidig med færdiggørelsen af gangbroen eller umiddelbart i forbindelse hermed. Etableringen vil kunne ske som beskrevet i den under sagsnummer FN-FYN-1-2020 indgivne ansøgning om nedlæggelse af stemmeværket ved Dalum Papirfabrik.

...”

Der henvises i øvrigt til den nævnte afgørelse.

Sagsfremstilling

Af ansøgningsmailen fremgår blandt andet følgende:

” ...

Vedlagte tilladelse til renovering af bro og etablering af ny gangbro over Odense Å ved Dalum Papirfabrik udløb den 13. maj 2023 uden at være udnyttet.

Arbejdet med udarbejdelse af lokalplan for området er endnu ikke afsluttet. Der er senest igangsat en miljøvurdering af lokalplanen, som yderligere vil forsinke den endelige vedtagelse af lokalplanen til forventeligt slutningen af 2024.

Dalum Kraftvarmeværk er endeligt taget ud af drift, og Odense Kommune har gennemført naturgenopretningsprojekt med fjernelse af stemmeværk ved papirfabrikken. Øvrige forudsætninger er uændrede.

Fjernvarme Fyn Produktion A/S skal hermed ansøge om fornyet tilladelse til gennemførelse af projektet for renovering af bro og etablering af ny gangbro som beskrevet i vedlagte projektbeskrivelse fra 2019, uændret i udformning og omfang.

...”

Vedhæftet ansøgningsmailen er den tidligere afgørelse i sagen og et notat udarbejdet af NIRAS, dateret den 4. juli 2019, fremsendt i forbindelse med ansøgningen i den tidligere sag. Der henvises til sagsfremstillingen i den tidligere sag.

Nedenstående oversigtsfoto fra Odense Kommunes udtalelse viser den omtrentlige placering af det ansøgte i fredningen.

Figur 1: placering af ansøgte (hvid cirkel) inden for Fredningen af Odense Ådal etape 1 (blå skraver)ing)

Fredningen

Området er omfattet af fredningen af Odense Ådal, etape I, som blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006.

Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

” ...

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende

Bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 4. Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Odense Å's naturlige forløb må ikke forstyrres. Øvrige eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

...

§ 8. Sikring af åbredde

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden Fredningsnævnets tilladelse.

...

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker. ... Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægnings, samt at opsætte nyt hegn langs åen.

...

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Odense Kommune har ved mail af 18. april 2024 udtalt følgende:

" ...

Siden behandling af ansøgningen i 2020 er Dalum Kraftvarmeværk blevet taget endeligt ud af drift, og Odense Kommune har gennemført et naturgenopretningsprojekt med fjernelse af stemmeværket ved papirfabrikken, ellers er projektets forudsætninger uændrede.

...

Odense Kommune har i forbindelse med projektet, stillet krav om at belysning udføres rettet ned mod veje og stier, og ikke ned i åen, så livet i Odense Å ikke 3/7 generes. Belysning etableres som lever op til kravene for belysningsklasse E2, og tænkes generelt udført som en integreret del af broernes udtryk.

...

Odense Kommunes vurdering

Udviklingen af området ved Dalum Papir, omfatter det tidligere erhvervsområde, der nu ændres til et boligområde med grønne områder og stier langs Odense Å.

Dette skaber nye muligheder for den rekreative brug af en større del af Odense Ådal.

Samtidig er bevaringen af jernbanebroer og jernbanesporene med til at bevare fortællingen om Dalum Papiers lange industrihistorie ved Odense Å, og udgør en del af kulturmiljøet i området. På den baggrund er det Odense Kommunes vurdering, at de nuværende jernbanebroer og jernbaneskiner på broerne kan bevares. Nye anlæg i området bør derfor også tage hensyn til områdets historie og indpasses i det eksisterende kulturmiljø.

Det er Odense Kommunes vurdering, at renovering af den eksisterende betonbro og etablering af ny gangbro er af et begrænset omfang, og ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af åen i området. Dels ændres udstrækningen af den eksisterende bro ikke, og broen bevares på samme placering, mens broen får et mere ensartet udseende, som er i tråd med områdets historie og arkitektoniske udtryk. Ligeledes vil etableringen af en ny gangbro, på en strækning af åen, hvor der er forvejen, er flere broer, heller ikke ændre væsentligt på oplevelsen af åen.

Internationale beskyttelsesområder

Broerne er og skal etableres over Odense Å, som også er det nærmeste Natura 2000-område, nr. 114, habitatområde H98, Odense Å med Hågerup Å, Salling Å og Lindved Å – se udpegningsgrundlag i figur 3.

Der er ingen naturtyper på udpegningsgrundlaget inden for projektområdet af de to broer. Naturtypen 'vandløb (3260)' er ikke udpeget som habitatnaturtype i Odense Å.

Af arter på udpegningsgrundlaget vil arter som lever i og langs med vandløb, herunder tykskallet malermusling, havlampret, odder, bæklampret, pignmerling og damflagermus, kunne tænkes at findes i området omkring Dalum Papir. Odense Kommune vurderer, at det er arter som odder og flagermus, der kan blive påvirket af projektet i form af fysiske barrierer. Lampretter og pignmerling lever i vandfasen, og tykskallet malermusling lever på bunden af vandløbet, projektet ændrer ikke på disse arters levesteder.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 98		
Naturtyper:	Kransnålsalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Vandløb (3260)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Tykskallet malermusling (1032)	Bæklampret (1096)
	Havlampret (1095)	Pignmerling (1149)
	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de tal-koder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Naturtypen egeblandskov (9160) er ikke til stede i habitatområde H98. Naturtypen gennemgås derfor ikke yderligere.

Figur 3: udpegningsgrundlag for Habitatområde nr.98

Odder

Odderen er sky, og lever i områder med uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, hvor der er gode skjulemuligheder, som rørskov og krat, hvor der er roligt og helst uden menneskelig aktivitet. Odderen kan blive påvirket af arbejdet, i form af larm og fysiske foranstaltninger under renovering og etablering. Området ved Dalum Papir har i flere år været omfattet af flere byggeprojekter. Arbejdet finder dog sted i dagtimerne, hvor odderen er aktiv om natten. Området omkring Dalum Papir ligger bynært, og der er ikke oplagte skjulesteder for odderen. Odderen kan have store territorier, over 10 km vandløb, og det må antages at odderen kan bevæge sig forholdsvis frit i de store og åbne vandløbssystemer. Passagemuligheder under broerne er derfor vigtige for at have gode spredningsmuligheder. Der er udlagt sten langs med brinken under den eksisterende bro. Odense Kommune forslår at passage under den nye gangbro skal også sikres, f.eks. ved udlægning af sten langs med brinken. Odense Kommune vurderer, at hvis passage under broerne sikres, vil odderen ikke blive negativt påvirket af projektet.

Flagermus

Damflagermus jager over vand, både over søer og åer. En ny bro kan virke som en forhindring i landskabet og kan potentielt påvirke flagermus, der jager langs Odense Å. Den nye gangbro etableres tæt på den eksisterende bro, og Odense Kommune vurderer derfor at det nye broanlæg ikke vil adskille sig væsentligt fra det nuværende, og at det derfor ikke vurderes at påvirke flagermus væsentligt. Færdsel over broerne vil være med en forholdsvis lav hastighed, der giver flagermusene mulighed for at navigere udenom.

Odense Kommune vurderer, at renovering af den eksisterende bro og etablering af ny gangbro ikke vil påvirke flagermusenes fourageringsmuligheder i området negativt.

Kommunes vurdering

Odense Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at renovering af eksisterende betonbro og etablering af ny gangbro, ikke vil påvirke Natura 2000- områdets bevaringsmålsætninger. Ligeledes vurderes det, at tiltaget hverken i sig selv eller i kombination med andre planer og projekter, vil have en negativ påvirkning på arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000- området.

Bilag IV-arter

Der er ikke registreret bilag IV-arter indenfor projektområdet, men der er registreret forskellige arter af flagermus, odder, springfrø, stor vandsalamander og tykskallet malermusling inden for en radius af 1,3 km.

Arter som odder, tykskallet malermusling og arter af flagermus forventes at leve i og langs med vandløbet. Der laves særlige afdækkende foranstaltninger i forbindelse med nedbrydning af eksisterende skadet beton og støbning af ny beton, så åens vandmiljø sikres mod forurenende materiale fra arbejdet. Det er allerede vurderet i foregående afsnit om internationale naturbeskyttelsesområder, at projektet ikke vil påvirke flagermus negativt. Sikres passage under broerne til odder, for eksempel ved udlæg af trædesten, er det Odense Kommunes vurdering at renovering og etablering af broerne, ikke vil påvirke habitatdirektivets bilag IV-arter negativt.

Kommunes samlede vurdering

Renovering af den eksisterende betonbro og etablering af ny gangbro, skal opretholde og sikre en sikker adgangsvej til området, både for den tunge trafik og de bløde trafikanter, og sikre de rekreative muligheder i området og langs med åen. Arbejdet skal skabe et ensartet og sammenhængende udseende, der bidrager til broens kulturhistoriske betydning for området ved Dalum Papir.

Passage under broerne skal opretholde og sikre spredningskorridoren for plante og dyrelivet langs Odense Å

Odense Kommune vurderer at projektet vil være af et begrænset omfang, der ikke vil medføre en negativ påvirkning af levesteder og bestande af bilag IV-arter på habitatdirektivet, samt at områdets økologiske funktionalitet fortsat opretholdes.

Samlet vurderer Odense Kommune, at projektet er i tråd med fredningens formål, og ligger inden for rammerne af fredningen.
..."

Slots- og Kulturstyrelsen, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig.

Danmarks Naturfredningsforening har under besigtigelsen udtalt, at de tiltag, der på nuværende tidspunkt er foretaget ved broen, ikke sikrer odderens passage. Foreningen havde ikke i øvrigt bemærkninger til det ansøgte.

Der har i forbindelse med sagens behandling været foretaget besigtigelse den 25.april 2024.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder ikke, at der er fremkommet oplysninger, der kan begrunde en ændret vurdering af det ansøgte. Der meddeles derfor dispensation som ansøgt.

Dispensationen er som tidligere meddelt på betingelse af, at Odense Kommune sikrer en spredningskorridor for oddere på det sted, hvor gangbroen etableres. En sådan spredningskorridor skal etableres samtidig med færdiggørelsen af gangbroen eller umiddelbart i forbindelse hermed. Etableringen vil kunne ske som beskrevet i den under sagsnummer FN-FYN-1-2020, Fredningsnævnets afgørelse af 12. maj 2020, indgivne ansøgning om nedlæggelse af stemmeværket ved Dalum Papirfabrik.

Det er ligeledes en betingelse for dispensationen, at der sker etablering af den banket, som Odense Kommune i forbindelse med den tidligere afgørelse har oplyste ville blive etableret.

Under hensyn oplysningerne i sagen, herunder det af Odense Kommune oplyste, vurderer fredningsnævnet, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke skader integriteten af det nærmeste Natura-2000 område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å, Salling Å og Lindved Å (Habitatområdenr. 98).

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 3. juni 2024**Ansøgning om lovliggørende dispensation til at forlægge eksisterende grøft**

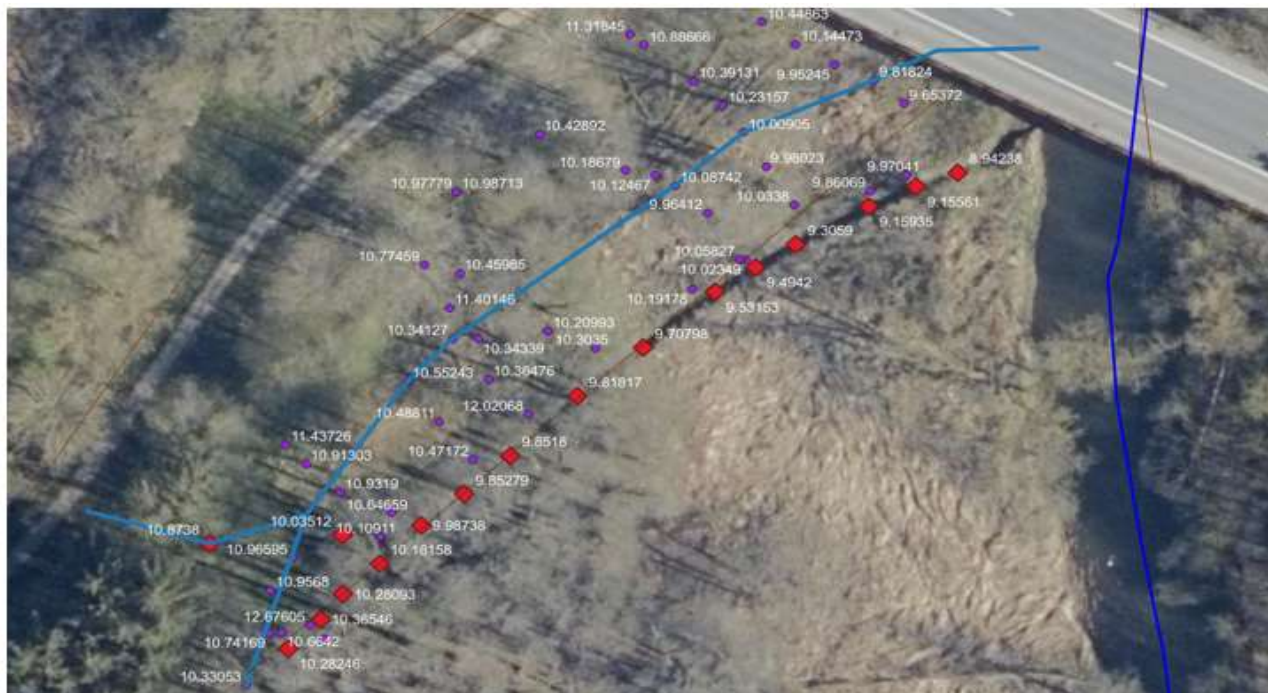
Odense kommune har ved mail af 23. februar 2024 fremsendt en ansøgning om lovliggørende dispensation til at forlægge en eksisterende grøft på matr.nr. 1cek Kristiansdal Hgd., Dalum, 2ic Dyrup Gde., Sanderum.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag som en formandsbeslutning i henhold til forretningsordenens § 10, stk. 5.

Sagsfremstilling

Af den udaterede ansøgning fremgår, at Odense Kommunes vandløbsmyndighed søger om lovliggørende dispensation til at forlægge en i forvejen eksisterende grøft på de nævnte matrikel.nre., hvoraf 2ic, Dyrup Gde., Sanderum er privatejet. Det fremgår, at baggrunden for det ansøgte er, at det i forbindelse med en oprensning blev opdaget, at grøftens placering ikke stemte overens med det tidligere forløb. Der ønskes med det ansøgte lovliggørende dispensation til ændringen af forløbet, der bragte det tilbage til det tidligere forløb.

Nedenstående kort fra ansøgningen viser den ansøgte placering.

Figur 3 Trace af nyt forløb af grøften på matrikel 1cek, Kristiansdal Hgd., Dalum vist ved blå streg. Røde prikker er GPS kote målinger af terræn, røde firkanter er GPS kote målinger af vandløbsbund.

Videre fremgår følgende af ansøgningen:

" ...

Metode

Der graves et nyt forløb af grøften og det gamle trace fyldes op med jorden herfra. Svinget fra udløbet under stien vil blive sikret med sten, i stedet for faskine som der står i dag. Hvis der er overskudsjord, vil dette blive lagt som en ekstra brinksikring i svinget.

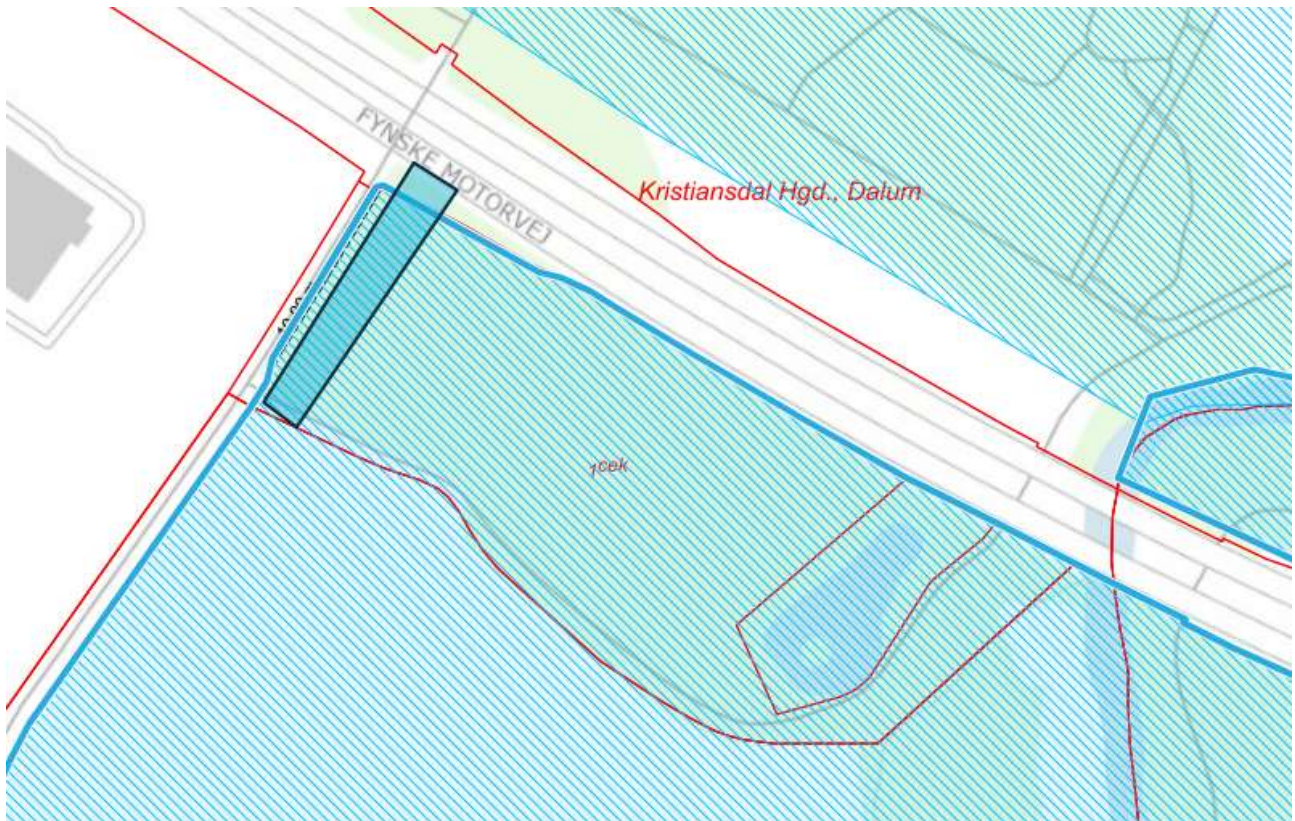
Grøften der løber på fra syd vil blive flyttet i nordlig retning så det kobles på det nye forløb og derved opretholdes den nuværende afvanding af matrikel 21c"

Af en medsendt dispensation fra Odense Kommune til lodsejeren af 23. februar 2024 fremgår, at der er meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og fra § 16, stk. 1, jf. § 65, stk. 1 og 2 til det ansøgte på følgende vilkår:

" ...

- At nuværende grøft kastes til i forbindelse med etablering af den nye grøft,
- At den nye grøfts bundbredde bliver ½-1 m
- At den nye grøft etableres med brinkanlæg: 1:1,5
- At den nye grøft etableres med frit udløb til Odense Å,
- Nuværende afvanding af matrikel nr. 21c, Dyrup Gde., Sanderum opretholdes,
- At overskudsjord ikke må anbringes på områder der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3,
- At strukturskader begrænses ved at bruge f.eks. køreplader, bælteketøjer osv.

" ...

Det ansøgte omtrentlige placering er på kortet vist med sort streg. Fredningen er vist med blå skravering og blå streg.

Fredningen

Området er omfattet af fredningen af Odense Ådal 1. etape – dalstrækning fra Borreby til Den Fynske Landsby, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006. Fredningen har følgende bestemmelser af relevans for sagen:

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 4. Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Odense Å's naturlige forløb må ikke forstyrres. Øvrige eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven.

...

§ 8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet, dog undtaget udskiftning med træfaskiner. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

...

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Odense Kommune har som tilsynsmyndighed i fremsendelsesmailen udtalt blandt andet følgende:

” ...

Området med grøften er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og 16, samt Fredning af Odense Ådal (etape 1).

...

Odense Kommunes vurdering

Ifølge fredningen må mosen ikke jordbehandles, og der må ikke foretages terrænændringer indenfor fredningen. Forlægning af grøften vil påvirke et meget begrænset område i mosen, men vil ikke ændre på områdets helhed. Området vil fortsat være af naturtypen, mose, og vil fortsat kunne fungere som en spredningskorridor for plante- og dyrelivet. Forlægning af grøften vil ikke forstyrre Odense Å's naturlige forløb. Odense Kommune vurderer samlet, at omlægning af grøften ikke vil være i strid med fredningens formål og de relevante fredningsparagraffer.

Internationale beskyttelsesområde og bilag IV-arter

Odense Kommune har vurderet dette i § 3-dispensationen, og vurderer at det samme gør sig gældende i forhold til fredningen.

...”

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Slots- og Kulturstyrelsen og lodsejeren af matr.nr. 2ic, Dyrup Gde., Sanderum har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Denne afgørelse træffes som en formandsbeslutning, da det ansøgte, således som det er beskrevet, skønnes at være af underordnet betydning i forhold til fredningens formål, jf. forretningsordenens § 10, stk. 5.

Således som det ansøgt er beskrevet, vurderes det alene at ville påvirke et meget begrænset område og vil ikke påvirke Odense Ås forløb eller i øvrigt medføre ændringer i området, der strider mod fredningens formål.

På denne baggrund og da det ansøgte har til formål at bringe det omhandlede vandløb tilbage til sit oprindelige forløb, meddeler formanden lovliggørende dispensation som ansøgt.

Formanden for fredningsnævnet vurderer, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke er til hinder for den meddelte dispensation, ligesom det vurderes, at det ansøgte ikke skader integriteten af det nærliggende Natura 2000 område nr. nr. 114 (Habitatområdenr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 20. oktober 2024

Ansøgning om dispensation til etablering af en amfiscene og opstilling af et informationsskilt samt om lovliggørende dispensation til en jordvold.

Odense Kommune har ved mail af 1. juli 2024 på vegne af Ådalsskolen fremsendt en ansøgning om dispensation til at etablere en amfiscene og opstille et informationsskilt samt om lovliggørende dispensation til en jordvold på matr.nr. 42b Fangel By, Fangel med adressen Brogårdsvej 75, Odense S.

Det bemærkes, at ansøger har oplyst, at det ansøgte skal etableres/befinder sig på matr. 42n, Fangel By, Fangel. Fredningsnævnet lægger dog efter de øvrige oplysninger i sagen, herunder Odense Kommunes indstilling, til grund, at det korrekte matr.nr. er 42b Fangel By, Fangel.

Sagsfremstilling

Af den udaterede ansøgning fremgår blandt andet følgende:

” ...

Ådalsskolen, Fangel Friskole ønsker, at ansøge om lovliggørende dispensation til omlægning af skolens nuværende græsområde til etablering af en rekreativ og naturskøn amfiscene samt til etablering af en lille forhøjning rundt om den resterende del af græsområdet til forbedring af den nuværende fodboldbane.

...

Projektbeskrivelse

...

Ansøger ønsker at skabe et sammenhængende rekreativt område, som også kan bruges af lokale borgere og besøgende, som færdes på Odense Å-sti, hvor der allerede er offentlig adgang til skolens nye legeplads, tarzanbane og udekøkken med faciliteter.

Skolen har længe ønsket sig at have fokus på læring og leg i smukke omgivelser i det fri. Der lægges vægt på at skabe et flot og funktionelt udeområde, der både er smukt at kigge på, og som kan bruges til mange forskellige formål, f.eks. udendørs undervisning, teater, leg og sport i frikvartererne.

Skolen ønsker at bevares så meget af den vilde natur som muligt på skolens område, hvilket gør det svært at udvide arealet til uderum. Derfor ønskes en løsning ved at etablere uderummet i flere niveauer gennem etablering af en amfiscene, hvor dele af skolens eksisterende klippede græsareal omlægges.

Amfiscenen skal anvendes til undervisningsrum, hvor elever og lærere har mulighed for, at undervisningen foregår ude i miljøet og naturen, som de lærer om. Det er desuden brugbart til samlingsområde for oplæg fra elever og lærere, hvorfra elever kan løbe til og fra, når de har udeundervisning. Erfaringer fra

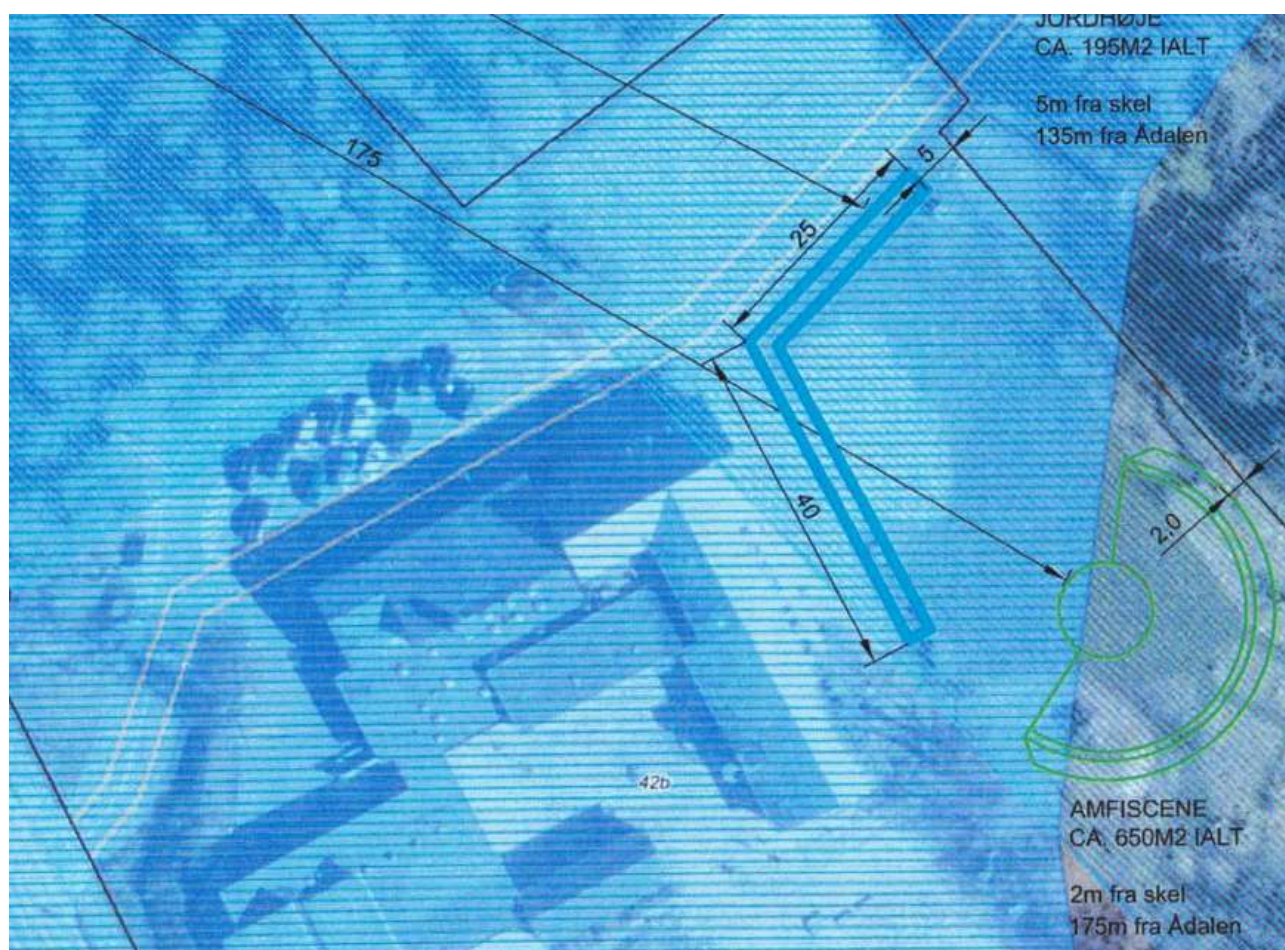
udeundervisningen i Covid-perioden har tydeligt vist, at en markering af området, hvor samlingen/undervisningen skal foregå i, højner kvaliteten af den aktiviteter, der foregår.

På samme måde ønskes amfiscenen etableret for at forbedre befolkningens muligheder for en rekreativ udnyttelse af Ådalens grønne områder, når de i øvrigt benytter de øvrige faciliteter på skolens område, således det smukke kombineres med det funktionelle og skaber værdi for byens beboere.

Der ønskes desuden at etablere en mindre forhøjning af jord (40-50 cm. høj) rundet om skolens græsområde, hvor eleverne spiller bold, da der ikke må hegnes.

Amfiscene og jordhøje etableres i råjord fra egen matrikel og sås med græs- og blomsterblandinger, som skal stå som naturgræs eller beplantes under hensyn til Ådalens biodiversitet.
..."

Ansøgningen indeholder oversigtsfotos visende placeringen af det ansøgte, fotos af eksisterende forhold, tegningsmateriale og visualiseringer.

Oversigtsfoto fra ansøgningen visende placeringen af det ansøgte.

Af tegningsmaterialet fremgår det, at amfiscenen vil blive 10 meter i diameter og 12 meter bred.

Den omtrentlige placering af det ansøgte i fredningen er på kortet vist med rødt. Fredningen er vist med blå skravering og Natura 2000 område nr. 114 (Habitatområdenr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å er vist med grønne tern.

Fredningen

Det ansøgte ligger inden for fredningen af Odense Ådal etape 1, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006. Fredningen har følgende bestemmelser af relevans for sagen:

” ...

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet og som vender bort fra ådalen. Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med

brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

...

§ 14. Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

...

Broer og andre anlæg til rekreative formål kan kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke anlægges campingpladser, sportsanlæg, skydebaner, motorbaner, flyvepladser eller oplags- og lossepladser. Der må ikke anbringes tårne, master, vindmøller, tankanlæg, campingvogne, faste hegn eller skæmmende indretninger, og der må ikke føres luftledninger hen over det fredede område.

...

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Odense Kommune har i udtalelse af 1. juli 2024, vedhæftet fremsendelsesmailen anført blandt andet følgende:

"...

Ansøgningen omfatter 3 tiltag:

- en jordvold rundt om en boldbane
- en amfiscene
- pæl og infoskilt ved sti

...

Jordvold omkring boldbane

Der er allerede i dag anlagt en jordvold på 2 sider af boldbanen, så der er tale om en lovliggørelse heraf. Volden er ca. 0,5 m høj, og kan ses på nedenstående fotos, som er taget ved besigtigelse 17. august 2023.

...

Amfiscene

Skolen ønsker at etablere en slags amfiscene med omkringliggende siddepladser i flere niveauer, bestående af en jordvold med græs på, som vist herunder (udklip fra ansøgningen). Amfiscenen har en diameter på 10 m, og ligger i niveau med omgivende terræn. Siddepladserne anlægges, som en jordvold, i en bue rundt om scenen. Jordvolden er 10 m bred og op til 2 m høj.

...

Afmærkningspæle og infoskilt

Der ønskes en markering af en sti i form af en pæl (med skilt), som vist herunder (udklip fra ansøgningen). Pæl med skilt ønskes placeret ved stiens begyndelse ved den eksisterende p-plads ved Ådalskolen, på matr.nr. 42b, Fangel By, Fangel. Herunder ses udklip fra ansøgningsmaterialet med eksempel på markeringspæl med skilt incl. mål.

...

Odense Kommunes vurdering

Fredningen har blandt andet til formål at sikre bynære arealer til rekreative formål. Som udgangspunkt ligger projektarealet i landzone, i tilknytning til byområderne Bellingbro, Bellinge og Skt. Klemens, vist med gråt på nedenstående kort.

...

De ansøgte projekter med en pæl og et skilt til formidling af en rekreativ sti, anlæggelse af en græsbevokset jordvold til sikring af en boldbane, og anlæg af en grøn vold som siddeplads på et areal til udendørs underholdning og undervisning, er alle tiltag, der understøtter sikring af et bynært areal til rekreative formål; hhv. gåture langs Odense Ådal, boldspil og udendørs ophold i grønne omgivelser. Odense Kommune vurderer at alle 3 ansøgte projekter ligger i tråd med dette af fredningens formål.

Efter fredningens generelle bestemmelser, skal det fredede område bevares i dets nuværende tilstand (§ 2), og der må ikke foretages terrænændringer (§ 6). Der kan dog opnås godkendelse/tilladelse, hvis fredningsnævnet vurderer, at ændringerne ligger indenfor formålet med fredningen. Odense Kommune vurderer, at de ansøgte ændringer ligger indenfor formålet med at sikre bynære arealer til rekreative formål, og anbefaler at der gives tilladelse hertil.

Fredningens særlige bestemmelser i § 14, om at der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg, for eksempel sportsanlæg, tolker Odense Kommune således, at den anlagte boldbane med jordvold omkring strider mod fredningen. Derfor har Odense Kommune gjort Ådalskolen opmærksom på, at anlægget kræver en lovliggørelse.

Odense Kommune vurderer dog, at boldanlægget er af begrænset omfang, og at det ansøgte ikke vil hindre nogen af fredningens formål. Anvendelsen af jord bevokset med græs / urter falder fint ind i omgivelserne, og tilføjer skolen et udendørs, og en form for rekreativt areal. Odense Kommune anbefaler derfor, at man dispenserer til boldanlægget.

Habitatdirektivets bilags-arter

...

Konkrete fund

Odder

Ved en søgning på bilag IV-arter på Naturdatabasen.dk, fremgår det, at Miljøstyrelsen har registreret et fund af odder i 2024 (se udklip herunder) på det sted, hvor Brogårdsvej krydser Odense Å. Odder er på udpegningsgrundlaget til habitatområde nr. 98 (beskrives i særskilt afsnit nedenfor), og arten er opført på bilag IV i habitatdirektivet, og dermed er en særlig sårbar, og såkaldt ansvarsart. Arten er også tidligere registreret andre steder i åen, blandt andet ved broen, hvor fynske motorvej passerer Odense Å, 3,5 km fra projektområdet.

Odderen er sky, og lever i områder med uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, hvor der er gode skjulemuligheder, som rørskov og krat, hvor der er roligt og helst uden menneskelig aktivitet³.

Ådalskolen har de sidste par år været i gang med et byggeprojekt, hvor der er blevet etableret en ny sportshal. Arbejdet finder sted i dagtimerne, hvor odderen er aktiv om natten. Området omkring Ådalskolen ligger bynært, og det forventes at oddere, der lever i nærheden af skolen, er vant til en vis støjpåvirkning fra menneskelig aktivitet. Da projektområdet ligger højt i terræn i forhold til Odense Å, er det ikke forventeligt at odderen benytter projektarealet, hverken til at raste, yngle eller fouragere. Odense Kommune vurderer derfor, at de ansøgte projekter ikke vil påvirke beskyttelsen af en art som odder.

Tyjskallet malermusling

...

Muslingen lever kun i vandløb, og de ansøgte projekter vurderes ikke kunne påvirke Odense Å. Derfor vurderer Odense Kommune, at det ansøgte projekt ikke er relevant i forhold til beskyttelsen af den tykskallede malermusling.

...

Sumpvindelsnegl

Miljøstyrelsen fandt i 2023 bestande af sumpvindelsnegl i et kildevæld tæt ved Odense Å nedenfor Ådalskolen (markeret på ovenstående udklip).

Sumpvindelsnegl er en bilag II-art på habitatdirektivet, og arten er på udpegningsgrundlaget til habitatområde nr. 98, som beskrives i et det efterfølgende afsnit. Arten lever på fugtige steder, især på kalkholdig eller kalkrig bund. Arten er 2-3 mm lang og findes på ældre og især visne blade fra lige over jord- eller vandoverfladen og opefter inde i bevoksninger eller tuer af høje stararter og lignende planter⁴. Der er fundet bestande af arten med et stort antal i rigkær og i elle- og askeskove.

Projektområdet, som ligger højt i terræn og er et tørt areal, vurderes ikke egnet som levested for sumpvindelsnegl. Odense Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt ikke er en trussel mod bevarelsen af sumpvindelsnegl.

Pigsmerling

...

Ligesom for tykskallet malermusling, er projektområdet for det ansøgte ikke et levested for pigsmerling. Odense Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt ikke er en trussel mod bevarelsen af pigsmerling.

Samlet vurdering

Odense Kommune har ikke kendskab til andre fund af bilag IV-arter ved eller i nærheden af projektområdet. Området ved Odense Å og Kratholmskoven er dog et oplagt levested for flagermus, som forventeligt vil fouragere omkring træerne op af skolens arealer.

Flagermus er kun aktive i sommerhalvåret, mens de ligger i dvale vinteren over. De er nataktive, og lever primært af insekter, som de fanger i luften. Dyrene benytter ledelinjer i landskabet, såsom skovbryn, levende hegn og bygninger, til at finde vej. Flagermus raster og yngler i hulheder i træer og bygninger. Nogle arter trækker til fjernere vinterkvarterer for at overvintrere, mens andre overvintrer i hulheder i træer og bygninger.

Projekterne udføres i de lyse timer, hvor flagermusene er inaktive. Etableringen af jordvoldene og placeringen af pæl med skilt vil ikke ændre området væsentligt, og det må formodes at flagermusene hurtigt vil vænne sig til at læse det nye "landskab". Der ændres ikke på træer og bygninger, som kan være vigtige ledelinjer for flagermus i området. Derfor vurderer Odense Kommune, at de ansøgte tiltag ikke vil påvirke flagermus væsentligt.

Samlet vurderes det, at de ansøgte projekter ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af levesteder og bestande af bilag IV-arter.

Internationalt beskyttet natur

Projektområdet ligger lige op ad et internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000 område), habitatområde H98, der består af Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (se udklip herunder).

Habitatområder er udpeget gennem Habitatdirektivet⁵ og har til formål at bevare, beskytte og forbedre kvaliteten af naturtyper, og skabe gunstig bevaringsstatus for bestemte vilde dyre- og plantearter.

Habitatområde H98 er udpeget på grundlag af naturtyperne Vandløb med vandplanter, Urtebræmme, Surt Overdrev, Kalkoverdrev, Kildevæld, Riggær, Hængesæk, Næringsrig sø, Kransnålalge-sø, Elle- og askeskov og Egeblandskov, og arterne Skæv Vindelsnegl, Sumpvindelsnegl, Tykskallet malermusling, Havlampret, Bæklampret, Pigsmerling, Damflagermus og Odder.

Miljøstyrelsen har kortlagt Elle-askeskov, Kildevæld og Kalkoverdrev på de beskyttede naturarealer langs åen, i en afstand af under 100 m fra projektområdet. Desuden har de kortlagt spredt forekomst af naturtypen Vandløb med vandplanter i Odense Å, hvilket sandsynliggør at denne naturtype kan forekomme i åen i nærheden af projektområdet.

I dag indgår projektarealerne som en del af Ådalskolens udeareal, og de fremstår tørre og kulturprægede som hhv. p-plads, boldbane og græsplæne. Selvom der er kort afstand til de registrerede naturtyper på udpegningsgrundlaget til habitatområdet, vurderer Odense Kommune, at arealerne er uden betydning for naturtyperne. En ændring af arealerne med etablering af de ansøgte projekter vurderes derfor ikke at kunne have en negativ påvirkning på naturtyper på udpegningsgrundlaget til Natura 2000-området Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Arter på habitatområdets udpegningsgrundlag er behandlet i afsnittet ovenfor om habitatdirektivets bilagsarter. Odense Kommune vurderer på den baggrund, at det kan udelukkes, at projektet vil have væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger.

...

Konklusion

De 3 ansøgte projekter vurderes at ligge indenfor formålsparagraffen til fredningen af Odense Ådal etape I. Ingen af de 3 projekter vurderes at være til skade for habitatdirektivets bilag IV-arter, og projekterne vurderes ikke at skade arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget til habitatområde H98. Odense Kommune anbefaler, at der dispenseres til de ansøgte projekter.

..."

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk forening, Friluftsrådet og Slots- og Kulturstyrelsen har valgt ikke at udtale sig.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte, som også benyttes af offentligheden, understøtter fredningens formål om at sikre bynære arealer til rekreative formål.

Jordvolden og amfiscenen er udført og skal udføres med jord og tilplantes med græs og blomster og vurderes sammenholdt med dimensionerne at ville falde godt ind i det omgivende landskab. På denne baggrund og henset til placeringen på et sted op ad skolen, der allerede er indrettet til og anvendes i skolens daglige drift, finder fredningsnævnet ikke, at denne del af det ansøgte strider mod de øvrige formål i fredningen.

Fredningsnævnet finder ligeledes, at det ansøgte skilt med sin udformning og placering op ad en eksisterende sti ikke strider mod fredningens øvrige formål.

På denne baggrund og da amfiscenen og jordvolden har en naturlig sammenhæng med skolens daglige drift, meddeler et enigt fredningsnævn dispensation som ansøgt.

Fredningsnævnet vurderer, blandt andet under hensyn til det af Odense Kommune oplyste, og henset til placeringen ved skolen på afstand af åen, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke er til hinder for

den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke skader integriteten af det nærliggende, Natura 2000 område nr. 114 (Habitatområdenr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævneshus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 20. oktober 2024

Ansøgning om dispensation til etablering af en amfiscene og opstilling af et informationsskilt samt om lovliggørende dispensation til en jordvold.

Odense Kommune har ved mail af 1. juli 2024 på vegne af Ådalsskolen fremsendt en ansøgning om dispensation til at etablere en amfiscene og opstille et informationsskilt samt om lovliggørende dispensation til en jordvold på matr.nr. 42b Fangel By, Fangel med adressen Brogårdsvej 75, Odense S.

Det bemærkes, at ansøger har oplyst, at det ansøgte skal etableres/befinder sig på matr. 42n, Fangel By, Fangel. Fredningsnævnet lægger dog efter de øvrige oplysninger i sagen, herunder Odense Kommunes indstilling, til grund, at det korrekte matr.nr. er 42b Fangel By, Fangel.

Sagsfremstilling

Af den udaterede ansøgning fremgår blandt andet følgende:

" ...

Ådalsskolen, Fangel Friskole ønsker, at ansøge om lovliggørende dispensation til omlægning af skolens nuværende græsområde til etablering af en rekreativ og naturskøn amfiscene samt til etablering af en lille forhøjning rundt om den resterende del af græsområdet til forbedring af den nuværende fodboldbane.

...

Projektbeskrivelse

...

Ansøger ønsker at skabe et sammenhængende rekreativt område, som også kan bruges af lokale borgere og besøgende, som færdes på Odense Å-sti, hvor der allerede er offentlig adgang til skolens nye legeplads, tarzanbane og udekøkken med faciliteter.

Skolen har længe ønsket sig at have fokus på læring og leg i smukke omgivelser i det fri. Der lægges vægt på at skabe et flot og funktionelt udeområde, der både er smukt at kigge på, og som kan bruges til mange forskellige formål, f.eks. udendørs undervisning, teater, leg og sport i frikvartererne.

Skolen ønsker at bevares så meget af den vilde natur som muligt på skolens område, hvilket gør det svært at udvide arealet til uderum. Derfor ønskes en løsning ved at etablere uderummet i flere niveauer gennem etablering af en amfiscene, hvor dele af skolens eksisterende klippede græsareal omlægges.

Amfiscenen skal anvendes til undervisningsrum, hvor elever og lærere har mulighed for, at undervisningen foregår ude i miljøet og naturen, som de lærer om. Det er desuden brugbart til samlingsområde for oplæg fra elever og lærere, hvorfra elever kan løbe til og fra, når de har udeundervisning. Erfaringer fra

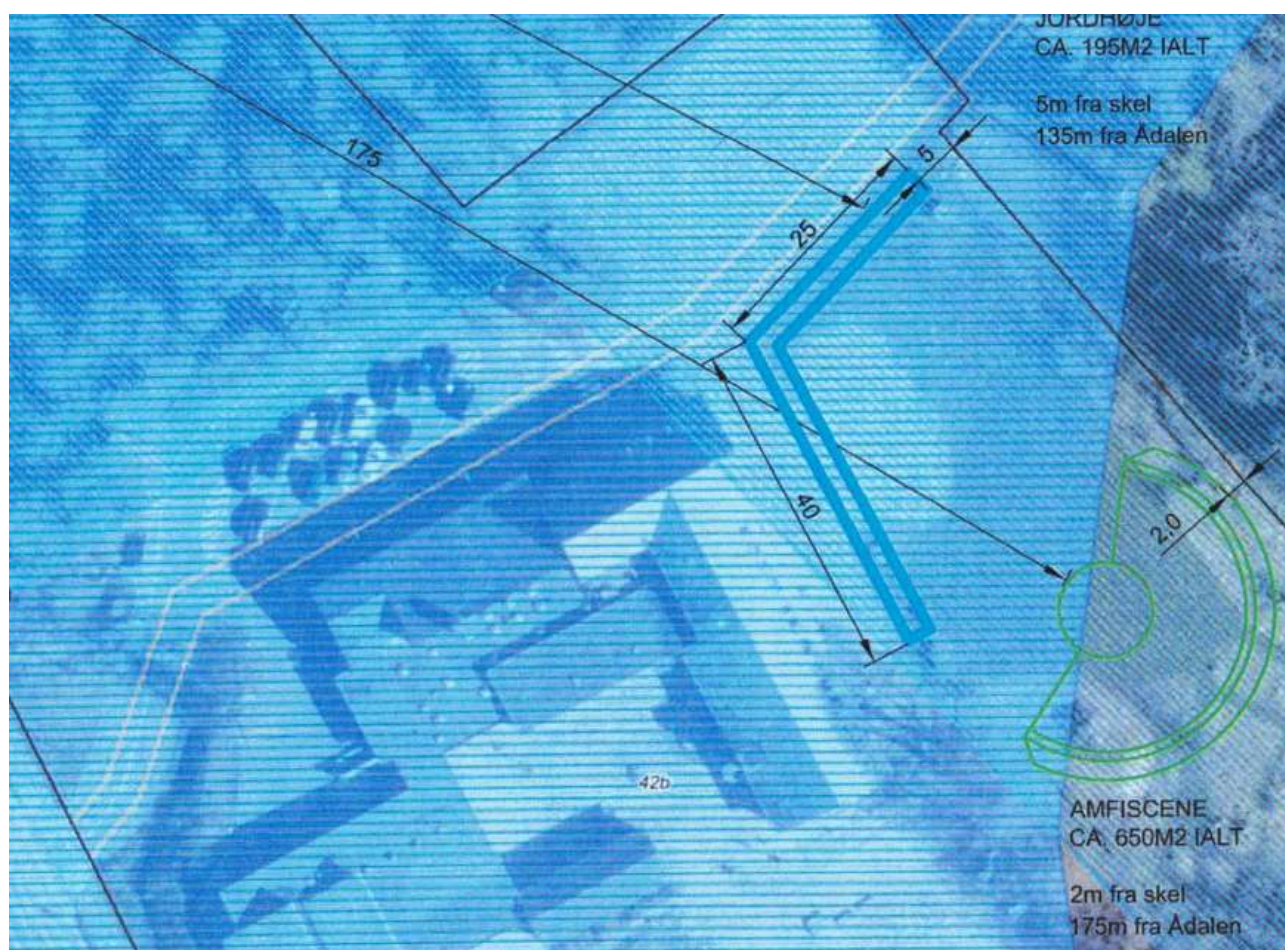
udeundervisningen i Covid-perioden har tydeligt vist, at en markering af området, hvor samlingen/undervisningen skal foregå i, højner kvaliteten af den aktiviteter, der foregår.

På samme måde ønskes amfiscenen etableret for at forbedre befolkningens muligheder for en rekreativ udnyttelse af Ådalens grønne områder, når de i øvrigt benytter de øvrige faciliteter på skolens område, således det smukke kombineres med det funktionelle og skaber værdi for byens beboere.

Der ønskes desuden at etablere en mindre forhøjning af jord (40-50 cm. høj) rundet om skolens græsområde, hvor eleverne spiller bold, da der ikke må hegnes.

Amfiscene og jordhøje etableres i råjord fra egen matrikel og sås med græs- og blomsterblandinger, som skal stå som naturgræs eller beplantes under hensyn til Ådalens biodiversitet.
..."

Ansøgningen indeholder oversigtsfotos visende placeringen af det ansøgte, fotos af eksisterende forhold, tegningsmateriale og visualiseringer.

Oversigtsfoto fra ansøgningen visende placeringen af det ansøgte.

Af tegningsmaterialet fremgår det, at amfiscenen vil blive 10 meter i diameter og 12 meter bred.

Den omtrentlige placering af det ansøgte i fredningen er på kortet vist med rødt. Fredningen er vist med blå skravering og Natura 2000 område nr. 114 (Habitatområdenr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å er vist med grønne tern.

Fredningen

Det ansøgte ligger inden for fredningen af Odense Ådal etape 1, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006. Fredningen har følgende bestemmelser af relevans for sagen:

” ...

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet og som vender bort fra ådalen. Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med

brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

...

§ 14. Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

...

Broer og andre anlæg til rekreative formål kan kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke anlægges campingpladser, sportsanlæg, skydebaner, motorbaner, flyvepladser eller oplags- og lossepladser. Der må ikke anbringes tårne, master, vindmøller, tankanlæg, campingvogne, faste hegn eller skæmmende indretninger, og der må ikke føres luftledninger hen over det fredede område.

...

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 - 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Odense Kommune har i udtalelse af 1. juli 2024, vedhæftet fremsendelsesmailen anført blandt andet følgende:

"...

Ansøgningen omfatter 3 tiltag:

- en jordvold rundt om en boldbane
- en amfiscene
- pæl og infoskilt ved sti

...

Jordvold omkring boldbane

Der er allerede i dag anlagt en jordvold på 2 sider af boldbanen, så der er tale om en lovliggørelse heraf. Volden er ca. 0,5 m høj, og kan ses på nedenstående fotos, som er taget ved besigtigelse 17. august 2023.

...

Amfiscene

Skolen ønsker at etablere en slags amfiscene med omkringliggende siddepladser i flere niveauer, bestående af en jordvold med græs på, som vist herunder (udklip fra ansøgningen). Amfiscenen har en diameter på 10 m, og ligger i niveau med omgivende terræn. Siddepladserne anlægges, som en jordvold, i en bue rundt om scenen. Jordvolden er 10 m bred og op til 2 m høj.

...

Afmærkningspæle og infoskilt

Der ønskes en markering af en sti i form af en pæl (med skilt), som vist herunder (udklip fra ansøgningen). Pæl med skilt ønskes placeret ved stiens begyndelse ved den eksisterende p-plads ved Ådalskolen, på matr.nr. 42b, Fangel By, Fangel. Herunder ses udklip fra ansøgningsmaterialet med eksempel på markeringspæl med skilt incl. mål.

...

Odense Kommunes vurdering

Fredningen har blandt andet til formål at sikre bynære arealer til rekreative formål. Som udgangspunkt ligger projektarealet i landzone, i tilknytning til byområderne Bellingbro, Bellinge og Skt. Klemens, vist med gråt på nedenstående kort.

...

De ansøgte projekter med en pæl og et skilt til formidling af en rekreativ sti, anlæggelse af en græsbevokset jordvold til sikring af en boldbane, og anlæg af en grøn vold som siddeplads på et areal til udendørs underholdning og undervisning, er alle tiltag, der understøtter sikring af et bynært areal til rekreative formål; hhv. gåture langs Odense Ådal, boldspil og udendørs ophold i grønne omgivelser. Odense Kommune vurderer at alle 3 ansøgte projekter ligger i tråd med dette af fredningens formål.

Efter fredningens generelle bestemmelser, skal det fredede område bevares i dets nuværende tilstand (§ 2), og der må ikke foretages terrænændringer (§ 6). Der kan dog opnås godkendelse/tilladelse, hvis fredningsnævnet vurderer, at ændringerne ligger indenfor formålet med fredningen. Odense Kommune vurderer, at de ansøgte ændringer ligger indenfor formålet med at sikre bynære arealer til rekreative formål, og anbefaler at der gives tilladelse hertil.

Fredningens særlige bestemmelser i § 14, om at der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg, for eksempel sportsanlæg, tolker Odense Kommune således, at den anlagte boldbane med jordvold omkring strider mod fredningen. Derfor har Odense Kommune gjort Ådalskolen opmærksom på, at anlægget kræver en lovliggørelse.

Odense Kommune vurderer dog, at boldanlægget er af begrænset omfang, og at det ansøgte ikke vil hindre nogen af fredningens formål. Anvendelsen af jord bevokset med græs / urter falder fint ind i omgivelserne, og tilføjer skolen et udendørs, og en form for rekreativt areal. Odense Kommune anbefaler derfor, at man dispenserer til boldanlægget.

Habitatdirektivets bilags-arter

...

Konkrete fund

Odder

Ved en søgning på bilag IV-arter på Naturdatabasen.dk, fremgår det, at Miljøstyrelsen har registreret et fund af odder i 2024 (se udklip herunder) på det sted, hvor Brogårdsvej krydser Odense Å. Odder er på udpegningsgrundlaget til habitatområde nr. 98 (beskrives i særskilt afsnit nedenfor), og arten er opført på bilag IV i habitatdirektivet, og dermed er en særlig sårbar, og såkaldt ansvarsart. Arten er også tidligere registreret andre steder i åen, blandt andet ved broen, hvor fynske motorvej passerer Odense Å, 3,5 km fra projektområdet.

Odderen er sky, og lever i områder med uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, hvor der er gode skjulemuligheder, som rørskov og krat, hvor der er roligt og helst uden menneskelig aktivitet³.

Ådalskolen har de sidste par år været i gang med et byggeprojekt, hvor der er blevet etableret en ny sportshal. Arbejdet finder sted i dagtimerne, hvor odderen er aktiv om natten. Området omkring Ådalskolen ligger bynært, og det forventes at oddere, der lever i nærheden af skolen, er vant til en vis støjpåvirkning fra menneskelig aktivitet. Da projektområdet ligger højt i terræn i forhold til Odense Å, er det ikke forventeligt at odderen benytter projektarealet, hverken til at raste, yngle eller fouragere. Odense Kommune vurderer derfor, at de ansøgte projekter ikke vil påvirke beskyttelsen af en art som odder.

Tyjskallet malermusling

...

Muslingen lever kun i vandløb, og de ansøgte projekter vurderes ikke kunne påvirke Odense Å. Derfor vurderer Odense Kommune, at det ansøgte projekt ikke er relevant i forhold til beskyttelsen af den tykskallede malermusling.

...

Sumpvindelsnegl

Miljøstyrelsen fandt i 2023 bestande af sumpvindelsnegl i et kildevæld tæt ved Odense Å nedenfor Ådalskolen (markeret på ovenstående udklip).

Sumpvindelsnegl er en bilag II-art på habitatdirektivet, og arten er på udpegningsgrundlaget til habitatområde nr. 98, som beskrives i et det efterfølgende afsnit. Arten lever på fugtige steder, især på kalkholdig eller kalkrig bund. Arten er 2-3 mm lang og findes på ældre og især visne blade fra lige over jord- eller vandoverfladen og opefter inde i bevoksninger eller tuer af høje stararter og lignende planter⁴. Der er fundet bestande af arten med et stort antal i rigkær og i elle- og askeskove.

Projektområdet, som ligger højt i terræn og er et tørt areal, vurderes ikke egnet som levested for sumpvindelsnegl. Odense Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt ikke er en trussel mod bevarelsen af sumpvindelsnegl.

Pigsmerling

...

Ligesom for tykskallet malermusling, er projektområdet for det ansøgte ikke et levested for pigsmerling. Odense Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt ikke er en trussel mod bevarelsen af pigsmerling.

Samlet vurdering

Odense Kommune har ikke kendskab til andre fund af bilag IV-arter ved eller i nærheden af projektområdet. Området ved Odense Å og Kratholmskoven er dog et oplagt levested for flagermus, som forventeligt vil fouragere omkring træerne op af skolens arealer.

Flagermus er kun aktive i sommerhalvåret, mens de ligger i dvale vinteren over. De er nataktive, og lever primært af insekter, som de fanger i luften. Dyrene benytter ledelinjer i landskabet, såsom skovbryn, levende hegn og bygninger, til at finde vej. Flagermus raster og yngler i hulheder i træer og bygninger. Nogle arter trækker til fjernere vinterkvarterer for at overvintrere, mens andre overvintrer i hulheder i træer og bygninger.

Projekterne udføres i de lyse timer, hvor flagermusene er inaktive. Etableringen af jordvoldene og placeringen af pæl med skilt vil ikke ændre området væsentligt, og det må formodes at flagermusene hurtigt vil vænne sig til at læse det nye "landskab". Der ændres ikke på træer og bygninger, som kan være vigtige ledelinjer for flagermus i området. Derfor vurderer Odense Kommune, at de ansøgte tiltag ikke vil påvirke flagermus væsentligt.

Samlet vurderes det, at de ansøgte projekter ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af levesteder og bestande af bilag IV-arter.

Internationalt beskyttet natur

Projektområdet ligger lige op ad et internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000 område), habitatområde H98, der består af Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (se udklip herunder).

Habitatområder er udpeget gennem Habitatdirektivet⁵ og har til formål at bevare, beskytte og forbedre kvaliteten af naturtyper, og skabe gunstig bevaringsstatus for bestemte vilde dyre- og plantearter.

Habitatområde H98 er udpeget på grundlag af naturtyperne Vandløb med vandplanter, Urtebræmme, Surt Overdrev, Kalkoverdrev, Kildevæld, Riggær, Hængesæk, Næringsrig sø, Kransnålalge-sø, Elle- og askeskov og Egeblandskov, og arterne Skæv Vindelsnegl, Sumpvindelsnegl, Tykskallet malermusling, Havlampret, Bæklampret, Pigsmerling, Damflagermus og Odder.

Miljøstyrelsen har kortlagt Elle-askeskov, Kildevæld og Kalkoverdrev på de beskyttede naturarealer langs åen, i en afstand af under 100 m fra projektområdet. Desuden har de kortlagt spredt forekomst af naturtypen Vandløb med vandplanter i Odense Å, hvilket sandsynliggør at denne naturtype kan forekomme i åen i nærheden af projektområdet.

I dag indgår projektarealerne som en del af Ådalskolens udeareal, og de fremstår tørre og kulturprægede som hhv. p-plads, boldbane og græsplæne. Selvom der er kort afstand til de registrerede naturtyper på udpegningsgrundlaget til habitatområdet, vurderer Odense Kommune, at arealerne er uden betydning for naturtyperne. En ændring af arealerne med etablering af de ansøgte projekter vurderes derfor ikke at kunne have en negativ påvirkning på naturtyper på udpegningsgrundlaget til Natura 2000-området Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Arter på habitatområdets udpegningsgrundlag er behandlet i afsnittet ovenfor om habitatdirektivets bilagsarter. Odense Kommune vurderer på den baggrund, at det kan udelukkes, at projektet vil have væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger.

...

Konklusion

De 3 ansøgte projekter vurderes at ligge indenfor formålsparagraffen til fredningen af Odense Ådal etape I. Ingen af de 3 projekter vurderes at være til skade for habitatdirektivets bilag IV-arter, og projekterne vurderes ikke at skade arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget til habitatområde H98. Odense Kommune anbefaler, at der dispenseres til de ansøgte projekter.

..."

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk forening, Friluftsrådet og Slots- og Kulturstyrelsen har valgt ikke at udtale sig.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte, som også benyttes af offentligheden, understøtter fredningens formål om at sikre bynære arealer til rekreative formål.

Jordvolden og amfiscenen er udført og skal udføres med jord og tilplantes med græs og blomster og vurderes sammenholdt med dimensionerne at ville falde godt ind i det omgivende landskab. På denne baggrund og henset til placeringen på et sted op ad skolen, der allerede er indrettet til og anvendes i skolens daglige drift, finder fredningsnævnet ikke, at denne del af det ansøgte strider mod de øvrige formål i fredningen.

Fredningsnævnet finder ligeledes, at det ansøgte skilt med sin udformning og placering op ad en eksisterende sti ikke strider mod fredningens øvrige formål.

På denne baggrund og da amfiscenen og jordvolden har en naturlig sammenhæng med skolens daglige drift, meddeler et enigt fredningsnævn dispensation som ansøgt.

Fredningsnævnet vurderer, blandt andet under hensyn til det af Odense Kommune oplyste, og henset til placeringen ved skolen på afstand af åen, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke er til hinder for

den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke skader integriteten af det nærliggende, Natura 2000 område nr. 114 (Habitatområdenr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævneshus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 31. august 2025

Ansøgning om dispensation til underboring og etablering af midlertidige arbejdspladser

Landinspektørfirmaet LE34 A/S har ved mail af 11. december 2024 på vegne af Evida Nord A/S fremsendt en ansøgning om dispensation til underboring af Odense Å mellem matr.nr. 23d Fangel By, Fangel med adressen Østermarksvej 70, 5250 Odense og matr.nr. 22p Bellinge By, Bellinge med adressen Bindekildevej 49z, 5250 Odense SV. og anlæg af midlertidige arbejdsarealer. Følgende matr.nr. berøres af det ansøgte: 3a, 34a begge Fangel By, Fangel samt 21o og 21a begge Bellinge By, Bellinge.

Sagsfremstilling

Af ansøgningen, der er dateret den 11. december 2024, fremgår blandt andet følgende:

" ...

Undertegnede ansøger hermed på vegne af Evida Nord A/S om dispensation fra landskabsfredningen Odense Ådal, etape 1 og Exner-fredningen af Bellinge Kirke til at underbore Odense å med anlæg af midlertidige arbejdsarealer indenfor fredningen. Underboringen foretages i anledning af etablering af en gasdistributionsledning (diameter 200mm), der placeres indenfor de fredede arealer, som vist på vedlagte ledningsplan nr. 2 og 3.

Projektbeskrivelse

Evida skal etablere et nyt ledningsanlæg (tilslutningsledning) mellem Fangel Biogasanlæg, beliggende Østermarksvej 70, 5250 Odense, matr.nr. 23d Fangel By, Fangel og til ny M/R station ved Bindekildevej 49z 5250 Odense SV, matr.nr. 22p Bellinge By, Bellinge. Fangel Biogasanlæg, der på nuværende tidspunkt anvender den producerede biogas til at forsyne en generator til produktion af strøm/varme, vil med tilslutningsledningen få mulighed for at afsætte og sælge gassen til gasnettet.

Biogassen, der produceres på biogasanlægget, opgraderes i et opgraderingsanlæg, så gaskvaliteten opfylder krav, svarende til naturgas, hvorved biogassen kan distribueres i Evidas distributions- og fordelingsnet.

Den opgraderede biogas føres gennem en BMR-station, der placeres ved biogasanlægget. Hvis gassen opfylder Evidas krav, føres gassen fra BMR-stationen, gennem tilslutningsledningen og frem til M/R-stationen ved Bindekildevej 49z, 5260 Odense SV. Her føres gassen via en Injektions- og målerstation ind i 4 bar distributionsnettet. Hvis biogasanlægget producerer mere bionaturgas end 4 bar distributionsnettet kan aftage, skal den overskydende gas injiceres i 19,5 bar fordelingsnettet ved hjælp af kompressorer.

Projektet er ikke en udvidelse af biogasanlæggets biomasse-mængder, gasproduktion eller anlægsareal. Projektet omhandler omstilling fra el- og varmeproduktion på egne gasmotorer baseret på biogas til

fremadrettet at opgradere biogassen og levere til Evidas gasnet. Det kræver nye tekniske anlæg på biogasanlægget, der etableres på egen matrikel.

Linjeføringen for ledningen er bestemt ud fra et ønske om at forbinde biogasanlægget til det eksisterende gasnet, hvor bionaturgassen trykkes ind for Evidas distributions- og fordelingsnet, ved M/R-stationen ved Bindekildevej 49z. Evida har valgt linjeføringen som den kortest mulige vej, med henblik på at påvirke og lægge beslag på mindst muligt areal. Da linjeføringen ligger i tæt forbindelse med eksisterende gasledninger, er linjeføringen i høj grad tilpasset placeringen af disse.

Ledningstracéet forløber således hovedsageligt parallelt med det eksisterende ledningsanlæg, Baltic Pipe. Minimumsafstanden mellem den nye gasledning og Baltic Pipe er ca. 10 m langs hele ledningstracéet.

Ledningsanlægget består af:

Projektets tekniske detaljer

<i>Ledningsdiameter</i>	<i>Ø200 mm</i>
<i>Ledningslængde</i>	<i>~ 4.200 m – heraf ca. 670 m i styret underboring</i>
<i>Ledningstype</i>	<i>– materiale PE-ledning, SDR 11 (plastledning)</i>
<i>Driftstryk</i>	<i>op til 7 bar</i>
<i>Lægningsdybde, vejarealer:</i>	<i>min. 1,0 meter</i>
<i>Lægningsdybde, markarealer</i>	<i>min. 1,2 meter</i>
<i>Lægningsdybde, Odense å</i>	<i>min. 2 meter under vandløbsbund</i>
<i>Startpunkt:</i>	<i>Østermarksvej 70, 5250 Odense S</i>
<i>Slutpunkt:</i>	<i>M/R Station, Bindekildevej 49z, 5260 Odense SV</i>
<i>Transporteret medie:</i>	<i>Opgraderet bionaturgas</i>

Odense Ådal etape 1 – 07954.01 19. juni 2007

...

Gastracéet krydser fredningen på en strækning af ca. 740 meters længde, heraf ca. 700 meter som underboring, hvor landskabet her er præget af dyrkede marker, ådalen og mindre bevoksninger. Terrænet falder fra begge sider ned mod Odense å med en højdeforskel på godt og vel 10 meter, hvor ådalen som landskabselement fremtræder tydeligt. Selve ådalen er ca. 200 meter bred. Mod nord danner bygrænsen en rumlig afgrænsning og mod syd findes dyrket landbrugsjord. Sydvest for projektområdet fortsætter ådalen, afgrænset af såvel dyrkede landbrugsjorder som naturområder og mindre skovparceller.

Indenfor det fredede areal, vil gasrørledningen berøre følgende matr.nre.

1. 21a og 21o Bellinge By, Bellinge
2. 3a og 34a, Fangel By, Fangel

Anlægsfasen

Krydsningen af Odense Ådal foretages ved en styret underboring på grund af de særlige terrænforhold i området, og for at minimere påvirkning af de kulturhistoriske, landskabelige, geologiske og arkitektoniske værdier området har. Underboring udføres over en strækning på ca. 700 meter, gennem den del af de fredede områder, hvor både åen og de beskyttede naturtyper er beliggende. Der er tale om en længere underboring end angivet i projektbeskrivelsen (se vedlagte), hvilket betyder, at en minimal del af det fredede område bliver berørt af anlægsarbejderne.

Årsagen til at der ikke udføres underboring under hele det fredede område skyldes, at det vil medføre behov for større arbejdsarealer til sammensvejsning af rør, og behov for midlertidig lukning af Fangelvej.

Arealet indenfor det fredede område der påvirkes af anlægsarbejdet fremstår som opdyrket landbrugsareal, hvorfor anlægsarbejdet ikke vurderes at have væsentlig indvirkning på fredningen. Underboringen af Odense å har en varighed af ca. 6 dage.

Styrede underboringer kræver to arbejdsarealer bestående af to boregruber. Én i hver ende af underboringen. Størrelsen på boregruben afhænger af gasrørstykkelser, samt dybden på boringen, og forventes at udgøre et areal på 15 m² pr. boregrube. Boreudstyret opstilles i den ene ende af underboringen, og ledningen der skal trækkes igennem, placeres i den anden ende. Arbejdspladsen hvor boreudstyret står forventes at kunne holdes indenfor det 12 m arbejdsareal omkring gasrørtracéet. Begge boregruber etableres i yderkanten af det fredede område, på dyrket landbrugsjord.

Der etableres endvidere et midlertidigt arbejdsareal indenfor det fredede område på matr.nr. 34a Fangel By, Fangel, som blandt andet anvendes til oplag af rør. Arbejdsarealet etableres i hjørnet på dyrket landbrugsjord uden behov for at fælde beplantning. Anvendelsen af det midlertidige arbejdsareal til oplagring af materiel har en forventet varighed på under 6 uger. Det midlertidige arbejdsareal fremgår af vedlagte ledningsplaner.

I våde perioder med meget nedbør, kan det være nødvendigt med tørholdelse med dykpumpe af boregruberne i forbindelse med underboringen. Varigheden er som regel begrænset og strækker sig typisk over en til få dage.

Evt. overfladevand afledes til lokal nedsivning og ikke direkte til Odense å.

Der bortledes ikke på arealer med terrænfald ned mod recipienter, hvor vandet kan løbe af overfladen. De præcise udledningpunkter koordineres mellem entreprenør og lodsejer og er afhængig af de lokale forhold. Hvis ikke der er mulighed for at bortlede overfladevand/tilstødende grundvand efter ovenstående forholdsregler, bortledes vandet med slamsuger.

Når boringen er i gang og der er tilførsel af boremudder bortledes vand til nedsivning ikke fra boregruben.

Arbejdsarealet anlægges ved at afrømme muld, der lægges i depot. Der anvendes køreplader/fiberduk og grus efter behov for at mindske aftrykket i området. Udførelsen af den styrede underboring inklusiv etablering af arbejdsareal og efterfølgende retablering, forventes at vare 2-3 uger. Anlægsarbejdet planlægges at pågå i de mest tørre perioder af året, og selve underboringen af det fredede område vil blive udført i løbet af ca. 6 dage.

Efter endt arbejde, retableres arbejdsarealet, og den afrømmede muld lægges tilbage. Der efterlades ikke synlige anlæg i driftsfasen.

Under anlægsarbejdet vil området være forstyrret visuelt af maskiner og materialer, men da der er tale om midlertidig kortvarig påvirkning, vurderes den ikke at være af væsentlig betydning ift. fredningens formål.

I det omfang adgangs- og anvendelsesmuligheder til rekreative arealer, naturområder, gang- og cykelstier etc. afbrydes og/eller forstyrres af arbejdsarealerne, anvises alternative ruter, medmindre der kan etableres en midlertidig passage. Helt generelt reetableres stiforbindelserne hurtigst muligt, forventeligt indenfor et tidsrum af få uger.

Udførelse af styret underboring

I forbindelse med underboringen vil borevæske anvendes til at reducere friktion i borehullet. Såfremt der er tale om mindre faste jordlag over underboringen, er der risiko for at boremuddret kan presses op på overfladen eller i vandløbet gennem sprækker eller dybe rodgange, som følge af overtryk. Dette er en

utilsigtet hændelse, som forsøges minimeret mest muligt. Borremudder fjernes fra terræn, hurtigst muligt (>2 timer).

Borevæske består overvejende af vand og bentonit, der er en naturligt forekommende ler-art. I forbindelse med den konkrete underboring vil borevæsken tilsættes additiver (0,1-1 % af den samlede borevæske), der bl.a. afhænger af de jordlag der gennembøres.

Entreprenøren udfører, forud for underboringen, geotekniske undersøgelser, for at identificere de bedst egnede jordlag, for etablering af underboringen. Disse forundersøgelser medvirker til en mere sikker gennemførelse af underboringen, og mindsker dermed risikoen for blow-out, idet underboringen indrettes efter kendskab til jordbundsforholdene. Ved lange underboringer, som nærværende, øges boreddybden for at minimere risikoen for blowout. Derudover har Evida udarbejdet en beredskabsplan, der specificerer, håndtering af et eventuelt blowout. Beredskabsplanen er vedlagt under navnet "Beredskabsplan for blow-out".

Overordnet skal der understreges, at dette projekt er væsentlig mindre i omfang og kompleksitet end Baltic Pipe.

Natura 2000

Det er jf. projektbeskrivelsen vurderet at projektet ikke påvirker eller hindrer opfyldelse af Natura 2000-områdets målsætninger.

Driftfasen

Når anlægsarbejderne er afsluttet reetableres områderne og der vil ikke være nogen påvirkning af rekreative interesser. Af sikkerhedsmæssige driftsårsager, er genbeplantning over gasrørledningen underlagt restriktioner i form af servitut, der tinglyses på de berørte arealer. Disse tager udgangspunkt i en afstand til gasrørledningens midtpunkt, jf. vedlagte ledningsplan 2 og 3 med skitsering af servitútbæltet på 4 meter (2 meter på hver side):

Fjernet beplantning udenfor servitútbæltet vil så vidt muligt blive genetableret med tilsvarende hjemhørende vegetationstyper, så det virker naturligt og som i det øvrige landskab.

Anlægsarbejdet vil ikke efterlade synlige anlæg over jorden udover gule/røde markeringspæle, der så vidt muligt placeres udenfor de fredede områder. Såfremt det skønnes nødvendigt at placere disse indenfor de fredede områder, udføres dette i dialog og samarbejde med kommunen. I så fald vil der maksimalt være tale om etablering af 2 stk. pæle med en højde på ca. 1,60 meter over jordoverfladen, jf. foto nedenfor. Pælene etableres i yderkanten af fredningen udenfor det § 3 beskyttede natur på hver side af Odense å, og i sammenhæng med et eksisterende levende hegn i området.

...

Odense Å, Bellinge Kirke – 0234500 20. december 1957

Formålet med fredningen, der er en sædvanlig Exner-fredning, er at sikre at udsigten fra Bellinge Kirkebakke bevares, således at der er frit og uhindret udsyn mod syd ned over ådalen.

Som tidligere beskrevet anlægges gastracéet indenfor kirkefredningen på matr.nr. 21a Bellinge By, Bellinge ved en underboring, hvorved det ikke vil påvirke indsigten eller udsigten til og fra Bellinge Kirke. Anlægsarbejdet vil efterfølgende ikke efterlade synlige anlæg over jorden ud over gul/røde markeringspæle, der så vidt det er muligt placeres udenfor det fredede område. Såfremt det skønnes nødvendigt at placere disse indenfor fredede områder, udføres dette i dialog og samarbejde med kommunen.

Det midlertidige reducerede indblik til kirken, som anlægsarbejdet måtte medføre i nogle få uger, vurderes at være ubetydelig

Konklusion

Samlet set vurderes det ansøgte ikke at stride imod formålet i landskabsfredningen for Odense Ådal etape 1, fordi områdets landskabelige interesser, geologiske dannelsesprocesser og kulturhistoriske kvaliteter, ikke påvirkes hverken i anlægs- eller driftsfasen. Projektet har ingen vedvarende indvirkning på områdets nuværende fremtræden.

Det vurderes heller ikke at projektet strider mod formålet for kirkefredningen syd for Bellinge Kirke, da anlægsarbejdet ikke vil efterlade synlige anlæg over jorden, der kan hindre udsynet til og fra Bellinge Kirke. ...”

Vedhæftet ansøgningsmailen er endvidere Projektbeskrivelse og Væsentlighedsvurdering fra januar 2024, en beredskabsplan for blow-out samt to ledningsplaner af 6. december 2024

Af Projektbeskrivelse og Væsentlighedsvurderingen fremgår blandt andet følgende:

” ...

2. Etablering i rørgrav

Evidas ledningsstrækninger anlægges som udgangspunkt i åben rørgrav, når ledningen anlægges i mark- eller vejarealer. Hvor anlæggelse i åben rørgrav ikke er muligt, anvendes styret underboring.

Når gasledninger anlægges, lægges de i følgende dybder:

Lægningsdybde, vejarealer: min. 0,8 m.

Lægningsdybde, markarealer min. 1,2 m.

Afhængigt af placeringen og de lokale forhold anlægges man med ”anlæg” i markarealer eller med reduceret arbejdsareal, hvor anlæg ikke er muligt – f.eks. langs vejarealer, stier, i skove m.v.

Når ledninger anlægges i rørgrav, påbegyndes arbejdet først med at transportere rørene ud langs traceet og lægge køreplader, hvis det findes nødvendigt - Efterfølgende svejses rørene sammen i de relevante længder - rørgraven graves ud med- eller uden anlæg – den sammensvejsede ledning lægges i rørgraven – Rørgraven dækkes til og evt. køreplader fjernes – jorden kan atter anvendes som hidtil.

Denne proces tilrettelægges så maskinerne flytter sig løbende langs traceet. De enkelte delstrækninger påvirkes derfor kun kortvarigt ad gangen.

Hvis den opgravede jord ikke kan tilbagefyldes om røret, pga. mange skarpe sten eller murbrokker, kan det være nødvendigt at dække ledningen med sand for at undgå at røret tager skade. I områder hvor dette kan medføre risiko for dræneffekter, forebygges dette ved at lægge lerskotter i kabelgraven. Ledningsanlægget medfører derfor ikke dræneffekt på nærværende liggende naturområder eller påvirkning på områdets grundvandsstrømning.

Rørgravens udformning med anlæg

Rørgraven graves med traditionel opgravning med gravemaskine, der typisk anvender en skovl med kabelgravens dimensioner.

Arbejdsbæltet ved denne metode opnå en maksimal bredde på 12 m.

Bæltet består af:

- 2-4 m til transport/køreplader
- 4 m med muldafrømning og rørgrav
- 2-4 m til jorddepot.

Mulden skræbes af og lægges i en bunke ved siden af tracéet. Derefter graves råjorden op i den nødvendige dybde og lægges i en anden bunke ved siden af muldjorden. Når ledningen er svejst sammen og lagt i rørgraven, tildækkes ledningen med råjord og efterfølgende muldjord.

...

Rørgravens udformning uden anlæg (begrænset arbejdsareal)

Rørgraven graves med traditionel opgravning med gravemaskine.

Arbejdsbæltet ved denne metode er typisk reduceret til 3 m eller svarende til minimum gravemaskinens bredde. Først graves jorden af og lægges i en bunke ved siden af graven hvis der er plads til dette. Hvis forholdene gør at der ikke er plads, køres jorden i midlertidige jorddepoter. Ofte kan dette indeholdes inden for det øvrige arbejdsareal på strækningen.

Når ledningen er svejst sammen og lægges eller trækkes den i rørgraven og tildækkes efterfølgende med den opgravede jord.

...

Arbejdsområde

Arbejdsområde omkring trace med anlæg:

Til traditionel rørgrav med anlæg anvendes et arbejdsområde, svarende til 4 m på hver side af rørgravens midte. 8 m i alt. Det kan være nødvendigt at arbejdsbæltet bevæger sig ud over de 6 m, svarende til 12 m i alt.

Inden for arbejdsbæltet vil alle arbejdsprocesser som udgangspunkt kunne håndteres, herunder transport langs traceet, svejsearbejde, jordarbejde og jorddeponering. Det vil for de fleste projekter ikke være nødvendigt med yderligere arbejdsområder.

Arbejdsområdet/tracéet tilgås, hvor tracéet krydser offentlige vej og anlagte veje.

Arbejdsområde omkring trace uden anlæg (vejareal):

Til rørgrav med reduceret arbejdsbredde begrænses arbejdsarealet til typisk 3 m eller svarende til gravemaskinens bredde. Først graves jorden op og lægges i en bunke ved siden af graven hvis der er plads til dette. Hvis forholdene gør at der ikke er plads, køres jorden i midlertidige jorddepoter. Ofte kan dette indeholdes inden for det øvrige arbejdsareal på tracéet.

Ved rørgrave med reduceret arbejdsbredde vil man typisk trække, en på forhånd sammensvejst ledning, i graven med et trækspil eller løfte ledningen i graven med maskiner langs vejsiden.

Arbejdsområdet/tracéet tilgås, hvor tracéet krydser offentlige vej og anlagte veje.

Tørholdelse af rørgrav

I våde perioder, eller i områder med tilsivende grundvand, kan det være nødvendigt med tørholdelse af rørgraven i forbindelse med nedlægning af rør. Varigheden er ofte kortvarig og typisk af få dages varighed, som følge af den korte anlægsperiode på de enkelte delstrækninger.

Hvis tørholdelse er nødvendig, pumpes vand op fra graven med en dykpumpe. Overfladevand vil blive tilledt omkringliggende arealer til lokal nedsivning. Der ledes aldrig direkte til åbne vandflader eller nærmere end 25 m til recipienter. Der bortledes ikke på arealer med terrænfald ned mod recipienter, hvor vandet kan løbe af overfladen. De præcise udledningspunkter koordineres mellem entreprenør og lodsejer og er afhængig af de lokale forhold. Hvis ikke der er mulighed for at bortlede overfladevand/tilstødende grundvand efter ovenstående forholdsregler, bortledes vandet med slamsuger.

Maskiner

- Lastbiler til at transportere gasrør, beskyttelsesrør, sand frem til anlæggelsesstedet.
- Gravemaskine, rendegraver, traktor og trækspil.
- Maskiner til svejsning af gasrør og beskyttelsesrør.

...

11. Beskyttet natur og bilag IV-arter

11.1 Beskyttet natur

Ledningen anlægges primært i intensivt dyrkede marker.

Midt på strækningen krydser ledningen Odense Å og en række overdrev, moser og enge der ligger i tilknytning til Odense Å.

Områderne krydses med styret underboring, på et samlet stræk på ca. 450 m. Det vurderes ikke at naturtyperne påvirkes af projektet, da de ikke påvirkes fysisk ved opgravning. Jord og vegetation påvirkes derfor ikke. En potentiel påvirkning kan i yderste konsekvens forekomme i forbindelse med blow-out, hvor boremudder frigives til arealerne. Et blow-out på terræn vil hurtigt kunne registreres og lokaliseres, hvorefter boremudderet kan suges op med slamsuger og skovl med det samme. Det vurderes at en meget stor del af boremudderet vil kunne opsamles igen. Boremudderet er ikke til skade for planter og organismer, så den lille fraktion af boremudder der er tilbage efter oprensning er af lille og ubetydelig grad.

Projektet har derfor ingen fysisk eller indirekte påvirkning på naturtyperne, da projektet ikke medføre emissioner og hydrologiske forandringer, på grund af anlægsmetoden.

Hvis der er behov for bortledning af vand boregruberne, ledes det ikke ud i nærheden til vandløb og søer, men ude på mark, efter aftale med lodsejer.

...

11.2 Bilag IV-arter

Bilag IV arter	Tilstedeværelse nær projektområdet	Potentiel påvirkning
Pattedyr		
Alle arter af flagermus	Ja	Arten findes på egnen
Hasselmus	Nej	Nej
Birkemus	Nej	Nej
Odder	Ingen	Nej
Ulv	Ingen	Nej
Alle arter af hvaler	Ingen	Nej
Krybdyr		
Markfirben	Ingen	Ingen
Padder		
Stor vandsalamander	Ja	Arten findes på egnen
Klokkefrø	Ingen	Nej
Løgfrø	Ingen	Nej
Løvfrø	Ingen	Nej
Spidssnudet frø	Ingen	Nej
Springfrø	Ingen	Arten findes på egnen
Strandtudse	Ingen	Nej
Grønbroget tudse	Ingen	Nej
Fisk		
Snæbel	Ingen	Nej
Insekter		
Bred vandkalv	Ingen	Nej
Lys skivevandkalv	Ingen	Nej
Eremit	Ingen	Nej
Sortplettet blåfugl	Ingen	Nej
Grøn mosaikgoldsmed	Ja	Arten findes på egnen
Stor kærgoldsmed	Ingen	Nej
Grøn køllegoldsmed	Ingen	Nej
Stor ildfugl	Ingen	Nej
Natlyssværmer	Ingen	Nej
Mnemosyne	Ingen	Nej
Herorandøje	Ingen	Nej
Bløddyr		
Tykskallet malermusling	Ingen	Arten findes på egnen
Planter		
Enkelt månerude	Ingen	Nej
Liden Najade	Ingen	Nej
Fruesco	Ingen	Nej
Mygblomst	Ingen	Nej
Vandranke	Ingen	Nej
Gul stenbræk	Ingen	Nej
Krybende sumpskærm	Ingen	Arten findes på egnen

Flagermus

Alle danske flagermus er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Der er ikke registreret flagermus inden for projektarealet, men det kan ikke udelukkes at der kan findes forekomster omkring projektarealet, da der er større skovområder i nærheden.

Projektets påvirkning på flagermus vurderes dog af uvæsentlig karakter, da projektet ikke medfører fældning af træer eller flagermusegnede levesteder langs traceet. Anlægsarbejdet påvirker ikke ledelinjer i landskabet, da traceet anlægges på dyrkede marker. Anlægsarbejdet sker i dagtimerne, hvor flagermus er inaktive.

Samlet vurderes det at flagermusenes levevilkår ikke påvirkes.

Stor vandsalamander

Nærmeste tilgængelige registrering af stor vandsalamander er ca. 3 km syd for projektet i et skovområde. Traceet forløber primært inde i intensivt dyrket mark. Området er ikke præget af stor hyppighed af vandhuller, der kan have en forekomst af stor vandsalamander. Spredningen fra ynglestederne til levesteder på land er typisk omkring 100 m pr vandringsnat for arten.

Der er fokus på at rørgraven kun er åben i dagtimerne, inden for 100 m til de søer der ligger syd for traceet, så det undgås at vandrende padder falder i rørgraven over natten. Dog vurderes det ikke sandsynligt at traceet ligger i en vandringsrute, på grund af de manglende artsregistreringer og områdets placering i forhold til Odense Å, der ikke er et egnet levested for stor vandsalamander på grund af fisk.

Sammenholdt med at arten ikke er registreret omkring projektarealet, vurderes der derfor ikke at være stor risiko for at traceet afskærer spredningsmulighederne for stor vandsalamander, mellem områdets vandhuller. Anlægsarbejdet sker i dagtimerne, hvor stor vandsalamander er inaktiv. Da anlæggelsen sker i rørgrav der kan lukkes samme dag som den åbnes, vurderes sandsynligheden for at individer falder i rørgraven minimal. De steder som arten anvender som rasteområde, herunder buskads, krat, beplantninger, forventes ikke påvirket, da ledningsanlægget krydser disse områder med styret underboring.

Det vurderes derfor usandsynligt at anlægsarbejdet vil medføre individdrab på arten på grund af projektets placering i intensivt dyrket mark, og i forhold til den valgte anlægsmetode

Spidssnudet frø

Nærmeste kendte forekomst er beliggende ved Nr. Lyndelse, i et skovområde ca. 3,2 km fra projektområdet. Arten er ikke kendt i projektområdet. På grund af den lange afstand og den korte anlægsmetode, vurderes det derfor usandsynligt at anlægsarbejdet vil medføre individdrab på arten på grund af projektets placering i intensivt dyrket mark, og i forhold til den valgte anlægsmetode

Tykskallet malermusling

Tykskallet malermusling lever i vandløb med sandet, gruset eller stenet bund, hvor der er stærk eller moderat vandgennemstrømning.

Tykskallet malermusling er udbredt i Odense Å, men populationen i Odense Å vurderes at være bestående af gamle individer på 50-60 år. Der er fundet en yngre og stabil population på en kort strækning i Hågerup Å, som har været stabil siden 2005-2006, hvor individernes aldersfordeling er mere spredt og hvor der er dokumenteret en vellykket reproduktion. Det er vurderet at populationen i Odense Å, sandsynligvis ikke reproducere sig selv. En spredning og af arten, vil derfor komme fra opstrøms vandløb i Hågerup Å. Opstrømsarealer påvirkes ikke i forbindelse med et blow-out, da vandstrømmen vil flytte boremudder nedstrøms.

Boremudderet fra et potentielt blowout vil sedimentere sig nedstrøms og hvor vandgennemstrømningen er lav og vandløbsbunden er siltet og blød. Da malermuslingen lever hvor vandgennemstrømningen er høj og

bunden er stenet og gruset, vurderes det ikke at der er risiko for at malermuslingen dækkes, eller begravnes af et væsentligt lag boremudder, idet boremudderet vil sedimentere et andet sted, hvor vandet er roligere.

Det vurderes derfor at levevilkår og bevaringsstatus for tykskallet malermusling ikke påvirkes væsentligt eller skades af projektet.

Grøn mosaikguldsmed

Grøn mosaikguldsmed er tæt knyttet til den værtsplante krebseklo, hvor hele artens nymfestadie tilbringes. Nymfen lever i rene søer og moser, hvor der er hyppig tilstedeværelse af krebseklo.

I nymfestadiet er arten meget stillesiddende og holder sig til ynglevandhullet. De voksne individer kan strejfe meget omkring og kan ses langt fra ynglevandhullerne. De voksne individer er meget mobile og kan flytte sig, hvis de befinder sig inden for projektets anlægsområde.

Arten er sårbar overfor påvirkning af krebseklo, herunder fysisk-kemiske ændringer af levestedets hydrologi. Det kan være eutrofiering eller grundvandssænkning, der udtørrer vandhuller.

Nærmeste registrering af stor mosaikguldsmed er ca. 3,2 km nord for traceet ved Odense Å. Krebseklo er registreret samme sted, ca. 3,2 km nord for projektet. Projektet påvirker ikke søen, hvor krebseklo er registreret.

Det vurderes ikke at grøn mosaikguldsmed påvirkes.

12. Natura 2000-områder

12.1 Eksisterende forhold vedrørende Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000 område ligger ca. 0 km fra traceet, da ledningen krydser Odense Å med styret underboring.

– (N114) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å

Natura 2000-området (N114) består af:

- Habitatområde H98 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å

Det kan ikke udelukkes at nogle af de arter, der fremgår af udpegningsgrundlaget til habitatområdet, kan mobilisere sig inden for projektområdets grænser. Derfor er projektets påvirkning af habitatområdet og udpegningsgrundlaget vurderet i følgende afsnit.

12.1.1 Natura 2000-område N114 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å

Projektet berører Natura 2000-områdets habitatområde med en styret underboring under Odense Å.

På udpegningsgrundlaget for H98 er der en række naturtyper og arter. På grund af anlægsmetoden har projektet hverken direkte eller indirekte påvirkning på habitatområderne, i form af hydrologiske effekter og emissioner. Samlet vurderes det derfor at projektet ikke har væsentlig påvirkning på Natura 2000 området og det dertilhørende udpegningsgrundlag.

I tilfælde af blowout under vandløbet kan der forekomme en påvirkning fra projektet, idet der er potentiel risiko for at der frigives boremudder til vandfasen og vandløbsbunden.

I driftsfasen er ledningen nedgravet og giver ikke anledning til påvirkning på området.

...

12.1.2 Udpegningsgrundlaget til H98

Der er 8 arter og 12 naturtyper på udpegningsgrundlaget.

H98	Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å	
Kode	Udpegningsgrundlag	Forventes udtaget
1014	Skæv vindelsnegl	
1016	Sumpvindelsnegl	
1032	Tykskallet malermusling	
1095	Havlampret	
1096	Bæklampret	
1149	Pigsmerling	
1318	Damflagermus	
1355	Odder	
3140	Kransnålalge-sø	
3150	Næringsrig sø	
3260	Vandløb	
6210	Kalkoverdrev*	
6230	Surt overdrev*	
6430	Urtebræmme	
7140	Hængesæk	
7220	Kildevæld*	
7230	Rigkær	
9160	Ege-blandskov	X
91D0	Skovbevokset tørvemose*	
91E0	Elle- og askeskov*	

Figur 8: Arter og naturtyper der udgør udpegningsgrundlag for Habitatområde 98

12.1 Vurdering af Habitatområde nr. 98

Odense Å og ådalen passeres ved styret underboring. Det vurderes at projektet ikke har væsentlig påvirkning på bevaringsmålsætningerne for habitatområdet og det dertilhørende udpegningsgrundlag, bestående af 8 arter og 12 naturtyper. Dette begrundes med at man med styret underboring ikke påvirker de nærmeste naturområder med gennemgravning, samt den påvirkning, der sker i forbindelse med underboringen og potentielt udslip af boremudder ikke vurderet væsentlig.

12.2.1 Påvirkning i anlægsfasen

Habitatområdet og det dertilhørende udpegningsgrundlag vurderes ikke at blive påvirket, da ledningen passerer området med styret underboring. Der vil derfor ikke være fysisk påvirkning af naturtyperne og vandløbet.

En potentiel påvirkning af Natura 2000-området og det dertilhørende udpegningsgrundlag, kan ske i forbindelse med et utilsigtet blow-out af boremudder til naturtyperne eller vandløbet. Evidat udføre i samarbejde med entreprenøren en beredskabsplan, der sikrer at et potentielt blowout håndteres og stoppes hurtigt.

Projektets påvirkning på Natura 2000-området udpegningsgrundlaget, i forbindelse med blowout er beskrevet nedenfor.

Der er i følgende afsnit vurderet på de mulige arter og naturtyper, der forventes at kunne blive berørt, dels på grund af projektets afstand til naturtyperne og dels på grund af arternes evne til at mobilisere sig ind i projektområdet. De naturtyper og arter der ikke er beskrevet, er vurderet ikke at blive berørt af projektet.

Vandløb

Projektet krydser Odense Å og Natura 2000-området med styret underboring, hvorved det undgås at grave indenfor Natura 2000-området og vandløbet.

Forløber boringen efter planen vurderes underboringen ikke at have væsentlig påvirkning på vandløbet og vandløbets økologiske tilstand, da vandløbet og vandløbsbunden ikke påvirkes direkte fysisk eller indirekte i form af emissioner, udledninger eller hydrologiske påvirkninger.

Potentiel risiko for udslip i forbindelse med blow-out

En potentiel risiko kan opstå hvis boringen mod forventning går galt og der opstår et blowout under vandløbet, hvor der frigives boremudder til vandløbet. Sandsynligheden for blow-out er størst i nærhed til boringens start- og slutgrube, hvor jorddækningen er lavest. Boringen føres minimum 1 m under vandløbets regulativmæssig bund for at minimere risikoen for blow-out under vandløbet. Boringen føres sandsynligvis dybere end dette.

Et blowout kan registreres og stoppes hurtigt, da boreoperatøren hurtigt kan måle trykafvigelse i boringen og stoppe tilførslen af boremudder, hvis boreoperatøren registrerer afvigelser. Erfaringer for tidligere projekter med styrede underboringer af denne boringsstørrelse viser at der ved blowouts under vandløb er risiko for at der frigives mellem få L til 5 m³ boremudder. Denne mængde boremudder vil være at sammenligne med et lokalt brinksred og vil derfor have en kortvarig meget lokal påvirkning. Da boremudderet hurtigt fortyndes i vandfasen, kan lerpartiklerne bevæge sig langt i vandløbet, men grundet den begrænsede mængde boremudder, der hurtigt fortyndes i vandfasen, vil aflejringen nedstrøms være ubetydelig. Lerpartiklerne vil sedimentere på delstrækninger/områder i vandløbet, hvor der er mere stillestående vand, og hvor der under naturlige forhold aflejres lerpartikler. Der er gennem DHI-rapport om boremudderprodukter konstateret at den mængde boremudder der anvendes til denne størrelse projekt ikke vil være skadelig for organismer og jord.

Det vurderes derfor at den potentielle påvirkning ikke vil være væsentlig og det vurderes ikke at den samlede økologiske tilstand af vandløbet forringes væsentligt som følge af et potentielt blowout.

Kildevæld

Et kildevæld krydses med styret underboring, på et samlet stræk på ca. 30 m. Det vurderes ikke at naturtyperne påvirkes af projektet, da de ikke påvirkes fysisk ved opgravning. Jord og vegetation påvirkes derfor ikke. En potentiel påvirkning kan i yderste konsekvens forekomme i forbindelse med blow-out, hvor boremudder frigives til arealerne. Et blow-out på terræn vil hurtigt kunne registreres og lokaliseres, hvorefter boremudderet kan suges op med slamsuger og skovl med det samme. Det vurderes at en meget stor del af boremudderet vil kunne opsamles igen. Boremudderet er ikke til skade for planter og organismer, så den lille fraktion af boremudder der er tilbage efter oprensning, er af lille og ubetydelig grad.

Projektet har derfor ingen fysisk eller indirekte påvirkning på naturtyperne, da projektet ikke medføre emissioner og hydrologiske forandringer, på grund af anlægsmetoden.

Hvis der er behov for bortledning af vand boregruberne, ledes det ikke ud i nærheden til vandløb og søer, men ude på mark, efter aftale med lodsejer.

Rigkær

Et rigkær krydses med styret underboring, på et samlet stræk på ca. 30 m. Det vurderes ikke at naturtyperne påvirkes af projektet, da de ikke påvirkes fysisk ved opgravning. Jord og vegetation påvirkes derfor ikke. En potentiel påvirkning kan i yderste konsekvens forekomme i forbindelse med blow-out, hvor boremudder frigives til arealerne. Et blow-out på terræn vil hurtigt kunne registreres og lokaliseres, hvorefter boremudderet kan suges op med slamsuger og skovl med det samme. Det vurderes at en meget stor del af boremudderet vil kunne opsamles igen. Boremudderet er ikke til skade for planter og organismer, så den lille fraktion af boremudder der er tilbage efter oprensning, er af lille og ubetydelig grad.

Projektet har derfor ingen fysisk eller indirekte påvirkning på naturtyperne, da projektet ikke medføre emissioner og hydrologiske forandringer, på grund af anlægsmetoden.

Hvis der er behov for bortledning af vand boregruberne, ledes det ikke ud i nærheden til vandløb og søer, men ude på mark, efter aftale med lodsejer.

Sumpvindelsnegl

Sumpvindelsnegl er en landlevende snegl, der lever på våde lokaliteter, hvor vandstanden er omkring terrænniveau, eksempelvis ellesumpe, kalkholdige og lysåbne moser, kildevæld, rigkær eller søkanter. Da anlæggelsen sker på intensivt dyrkede marker, vurderes arten ikke påvirket i de berørte områder. Under Odense Å og de tilstødende naturområder anlægges ledningen med styret underboring. Forløber boringen efter hensigten vil arten ikke påvirkes, da projektet ikke har påvirkning på ardens habitat, vegetation og grundvandsstand.

I tilfælde af blowout vil der være risiko for at der kan frigives boremudder til terræn, herunder kildevældene, der potentielt kan være levested for sumpvindesnegl. Arten er fundet 150-200 m NØ fra tracéet ved et laver liggende område.

Arten kan potentielt blive berørt på individniveau, hvis der frigives boremudder til terræn og et individ bliver dækket, for derefter at blive suget op, når boremudderet fjernes fra området. Et boremudderudslip vil berøre få kvadratmeter. Sammenholdt med at området har en stor hyppighed af kildevæld, på sammenlagt mange tusinde kvadratmeter, vurderes det at påvirkningen på artens habitat og levested er at bagatelmæssig karakter.

Det vurderes derfor at artens levested ikke påvirkes væsentligt og artens bevaringsmålsætninger opretholdes.

Skæv vindelsnegl

Skæv vindelsnegl er en landlevende snegl, der både er tilknyttet fugtige og tørre levesteder. Nærmeste registrering af skæv vindelsnegl er 150-200 m NØ fra tracéet i et lavtliggende skovområde, samme sted som registreringen af sumpvindesneglene.

Da anlæggelsen sker på intensivt, dyrkede marker, vurderes arten ikke påvirket i de berørte områder. Under Odense Å og de tilstødende naturområder anlægges ledningen med styret underboring. Forløber boringen efter hensigten vil arten ikke påvirkes, da projektet ikke har påvirkning på ardens habitat, vegetation og grundvandsstand.

I tilfælde af blowout vil der være risiko for at der kan frigives boremudder til terræn, herunder kildevældene, der potentielt kan være levested for Skæv vindelsnegl.

Arten kan potentielt blive berørt på individniveau, hvis der frigives boremudder til terræn og et individ bliver dækket, for derefter at blive suget op, når boremudderet fjernes fra området. Et boremudderudslip vil berøre få kvadratmeter. Sammenholdt med at området har en stor hyppighed af kildevæld, på sammenlagt mange tusinde kvadratmeter, vurderes det at påvirkningen på artens habitat og levested er at bagatelmæssig karakter.

Det vurderes derfor at artens levested ikke påvirkes væsentligt og artens bevaringsmålsætninger opretholdes.

Tykskallet malermusling

Tykskallet malermusling lever i vandløb med sandet, gruset eller stenet bund, hvor der er stærk eller moderat vandgennemstrømning.

Tykskallet malermusling er udbredt i Odense Å, men populationen i Odense Å vurderes at være bestående af gamle individer på 50-60 år. Der er fundet en yngre og stabil population på en kort strækning i Hågerup Å, som har været stabil siden 2005-2006, hvor individernes aldersfordeling er mere spredt og hvor der er dokumenteret en vellykket reproduktion. Det er vurderet at populationen i Odense Å, sandsynligvis ikke reproducere sig selv. En spredning og af arten, vil derfor komme fra opstrøms vandløb i Hågerup Å.

Opstrømsarealer påvirkes ikke i forbindelse med et blow-out, da vandstrømmen vil flytte boremudder nedstrøms.

Boremudderet fra et potentielt blowout vil sedimentere sig nedstrøms og hvor vandgennemstrømningen er lav og vandløbsbunden er siltet og blød. Da malermuslingen lever hvor vandgennemstrømningen er høj og bunden er stenet og gruset, vurderes det ikke at der er risiko for at malermuslingen dækkes, eller begravnes af et væsentligt lag boremudder, idet boremudderet vil sedimentere et andet sted, hvor vandet er roligere.

Det vurderes derfor at levevilkår og bevaringsstatus for tykskallet malermusling ikke påvirkes væsentligt eller skades af projektet.

Havlampret

Havlampret er fundet nedstrøms vandløbet i forhold til underboringen og kan potentielt befinde sig inden for det område, hvor et potentielt blow-out kan finde sted. Arten er sjælden og registreringerne er meget få for Odense Å. Sandsynligheden for at havlampretten er til stede i vandløbet er derfor lav, men kan ikke udelukkes. Jf. Det er i DHI's rapport om boremudderprodukter vurderet at boremudderprodukterne ikke er skadelige for organismer, herunder fisk. Havlampretten vurderes derfor ikke at blive påvirket væsentligt af kontakt med boremudder og hvis boremudder i vandfasen genere den, kan de hurtigt svømme væk.

Havlampretten lægger æg, hvor vandløbsbunden er sandet og gruset. Dette vil ofte være på strækninger, hvor der er høj vandstrømningshastighed. Boremudder vil ikke aflejres på disse strækninger i væsentlig grad, da boremudderet føres med vandfasen til steder med mere roligt vand, hvor boremudderet sedimentere. Påvirkningen af gydebanks vurderes derfor minimal og ubetydelig. Påvirkningen på æg vurderes derfor ikke at være af uvæsentlig karakter. Når æggene klækkes, bevæger lampretlarverne, lig med andre arter af lampretter, mod roligere vandløbsstrækninger, hvor vandløbsbunden er blød og siltet. Der lever de i mudderet af alger, mikroorganismer og organisk materiale. Da larverne lever og mobilisere sig rundt i aflejringer med blød bund, og hvor der er naturlig sedimentation af lerpartikler, vurderes det ikke at larverne tager skade af at lerpartiklerne fra et potentielt blow-out forekommer på deres levested.

Det vurderes derfor at projektet ikke vil medføre en væsentlig forringelse af artens levested og levevilkår.

Bæklampret

Bæklampret er fundet både nedstrøms og opstrøms i vandløbet i forhold til underboringen og kan potentielt befinde sig inden for det område, hvor et potentielt blow-out kan finde sted. Jf. Det er i DHI's rapport om boremudderprodukter vurderet at boremudderprodukterne ikke er skadelige for organismer, herunder fisk. Bæklampretten vurderes derfor ikke at blive påvirket væsentligt af kontakt med boremudder.

Bæklampretter lever i mange typer af vandløb, både i god og dårlig tilstand og med hurtigt og langsomt rindende vand. Arten er også tilpasset et liv i vandløb, hvor vandløbsbunden er blød og vandgennemstrømningen lav, hvor den lever af fint organisk materiale og alger. På disse strækninger vil naturligt forekommende lerpartikler sedimenteres i høj grad. Det vurderes derfor ikke at bæklamprettens individer, påvirkes væsentligt, som følge af potentiel sedimentation af boremudder efter et blow-out.

Bæklampretten lægger æg, hvor vandløbsbunden er sandet og gruset. Dette vil ofte være på strækninger, hvor der er høj vandstrømningshastighed. Boremudder vil ikke aflejres på disse strækninger i væsentlig grad, da boremudderet føres med vandfasen til steder med mere roligt vand, hvor boremudderet sedimentere. Påvirkningen af gydebanks vurderes derfor minimal og ubetydelig. Påvirkningen på æg og larver vurderes derfor ikke at være af uvæsentlig karakter.

Det vurderes at projektet ikke vil medføre en væsentlig forringelse af artens levested og levevilkår.

Pigsmørling

Pigsmørling er fundet både nedstrøms og opstrøms i vandløbet i forhold til underboringen. Pigsmørling foretrækker vandløb med sandet bund, men kan også findes i siltet og mudret bund. Arten lægger æg på vandplanter, hvorfor arten ikke er sårbar overfor en mindre sedimentation af boremudder på vandløbsbunden, da æggenes placering på vandplanterne gør at der ikke er risiko for overlejring og hindret ilttilførsel.

Boremudder er vurderet ikke at være giftigt for fisk eller andre organismer.

Det vurderes at projektet ikke vil medføre en væsentlig forringelse af artens levested og levevilkår.

Damflagermus

Projektet giver ikke anledning til at fjerne bygninger, fælde træer eller ledelinjer. Derfor vurderes derfor ikke at Damflagermusens levevilkår eller levestæder forringes.

Odder

Oddere registreres i miljø med vådområdekarakter i tilknytning til uforstyrrede vandløb, søer og rørskovsområder, med mange muligheder for skjul. Oddere fouragerer i vandløb og søer. Da odderen er nataktiv, opholder den sig om dagen i en hule i brinken, under træer eller under buske. For at odderen yngler, skal der i dens territorium være skjul eller fristeder i form af rørskov, krat eller anden bevoksning. Der skal også være ringe menneskelig aktivitet, det vil sige et minimum af færdsel, lystfiskeri og jagt. På baggrund af tilgængelige registreringer, må det antages at der kan være odder i hvor traceet krydser Odense Å. Oddere kan svømme langt i vandløbet og kan hurtigt flytte sig, når der arbejdes på traceet. Det vurderes ikke at odders levevilkår og tilstand påvirkes væsentligt, da odderen kan fouragere andet sted, når underboringen foretages. Boregruberne ligger langt fra vandløbet, så odderen kan fortsat benytte vandløbet, når underboringen gennemføres.

Et potentielt blow-out under vand, vurderes ikke at påvirke arten eller fourageringsmulighederne, på grund af blowoutets minimale miljøpåvirkning.

Samlet vurderes det at projektets væsentlige påvirkning på udpegningsgrundlagets arter er af uvæsentlig karakter, da der ikke yngle-, raste- og fourageringsområder ikke ødelægges eller forringes i væsentlig grad. Dermed vurderes det projektet ikke at påvirke Natura 2000-områdets målsætninger.

12.2.1 Påvirkning i driftsfasen

Når ledningen i jorden er i drift, vil ledningen ikke kunne registreres ved jordoverfladen. Der vil derfor ikke være forstyrrelser eller påvirkninger på fuglebeskyttelsesområdet og det dertilhørende udpegningsgrundlaget. Driften medfører ingen fysisk påvirkning på områdets udpegningsgrundlag eller indirekte påvirkning i form af hydrologiske effekter eller påvirkning fra emissioner.

13. Vandforekomster

13.1 Grundvand

De af projektets anlægsarbejder, der kan medføre en potentiel påvirkning af grundvandstilstanden, omfatter nedgravning gasledningen, styrede underboringer og eventuelle grundvandssænkninger. Når anlæggelsen gennemføres med styrede underboringer, vil den potentielle påvirkning komme ved udslip og eksponering, af boremudderadditiver, der anvendes i visse boringer.

Projektet er beliggende i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD)

13.1.1. Grundvandsforekomster og status

De relevante grundvandsforekomster er identificeres med baggrund i MiljøGIS for Basisanalyse for vandområdeplader 2021-2027.

Traceet krydser terrænnære- og dybe grundvandsforekomster. Der er ikke regionale grundvandsforekomster inden for projektarealet.

...

De berørte grundvandsforekomster er alle i god kvantitativ og kemisk tilstand.

13.1.2 Vurdering af grundvand - Anlægsfase

På de strækninger hvor ledningen etableres i åben rørgrav, lægges det opgravede materiale om ledning hvor det blev gravet op. I områder med sandfyldning over længere strækninger lægges der lerskotter i graven, for at undgå ændrede grundvandsstrømme.

Der arbejdes ikke i områdeklassificerede arealer, så det er ikke risiko for mobilisering af forurening. Håndtering af regnvand og tilstrømmende grundvand er i øvrigt beskrevet i kapitel 3 og i VVM-anmeldelsesskemaet.

Når der underbores, kan boringen foregå i en dybde hvor grundvandet berøres. Der er særligt fokus på anvendelsen af additiver i boremudderblandingerne. Anvendelse og Evidas krav i forhold til additiver er beskrevet i kapitel 3 om materialer og boremudder. Der anvendes kun de additiver i de koncentrationer der jf. DHI-rapporterne ikke vurderes skadelige for grundvandstilstanden.

For så vidt angår DK113_dkmf_1337_ks og DK113_dkmf_1344_ks, er deres nuværende tilstand i ringe kemisk tilstand på grund af pesticider. For at undgå yderligere risiko for kemisk påvirkning af grundvandsforekomsterne, anvendes der ikke additiver med biocider eller pesticider.

Med den valgte foranstaltninger og anlægsmetoder, vurderes det ikke at projektet foranlediger en hindring, af opnåelse af de fastsatte målsætninger for grundvandsforekomsterne.

Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til øvrige projekter, der kan medføre kumulative virkninger på omgivelserne".

På oversigtsfotoet, der er hentet fra Odense Kommunes udtalelse, ses det ansørgtes placering i de to fredninger. Fredningerne er vist med blå skravering og linjeføringen er vist med blå streg for styret underboring og rød streg for rørgrav.

Fredningen

Det ansøgte går berører to fredninger, Odense Ådal etape I og Odense Å, Bellinge Kirke.

Odense Ådal etape I blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. maj 2006. Fredningen har følgende bestemmelser af betydning for afgørelsen:

" ...

§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter
- sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv
- sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
- sikre bynære arealer til rekreative formål
- skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

§ 3. Dyrkede arealer

Almindelige landbrugsafgrøder kan dyrkes som hidtil. Det er ikke tilladt at foretage tilplantning, herunder tilplantning med juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, vildtremiser og lignende.

Arealerne må ikke yderligere afvandes. Eksisterende dræn kan vedligeholdes. Der kan foretages sædvanlige driftsomlægninger, og arealer, der i dag dyrkes inden for omdriften, kan udlægges til græs eller brak.

§ 4. Uopdyrkede arealer: Sø vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Odense Å's naturlige forløb må ikke forstyrres. Øvrige eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges. Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven. Søer, enge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler.

...

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet og som vender bort fra ådalen. Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

§ 8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres.

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald.

...

§ 11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

...

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

...

§ 13. Bestemmelser for private arealer i byzone

Inden for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, herunder støttemure og lignende), parkeringspladser og broer.

...

§ 14. Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

...

Eksisterende veje må ikke omlægges eller nedlægges. Der må ikke anlægges nye veje i området, bortset fra veje, der tjener gartneri, landbrugs- eller skovbrugsdrift, og som følger det naturlige terræn.

...

§ 16. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne §§ 2 – 14, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

...”

Odense Å, Bellinge Kirke blev fredet ved overfredningsnævnets kendelse af 20. december 1957. Der er tale om en sædvanlig Exner-fredning, der har til formål at sikre den frie beliggenhed af Bellinge Kirke. Fredningen har følgende indhold:

”Inden for det fredede areal må der, inden for en bræmme på 60 m syd for kirkegården, hverken ske bebyggelse eller tilplantning, medens der på de øvrige af fredningen omfattede arealer er forbud mod opførelse af bygninger, der overstiger 9m’s højde, regnet til tagets overkant fra den nuværende grund samt forbud mod fabriksskorsten dog undtaget gartneriskorsten”.

Høring

Odense Kommune har ved mail af 25. april 2025 fremsendt udtalelse af samme dato. Af udtalelsen fremgår blandt andet følgende:

” ...

Den pågældende strækning af Odense Å er omfattet fredningen af Odense Ådal etape I og Exner-fredningen af Belling Kirke.

...

Fredningsbestemmelserne for Odense Ådal, Bellinge Kirke:

...

Det ansøgte indeholder ikke bebyggelse, tilplantning eller etablering af fabriksskorsten, denne fredning behandles derfor ikke nærmere i nærværende udtalelse.

...

Vurdering

Ledningen anlægges primært i intensivt dyrkede marker, men krydser Odense Å og ådalen, hvor der er § 3-beskyttede naturtyper som overdrev, eng og mose. De beskyttede naturområder og Odense Å krydses med styret underboring i en længde på ca. 450 m.

Da naturtyperne krydses med styret underboring, påvirkes de ikke fysisk, og det vurderes derfor, at de umiddelbart ikke vil blive påvirket af projektet. Sker der et blowout, kan arealerne blive påvirket af boremudderet, der frigives.

Et blowout på terræn vil hurtigt kunne registreres og lokaliseres, og herefter renses op. Boremudderet kan suges op med slamsuger og skovles op, og en meget stor del af det vil kunne opsamles igen. Den tilbageværende fraktion vurderes at være forholdsvis lille, og vurderes ikke at påvirke naturtyperne negativt.

Sker der et blowout i Odense Å, vil boremudderet blive blandet op med vandet i åen og ført videre i vandløbssystemet, hvor det til sidst vil blive aflejret på et forholdsvis roligt sted i vandløbet.

Projektet med etablering af gasledningen mellem Fangel og Bellinge sker ved hhv. styret underboring og nedgravning. Den styrede underboring sikrer, at der ikke sker forstyrrelser af de beskyttede naturtyper, idet der generelt ikke skal jordbehandles eller terrænændres i anlægsfasen. Herved sikres Odense Å’s åbredder, og åens naturlige forløb forbliver uforstyrret. Terrænændringerne i forbindelse med nedgravningen af ledningen vil være midlertidige, og med undtagelse af markeringspælene, vil der ikke være synlige ændringer i landskabet efter etablering. Odense Kommune vurderer på den baggrund, at projektet ligger inden for rammerne af fredningen.

I driftsfasen er ledningen nedgravet og giver ikke anledning til påvirkning af området.

Internationale beskyttelsesområder

Projektet krydser Natura 2000-område nr. 114, habitatområde H98, Odense Å med Hågerup Å, Salling Å og Lindved Å (figur 3).

Figur 3: ledningstracéet med styret underboring (blå streg) og nedgravning (rød streg) i forhold til Natura 2000 (grønne tern), kildevæld (rød flade) og elle-askeskov (grøn flade), samt fund af sumpvindelsnegl og skævvindelsnegl (stiplet hvid cirkel), Datafordeleren 2023

Habitatområder er udpeget gennem Habitatdirektivet¹, og har til formål at bevare, beskytte og forbedre kvaliteten af naturtyper, og skabe gunstig bevaringsstatus for bestemte vilde dyre- og plantearter. Ifølge habitatdirektivets artikel 12, stk. d, må yngle- og rasteområder for bilag IV-arter ikke beskadiges eller ødelægges.

Område H98 er udpeget på grundlag af et antal naturtyper og dyrearter (tabel 1), hvoraf de fleste er tilknyttet vandløb og/eller våde områder.

*Tabel 1: Udpegningsgrundlaget med naturtyper og arter for habitatområde nr. 98. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.*

Naturtyper	Arter
Kransnålalge-sø (3140)	Skæv vindelsnegl (1014)
Vandløb (3260)	Sumpvindelsnegl (1016)
Surt overdrev* (6230)	Tykskallet malermusling (1032)
Hængesæk (7140)	Bæklampret (1096)
Rigkær (7230)	Havlampret (1095)
Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Pigsmerling (1149)
Næringsrig sø (3150)	Odder (1355)
Kalkoverdrev* (6210)	Damflagermus (1318)
Urtebræmme (6430)	
Kildevæld* (7220)	
Ege-blandskov (9160)	
Elle- og askeskov* (91E0)	

Idet krydsningen af Natura 2000-området sker ved styret underboring, og ikke ved fysisk gennemgravning, bliver naturtyperne og arterne ikke berørt (figur 3).

Vandløb med vandplanter (3260) er udpeget som habitatnaturtype i Odense Å, og der er registreret kildevæld (7220) og elle- og askeskov (91E0) i området hvor den styrede underboring skal laves. I anlægsfasen er der risiko for tilfælde af blowout på terræn eller i vandløbet, og Odense Kommune vurderer at påvirkningen ved et blow-out vil være ubetydeligt, grundet beredskabsplanen.

Arter som tykskallet malermusling, bæklampret, lavlampret, pigsmerling og odder lever i vandløbet og er alle tidligere blevet registreret nedstrøms projektområdet. Det vurderes at af de arter, der lever i eller i tilknytning til vandløbet, forventes det at bæklampret, havelampret, pigsmerling og odder kan bevæge sig forholdsvis frit i vandløbssystemet, og vil søge væk i tilfælde af et blowout, og derfor ikke vil blive væsentligt påvirket af et blowout. Tykskallet malermusling findes i vandløb med stenet, sandet eller gruset bund, og hvor der er en relativ høj vandstrømningshastighed. De voksne individer tilbringer deres liv fastsiddende på bunden. Boremudder fra et blowout vil sedimentere på steder i vandløbet, hvor vandstrømningshastigheden er forholdsvis lav, og vil derfor ikke have en væsentlig negativ påvirkning.

Skæv vindelsnegl og sumpvindelsnegl er ikke registreret indenfor ledningstracéet. Nærmeste fund af de 2 arter er i et kildevæld og en elle- og askeskov, som ligger ned til Odense Å, i en afstand af godt 100 m fra projektområdet (figur 3). Det vurderes at sneglene holder sig indenfor de 2 habitatnaturtyper, og at de ikke vil blive påvirket af det ansøgte.

Det er Odense Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for habitatområde H98. Odense Kommune vurderer at projektet er af en størrelsesorden, hvor det ikke vil påvirke andre internationale naturbeskyttede områder, som ligger længere væk.

Habitatdirektivets bilag IV-arter

En række dyre- og plantearter er opført på Habitatdirektivets bilag IV, som særligt sårbare og truede, heriblandt 39 danske dyrearter. Dyrearterne er omfattet af en streng beskyttelsesordning; de må ikke slås ihjel, og der er forbud mod at forstyrre dem eller ødelægge deres yngle- og rasteområder. Det samme gælder for bilag IV-plantearterne, som ikke må ødelægges, beskæres eller graves op.

Der er ikke registreret bilag IV-arter inden for projektområdet, men der er registreret tykskallet malermusling, odder, arter af flagermus, stor vandsalamander, samt enkelt registreringer af springfrø, markfirben og grøn mosaikguldsmed indenfor en radius af 4 km af projektområdet (figur 4). Tykskallet malermusling, odder og flagermus er vurderet i tidligere afsnit.

Stor vandsalamander lever i solbeskinnede vandhuller, og forlader oftest vandhullet om efteråret, hvorefter den benytter de nære omgivelser, som f.eks. haver, kældre, skove og lignende, til vinterophold. Springfrø lever i dybe og relativt uforurenedede vandhuller, og på land opholder de sig i lysåbne skovområder i løvskov, på græsmarker, skovbryn og haver, og overvintrer på land. Der er ingen vandhuller indenfor projektområdet, og krydsningen sker under et område, der generelt er lysåbent. I tilfælde af blowouts vil det hurtigt kunne opdages og oprensnes, så området ikke bliver påvirket på længere sigt. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil påvirke stor vandsalamander eller springfrøs levesteder.

Markfirben findes på tørre og soleksponerede områder, som f.eks. overdrev, baneskråninger, skrænter, skovbryn, klitter og heder. Der er ikke registreret markfirben på de overdrev, der ligger indenfor ledningstracéet. Desuden vil gasledningerne blive nedlagt under overdrevene ved styret underboring. Odense Kommune vurderer at arten markfirben ikke vil blive berørt af projektet.

Grøn mosaikguldsmed er knyttet til vandhuller med planten krebseklo, hvorpå den lægger æg. Der er ikke registreret krebseklo indenfor projektområdet, og bilag IV-arten grøn mosaikguldsmed vurderes ikke at blive berørt af det ansøgte projekt.

...

Kommunens samlede vurdering

Etablering af gasledning mellem Fangel og Bellinge med styret underboring under Odense Å, beskyttede naturområder og Natura 2000 inden for fredningen af Odense Å vil, med undtagelse af markeringspælene, være midlertidigt og ikke efterlade synlige anlæg i landskabet. Odense Kommune vurderer, at projektet vil være af et begrænset omfang, der ikke vil medføre en negativ påvirkning af levesteder og bestande af bilag IV-arter på habitatdirektivet, samt at områdets økologiske funktionalitet fortsat opretholdes. Samlet vurderer Odense Kommune, at det ansøgte projekt, som beskrevet, ikke på sigt vil forringe eller stride mod fredningens formål, og at det ligger inden for rammerne af fredningen.

..."

Fyens Stift har i mail af 3. juli 2025 oplyst, at de kirkelige myndigheder ikke har bemærkninger.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Således som det ansøgte projekt er beskrevet, finder fredningsnævnet, at det ansøgte ikke på sigt vil stride mod formålet i fredningen af Odense Ådal, etape I.

Fredningsnævnet har herved lagt på blandt andet de tiltag, der iværksættes under anlægsfasen for at sikre en så lille påvirkning af omgivelserne som muligt i denne fase, at de omhandlede arealer reetableres efter endt anlægsarbejde, herunder at der ikke efterlades blivende synlige anlæg, bortset fra markeringspæle, samt det oplyste om den minimale påvirkning en afvikling vil have på omgivelserne.

Fredningsnævnet finder ligeledes, at det ansøgte projekt ikke på sigt vil stride mod fredningen af Odense Å, Bellinge Kirke.

Fredningsnævnet har herved lagt vægt på blandt andet de tiltag, der iværksættes under anlægsfasen samt at det ansøgte ikke vil påvirke indsigten eller udsigten til og fra Bellinge kirke, idet anlægsarbejdet ikke vil efterlade synlige anlæg over jorden, bortset fra gule markeringspæle.

Som følge af det anførte samt under hensyn til baggrund for det ansøgte, herunder at det etableres som et led i gasforsyningen, meddeles der dispensation i overensstemmelse med det ansøgte.

Dispensationen er givet på betingelse af,

at de i ansøgningen nævnte markeringspæle - så vidt det er muligt - placeres uden for de fredede områder, og at de placeres i samarbejde med kommunen og de kirkelige myndigheder i det omfang, der er behov for placering i det fredede område,

at der i videst muligt omfang anvendes køreplader i anlægsfasen og,

at opgravet overskudsjord ikke placeres i de fredede områder.

Under hensyn til oplysningerne i sagen, herunder det af Odense Kommunen oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation ligesom det vurderes, at det ansøgte ikke skader udpegningsgrundlaget af det pågældende Natura 2000 område (Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å).

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand